...της έκδοσης

Σχεδία στ' ανοιχτά της Αίγινας

Τεύχος 4,
Απρίλιος 2004, Αίγινα

ΤΟΠΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

Για επικοινωνία:
Κυριακού Γιώργος
β΄ Πάροδος Αφαίας 131, Αίγινα 180 10,
τηλ.: 22970-25902, 6936 206792
6945 381673

Γι' αυτό το τεύχος έδωσαν κείμενα, βοήθησαν, εργάστηκαν ή συνεργάστηκαν οι:
Νεκτάριος Γράψας, Αφροδίτη Μουρατίδου, Αντρέας Κούνδουρος, Άρης Παύλος, άνθρωποι από το ναυτεργατικό σωματείο ΠΕΜΕΝ, ιερείς από την Παγκληρική Αγωνιστική Κίνηση, Αργύρης Τσουβαλάκης, Γιάννης Ραχιώτης, Γιώργος Καββαδίας, Λεμονιά Ρόδη, Νίκος Γρυπαίος, Κώστας Τσίπηρας, Όλγα Λιούλιου, Θ. Μεγαλοοικονόμου, Κυριακού Γιώργος, Σώζων Μπέσης, Σοφία Φρακτοπούλου, Νώντας και Νίκος Κονδύλης, Νώτης Ροδίου, Νεκτάριος Δράκας, Σπύρος Μπορμπαντωνάκης, Σπύρος Δομαζάκης
Ηλεκτρον. Σελιδοποίηση:
Νάνσυ Χατζηπέρη

Το τεύχος που κρατάς στα χέρια σου είναι ένα μικρό αρχείο. ***Είναι αφιερωμένο σ' έναν άνθρωπο που κάποιοι δεν γνωρίσαμε ποτέ, κάποιοι είχαν την τύχη να γνωρίσουν και κάποιοι άλλοι να αγαπήσουν: τον Αούα.*** *Είναι αφιερωμένο στην τρέλα που τραγουδάμε στα λαϊκά τραγούδια, όταν έχουμε μεράκια, σεκλέτια κι έρωτα, είναι αφιερωμένο στον «άλλο» ή την «άλλη» και την εικόνα τους που φοβόμαστε αλλά μας έλκει, που την αποφεύγουμε αλλά πάντα μιλάμε για αυτήν. Είναι αφιερωμένο στη γειτόνισσα που «σάλταρε», στον πιτσιρικά που «λάλησε», στον παππού που «έχασε τα λογικά του», στον συγγενή που αποφεύγουμε να μιλήσουμε για αυτόν. Είναι αφιερωμένο σε όλους εμάς που συνηθίζουμε να λέμε με το παραμικρό: τρελάθηκα. Είναι αφιερωμένο στους ηθοποιούς που έπαιξαν το ρόλο του τρελού και τους αγαπήσαμε, στους πραγματικούς τρελούς που υποδύθηκαν, στους θεατές που τους αγάπησαν και στους ανθρώπους που* ***στους δρόμους διαδηλώνουν ακόμα για αυτούς****. Είναι αφιερωμένο στους νομιμόφρονες-νοικοκυραίους κατοίκους που δεν αντέχουν στη θέα του τρελού και στους κατοίκους που θέλουν να πίνουν καφέ μαζί του. Είναι αφιερωμένο στους ανθρώπους που ούρλιαζαν ενάντια στην εγκατάσταση του οικοτροφείου, που δεν αφήνανε κανένα άλλον να μιλήσει, που απείλησαν ότι θα τους πετάξουν στη θάλασσα, που απειλούσαν να μας δείρουν, που μας είπαν: να φύγετε από το χωριό μας. Είναι αφιερωμένο σ' όσους είναι πεταμένοι στον Καιάδα της Σιωπής, θύματα των οικογενειών τους αλλά και της κυρίαρχης αντίληψης για ότι δεν μπορούμε και δεν θέλουμε να κατανοήσουμε.*

ΥΓ: Η Πρωτοβουλία Πολιτών Αίγινας δεν υπάρχει πια και η «Σχεδία» πλέον πλέει «στα βαθιά της Αίγινας». Ήταν μια μικρή στο χρόνο αλλά και σε δραστηριότητες προσπάθεια που δεν μπορεί να συνεχίσει αφού έκλεισε τον κύκλο της. Δεν είχε την ωριμότητα ώστε με συνέπεια να συνεχίσει να συμβάλει στη διάνοιξη του δημόσιου χώρου με επίκεντρο την άμεση δημοκρατία μακριά από μικροπολιτικές αφού τα προβλήματα είναι οικουμενικά. Παρόλα αυτά τροφοδότησε το δημόσιο χώρο της Αίγινας με έναν άλλο λόγο ύπαρξης ενάντια στην κοινωνία των οπαδών και των αφεντικών τους ενώ βέβαια τα κατάφερε να παρέμβει δραστικά -αν όχι αποτελεσματικά- σε καίρια τοπικά προβλήματα που η ίδια ανέδειξε αλλά και συνέβαλε στην πληροφόρηση των πολιτών με τις εκδηλώσεις της. Λοιδορήθηκε από «κοντινούς» και μακρινούς, και αντιμετωπίστηκε σε πολλές περιπτώσεις ως αιθεροβάμων σ' ένα τόπο που θεωρείται εκ προοιμίου τσιφλίκι των δημάρχων, των κομματικών παραγόντων και των οικονομικών βαστάζων τους. Δεν ήταν ποτέ «μαγαζάκι» και με όλα τα λάθη της συνέβαλε ανιδιοτελώς σ' έναν προβληματισμό που ξεπερνούσε το αγοραίο ορίζοντα του ατομικού συμφέροντος και της εξουσιαστικής παράνοιας. Αυτά τα ολίγα για εχθρούς, «εχθρούς», φίλους και «φίλους»...

Η διπλή γλώσσα της τοπικής εξουσίας και η αποθικοποίηση της πολιτικής

Η σημερινή τοπική αυτοδιοίκηση, κομμάτι της ευρύτερης ανήθικης πολιτικής τάξης πραγμάτων δεν θα μπορούσε να έχει μια διαφορετική θέση στον ορίζοντα των κοινωνικών αξιών. Το «φιλότιμο», η «ειλικρίνεια», η «ντομπροσύνη», η «μπέσα», η «αλήθεια», που ο λαός μασά ή αναμασά σαν καραμέλες στον καθημερινό του βίο δεν θα μπορούσαν να συνοδεύουν την δραστηριότητα των αντιπροσώπων του λαού, αφού στις περισσότερες των περιπτώσεων τα αξιώματα αυτά έχουν «εκχωρηθεί» από τους πολίτες-υπηκόους με εμφανή και αδιαφανή ανταλλάγματα αλλά και το κυριότερο σε μια πολιτική διαδικασία που τους αναλογεί.

Η τελευταία η οποία αποτελεί και το πολιτικό βαρόμετρο στις δυτικές μας «δημοκρατικές» κοινωνίες, ταυτίζεται με τη διαδικασία για την ανάδειξη μιας τοπικής αιρετής δεσποτείας, η οποία θα παραμείνει επισήμως για τέσσερα ολόκληρα χρόνια στην εξουσία και με το δικαίωμα να αποφασίζει στο πλαίσιο μιας ευρύτερης τάξης πραγμάτων που αφορά το ελληνικό κράτος και την Ε.Ε. αρχικά, αλλά και όλους τους διεθνείς μηχανισμούς που δίνουν τις κεντρικές κατευθύνσεις. Το επιχείρημα του μεγαλύτερου δυνατού κοινωνικού ελέγχου στην τοπική αυτοδιοίκηση, όπως και σε κάθε μικρής ή ανάλογης κλίμακας θεσμικά όργανα, αδυνατίζει και μηδενίζεται μπροστά στο γεγονός ότι δεν υπάρχει ούτε μια δυνατότητα παρέμβασης του κόσμου εφόσον αυτή δύναται να λειτουργήσει μόνο υπό τη μορφή πίεσης για το πολιτικό κόστος. Έτσι οι διακηρύξεις των τοπικών αρχόντων κάτω από αυτό το πολιτικό πλαίσιο για την επίλυση των προβλημάτων δεν είναι παρά η υπόσχεση μιας τεχνικής άσκησης εξουσίας που θα περιλάβει την κατά τη γνώμη τους μεγαλύτερη και πιο ισχυρή ομάδα συμφερόντων υπό την κάλυψή της. Σε ένα επίπεδο ανταγωνισμού για την τοπική εξουσία δεν είναι παρά οι θλιβεροί θιασώτες που έντεχνα προβάλλοντας ή αποσιωπώντας το οποιοδήποτε ζήτημα, θα φανούν ως οι άνθρωποι που μπορούν να το λύσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο χωρίς την κοινωνία και ταυτόχρονα εκπροσωπώντας την.

Στο Δήμο της Αίγινας τα πράγματα δεν είναι διαφορετικά. Η αλλαγή των θέσεων της Δημοτικής Αρχής εξ' αιτίας του πολιτικού κόστους που αντανακλά και στη νοοτροπία των περισσοτέρων μας για το φόβο να μην εκτεθούμε, είναι μια πάγια τακτική. Η προηγούμενη δημοτική αρχή αλλά και το δημοτικό Συμβούλιο της τετραετίας 1999-2002 πήραν βραβείο για τον αμοραλισμό και τη διγλωσσία τους στην περίπτωση της εξαγγελίας κατασκευής του λιμενοβραχίονα μπροστά στο αρχαίο λιμάνι της Αίγινας εν είδη κυματοθραύστη. Ενώ ψηφίστηκε σχεδόν από όλο το Δημοτικό Συμβούλιο, μετά από λίγο χρονικό διάστημα στην εκδήλωση-συγκέντρωση που διοργανώθηκε από τοπικά έντυπα και φορείς ενάντια στην εξαγγελλόμενη κατασκευή, οι ίδιοι, ανασκευάζοντας τα λόγια τους καταφέρθηκαν εναντίον της απόφασης, που οι ίδιοι έλαβαν, και σχεδόν συμφώνησαν οικουμενικά με την πρόταση των διοργανωτών για τη νέα θέση, του κυρίως λιμένα, στο Λεόντι.

Το πιο πρόσφατο και αντιπροσωπευτικό δείγμα αυτής της «ηθικής» παρουσιάστηκε στα γεγονότα για την υπόθεση της εγκατάστασης του οικοτροφείου για άτομα «με βαριά νοητική στέρηση και δευτερογενείς ψυχικές διαταραχές». Στο έγγραφο με την υπογραφή του δημάρχου προς την ΑΜΚ Κλίμακα με ημερομηνία 29-8-2003 και με Α.Π. 8874 αναφέρεται σχετικά: «Σε συνέχεια της συνάντησής μας και της ενημέρωσης που είχαμε σχετικά με τη λειτουργία Οικοτροφείου για πάσχοντες στο νησί

μας, σας γνωρίζουμε ότι δεν έχουμε αντίρρηση για την ίδρυση του εν λόγω Οικοτροφείου αφού θεωρούμε ότι υποχρέωση όλων μας είναι να συμβάλλουμε στην κοινωνική επανένταξη ψυχικά πασχόντων. Πέραν τούτου, πιστεύουμε ότι η λειτουργία μιας τέτοιας δομής στην Αίγινα θα δώσει την ευκαιρία σε κατοίκους της περιοχής να ενταχθούν στην αγορά εργασίας ενώ παράλληλα θα ενισχύσει την τοπική αγορά». Όταν όμως ξεκίνησαν οι όποιες διαμαρτυρίες των κατοίκων και παραθεριστών στο Λιβάδι και στη συνέχεια η με βρώμικο πόλεμο και παραπληροφόρηση και με σκοπό τη συλλογή των 1500 και πλέον υπογραφών, τα πράγματα άλλαξαν: Η παραδοχή της «ενημέρωσης» στο πρώτο έγγραφο παύει να υφίσταται μπροστά στην πίεση των ψηφοφόρων και η επόμενη επιστολή (17-9-2003, Α.Π. 9471) κρίνει απαραίτητη της από τη μεριά της ΑΜΚ «Κλίμακα», «αποστολή διευκρινιστικών εγγράφων καθώς και παρουσία εκπροσώπων της Εταιρίας προς ενημέρωσή μας πριν και κατά τη συνεδρίαση, προς λήψη απόφασης επί του θέματος». Η έλλειψη αντίρρησης «για την ίδρυση του εν λόγω οικοτροφείου αφού θεωρούμε ότι υποχρέωση όλων μας είναι να συμβάλλουμε στην κοινωνική επανένταξη ψυχικά πασχόντων» μετατράπηκε στο επόμενο έγγραφο μεταφέρεται ο «προβληματισμός» της «τοπικής κοινωνίας» για τις «υποψίες ότι πρόκειται να λειτουργήσει ως ψυχιατρική κλινική».

Με το βάρος του επικείμενου πολιτικού κόστους ξεκινά ως δήμαρχος την εκπροσώπηση αυτής της επίσημης όψης του κοινωνικού αποκλεισμού στην Αίγινα, γνωρίζοντας όπως όλοι πολύ καλά για τον όγκο παραπληροφόρησης. Σκεπτόμενος ότι κάτι τέτοιο θα μπορούσε να ξεφύγει από τα χέρια του, κι αφού γνωρίζει την επίσημη θέση των κατοίκων στο Λιβάδι για την «παράνομη εγκατάσταση», με το έγγραφο αυτό θέτει τις βάσεις για την αφομοίωση αυτού του κόσμου προβάλλοντας τις αιχμές για την υπεράσπιση της νομιμότητας: «Ως δημοτική Αρχή σας εφιστούμε την προσοχή στην τήρηση των διατάξεων του Νόμου περί λειτουργίας Οικοτροφείου ΚΑΙ ΟΧΙ (προσέξτε τα κεφαλαία) ψυχιατρικής κλινικής για την οποία οι κάτοικοι και ο Δήμος είναι κάθετα αντίθετοι». Στη συνέχεια και την επομένη της 24ης Σεπτεμβρίου, ημέρα που συνεδρίασε το Δημοτικό Συμβούλιο, σε έγγραφο με Α.Π. 9936 και ημερομηνία 25-9-2003, προς τον κ. Υπουργό Υγείας και Προνοίας, στη λέξη οικοτροφείο μπαίνουν εισαγωγικά, δείγμα της αμφισβήτησης για την ποιότητα της επικείμενης εγκατάστασης.

Χωρίς ουσιαστικές διαφορές από τη θέση του Δημάρχου, οι δημοτικοί σύμβουλοι ξεσπάθωσαν κατά της εγκατάστασης με το πρόσχημα της «μη ενημέρωσης», γνωρίζοντας πολύ καλά ότι σε διαφορετική στάση θα τους περίμενε το γνωστό μαύρισμα στις εκλογές. Αναλογιζόμενοι άλλοι το πολιτικό κόστος και άλλοι πολύ περισσότερο το πολιτικό όφελος, αλλά και η ομάδα των τεσσάρων μια μελλοντική αλλαγή στα πράγματα και συναίνεσαν στον κοινωνικό αποκλεισμό και στην ενστικτώδη έκφραση της άγνοιας. Ήταν αυτοί που συναίνεσαν λόγω ανυπαρξίας ενημέρωσης, αυτοί που προσπάθησαν να αποκομίσουν πολιτικό όφελος (π.χ. Μωρόγιαννης) και οι τέσσερις (Χαρτοφύλακας, Πούντος, Καλαμάκης, Σκίτσας) με μια πιο κατευναστική πρόταση για τη σύμπραξη συναίνεσης των λογικά σκεπτόμενων μαζικών φορέων του νησιού και της Τοπικής Εκκλησίας. Έτσι, χοντρικά και οι «τρεις ομάδες», μην ξεφεύγοντας από τον κανόνα της μικροπολιτικής εμπάθειας και της μικροεξουσιαστικής διαμάχης για εντυπωσιασμούς, κατέληξαν στο ίδιο σημείο: να μπουν σ' έναν ισχυρό εσμό (απαλλαγής από την παρουσία των ψυχασθενών) με στόχο να τον αφομοιώσουν πολιτικά και να καρπωθούν την πολιτική του υπεραξία.

Το κατά πόσο τα επιχειρήματα της «έλλειψης ενημέρωσης» ήταν επιλεκτικά, τεκμηριώνεται με το γεγονός ότι δεν έχουν ζητήσει ούτε μια φορά τις υποχρεωτικές συνελεύσεις που ο Ν. Καποδίστριας ορίζει, και οι οποίες έχουν σαφώς και ενημερωτικό χαρακτήρα για τους πολίτες και βέβαια δεν ζητούν με τον ίδιο επιτακτικό τρόπο «ενημέρωση» για οποιοδήποτε ζήτημα εφαρμογής νόμου όταν δεν υπάρχει ανάλογη κινητοποίηση. Επιπλέον δεν αναιρούν ούτε αμφισβητούν τους νόμους του κράτους ή υπουργικές αποφάσεις, όπως έπραξαν στο Δημοτικό Συμβούλιο στις 24 Οκτωβρίου, παρόλο που το Υπουργείο υγείας αρνούμενο να συμμετάσχει στην προαναγγελλόμενη επιτροπή (απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου 24-9-2003), κάλυψε πλήρως τη δραστηριότητα της ΑΜΚ «Κλίμακα», στην απαντητική προς το Δήμαρχο επιστολή στις 23-9-2003, με Α.Π. Υ5β/Γ.Π. 91878 και ανέφερε ρητά για τη δεκαετή υποχρεωτική δέσμευση αυτών των δομών δίνοντας απάντηση για τους δήθεν φόβους της «εγκατάλειψης των ψυχασθενών».

Ο αμοραλισμός και η ανειλικρίνεια δεν είναι απλώς αξίες που τυχαίνουν ή δεν τυχαίνουν σε κάποιους ανθρώπους. Είναι ίδιον του πολιτικού συστήματος της διαμεσολάβησης και των

ανθρώπων που την υπηρετούν. Είναι αδύνατον ένα διαφορετικό ήθος να υπάρξει στη δεδομένη τάξη πραγμάτων όταν λαμβάνονται αποφάσεις από τα πάνω. Είναι αδύνατον, διότι τα πρόσωπα δεν είναι τα μόνα που ευθύνονται για αυτήν την κατάσταση αλλά και η κοινωνία στο σύνολό της που συντηρεί στο εσωτερικό της αυτή την ηθική στάση και συναινεί στην πολιτική της ομηρία. Η μη εξίσωση της ευθύνης κοινωνίας και των αντιπροσώπων της δεν σημαίνει ότι η πρώτη είναι άμοιρη ευθυνών.

1ο. Συντηρεί στο εσωτερικό της αξίες ανάλογες μ' αυτές της κυρίαρχης πολιτικής. Το κουτσομπολιό, τα χτυπήματα «κάτω απ' τη μέση», οι ευκαιριακές συμμαχίες, οι λυκοφιλίες, η επιλεκτική κριτική, είναι αξίες που ανταποκρίνονται μ' αυτές του πολιτικού βίου και τις συναντάς ακόμα και σε κάθε γειτονιά.

2ο. Με τη συναίνεσή της και τη στήριξη διαδικασιών που τη θέτουν στο περιθώριο, όπως οι εκλογές, και την ταυτόχρονη άρνησή της να παίρνει για λογαριασμό της αποφάσεις.

Διέξοδος απέναντι σ' αυτήν τη διαχρονική κατάσταση είναι η κάθε προσπάθεια ζωντάνιας και ανασυγκρότησης του όποιου ακηδεμόνευτου δημόσιου χώρου, αυτού που ανεξάρτητα από ρόλους και ιδιότητες των συμμετεχόντων, με την ισηγορία και την ελευθερία έκφρασης περιορίζει όλα τα ισχυρά κατάλοιπα του ραγιαδισμού και αναδεικνύει τη σκοτεινή πλευρά του φεγγαριού: τις ριζικές μας ανάγκες.

ΥΓ(1): Την εποχή που γράφτηκε το παραπάνω κείμενο και συγκεκριμένα στις 19-11-03, σε συγκέντρωση της Τ.Ο. ΠΑΣΟΚ Αίγινας, με βασικό ομιλητή τον Υπουργό Ε.Ν. Πασχαλίδη, ο δήμαρχος, τόνισε με έμφαση το γεγονός ότι 1600 οικοδομικές άδειες είναι σε ετοιμότητα και φιλοδοξία του, όπως εκμυστηρεύτηκε στη συγκέντρωση, είναι ...η αρχαία Αίγινα των 160.000 κατοίκων. Σε εκδήλωση όμως του περιοδικού «ΑΙΓΙΝΑΙΑ» τον Αύγουστο με θέμα τη δόμηση και το περιβάλλον εξέφρασε την ανησυχία του για τις 1300, τότε, οικοδομικές άδειες.

ΥΓ(2): Στην εκδήλωση της Ομάδας Πολιτών για το πρόβλημα του νερού, στο ΣΙΝΕ «ΤΙΤΙΝΑ» στις 23 Νοεμβρίου, ενώπιον ενός σχετικά μεγάλου κοινού, ο δήμαρχος δήλωσε «όλοι εισαγόμενοι είμαστε» χαιρετίζοντας και δίνοντας συγχαρητήρια στην ομάδα. Σε εκπομπή όμως του TV MAGIK μετά από λίγες μέρες δήλωσε ότι η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε από ανθρώπους που δεν μένουν στην Αίγινα και μάλιστα απείλησε και με εισαγγελέα. Τα σχόλια περιττεύουν για τη διπλή γλώσσα της κάθε εξουσίας, της κάθε εξουσίας... της κάθε εξουσίας...

ΝΕΡΟ: Η Ομάδα Πολιτών
για το πρόβλημα του νερού στην Αίγινα

Μια ομάδα πολιτών προσπαθεί να κάνει πράξη τις ρητορείες περί δημοκρατικής συμμετοχής αλλά και ισότητας των πολιτών. Η ομάδα ανοιχτή και χωρίς ιδεολογικές αγκυλώσεις ξεκίνησε από το Σεπτέμβριο μια προσπάθεια να φέρει στην επιφάνεια το ζήτημα του νερού στην Αίγινα, όχι με το συνηθισμένο τρόπο της καταγγελίας και μάλιστα σε προσωπικό επίπεδο ή σε μια μικροπολιτική διένεξη, αλλά στη βάση της δημοκρατικής συμμετοχής και ισηγορίας των πολιτών σε συγκεντρώσεις που δεσμεύτηκε να διοργανώνει.

Με έντονες συγκρούσεις στο εσωτερικό της και διαφωνίες σε πολλά ζητήματα που αφορούν την πρακτική και τις θέσεις για ένα τόσο σημαντικό ζήτημα κατάφερε να διοργανώσει μια συγκέντρωση στις 23 Νοεμβρίου, ως την πρώτη από αυτές που θα επακολουθήσουν. Ο δρόμος είναι μακρύς και αμφίβολος τόσο για τη συμμετοχή των συμπολιτών όσο και για τα άμεσα πρακτικά αποτελέσματα αυτών των κινητοποιήσεων. Η πολιτική αυτή κινητοποίηση βρίσκεται στην αρχή με όλους τους ανασταλτικούς παράγοντες που καθορίζουν την εξέλιξη κάθε αυτόνομης ή ανεξάρτητης -από κόμματα, δημοτικές παρατάξεις ή οικονομικούς και πολιτικούς παράγοντες- κίνησης.

Η επιφυλακτικότητα απέναντι σε άγνωστους ανθρώπους που οργάνωσαν αυτήν την συγκέντρωση με ερωτήματα όπως π.χ. ποιοι είναι αυτοί; ποιοι βρίσκονται από πίσω τους; τι εξυπηρετούν; είναι ένας βασικός παράγοντας ανάσχεσης αυτής της προσπάθειας. Δεν είναι αδικαιολόγητο αυτό το γεγονός όταν πραγματικά στο νησί περιθωριακές και μεμονωμένες προσπάθειες έχουν φανεί ως τέτοιες ενώ αυτές επισκιάζονται από τη δυναμική αποδοχής των στερεότυπων δραστηριοτήτων κομμάτων ή παρατάξεων. Τόσο η αποσιώπησή τους από τον τοπικό τύπο και μη τύπο όσο και η δυναμική της τοπικής κοινωνίας να αγκυλώνεται από έτοιμες και εύκολες λύσεις δεν δίνει τη δυνατότητα σ' αυτές τις ανεξάρτητες κινήσεις να απλωθούν γρήγορα. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο ότι για τη συντριπτική πλειοψηφία των συμπολιτών μας, «νομιμοποιείται» ή θεωρεί επιτυχημένη μια συγκέντρωση εφόσον ο δήμαρχος παρευρίσκεται ή μιλά σ' αυτήν. Επίσης δεν είναι τυχαίο ότι στη συγκέντρωση αυτή, ήταν πολλοί συμπολίτες που δυσαρεστήθηκαν για το γεγονός ότι ο δήμαρχος είχε έναν περιορισμό στο χρόνο της ομιλίας του όπως και των απαντήσεων προς τους συμπολίτες μας, παρόλο που καταστρατηγήθηκε η προαναγγελλόμενη ισηγορία. Είναι δείγμα αυτής της προσκόλλησης στους αναγνωρισμένους θεσμούς και της καλλιεργημένης κοινωνικής ανάγκης να αποδέχεται μόνο τα σύμβολα του τοπικού καθεστώτος. Ακόμα ένα γεγονός που επιτείνει την επιφυλακτικότητα είναι και η χρόνια προκατάληψη ότι «πίσω από κάθε κινητοποίηση κρύβονται οπωσδήποτε κάποια συμφέροντα», στερεότυπο που έχει καλλιεργηθεί δεκαετίες και δεκαετίες από τη δραστηριότητα των τοπικών, και μη, παραγόντων.

Ένα άλλο ζήτημα αφορά τους κατοίκους των χωριών της Αίγινας που απείχαν από αυτήν τη συγκέντρωση κι αυτό πρέπει να βάλει σε μια σκέψη τόσο για τον τοπικισμό που χαρακτηρίζει την περιφέρεια του νησιού. Πολλές από τις δραστηριότητες που συμβαίνουν στην Αίγινα δεν «αγγίζουν» τους κατοίκους των χωριών πέρα από τις θρησκευτικές –και εκεί βλέπουμε ότι υπάρχει μια ανταλλαγή– ή τις παραταξιακές στις δημοτικές εκλογές εφόσον υπάρχει άμεσα η σύνδεση της κεντρικής λίστας με τις τοπικές οπότε παρουσιάζεται μια υπερτοπική κινητικότητα με αφορμή τοπικά-λαϊκά προβλήματα.

Το τελευταίο αφορά και την αποσιώπηση ή συκοφάντηση από τον τοπικό τύπο αυτής της δραστηριότητας. Τόσο για τους μεν που δεν δημοσιοποίησαν τις ανακοινώσεις της Ομάδας όσο και για τους δε («Εβδομαδιαία της Αίγινας» Α.Φ. 95, 29 Νοεμβρίου 2003) που με τα υποβολιμαία ερωτηματικά στήριξαν τις υποψίες που πλανώνται για «σκόπιμη παραπληροφόρηση» ή για τη στήριξη κάποιων «αλλότριων» συμφερόντων, τα πράγματα εξηγούνται. Ο τοπικός τύπος πέρα από τις εξαιρέσεις του (ΦΙΣΤΙΚΙ-ανεξάρτητο, ΠΟΛΙΤΗΣ της Αίγινας που ανοιχτά υποστηρίζει το ΚΚΕ και τη ΔΑΚΑ) συμμετέχει σ' ένα νεφελώδες τοπίο, λιβανίζοντας και

επικρίνοντας στα πλαίσια της μικροπολιτικής και των πελατειακών σχέσεων. Χαρακτηριστικό δείγμα αποτελεί η εφημερίδα «Εβδομαδιαία» χωρίς οι υπόλοιπες να διαφέρουν ουσιαστικά. Εξ' άλλου και η εφημερίδα «Αιγινήτικα Νέα» ανέφερε άλλους αντί άλλων ως οργανωτές της εκδήλωσης αναδείχνοντας και την κυρίαρχη αντίληψη ότι τα γεγονότα τα προκαλούν συγκεκριμένα άτομα. Η αλήθεια είναι ότι ο τοπικός τύπος δεν παίζει τον πιο σημαντικό ρόλο. Μια μειοψηφία είναι αυτή που ενημερώνεται από τις εφημερίδες και διαμορφώνει άποψη από αυτές, μειοψηφία όμως που βρίσκεται πιο κοντά στις αποφάσεις για τα τοπικά προβλήματα και πιο κοντά σε δραστηριότητες που αφορούν τα κοινά.

Έτσι παρ' όλο το αρνητικό κλίμα που φορτίζεται από το γεγονός ότι οι ομάδες εξουσίας στο νησί που εκπροσωπούνται από τις διαφορετικές τάσεις στο δημοτικό συμβούλιο, η Ομάδα αυτή συνεχίζει στην ίδια λογική και πρακτική να θέτει το ζήτημα του νερού στους συμπολίτες μας, ωθώντας παράλληλα τη δυνατότητα της αυτενέργειας χωρίς καμιά οικονομική και πολιτική σκοπιμότητα. Έχει μεγάλη σημασία η υπόθεση του νερού μέσω της οποίας συντελείται η προσπάθεια για τη δημοκρατία και την ίση συμμετοχή των πολιτών, να ανοίξει ο ίδιος δημόσιος χώρος για όλα τα προβλήματα που αφορούν την Αίγινα, προβλήματα οικουμενικά.

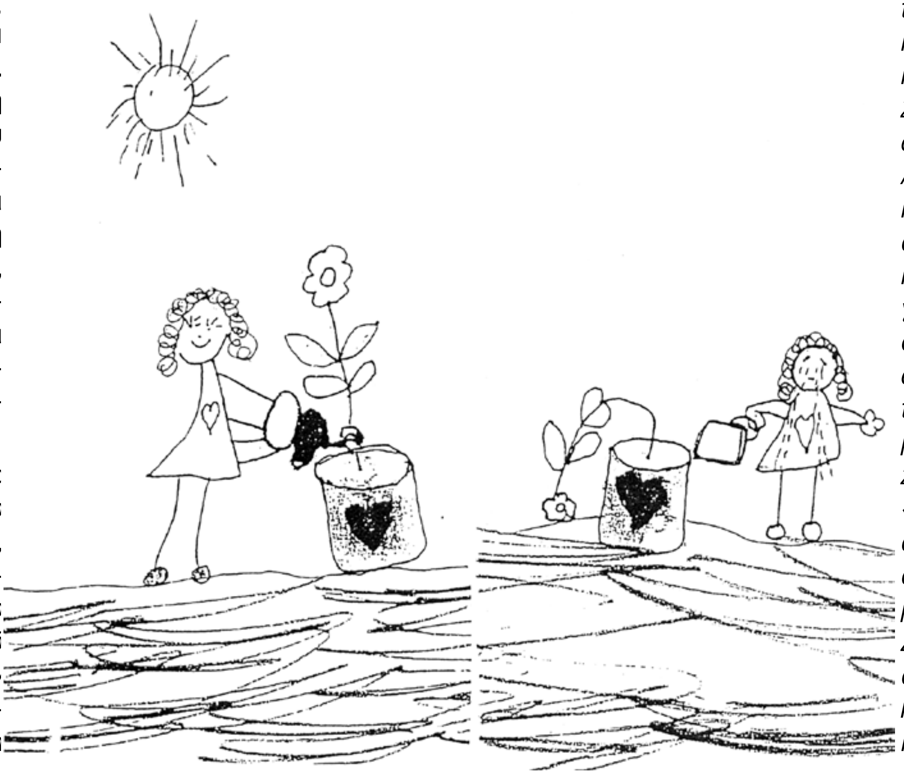

ΥΓ1: Σύμφωνα με τον μόνιμο εκπρόσωπο δυο σωματείων (ΣΠΑ, ΣΕΑΣΑ), Φίλιππο Χατζηπέρη, η Ομάδα για το νερό (...και ολίγο από «Δαναοί που φέρουν δώρα»), κρύβει την ταυτότητά της. Τα γνήσια λαγωνικά της εφημερίδας «Εβδομαδιαία» θα έπρεπε να την έχουν ήδη αποκαλύψει.

ΥΓ2: Ο Απόστολος Κασελούρης, στη μόνιμη στήλη του στην «Εβδομαδιαία», γράφει ότι η ομιλία του δημάρχου δεν έπρεπε να έχει όρια διότι –όπως γράφει στην ίδια εφημερίδα– εκπροσωπεί τη μισή Αίγινα (όχι τη μισή –αν επιμείνουμε στα ποσοστά των συνδυασμών από τις τελευταίες εκλογές). Τι θα γινόταν όμως αν έρχονταν και οι υπόλοιποι υποψήφιοι να μιλήσουν που –σύμφωνα με τον Απόστολο– εκπροσωπούν (μαζί) όλη την Αίγινα; Πότε θα μιλήσουν οι πολίτες, χωρίς να ρωτούν ή να χειροκροτούν;

ΥΓ3: Στη συγκέντρωση της 9ης Ιανουαρίου 2004, στο Δημοτικό Θέατρο, με ομιλητή τη Μανόλη Γλέζο, ο οποίος πραγματοποίησε σεμινάριο για τον εμπλουτισμό του υδροφόρου ορίζοντα, επισημάνθηκαν κάποια νέα στοιχεία που δυστυχώς αναιρούν τις αρχές και βάσεις που έχουν τεθεί στην Ομάδα. 1ο) Τη συγκέντρωση «άνοιξε» το ίδιο πρόσωπο που «άνοιξε» και τη συγκέντρωση της 23ης Νοέμβρη κατά παράβαση της εναλλαγής προσώπων σε ρόλους. 2ο) Στη συγκέντρωση δόθηκε από την Ομάδα λόγος στο δήμαρχο προκειμένου να καλησπερίσει και να... καληνυχτίσει κατά παράβαση της αναγγελλόμενης για δεύτερη φορά ισηγορίας. 3ο) Στην είσοδο διατέθηκε από την οργανωτική Ομάδα το βιβλίο του Μανόλη Γλέζου με τον υπότιτλο «Ενεργοί Πολίτες», γνωστή ομάδα που αποτελεί συνιστώσα της «Πρωτοβουλίας των 7» (κόμμα ΣΥΡΙΖΑ) και πήρε μέρος στις εθνικές εκλογές του Μαρτίου 2004, ενώ ήταν και ο τίτλος παράταξης

για τις Νομαρχιακές εκλογές. Όλα αυτά δεν αποτελούν μονοσήμαντα και συμπέρασμα για την Ομάδα, απλώς παρατηρούνται ελαφρά πηδηματάκια για την ανάδειξη ενός νέου παραγοντισμού στο νησί. Αν συνδυαστεί και το γεγονός ότι στην Ομάδα απαγορεύτηκε (σε συνέλευση στις 16 Δεκέμβρη στο εντευκτήριο του Μ. Σ. Αίγινας) η δημόσια έκφραση της μειοψηφίας της, κατά παράβαση των αρχών της άμεσης δημοκρατίας, τότε μάλλον ανοίγεται ένας ολισθηρός δρόμος αντίθεσης ανάμεσα από διακηρύξεις και πρακτικές.

Η συγκέντρωση της 23ης Νοέμβρη

Ο Ανδρέας Κούνδουρος, εκπρόσωπος της Ομάδας Πολιτών για το πρόβλημα του νερού στην Αίγινα, «άνοιξε» την εκδήλωση στις 23 Νοεμβρίου εκφράζοντας και το πνεύμα του γενικού προβληματισμού της:

«Η Ομάδα Πολιτών για το πρόβλημα του νερού στην Αίγινα, δημιουργήθηκε πριν από δυο μήνες, όταν άνθρωποι με τον ίδιο θυμό απ' το απαράδεκτο και υφάλμυρο νερό συναντήθηκαν, συζήτησαν και κατέληξαν ότι πρέπει κάτι να γίνει επιτέλους. Αποτελείται από μόνιμους κάτοικους του νησιού που δεν έχουν κομματικές ή παραταξιακές δεσμεύσεις και καμιά οικονομική εμπλοκή στο θέμα της οικονομικής διαχείρισης.

Σκεφτήκαμε πως οι «πολιτικές» διαμάχες που χρόνια τώρα μαίνονται γύρω από το ζήτημα του νερού, κούρασαν και απομάκρυναν τους πολίτες απ' την ουσία του θέματος που είναι: καθαρό νερό στη βρύση και στο ποτήρι μας. Στις τακτικές συγκεντρώσεις προσπαθήσαμε να μαζέψουμε στοιχεία, να μάθουμε περισσότερα γενικά για το νερό. Τα δημοσιεύματα στον Τύπο της Αίγινας όταν τα συγκεντρώσαμε όλα μαζί μας έδειξαν πολλές μεριές του ζητήματος που συχνά μας προκάλεσαν αγανάκτηση.

Αποφασίσαμε λοιπόν για αυτήν τη συγκέντρωση ελπίζοντας στην ενεργό και ισότιμη συμμετοχή των συμπολιτών μας, περιμένοντας να ακούσουμε και τη δικιά τους φωνή.

Το θέμα είναι πολύπλευρο: Η υγεία και η ποιότητα ζωής, το περιβάλλον και το νερό, η διαχείρισή του, το γιατί δεν έχουμε αρκετό, γιατί παρουσιάζουν μονόδρομο τη λύση με το νερό της Αθήνας, πώς λαμβάνονται οι αποφάσεις, τι μπορεί ο καθένας μας να κάνει ώστε να περιορίσουμε τη σπατάλη, κλπ. με τη σκέψη ότι όλες οι φωνές πρέπει ν' ακουστούν και επειδή σε 1.30-2 ώρες θα υπάρχει κούραση και πρέπει να παρθούν αποφάσεις, ορίστηκε η συζήτηση να γίνει με ομιλίες των 5 λεπτών και δευτερολογίες των 3 λεπτών. Μοναδική εξαίρεση θα είναι οι μικρές εισηγήσεις του Δημήτρη Σαραντάκου, εκδότη του περιοδικού «ΦΙΣΤΙΚΙ» και κατά τη γνώμη μας έγκυρου αρθρογράφου για το θέμα μας, όπως και του Νίκου Κατσαρού, Χημικού περιβάλλοντος και δ/ντη ερευνών στο ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος», με τις οποίες θα ξεκινήσουμε. Αμέσως μετά θα ανοίξει κατάλογος ομιλητών, για όσους θέλουν να μιλήσουν και θα ξεκινήσει η συζήτηση».*

Επιλέξαμε, επίσης, μια από τις εισηγήσεις των πολιτών που ζήτησαν το λόγο από το συντονιστή, την εισήγηση της Αφροδίτης Μουρατίδου, προέδρου του Δ.Σ. του Συλλόγου Ενεργών Πολιτών που έθεσε περιεκτικά το ζήτημα μιας οικολογικής διαχείρισης των υδάτινων πόρων στην Αίγινα:

Μέχρι τώρα ο πολιτικοί αλληλοβρίζονται για το νερό. Νομίζουν ότι έτσι κάνουν σωστά τη δουλειά τους και αφήνουν τον κόσμο να κουβαλάει όπως μπορεί ο καθένας το νερό που πίνει. Αντί αυτού υποχρέωσή τους ήταν να μάθουν σε βάθος αυτό το θέμα και έτσι να γίνουν ικανότεροι να βοηθήσουν στη λύση του. Να υπάρχει μια αντιπολίτευση πιο δημιουργική, να θέλουν να γνωρίσουν το θέμα, να το εξαντλήσουν, να νουθετήσουν και να στηρίξουν συγκεκριμένες προτάσεις αντιμετώπισής του. Όλοι τους μιλάνε για τη σύνδεση με την ΕΥΔΑΠ που θα μας σώσει και μόνο αυτό. Όμως από τα παλιά χρόνια η Αττική δεν ήταν πάντα ικανή να υδρεύει επαρκώς τους κατοίκους τις πάντοτε. Μπορείτε να καταλάβετε εύκολα όσο πιο δύσκολο γίνεται αυτό σήμερα. Επιπλέον η ΕΥΔΑΠ απαντά ότι δεν τη συμφέρει και δεν είναι στην αρμοδιότητά της και ότι ο Δήμος μας πρέπει να αναλάβει αυτό το δαπανηρό, χρονοβόρο και επισφαλές έργο.

Χιλιάδες δραχμές πριν και τώρα ευρώ δίνει ο Δήμος μας για τη μεταφορά νερού, το πληρώνουν ακριβά οι πολίτες και τελικά είμαστε και χρεωμένοι στους μεταφορείς και έτσι δεν μπορούμε

* Για διάφορους λόγους δεν μπόρεσε να έρθει στην εκδήλωση ο Νίκος Κατσαρός, ο οποίος όμως δεσμεύτηκε μέσω του ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος», να πραγματοποιήσει ενέργειες ώστε να υπάρξουν έγκυρες, τεκμηριωμένες και όσο το δυνατόν πιο κοντινές χρονικά μικροβιολογικές και χημικές αναλύσεις του νερού που πίνουμε. Εκδήλωση πραγματοποιήθηκε τρεις μήνες αργότερα.

να τους στριμώξουμε για να ακολουθήσουν κάποιους κανόνες στη μεταφορά του. Τόσα χρήματα και ενέργεια για το νερό της Αθήνας και ούτε ένα ευρώ προς το παρόν κι ούτε μια σοβαρή σκέψη για τις δυνατότητες που έχει αυτός ο τόπος: για το ντόπιο νερό. Το νερό κυλάει και χάνεται στη θάλασσα, μαζί του και το πολύτιμο χώμα του νησιού. Προτείνων να γίνει μελέτη για όλο το νησί που θα αξιολογεί τις δυνατότητες που έχει ο τόπος μας για νερό. Να δούμε που μπορούν να γίνουν φράγματα, που λιμνοδεξαμενές, να μάθουμε τι έχουμε και τι μπορούμε να κάνουμε μ' αυτά.

Στην Ομάδα για το πρόβλημα του νερού, βρέθηκαν άνθρωποι διαφορετικοί και κάποιοι άγνωστοι μεταξύ τους και τα κατάφεραν μέχρι τώρα γιατί υπήρχε η θέληση να γεφυρωθούν οι όποιες διισταμένες απόψεις και οι όποιες διαφορές και έγινε αυτό, όχι γιατί είμαστε καλά παιδιά αλλά γιατί η σοβαρότητα και η πιεστικότητα του θέματος νερό ήταν αυτά που μας οδηγούσαν. Μπορεί να έχω κάθε είδους διαφορά με τους συμπολίτες μου εκτός από μια: το νερό που χρειάζομαι καθημερινά για να ζήσω. Και αυτό είναι το κοινό μας με όλους τους ανθρώπους του κόσμου. Υπάρχει παγκόσμια κρίση των υδάτινων πόρων. Η Ελλάδα περιλαμβάνεται στις χώρες που κινδυνεύουν από τη λειψυδρία.

Η Αίγινα ανήκει σ' εκείνες τις περιοχές της χώρας μας που έχουν το χαμηλότερο ετήσιο ύψος βροχής. Τα παραπάνω πρέπει να τα γνωρίζουμε για δυο λόγους: 1) για να μπορούμε να κρίνουμε τη σοβαρότητα του θέματος και να μην πιστεύουμε σε εύκολες λύσεις και 2) για να εκτιμήσουμε και να σεβαστούμε αυτό που έχουμε. Υπάρχουν άνθρωποι που πρέπει να περπατούν 10 χιλ. ημερησίως για να έχουν καθαρό νερό για να μην μιλήσουμε για ανθρώπους που πεθαίνουν. Ενώ οι παππούδες μας χτίζανε σουβάλες και στέρνες εμείς ονειρευόμαστε πισίνες που θα τις γεμίζουμε με νερό εισαγόμενο. Αυτή η επί αιώνων στενή σχέση της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής με το κλίμα και τους διαθέσιμους φυσικούς πόρους τη χάσαμε μέσα σε λίγα μόλις χρόνια. Ναι! Πρέπει να φτιάξουμε τις διαρροές μας, να κλείνουμε τη βρύση όταν πλένουμε τα χέρια μας, να χρησιμοποιούμε το μισό νερό από το καζανάκι μας. Μπορεί να είναι δύσκολο να βγούμε από τις συνήθειές μας αλλά ας κάνει ο καθένας μέχρι εκεί που μπορεί. Είμαστε μέρος του προβλήματος αλλά και της λύσης του.

Εγώ αυτό που ελπίζω από τούτη εδώ τη συγκέντρωση είναι να γίνει ένα βήμα από όλους μας. Ναι, ήταν η Αίγινα η πρώτη πρωτεύουσα του ελληνικού κράτους αλλά από τότε έχει περάσει πολύς καιρός. Ναι, να κοιτάζουμε στο χθες αλλά επιτέλους να ρίχνουμε μια ματιά και στο αύριό μας. Χρειάζεται ένα βήμα μπροστά από τους απλούς πολίτες της Αίγινας περιορίζοντας ο καθένας την αλόγιστη χρήση που κάνει με το νερό, χρειάζεται ένα βήμα μπροστά από τους πολιτικούς σταματώντας επιτέλους να κάνουν στείρα αντιπολίτευση με το νερό, ένα βήμα μπροστά σε όλα τα επίπεδα και πολλή δουλειά από το Δήμο. Ότι έγινε-έγινε μέχρι εδώ. Δεν μπορούμε να κάνουμε κάτι για αυτά που γίναν. Αλλά μπορούμε να μην επιτρέψουμε εμείς οι απλοί πολίτες να ξανασυμβούν.

Ο Αργύρης Τσουβαλάκης, εκ μέρους της Πρωτοβουλίας Πολιτών Αίγινας (που δεν υφίσταται πλέον):

Εκ μέρους της Πρωτοβουλίας Πολιτών Αίγινας, που μέλη της συμμετέχουν στην οργάνωση αυτής της συγκέντρωσης, θα τονίσω τη σημασία που δίνουμε στο ζήτημα γενικά των αποφάσεων που αφορούν όλους μας και ειδικά για το νερό. Οι αποφάσεις παίρνονται από την εκλεγμένη κρατική και δημοτική εξουσία, ενώ οι πολίτες δεν παίζουν κανένα ρόλο εκτός από αυτόν του παθητικού ανθρώπου που λέει «τι να κάνουμε;» ή του φωνακλά στα καφενεία και στις ιδιωτικές συγκεντρώσεις.

Έτσι ένα ζήτημα σοβαρό όπως 1)βλάβες από το ακατάλληλο νερό 2)η τιμή του 3)η διαχείρισή του, εξαντλείται σε διαμάχες όχι για τη λύση, αλλά για τη διεκδίκηση της τοπικής ή κρατικής εξουσίας. Για αυτό και στην Αίγινα αλλά και σε άλλους τόπους βλέπουμε βουλευτές, υπουργούς, αλλά και τοπικούς παράγοντες, δήθεν για το συμφέρον όλων μας, να υπερασπίζονται στην πράξη κομματικά ή μικροπολιτικά συμφέροντα ή ακόμα και οικονομικά. Ακόμα και οι συγκρούσεις τους ή οι διαμάχες τους δεν έχουν σκοπό να λύσουν το πρόβλημα αλλά να βρεθούν στην εξουσία, μικρή ή μεγάλη.

Ένα μεγάλο μέρος της ευθύνης, όμως, έχουμε όλοι εμείς, συμπολίτες, που αφήνουμε την υπόθεση του νερού αλλά και κάθε άλλη κοινή υπόθεση στα χέρια ανθρώπων που παίρνουν υπ όψιν τις αποφάσεις μας... μια μέρα στα τέσσερα χρόνια. Έχουμε μεγάλο μέρος της ευθύνης αφού συμμετέχουμε σε διαδικασίες οι οποίες δίνουν τη δύναμη σε κάποιους να παίρνουν αποφάσεις για εμάς χωρίς εμάς. Έχουμε πολιτική ευθύνη για το νερό που πίνουμε, για το νερό που κοστολογούν, για το νερό

που διαχειρίζονται για εμάς χωρίς εμάς.

Η δική μας πολιτική πρόταση για το ζήτημα του νερού αλλά και για κάθε κοινό ζήτημα είναι η άμεση Δημοκρατία και οι συνελεύσεις των πολιτών. Πρέπει συνεχώς να ανοίγει ο χώρος διαλόγου και αποφάσεων για όλους τους πολίτες ανεξάρτητα από μόρφωση, ιδεολογία, καταγωγή, ηλικία, επάγγελμα, φύλο. Ο φόβος του να εκτεθούμε και να πούμε ελεύθερα τη γνώμη μας στους συμπολίτες μας μπορεί να είναι μεγάλος αλλά μεγαλύτερες είναι οι συνέπειες της αδιαφορίας μας.

Δίνουμε το δικαίωμα να παίρνουν αποφάσεις ερήμην μας και που αυτές είναι: ακατάλληλο νερό, ακριβό νερό, μια ανάπτυξη που θέλει ολοένα και περισσότερο νερό, καταλήστευση του νερού της γης για ιδιωτικά ή κρατικά συμφέροντα, μια καταστροφή που ήδη έχουμε οδηγηθεί με το μπουκάλι στο χέρι. Ένα νεκρό νερό που αγνοούμε την προέλευσή του χώνοντας κάθε φορά το χέρι στην τσέπη και ισχυροποιώντας τα μεγάλα συμφέροντα.

Είναι πολύ δύσκολη η δημοκρατική διαδικασία, αλλά η μοναδική προκειμένου να μπορέσουμε να δίνουμε λύσεις ολοένα και πιο αντιπροσωπευτικές για το κοινό καλό. Είναι μια πολύ δύσκολη διαδικασία γιατί επιπλέον συναντά τις προκαταλήψεις όταν δεν έχει κομματικές ή οικονομικές πλάτες, την επιφύλαξη αφού είναι γενικός κανόνας ότι «όταν οργανώνεις κάτι για τα κοινά πρέπει να έχεις κάποιο ατομικό συμφέρον».

Επιπλέον διότι δεν έχουμε μάθει να συζητάμε ελεύθερα τη γνώμη μας, δεν έχουμε μάθει να συζητάμε ισότιμα αφού σε όλες τις επίσημες κομματικές, επαγγελματικές σχολικές, ή δημοτικές συγκεντρώσεις έχουμε μόνο το ρόλο του χειροκροτητή και του θεατή. Επίσης είναι πιο κοντά μας οι πρωταγωνιστές των σήριαλ, πιο κοντά μας οι εκφωνητές των ειδήσεων, είναι πιο κοντά μας οι αστέρες της τηλεόρασης από τους γείτονές μας.

Για αυτό το λόγο πιστεύουμε ότι δεν πρέπει να εκτονωθεί το ζήτημα σε κινήσεις εντυπωσιασμού όπως συνέβη και με το ζήτημα της ακτοπλοϊκής συγκοινωνίας αλλά η συγκέντρωση αυτή πρέπει να είναι η αρχή και για άλλες πιο συμμετοχικές. Είμαστε ακόμα στην αρχή του δημόσιου διαλόγου για το νερό αλλά και σε μια συνέχεια με άλλες προσπάθειες που στο παρελθόν είχαν συμβεί όπως η ημερίδα για το νερό που οργάνωσε πριν κάποια χρόνια ο Μορφωτικός Σύλλογος. Προτείνουμε σε σας να μπείτε στην Ομάδα για το πρόβλημα νερό και να συμβάλλετε κι εσείς με το όποιο σκεπτικό σας στις κινητοποιήσεις για τη βελτίωση της ζωής μας.

Το νερό έχει μπει στο αυλάκι αλλά πρέπει να ορίσουμε εμείς οι απλοί πολίτες το που θα τραβήξει το αυλάκι.

ΑΚΤΟΠΛΟΪΑ

για τη μείωση των πληρωμάτων στα πλοία

(Αφιέρωμα στο επόμενο ναυάγιο)

Αντί σκίτσου: «και μεις νομίζαμε ότι ήταν υπερβολικός ο Γάλλος σκιτσογράφος που πριν από κάμποσα χρόνια καυτηρίαζε ανάλογες πρακτικές στην πατρίδα του σκιτσάροντας τον καπετάνιο στη Γέφυρα του πλοίου, με φόρμα εργασίας και τις τσέπες γεμάτες κλειδιά και κατσαβίδια, να απευθύνεται στον παπαγάλο λέγοντάς του "ήρθε σήμα από την εταιρία να μειώσουμε τη σύνθεση κατά έναν"». Από σχόλιο στην εφημερίδα «Ναυτεργατική» Α.Φ. 466

(Αναδημοσιεύουμε αυτούσιο άρθρο της εφημερίδας ΝΑΥΤΕΡΓΑΤΙΚΗ, φύλλο 467, Οκτώβρης-Νοέμβρης 2003, το οποίο αναφέρεται στη μείωση των οργανικών συνθέσεων στα πλοία. Παρόλο που το άρθρο εστιάζει κυρίως στο κεφαλαιώδες πρόβλημα της ανεργίας των ναυτεργατών, το ζήτημα της μείωσης των οργανικών συνθέσεων στα πλοία, είναι πολύ σοβαρό επίσης, διότι καθιστά τα πλοία της γραμμής αναξιόπλοα και το ταξίδι επικίνδυνο τόσο για τους επιβάτες όσο και για το πλήρωμα. Η εξοντωτική εργασία των ναυτεργατών και ιδιαίτερα τους θερινούς μήνες, το ωράριο των οποίων κυμαίνεται από 14 έως και 18 ώρες, επιβαρύνει την υγεία τους και αυτονόητα πολλαπλασιάζει τις πιθανότητες για δυσλειτουργία κατά τον πλου, όπως και για ναυτικά "ατυχήματα", δηλαδή ναυάγια.

Από την άλλη, θίγει ένα θεμελιακό ζήτημα που μπορεί να ξεκινά από την πολιτική της συγκεκριμένης κυβέρνησης και φτάνει στις αποφάσεις των διεθνών μηχανισμών και φόρουμ που θέτουν ως επιτακτική ανάγκη τη μείωση γενικά των θέσεων εργασίας, στα πλαίσια της μεγαλύτερης συσσώρευσης κέρδους και του ολοένα λιγότερου κόστους για τους επιχειρηματίες. Στην "εθνική" μας γειτονιά, οι εντολοδόχοι κυβερνητικοί παράγοντες, εκτός από τους εφοπληστές που αυτονόητα ζητούν κάτι τέτοιο, έχουν μαζί τους και την επίσημη ναυτεργατική συνδικαλιστική ηγεσία της ΠΝΟ η οποία αποδεχόμενη την ατζέντα της "τριμερούς συνεργασίας" αποτελεί και το συνδικαλιστικό τους άλλοθι για μείωση των οργανικών συνθέσεων των πλοίων. Φωτεινή εξαίρεση αποτελούν τα σωματεία ΠΕΜΕΝ και ΣΤΕΦΕΝΣΩΝ τα οποία αγωνίζονται για την αύξηση του προσωπικού των πλοίων και ειδικά στα τμήματα του πλοίου που είναι και τα πιο νευραλγικά (μηχανοστάσιο, κατάστρωμα) καθώς και για την εφαρμογή της εθνικής και διεθνούς νομοθεσίας που με πολιτική βούληση αυτήν την περίοδο καταστρατηγείται. Κράτος και Κεφάλαιο θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια των επιβατών και ναυτεργατών.

«Πετσοκόβουν» τις οργανικές συνθέσεις

Το «μαχαίρι» για το πετσόκομμα χιλιάδων θέσεων εργασίας των Ελλήνων ναυτεργατών από τα κρουαζιερόπλοια έχουν αρχίσει ήδη να ακονίζουν κυβέρνηση, εφοπλιστές και εγκάθετοί τους στις καρέκλες της πλειοψηφίας της διοίκησης της ΠΝΟ. Οι συνδικαλιστές των παρατάξεων ΠΑΣΚΕ - ΔΑΚΕ - ΑΠ της ΠΝΟ, η Ένωση Εφοπλιστών Επιβατηγών Πλοίων και ο Υπουργός Γ. Πασχαλίδης έχουν ήδη καθίσει στο τραπέζι του... «κοινωνικού διαλόγου», στα πλαίσια της... τριμερούς συνεργασίας, για να συζητήσουν την τροποποίηση του Προεδρικού Διατάγματος 177/74 που καθορίζει τις οργανικές συνθέσεις των πλοίων και το χρόνο ναυτολόγησης των ναυτεργατών. Με άλλα λόγια, να παζαρέψουν πάνω στο δικαίωμα των ναυτεργατών στην εργασία, να δουν πόσους ναυτεργάτες θα «κόψουν» από τις οργανικές συνθέσεις και να τους

ρίξουν στον εφιάλτη της ανεργίας. Πρόκειται για μια εξόφθαλμα «στημένη» διαδικασία, που πλήττει το ίδιο το δικαίωμα για μπάρκο των ναυτεργατών, για να αυξήσει κι άλλο τα υπέρογκα εφοπλιστικά υπερκέρδη. Και είναι στημένη, γιατί τόσο η Ένωση Εφοπλιστών Επιβατηγών όσο και η Ένωση Εφοπλιστών Ακτοπλοΐας έχουν ξεκαθαρίσει ΄τι βασική τους επιδίωξη είναι η δραστική μείωση του αριθμού των ναυτεργατών του πληρώματος και οι οργανικές συνθέσεις να καθορίζουν μόνο ένα μικρό αριθμό ναυτεργατών ως προσωπικό ασφαλείας (safe manning). Μάλιστα, με αυτό ως αίτημα έχουν κάνει προσφυγές και στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο.

Από την άλλη πλευρά το ΥΕΝ, έχει θέσει ήδη υπό αμφισβήτηση το Π.Δ. 177, αφού συνεχώς εκδίδει αυθαίρετα υπουργικές αποφάσεις για μειωμένες οργανικές συνθέσεις σε δεκάδες πλοία και τώρα «στήνει» τον «διάλογο» για να νομιμοποιήσει την αυθαιρεσία του. Όσον αφορά την πλευρά των εγκάθετων της ΠΝΟ, είναι καθαρό ότι ουσιαστικά προσφέρουν μια ακόμα υπηρεσία στο ΥΕΝ και στους εφοπλιστές, αφού με τη συμμετοχή τους προσφέρουν το κατάλληλο άλλοθι στο μαύρο μέτωπο της κυβέρνησης και εφοπλιστών να περάσουν την αντεργατική πολιτική. Να σημειώσουμε ότι πριν οι εγκάθετοι προσέλθουν στο ίδιο τραπέζι με τους εφοπλιστές και το ΥΕΝ, είχαν προηγηθεί παρασκηνιακές διαβουλεύσεις με τους εφοπλιστές!

Τα ταξικά σωματεία ΠΕΜΕΝ και ΣΤΕΦΕΝΣΩΝ με ανακοίνωσή τους έχουν κάνει σαφές ότι δεν πρόκειται να συμμετέχουν σε αυτή την άθλια διαδικασία και σημειώνουν:

«Πάγια θέση των σωματείων ΠΕΜΕΝ και ΣΤΕΦΕΝΣΩΝ είναι η αύξηση των οργανικών συνθέσεων σύμφωνα με τις πραγματικές ανάγκες των πλοίων. Να αυξηθεί το προσωπικό Μηχανοστασίου, Καταστρώματος και Γενικών Υπηρεσιών και να εξασφαλιστούν διπλά πληρώματα σε όλες τις κατηγορίες πλοίων με το σύστημα εναλλαγής των πληρωμάτων 1:1, δηλαδή ναυτολόγηση – και εκτός πλοίου ανάπαυση με πλήρεις αποδοχές με βάση τις Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας και ασφάλιση στο ΝΑΤ.

Δηλαδή για τα ποντοπόρα φορτηγά - δεξαμενόπλοια και τουριστικά, 4 μήνες εντός πλοίου - 4 μήνες εκτός πλοίου. Για τα επιβατηγά ακτοπλοϊκά πορθμεία και ρυμουλκά, 15 μέρες εντός πλοίου - 15 μέρες εκτός πλοίου. Η ικανοποίηση αυτής της βασικής διεκδίκησης των ναυτεργατών θα επιβληθεί με τους αγώνες του κλάδου μας, θα συμβάλλει στην εφαρμογή της εθνικής και διεθνούς νομοθεσίας για τα ωράρια εργασίας των ναυτεργατών και των κανόνων ασφαλείας».

Ερώτηση στον Υπουργό Ε.Ν. Γ. Πασχαλίδη για τη μείωση των οργανικών συνθέσεων των πλοίων

Η «Σχεδία», έκανε πέτρα την καρδιά, και παρευρέθηκε σε εκδήλωση του ΠΑΣΟΚ στις 19 Νοεμβρίου, με κεντρικό ομιλητή τον υπουργό Ε.Ν. Γ. Πασχαλίδη. Σ' ένα κλίμα που το λιβανιστήρι και η οσφυοκαμψία έδιναν κι έπαιρναν και μπροστά στο γεγονός ότι το πλοίο της ΑΝΕΚ (ευτυχώς) μέσα στο λιμάνι πήρε φωτιά, η «Σχεδία» έκανε την παρακάτω ερώτηση:

«Μπροστά στο γεγονός ότι η κυβέρνηση ασκεί μια πολιτική ενταγμένη στο διεθνές πλαίσιο ανασυγκρότησης της οικονομίας και των θεσμών διοίκησης και καταστολής με ιδεολογικό-φιλοσοφικό υπόβαθρο τον ανταγωνισμό και με στόχο την ελαχιστοποίηση του κόστους και τη μεγιστοποίηση του κέρδους για το κεφάλαιο, αρχές που διέπουν τη σύγχρονη φιλελεύθερη ή σοσιαλφιλελεύθερη διαχείριση, Επίσης μπροστά στο γεγονός ότι ο Γιώργος Πασχαλίδης είναι υπουργός Ε.Ν. άρα και πολιτικά υπεύθυνος για τις αποφάσεις που αφορούν τη ναυσιπλοΐα και την ακτοπλοΐα: κατά πόσο ασφαλής είναι ο επιβάτης και ο εργαζόμενος που ταξιδεύουν στο ίδιο πλοίο σύμφωνα με τα τελευταία μέτρα του υπουργείου για μείωση των οργανικών συνθέσεων; Με το ερώτημα επισυνάφτηκαν και τα ανάλογα δημοσιεύματα από το περιοδικό «ΕΝΩΣΗ» της ΠΕΜΕΝ καθώς από την εφημερίδα «ΝΑΥΤΕΡΓΑΤΙΚΗ», το οποίο και αναδημοσιεύουμε αυτούσιο. Ο υπουργός αφού είπε ότι ήταν και η μοναδική πολιτική ερώτηση –αφού όλες οι υπόλοιπες ήταν τοπικού χαρακτήρα, απάντησε ότι υπάρχει έλεγχος στα πλοία και απόδειξη είναι οι ενέργειες που έγιναν στο πλοίο της ΑΝΕΚ κατά τη διάρκεια της πυρκαγιάς. Τα σχόλια περιττεύουν. Τι θα συνέβαινε όμως αν το πλοίο βρισκόταν στ' ανοιχτά του πελάγου;

Στοιχεία για τη μείωση των πληρωμάτων από τη Β΄ Τακτική Συνέλευση της ΠΕΜΕΝ στις 20-11-2003 (εισήγηση του ΔΣ)

«Κριτήριο επιλογών της ασκούμενης από το ΥΕΝ αντιναυτεργατικής πολιτικής είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των πλοίων, γενικότερα των ναυτιλιακών επιχειρήσεων για την αύξηση των κερδών των εφοπλιστών, του μεγάλου κεφαλαίου...

...Η αύξηση της ελληνόκτητης ναυτιλίας είναι συνεχής τα τελευταία 15 χρόνια και εκφράζεται με την αύξηση του αριθμού

των πλοίων και της χωρητικότητας. Την πρώτη θέση στην παγκόσμια ναυτιλία κατέχει η ελληνόκτητη ναυτιλία με 3.355 πλοία, άνω των 1000 ή ποσοστό 9,3% σε αριθμό πλοίων, το 18,9% της χωρητικότητας του παγκόσμιου στόλου. Την πρώτη θέση κατέχει και η ελληνική σημαία στην Ευρωπαϊκή Ένωση με 1.325 πλοία χωρητικότητας 30.390.000 που αντιπροσωπεύει το 30% της συνολικής χωρητικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης που είναι 100.700.000. Το 1989 η ελληνόκτητη ναυτιλία αριθμούσε 2.296 πλοία και 3.355 πλοία το 2002.

Η κυριαρχία των ελλήνων εφοπλιστών συνεχίζεται με παραγγελίες για τη ναυπήγηση174 πλοίων συνολικής χωρητικότητας 15,7 εκατομμυρίων τόνων μέχρι το τέλος του 2002. Με αλματώδη αύξηση των παραγγελιών για τη ναυπήγηση 108 νέων πλοίων μόνο για το α΄ εξάμηνο του 2003, με στόχο να φτάσουν τις παραγγελίες, τέλος του 2003, τα 200 πλοία, 23 εκατομμύρια τόνους. Σημαντική είναι η συμμετοχή των εφοπλιστών στην αγοραπωλησία 1.034 μεταχειρισμένων πλοίων αξίας 13 δισ. Δολαρίων ΗΠΑ την περίοδο από 1η Γενάρη μέχρι τέλος του Οκτώβρη 2003. Τα στοιχεία αυτά σε συνδυασμό με την πρωτόγνωρη αύξηση στις τιμές των ναύλων των θαλασσίων μεταφορών στα υψηλότερα επίπεδα όλων των εποχών στην αγορά, εκφράζουν τα κέρδη π[ου συσσωρεύονται στα θησαυροφυλάκια των εφοπλιστών και του μεγάλου κεφαλαίου...

Τα τελευταία 23 χρόνια μειώθηκαν 8 φορές οι οργανικές συνθέσεις των πλοίων. Ο μαζικός διωγμός των Ελλήνων ναυτεργατών από τα καράβια καταγράφεται στα επίσημα στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας. Ισχυρό πλήγμα δέχτηκε το ελληνικό ναυτεργατικό δυναμικό την περίοδο 1980-1990 με την απώλεια 32.768 θέσεων εργασίας και τη χρεοκοπία του ΝΑΤ. Η μείωση κατά 50% των οργανικών συνθέσεων των πλοίων την περίοδο 1996-2002 επέφερε νέα απώλεια 5.265 θέσεων εργασίας για τους έλληνες ναυτεργάτες...»

Σύμφωνα και με τα παραπάνω στοιχεία αποδεικνύεται περίτρανα ότι οι οργανικές συνθέσεις των πλοίων μειώνονται κατακόρυφα αυξάνοντας αντίστοιχα τα κέρδη των εφοπληστών. Αυτό οξύνει το πρόβλημα της ανεργίας που υπάρχει ήδη στους ναυτικούς και ναυτεργάτες ενώ θέτει σε μεγάλο κίνδυνο την ασφάλεια του πληρώματος και των επιβατών.

Πρέπει να επισημάνουμε ότι πρόκειται για μέτρα που δεν έχουν να κάνουν με μια κυβερνητική απλώς οδηγία αλλά σχετίζονται με την «περίφημη» Χάρτα Σύγκλισης και την εφαρμογή τους στον τομέα της εμπορικής ναυτιλίας και μεταφορών. Σύμφωνα με την εφημερίδα «ΝΑΥΤΕΡΓΑΤΙΚΗ» (Α.Φ. 466, Ιούλ-Αυγ.-Σεπτ 2003), η Ένωση Ελλήνων Εφοπλιστών, ή ελληνική Επιτροπή Ναυτιλιακής Συνεργασίας του Λονδίνου (Commitee) πραγματοποίησαν διαδοχικές συναντήσεις τόσο με το ΥΕΝ όσο και με τον πρόεδρο της Ν.Δ. για την «περαιτέρω θετική πορεία της ναυτιλίας σε περιβάλλον παγκόσμιας οικονομικής ύφεσης» με στόχο την άμεση ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας. Στις συναντήσεις που παρευρίσκονταν και εκπρόσωποι της Π.Ν.Ο., ασχολήθηκαν με τις ανεπίσημες αποφάσεις που πάρθηκαν τόσο στην κρουαζιέρα των υπουργών μεταφορών και ναυτιλίας όσο και τις επίσημες που πάρθηκαν στη Σύνοδο Κορυφής της Ε.Ε. στη Χαλκιδική. Ανάμεσα στις αποφάσεις ήταν και η εξεύρεση του κατάλληλου νομικού πλαισίου για τη μείωση των οργανικών συνθέσεων των πλοίων.

Πρέπει να σημειωθεί ότι έχουν γίνει δεκάδες παραβιάσεων στις οργανικές συνθέσεις των πλοίων αλλά και αντίστοιχες καταγγελίες, δυστυχώς μόνο από τα δυο αγωνιστικά σωματεία ΠΕΜΕΝ και ΣΤΕΦΕΝΣΩΝ. Ενδεικτικά:

Εφημ. «Ναυτεργατική» Α.Φ. 466: «Σύμφωνα με καταγγελία και πιστοποίηση από τις αρμόδιες λιμενικές αρχές της Ρόδου στο Ε/Γ «Sea Star» Ν.Π. 10728, στη θέση του Α΄ Μηχανικού είναι ναυτολογημένος Γ΄ Μηχανικός... Επίσης στο ίδιο πλοίο απασχολούν τους ναυτεργάτες κατά μέσο όρο περισσότερες ώρες από ότι προβλέπει η Διεθνής Σύμβαση Εργασίας 180 ώρες και το πρόσφατο Π.Δ. 152/2003». Στο ίδιο φύλλο της εφημερίδας μιλά για την κινητοποίηση των ναυτεργατών του Ε/Γ-Ο/Γ «ΝΗΣΟΣ ΛΗΜΝΟΣ» που απασχολούσε 47 ναυτεργάτες αντί 54. Επίσης στο ίδια φύλλο το Ε/Γ-Ο/Γ «ΑΚΟΥΑ ΤΖΟΥΕΛ» «σε γνώση του ΥΕΝ και του λιμεναρχείου της Ραφήνας, το πλοίο ταξιδεύει αυθαίρετα με 33 άτομα παραβιάζοντας το ΠΔ 177/74» .

Περιοδικό «ΕΝΩΣΗ» Τεύχος 668-669-670: «Σύμφωνα με τον έλεγχο προκύπτει ότι έχει μειωθεί η οργανική σύνθεση του πλοίου «World Renaissance» ως εξής: Α) Προσωπικό καταστρώματος: Μείωση της σύνθεσης κατά 4 ναύτες και 2 ναυτόπαιδες. Β) Προσωπικό μηχανοστασίου: Μείωση της οργανικής σύνθεσης κατά ένα Β΄ μηχανικό Επίσης έχει γίνει μείωση της οργανικής σύνθεσης του πλοίου στις επιστασίες τροφοδοσίας, ενδιαιτημάτων και μαγειρείου...»

Οι μεταρρυθμίσεις του Δημόσιου Σχολείου

Από τη συρρίκνωση της δημόσιας εκπαίδευσης στην υποταγή της στους νόμους της αγοράς

Του Γιώργου Καββαδία*

Η μεταρρυθμισιομανία στην εκπαίδευση, όπως εφαρμόζεται τα τελευταία χρόνια δεν είναι προνόμιο της Ελλάδας. Η στρατηγική της αναδιάρθρωσης της εκπαίδευσης έχει πανευρωπαϊκή διάσταση. Πρόκειται για μια ενιαία προσπάθεια «αναμόρφωσης» και «εκσυγχρονισμού» της εκπαίδευσης σύμφωνα με τις ανάγκες και τους νόμους της αγοράς. Το σύνθημα-οδηγός της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τη δεκαετία του '90 είναι ότι «τα εκπαιδευτικά συστήματα θα πρέπει να βασιστούν στα δεδομένα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης». Δεν είναι τυχαίο ότι έννοιες όπως «εκσυγχρονισμός», «ευελιξία», χρησιμοποιούνται σαν να έχουν μαγικές ιδιότητες την ώρα που καθυστερημένα ανακαλύπτεται η «ακαμψία» και η «καθυστέρηση» του εκπαιδευτικού συστήματος. Άλλωστε η αποδόμηση του λεγόμενου κράτους προνοίας θεμελιώνει την και οικοδομεί τη «Νέα Οικονομία» της νεοφιλελεύθερης Παγκοσμιοποίησης, η οποία εξοστρακίζει ολοένα και με πιο γρήγορους ρυθμούς το μοντέλο της μόνιμης-σταθερής εργασίας και τις κατακτήσεις των εργαζομένων των προηγούμενων δεκαετιών. Χαρακτηριστικό και πρόσφατο είναι το παράδειγμα της Γαλλίας, όπου εκπαιδευτικοί κατέβηκαν σε απεργία για να διαμαρτυρηθούν για τις «μεταρρυθμίσεις» της κυβέρνησης, οι οποίες εντάσσονται στο πλαίσιο μιας ευρύτερης, συγκαλυμμένης ιδιωτικοποίησης της εκπαίδευσης, έτσι ώστε να μετατραπεί -όπως και το ταχυδρομείο, οι μεταφορές, ο πολιτισμός, η ενημέρωση, η κοινωνικής ασφάλιση- σε μια απλή αγορά.

*Ο Γιώργος Κ. καββαδίας είναι φιλόλογος, συντάκτης του περιοδικού "Αντιτετράδια της Εκπαίδευσης" και ειδικός συνεργάτης της εφημερίδας "ΕΘΝΟΣ"

ΤΟ ΦΤΗΝΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Είναι φανερό ότι επιλέγεται, νέα μορφή εκπαίδευσης που να συνδέεται όλο και πιο στενά με τις άμεσες ανάγκες της αγοράς. Οι αναδιαρθρώσεις στην εκπαίδευση σκοπεύουν στη δημιουργία ενός φτηνού, ευέλικτου και αποδοτικού στα κυρίαρχα συμφέροντα, σχολείου. Ενός σχολείου ελάχιστου κόστους και υψηλού κέρδους. Το φτηνό σχολείο είναι το αποτέλεσμα της υποχρηματοδότησης της εκπαίδευσης και συνδέεται με την αγοραία λογική της συρρίκνωσης του δημόσιου και δωρεάν χαρακτήρα της παιδείας. Ήδη οι δαπάνες του κρατικού προϋπολογισμού είναι χαμηλότερες από το 3,5% του ΑΕΠ του 2003, ποσοστό που απέχει πολύ από το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ξεπερνά το 5,5 % του ΑΕΠ, με αποτέλεσμα να είμαστε ουραγοί στις δαπάνες για την εκπαίδευση. Η μόνιμη καθήλωση της Ελλάδας στην τελευταία θέση μεταξύ των χωρών της Ευρώπης όσον αφορά τις δημόσιες δαπάνες, είναι η φυσιολογική κατάληξη μιας ακραίας νεοφιλελεύθερης πολιτικής που απαξιώνει την δημόσια εκπαίδευση γελοιοποιώντας τις επίσημες διακηρύξεις «για σχολείο ποιότητας», «για επαναστατικές τομές» και άλλα ηχηρά.

Η "επανάσταση του αυτονόητου" αργεί!

Μπορεί από την περυσινή χρονιά το Υπουργείο Παιδείας να εξήγγειλε ότι όλα τα σχολεία θα λειτουργούν χωρίς ελλείψεις σε βιβλία, σε υλικοτεχνική υποδομή και κενά σε εκπαιδευτικό προσωπικό, δηλαδή την "επανάσταση του αυτονόητου" όπως χαρακτηρίστηκε, αλλά η αλήθεια είναι διαφορετική. Με το τέλος του α΄ τριμήνου λειτουργίας των σχολείων διαπιστώνεται ότι η

υπόσχεση του ΥΠΕΠΘ «όλοι οι εκπαιδευτικοί θα είναι στη θέση τους από την πρώτη μέρα του σχολικού έτους» είναι φενάκη. Στα σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης παραμένουν 5.500 κενά εκπαιδευτικών παρά τις τοποθετήσεις αναπληρωτών στις 26 Οκτωβρίου. Αυτό σημαίνει ότι περισσότερες από 600.000 διδακτικές ώρες έχουν χαθεί από την αρχή του σχολικού έτους μέχρι και σήμερα, λόγω κενών. Οι συνέπειες είναι ολέθριες ειδικότερα για τα παιδιά των χαμηλότερων τάξεων και στρωμάτων και των απομακρυσμένων περιοχών της χώρας. Σε κάποια σχολεία οι μαθητές της Γ΄ Λυκείου δεν διδάσκονται ακόμα και τα μαθήματα στα οποία θα εξεταστούν πανελλαδικά στο τέλος της χρονιάς. Κατά τα άλλα ο μύθος της ισότητας, των ίσων ευκαιριών για όλα τα παιδιά καλά κρατεί.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Αντί για μια πολιτική μαζικών διορισμών μονίμων εκπαιδευτικών, το Υπουργείο Παιδείας προσπάθησε να αντιμετωπίσει το μείζον εκπαιδευτικό και κοινωνικό πρόβλημα των ελλείψεων προσωπικού με αντιπαιδαγωγικές και αντιεκπαιδευτικές επιλογές. Αφού δεν κατόρθωσε να δώσει εμβαλωματικές λύσεις με την υποχρεωτική ανάθεση υπερωριών σε μόνιμους εκπαιδευτικούς, με τις συμπτύξεις τμημάτων και με την κατάργηση ολιγομελών τμημάτων, προχώρησε σε προσλήψεις ωρομισθίων καταστρατηγώντας ακόμα και τους νόμους που η ίδια η κυβέρνηση θέσπισε: Ας σημειωθεί ότι ο Υφυπουργός Παιδείας Αθ. Γκεσούλης, στο ΕΘΝΟΣ (26-10-03) διαβεβαίωνε ότι καλύπτονται μόνο τα κενά των ωρομισθίων με ωρομίσθιους και στα πλήρη κενά θα προσληφθούν αναπληρωτές.

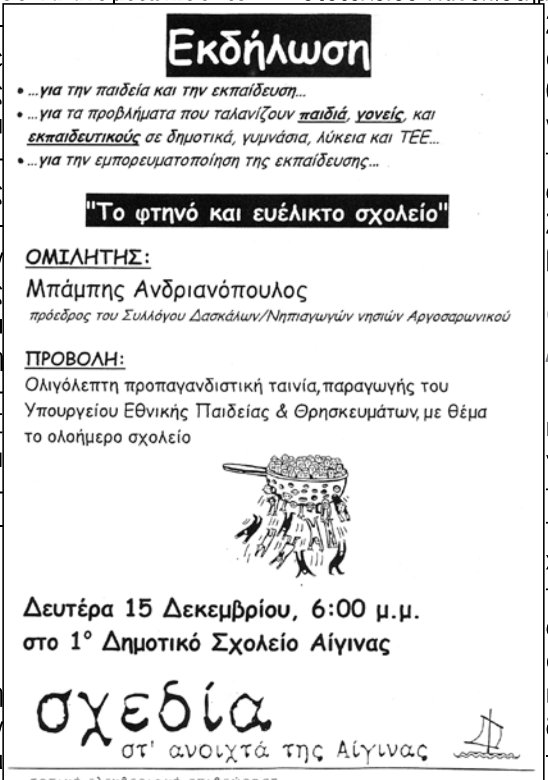

Διπλή βάρδια σε άθλια και επικίνδυνα κτίρια

Η μεγάλη ντροπή του αιώνα μας, η διπλή βάρδια λειτουργίας των σχολείων εξακολουθεί να παραμένει κληρονομιά από τον προηγούμενο αιώνα. Πάνω από 220.000 μαθητές βρίσκονται αντιμέτωποι με το αντιπαιδαγωγικό ωράριο της διπλής βάρδιας των σχολείων. Περίπου 1 στα 4 σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στο Δήμο της Αθήνας, ή ποσοστό 23,5%, και το 40% των σχολείων στο πολεοδομικό συγκρότημα της Θεσσαλονίκης συνεχίζουν να λειτουργούν με δυο βάρδιες. Όσο κι αν χρόνο με το χρόνο μειώνεται το ποσοστό των σχολείων που λειτουργούν σε διπλή βάρδια και λόγω της συρρίκνωσης του μαθητικού πληθυσμού, εν τούτοις το πρόβλημα της υλικοτεχνικής υποδομής και κυρίως της ποιότητας του σχολικού χώρου είναι οξύτατο. Για λόγους οικονομίας, ας μην αναφερθούμε πως οι ελλείψεις υλικοτεχνικής υποδομής και συνολικά η ποιότητα των κτιριακών εγκαταστάσεων έχουν αρνητικές συνέπειες στη μόρφωση των μαθητών. Αξίζει ωστόσο να επισημανθεί ότι πολλά σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης λειτουργούν σε άθλια και επικίνδυνα κτίρια. Χαρακτηριστικά σε έρευνα του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης αναφέρεται ότι 1 στα 2 σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στο πολεοδομικό συγκρότημα της Θεσσαλονίκης χαρακτηρίζονται επικίνδυνα σε περίπτωση σεισμού, ενώ το 18% των κτιρίων βαθμολογείται στην κλίμακα ασφαλείας (0-5,5) κάτω από το μηδέν. Συνολικά το 80% των σχολείων παίρνουν βαθμολογία κάτω από 2.

ΟΨΕΙΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Περίπου 7 στους 10 γονείς, όπως προκύπτει από διάφορες έρευνες, κατηγορούν το σχολείο για αναποτελεσματικότητα που εκφράζεται με διπλό τρόπο. Από τη μια αναγκάζονται να ξοδεύουν πολλά χρήματα για την εκπαίδευση των παιδιών τους έξω από το σχολείο και από την άλλη, πτυχία και τίτλοι σπουδών δεν διασφαλίζουν επαγγελματική κατοχύρωση και αποκατάσταση. Συνολικά πάνω από 4 δισ. ευρώ ή για την ακρίβεια 4.099 εκατομμύρια ευρώ, σύμφωνα με το ΙΝΚΑ, ξοδεύονται από τις ελληνικές οικογένει-

ες, όταν το σύνολο των δαπανών του Γενικού Κρατικού Προϋπολογισμού για το 2003 ανερχόταν σε 4,4 δισ. ευρώ! Η χώρα μας έρχεται πρώτη σε όλον τον κόσμο όσον αφορά τις ιδιωτικές δαπάνες! Συγκεκριμένα ο ιδιωτικός τομέας, δηλαδή τα πάσης φύσεως ιδιωτικά σχολεία, φροντιστήρια κλπ, απορροφά το 29%.

Η εκτόξευση ων ιδιωτικών δαπανών την ώρα που οι δημόσιες δαπάνες καθηλώνονται, δείχνουν πώς οι κοινωνικές ανισότητες αναπαράγονται μέσα από το θεσμό της εκπαίδευσης. Η ελληνική οικογένεια δαπανά τέσσερις φορές περισσότερα απ' ότι το κράτος ανά μαθητή. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο μέσος όρος των οικογενειακών δαπανών για την εκπαίδευση στην Ε.Ε. δεν ξεπερνά το 8,6%, ενώ ο αντίστοιχος μέσος όρος στην Ελλάδα είναι σχεδόν διπλάσιος, περίπου 17,1%. Αυτή είναι μόνο η κορυφή του παγόβουνου όσον αφορά την πολιτική υποταγής της εκπαίδευσης στους νόμους της αγοράς. Η συρρίκνωση του δημόσιου χαρακτήρα της εκπαίδευσης επιχειρείται και θα επιχειρηθεί στο μέλλον με χίλιους δυο τρόπους στο όνομα της «αποκέντρωσης», της «ευελιξίας» έτσι ώστε να διευκολυνθεί περισσότερο η διείσδυση του ιδιωτικού κεφαλαίου και των επιχειρήσεων στα σχολεία. Όσον αφορά την υποχρηματοδότηση της εκπαίδευσης, αυτή φαίνεται και από τον προϋπολογισμό του 2004 και από τις επιταγές των διεθνών οργανισμών ότι θα ενταθεί! Με περίσσιο κυνισμό αντιμετωπίζεται το ζήτημα των δαπανών από τον Οργανισμό για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη (ΟΟΣΑ). Σε επίσημο κείμενο αναφέρεται: *«Εάν μειωθούν οι δαπάνες λειτουργίας θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα να μη μειωθεί η ποσότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, έστω κιαν μειωθεί η ποιότητα. Για παράδειγμα, μπορούν να μειωθούν οι πιστώσεις που διατίθενται για τη λειτουργία των σχολείων ή των πανεπιστημίων, αλλά θα ήταν επικίνδυνο να μειωθεί ο αριθμός των μαθητών (..) το σχολείο μπορεί να ζητήσει σταδιακά και να λάβει την οικονομική συνδρομή των οικογενειών ή να καταργήσει κάποια εκπαιδευτική δραστηριότητα. Αυτό γίνεται σταδιακά και αποσπασματικά σε ένα σχολείο, άλλα όχι στο διπλανό, έτσι ώστε να αποφευχθεί η γενικευμένη δυσαρέσκεια του πληθυσμού.*

ΤΑΞΙΚΟΙ ΦΡΑΓΜΟΙ ΣΤΗ ΜΟΡΦΩΣΗ

Με τα «μεταρρυθμιστικά» εξεταστικά μέτρα διαμορφώνεται μια νέα "εκπαιδευτική ηθική". Ή έχει ο μαθητής τις οικονομικές δυνατότητες να σπουδάσει ή δεν τις έχει οπότε Δε χρειάζεται «να προχωρήσει στα γράμματα». Το αποτέλεσμα αυτής της πολιτικής στην εκπαίδευση είναι να διευρύνονται οι μορφωτικές και κοινωνικές ανισότητες, εφόσον οι μαθητές που προέρχονται από τα χαμηλότερα κοινωνικο-οικονομικά στρώματα έχουν λιγότερες ευκαιρίες μνα αποκτήσουν το απολυτήριο του Λυκείου και, κυρίως να εισαχθούν σε ΑΕΙ και ΤΕΙ των πρώτων προτιμήσεών τους. Στον πίνακα 2 αποτυπώνεται ότι η οικοδόμηση ενός εξετασιοκεντρικού και έντονα επιλεκτικού σχολείου με την εκπαιδευτική «μεταρρύθμιση» του 1998 εκτοξεύει τα ποσοστά απόρριψης στα ύψη.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Οι "διορθωτικές παρεμβάσεις" του ΥΠΕΠΘ και οι «διευκολύνσεις» με τον συμψηφισμό γραπτού και προφορικού βαθμού για την προαγωγή-απόλυση των μαθητών έγινε αφού, ήδη, ένα μεγάλο τμήμα του μαθητικού πληθυσμού έχει πειθαναγκαστεί να ακολουθήσει το δρόμο των ΤΕΕ.

ΤΑ Τ.Ε.Ε. ΤΗΣ ΣΤΕΝΗΣ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Ολοένα και περισσότερο διογκώνεται το σύστημα κατάρτισης έξω από τον κορμό της εκπαίδευσης (ΙΕΚ, ιδιωτικά ΤΕΕ κ.α.). Ουσιαστικά καταργείται η τεχνική εκπαίδευση και προωθείται η στενή ειδίκευση και κατάρτιση με στόχο τη δημιουργία «απασχολήσιμων» και όχι ανθρώπων με πολύπλευρες γνώσεις και κριτική σκέψη, για να μπορούν να ανταποκριθούν στις άμεσες και συγκεκριμένες ανάγκες της αγοράς για μια ορισμένη περίοδο. Αυτή όμως αχρηστεύεται αργά ή γρήγορα από τις εξελίξεις στην παραγωγή και οδηγεί σε φαύλο κύκλο: κατάρτιση-»απασχόληση»-ανεργία-επανακατάρτιση. Αυτή άλλωστε είναι η κατεύθυνση της «Λευκής Βίβλου» της Ε.Ε.: «Η εφαρμογή περισσότερο ευέλικτων και ανοιχτών συστημάτων κατάρτισης και η ανάπτυξη των ικανοτήτων προσαρμογής των ατόμων θα είναι όντως όλο και πιο απαραίτητες συγχρόνως στις επιχειρήσεις, καθώς και στα ίδια τα άτομα μια σημαντική αναλογία των οποίων κινδυνεύει να αλλάξει τέσσερις ή πέντε φορές επαγγελματική δραστηριότητα στη διάρκεια της επαγγελματικής τους ζωής» (Κεφ. 7 παρ. 4).

ΤΟ "ΕΥΕΛΙΚΤΟ" ΚΑΙ "ΑΠΟΔΟΤΙΚΟ" ΣΧΟΛΕΙΟ

Στο όνομα του «αποτελεσματικού» σχολείου» και του ανταγωνισμού με βάση τα κριτήρια της αγοράς, είναι ορατός ο κίνδυνος δημιουργίας σχολείων πολλών και διαφορετικών ταχυτήτων με αποτέλεσμα τη δημιουργία γκρίζων μορφωτικών ζωνών στις ήδη γκρίζες κοινωνικές περιοχές. Άλλωστε το τρίπτυχο αποκεντρωμένη διαχείριση-χρηματοδότηση των σχολείων «με το κεφάλι»-γονική επιλογή σχολείου στο οποίο βασίζεται το αγγλοσαξωνικό μοντέλο, έχει πολλούς υπερασπιστές στις ηγετικές ομάδες των κυρίαρχων κομμάτων. Αποτελεί τη βάση μιας νεοφιλελεύθερης εκπαιδευτικής «αποκέντρωσης», αποκέντρωσης η οποία, σε όποιες χώρες εφαρμόστηκε, επέτεινε τις εκπαιδευτικές ανισότητες και απορύθμισε τις εργασιακές σχέσεις των εκπαιδευτικών ενισχύοντας ταυτόχρονα το ρόλο του εκπαιδευτικού συστήματος ως ιδεολογικού μηχανισμού του κράτους.

Φτωχοί-υποταγμένοι εκπαιδευτικοί

Στη νέα εποχή των ελαστικών συστημάτων πρόσληψης, δίπλα στο μόνιμο εκπαιδευτικό σώμα -ανορθογραφία και ανοιχτή εκκρεμότητα- κυρίαρχη θα είναι η φιγούρα του περιπλανώμενου εκπαιδευτικού, όσων δηλαδή μπόρεσαν να εξασφαλίσουν μια ολιγόμηνη σύμβαση. Στον αέρα θα βρεθούν 20.000-30.000 μόνιμοι καθηγητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης το σχολικό έτος 2007-08 με βάση τις πλέον συντηρητικές προβλέψεις αποκαλυπτικής έρευνας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων για τις επιπτώσεις του δημογραφικού προβλήματος στην εξέλιξη του μαθητικού πληθυσμού. Αλλά οι καθηγητές το 2007-08 όχι μόνο θα «περισσεύουν» αλλά και θα «οφείλουν» εκατοντάδες χιλιάδες ώρες από το συμβατικό τους ωράριο, ακόμα και στην ευνοϊκή περίπτωση που δεν θα αυξηθεί ο αριθμός τους(!) Κι όλα αυτά την ώρα που χιλιάδες παιδιά μεταναστών, παλιννοστούντων, τσιγγάνων και των φτωχότερων λαϊκών στρωμάτων, στερούνται το δικαίωμα να ολοκληρώσουν ακόμα και την 9χρονη υποχρεωτική εκπαίδευση.

Την ίδια ώρα η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών χρησιμοποιείται για την ανατροπή των εργασιακών σχέσεων στην εκπαίδευση. Η μονιμοποίηση, η βαθμολογική εξέλιξη συνδέονται με τις αξιολογικές εκθέσεις. Με άλλα λόγια, ο στόχος είναι διπλός: από τη μια η ιδεολογική χειραγώγηση και η υποταγή των εκπαιδευτικών, από την άλλη η ανατροπή κατακτήσεων και δικαιωμάτων, όπως η ακώλυτη μισθολογική εξέλιξη, μια στοιχειώδης παιδαγωγική ελευθερία και εν τέλει η μονιμότητα. Σ' αυτό το πλαίσιο οι εκπαιδευτικοί βιώνουν την εγκατάλειψη από την Πολιτεία και τη μισθολογική τους καθήλωση. Οι μισθοί τους βρίσκονται σε πολύ χαμηλότερο επίπεδο σε σχέση με τους μισθούς άλλων δημοσίων υπαλλήλων, αλλά και των εκπαιδευτικών άλλων ευρωπαϊκών χωρών. Μάλιστα, μετά την ψήφιση του νέου μισθολογίου, ένα τμήμα του μισθού τους (κίνητρο απόδοσης) θα είναι υπό αίρεση. Ο επισφαλής μισθός συνδέεται οργανικά με την επισφαλή εργασία.

ΤΙ ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ

Για το εκπαιδευτικό κίνημα έχει ιδιαίτερη αξία το αίτημα για ενιαίο δωδεκάχρονο σχολείο σε συνδυασμό με την εξάλειψη των ταξικών-εξεταστικών φραγμών, την κατοχύρωση της ελεύθερης πρόσβασης στην εκπαίδευση και παράλληλα την κατάργηση της διάκρισης ανάμεσα στη γενική και τεχνική εκπαίδευση. Συνάμα το αίτημα γι την κατοχύρωση του δικαιώματος στη μόρφωση για όλους πρέπει να προβάλλεται μαζί με το δικαίωμα στην εργασία για όλους. Επιπρόσθετα, αιτήματα που αφορούν την εξασφάλιση σταθερής και μόνιμης εργασίας για τους εκπαιδευτικούς και τους εργαζόμενους αποτελούν μοχλούς άμυνας και ανατροπής της βίαιης εκσυγχρονιστικής προσαρμογής της εκπαίδευσης στους νόμους της αγοράς. Γενικότερα, είναι αναγκαία η προβολή των αιτημάτων που από τη μια δεν μπορούν να ενσωματωθούν από την πολιτική εξουσία και από την άλλη συντελούν στην πολιτικοποίηση των εκπαιδευτικών και κοινωνικών αγώνων, στην κατεύθυνση ης αμφισβήτησης των πολιτικών επιλογών των κυρίαρχων τάξεων. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι αφαιρείται από την εκπαίδευση και ο ταξικός της χαρακτήρας.

Άλλωστε ένα απελευθερωτικό και κοινωνικά δίκαιο εκπαιδευτικό σύστημα μπορεί να γεννηθεί από ένα ευρύτερο κίνημα ανατροπής των σημερινών κοινωνικών δομών, στην κατεύθυνση της κατάργησης των κοινωνικών ανισοτήτων και της οικοδόμησης μιας κοινωνίας που να οδηγεί στην απελευθέρωση του ανθρώπου. ■

"Κλήση σε απολογία" για το δάσκαλο Στέλιο Φωκιανό από τη Διεύθυνση Π.Ε. Πειραιά

Ο διευθυντής της Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Πειραιά, Κ. Κουλούρης στις 22 Ιανουαρίου 2004 κάλεσε σε απολογία δάσκαλο του 22ου Δ.Σ. Κερατσινίου έχοντας υπ' όψη τον Υπηρεσιακό Κώδικα, τις διατάξεις του Π.Δ. 429/1987 «Όργανα και διαδικασία πειθαρχικής δίωξης του εκπαιδευτικού προσωπικού και την αριθ. Φ. 353.1/324/105857/Δ1/8-10-2002 Υπ. Απόφαση «καθορισμός των ειδικότερων καθηκόντων των Προϊσταμένων και των συλλόγων διδασκόντων». Η αφορμή ήταν το γεγονός ότι ο δάσκαλος Στέλιος Φωκιανός *«δεν είχε δικαίωμα συμμετοχής στο σεμινάριο ούτε είχε προσκληθεί σ' αυτό υπό οποιαδήποτε ιδιότητα», «κατέλαβε ετσιθελικά το βήμα, εμποδίζοντας τη συνέχιση των εργασιών» και «μιλώντας επί περίπου 15΄ προς τους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς και λέγοντας μεταξύ άλλων σε ύφος οξύ, εριστικό» ότι «παράνομα η οργανωτική επιτροπή κάλεσε τους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς, ότι το μόνο που κάνουμε είναι να εκτελούμε κυβερνητικές εντολές, ότι το ολοήμερο σχολείο είναι μια απάτη-κοροϊδία, ότι όλα αυτά δεν είναι παρά μια φιέστα που εντάσσεται σε προεκλογικές σκοπιμότητες, ότι κοροϊδεύουμε τους εκπαιδευτικούς που εργάζονται στο ολοήμερο πουλώντας τους ελπίδες κ.α.». Το έγγραφο που καλούσε σε απολογία το δάσκαλο κατέληγε: «Η ενέργειά σας αυτή που είχε ως στόχο και που ήταν δυνατόν να επιφέρει σύγχυση, αναταραχή ή και να οδηγήσει σε απείθεια τους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς συνιστά το παράπτωμα της "άσκησης κριτικής των πράξεων της Προϊστάμενης Αρχής που γίνεται δημοσίως προφορικώς, με σκόπιμη χρησιμοποίηση εκδήλως ανακριβών στοιχείων" που προβλέπεται και τιμωρείται από το άρθρο 107 παρ. 1η του Ν. 2683/1999 (Υ.Κ.).*

Η αιτία βέβαια βρίσκεται πολύ μακριά από τα προσχήματα αλλά και τα νομικά τερτίπια του Υπηρεσιακού Κώδικα και του καθηκοντολογίου που έχει επιβληθεί τα τελευταία χρόνια στην εκπαίδευση. Τα σεμινάρια-φιέστες που οργάνωσε η Δ/νση Π.Ε. Πειραιά το Δεκέμβριο που μας πέρασε και τα οποία είχαν στόχο την εξύψωση του πεσμένου ηθικού των κρατικών λειτουργών, ύστερα από την παταγώδη αποτυχία της (μη υποχρεωτικής για όλα τα παιδιά) εφαρμογής του ολοημέρου σχολείου, κατέληξαν σε καταγγελία από την πλευρά των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών έχοντας απέναντι την οργανωτική επιτροπή που υμνολογούσε την καινοτομία του ολοήμερου σχολείου. Αυτή ήταν και η πραγματική αιτία της δίωξης στέλνοντας παράλληλα κι ένα μήνυμα προς τους υπολοίπους εκπαιδευτικούς: χαμηλά το κεφάλι! Είναι μια προσπάθεια τρομοκράτησης του μαχόμενου εκπαιδευτικού κόσμου στο πρόσωπο του δάσκαλου Στέλιου Φωκιανού ο οποίος είναι από τους πλέον δραστήριους και ενεργούς στο χώρο του μαχητικού συνδικαλισμού (Ανεξάρτητες Συσπειρώσεις Παρεμβάσεις). Είναι ένας χώρος ο οποίος με συνέπεια κινείται ενάντια στις μεταρρυθμίσεις που στόχο έχουν την ένταξη της εκπαίδευσης στη λογική της αγοράς.

Τα προβλήματα που αφορούν τη σημερινή κατάσταση στα σχολεία ήταν αυτά που θίχτηκαν από τον εν λόγω δάσκαλο στο σεμινάριο-φιέστα της Διεύθυνσης. Με υλικοτεχνική υποδομή που τείνει προς το μηδέν, με έλλειψη αιθουσών και κτιριακής υποδομής που θα αιτιολογούσε στοιχειωδώς ένα τέτοιο εγχείρημα, με προσωπικό αναλώσιμων ωρομισθίων εκπαιδευτικών οι οποίοι δεν έχουν κανένα εργασιακό δικαίωμα και οι οποίοι σημειωτέον δεν έχουν ακόμα πληρωθεί για τα δεδουλευμένα, με την εφαρμογή μέτρων ελαστικοποίησης του ωραρίου των εκπαιδευτικών, το ολοήμερο σχολείο γίνεται το εργαστήριο πειραματισμών στην κατεύθυνση της αγοραιοποίησής του. **Η δίωξη συνεπώς του Στέλιου Φωκιανού είναι η πρώτη από αυτές που θα επακολουθήσουν σε μια διαδικασία ολοφάνερης εφαρμογής μέτρων που εντάσσονται στην εμπορευματοποίηση του δημόσιου τομέα.**

Μια απάντηση που θα μπορούσε να κλιμακώνει το διαρκές αίτημα της χειραφέτησης είναι η ολοένα και μεγαλύτερη απαίτηση τόσο από τους γονείς όσο και από τους πολίτες γενικότε-

ρα της ανάληψης διαχείρισης των σχολείων ώστε να καθιερωθεί η ελευθερία στη γνώση, η αβαθμολόγητη δημιουργία, η κατάργηση της ιεραρχίας, η κατάργηση των ποινών και των βαθμών. **Για ένα σχολείο ελεύθερο, δημοκρατικό, συμμετοχικό ενάντια στις ανάγκες και τη λογική της αγοράς.**

Στις 22 Ιανουαρίου μαζί με το δάσκαλο Στέλιο Φωκιανό συγκεντρώθηκαν σε ένδειξη αλληλεγγύης και συμπαράστασης γύρω στους 70 συναδέλφους του, τόσο από την πρωτοβάθμια όσο και από την δευτεροβάθμια εκπαίδευση αλλά και εκπρόσωποι συνδικαλιστικών σωματείων. Ο διευθυντής Κων. Κουλούρης απέσυρε τη διαδικασία δίωξης επί τόπου. Η απάντηση-«απολογία» του δάσκαλου ήταν η εξής:

*«Όσα αναφέρονται στο έγγραφό σας αποτελούν μια συγκεκριμένη προσπάθεια για να ασκηθεί σε βάρος μου **δίωξη με ευρύτερα πολιτικά χαρακτηριστικά**, που στέφεται ενάντια τόσο στα δημοκρατικά δικαιώματα, όσο και στις συνδικαλιστικές ελευθερίες. Όλη η εκπαιδευτική κοινότητα κατήγγειλε τη σημαντική εγκατάλειψη που γνώρισαν τα σχολεία τη φετινή χρονιά. Κενά εκπαιδευτικών, υποχρηματοδότηση, αδυναμία λειτουργίας σχολικών μονάδων, εργασιακές συνθήκες μεσαίωνα, ωρομισθία, απλήρωτοι εκπαιδευτικοί... και ο κατάλογος δεν έχει τέλος. Την ίδια ώρα που για τα σχολεία και για την πληρωμή των ωρομισθίων δεν υπήρχαν λεφτά, το ολοήμερο διαφημιζόταν προκλητικά, σε διαφημίσεις και σεμινάρια. Αυτήν την πολιτική στην εκπαίδευση κατήγγειλε το συνδικαλιστικό κίνημα, **αυτήν την πολιτική αποκάλυψα, κατήγγειλα και εγώ, και γι αυτά διώκομαι.** Όλοι γνωρίζουν ότι η ελεύθερη έκφραση και η διάδοση των απόψεων αποτελούν συνταγματική επιταγή. **Η δημοκρατία στην εκπαίδευση**, ο διάλογος και η ελεύθερη έκφραση είναι αυτονόητα δικαιώματα που υπερασπίζονται οι εργαζόμενοι και το συνδικαλιστικό κίνημα. **Αυτά υπερασπίστηκα και εγώ, και γι αυτό διώκομαι.** Όλοι γνωρίζουν ότι κάθε εργαζόμενος έχει το δικαίωμα να αγωνίζεται για την καλυτέρευση της εργασιακής του μοίρας. Έχει το δικαίωμα να διεκδικεί, να συνδικαλίζεται, να απεργεί, να εκλέγεται στα συνδικάτα, να μεταφέρει τις συλλογικές αποφάσεις, **να υπερασπίζεται όπου βρεθεί το δίκιο των εργαζομένων** και ιδιαίτερα όσων πλήττονται περισσότερο από τις άδικες πολιτικές. Οι αγώνες γι αυτά τα δικαιώματα είναι πολλοί, αυτούς τους αγώνες και αυτά τα δικαιώματα υπερασπίζεται το σ.κ. **Αυτά υπερασπίστηκα και εγώ και για αυτό διώκομαι.***

*Το συνδικαλιστικό κίνημα με πλήθος αποφάσεών του, που σας επιδόθηκαν και μου κοινοποιήθηκαν, εκφράζει όχι μόνο τη συμπαράστασή του, αλλά και την καταγγελία του για τη στάση σας και το ύφος του κειμένου σας. Ύφος που παραπέμπει όπως αναφέρουν, **σε άλλες εποχές που καταδικάστηκαν** από τη συντριπτική πλειοψηφία του λαού μας. Σας δηλώνω ότι: **Θα συνεχίσω να ασκώ**, ως εκλεγμένο μέλος του συλλόγου εκπαιδευτικών Κερατσινίου-Περάματος, **το δικαίωμα να παρεμβαίνω** για να εκφράσω τις θέσεις του συλλόγου μου, χωρίς να περιμένω να μου εκχωρηθεί από οποιαδήποτε υπηρεσιακή αρχή, γιατί το δικαίωμα αυτό (Νόμος 1264, περί συνδικαλιστικής έκφρασης) αποτελεί και υποχρέωση. Εξάλλου το δικαίωμα αυτό το έχει κάθε συνάδελφος και συναδέλφισσα εκλεγμένος-η ή μη. Οι αγώνες όλων των εργαζομένων (και όχι μόνο των εκπαιδευτικών) δεν περιορίζονται στ όρια που κάθε κυβέρνηση ή κάθε υπηρεσιακός της φορέας ορίζει, αλλά από τις ανάγκες της κοινωνίας. **Θα συνεχίσω να υπερασπίζω την παιδαγωγική ελευθερία και τη δημοκρατία** στην εκπαίδευση. Θα συνεχίσω να διαφωνώ με τον Προϊστάμενό μου όταν η θέση μου (και του συνδικαλιστικού κινήματος) για την κυβερνητική πολιτική είναι αντίθετη από τη δική του και -όταν με εργαλεία το ν.2683/1999 (Δ.Υ.Κ.), το ν. 2986/2002 για την αξιολόγηση και το καθηκοντολόγιο- επιχειρεί **να καταστείλει τις αντίθετες απόψεις**, αυτές δηλαδή που το συνδικαλιστικό κίνημα εκφράζει. **Θα συνεχίσω να υπερασπίζω τα εργασιακά δικαιώματα των συναδέλφων ωρομισθίων**, να καυτηριάζω την καταστρατήγηση του ωραρίου τους, τη μη πληρωμή τους και να αγωνίζομαι να γίνει πραγματικότητα το δικαίωμά*

αντί να απολογηθούν

για τα κοτέτσια που ονομάζουν σχολεία
για το παιδοφυλακτήριο που ονομάζουν ολοήμερο
για τους ωρομίσθιους απλήρωτους εκπαιδευτικούς που τρέχουν σαν το Βέγγο στα σχολεία
για τα παιδιά που σέρνονται σε άθλια, αυταρχικά και αντιπαιδαγωγικά προγράμματα
για τους γονείς που **εξαπατημένοι** από διακηρύξεις ολοένα και περισσότερο χώνουν βαθιά το χέρι στην τσέπη
για την εμπορευματοποίηση της γνώσης που προωθούν, μόνο για τις ανάγκες της αγοράς

καλούν σε απολογία

(ο διευθυντής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Πειραιά)
το δάσκαλο στο Κερατσίνι, **Στέλιο Φωκιανό,**
επειδή είπε θαρρετά αυτά που συμβαίνουν πραγματικά
(σε σεμινάριο που οργάνωσαν στον Πειραιά,
και που είχε στόχο να ωραιοποιήσει τη ζοφερή εικόνα της εκπαίδευσης).

Αλληλεγγύη στο δάσκαλο Στέλιο Φωκιανό

**Για ένα ελεύθερο συμμετοχικό σχολείο
σε μια ελεύθερη συμμετοχική κοινωνία**

σχεδία
στ' ανοιχτά της Αίγινας

*τους για μια **σταθερή και μόνιμη δουλειά.***

Η ζωντανή και μαχόμενη εκπαίδευση θα συνεχίσει να αγωνίζεται:

για πλήρη και δωρεάν 12χρονη δημόσια εκπαίδευση για όλα τα παιδιά - μέσα σ' ένα δημοκρατικό περιβάλλον χωρίς διοικητικό αυταρχισμό με αξιολογήσεις και καθηκοντολόγια - με παιδαγωγική ελευθερία χωρίς τους καταναγκασμούς της εκάστοτε κυβερνητικής πολιτικής - για ένα σχολείο που χτίζεται στις ανάγκες των παιδιών και όχι στο κόστος και τις ανάγκες της αγοράς - με εκπαιδευτικό που να έχει μόνιμη και σταθερή δουλειά και αξιοπρεπή μισθό.

*Με βάση τα παραπάνω εκτιμώ πως για άλλη μια φορά εμφανίζονται στην εκπαίδευση δυο διαφορετικοί πολιτισμοί: **Ο πολιτισμός της ζωντανής εκπαίδευσης που αγωνίζεται με αξιοπρέπεια και συλλογικότητα για δικαιώματα - δημοκρατία - παιδαγωγική ελευθερία... και ο πολιτισμός της διοίκησης που αντιστρατεύεται την αντίθετη άποψη με πειθαρχικά μέτρα. Τέλος σας δηλώνω ότι σκυφτή μέση και ένθερμο χειροκρότημα δεν ταιριάζουν στις αξίες της ζωής μου».***

Παιδεία και Κινηματογράφος

Σχόλιο του Σπύρου Δομαζάκη

Το ερέθισμα για το κείμενο που ακολουθεί ήρθε από την πρωτοβουλία που πήραν καθηγήτριες του Γυμνασίου Αίγινας, να προτείνουν ως εναλλακτικό τρόπο εργασίας με θέμα την παρακολούθηση μιας ταινίας στον Κινηματογράφο. Αυτό έχει γίνει και γίνεται από κάποιους δάσκαλους και καθηγητές, οι οποίοι μέσα στο χώρο του σχολείου προβάλουν ταινίες, μαθαίνοντας το παιδί να προσεγγίζει την εικόνα και να εξοικειώνεται μαζί της αναζητώντας σ' αυτήν τα διαφορετικά πρόσωπα της πραγματικότητας. Μέσα από τις τολμηρές κινήσεις τέτοιων ατόμων, τη στιγμή που άλλοι συνάδελφοί τους, με τη δυσκαμψία, τους φόβους και το συντηρητισμό τους προκαλούν την ακύρωση άλλων τέτοιων προσπαθειών, γεννιέται το ερώτημα: Είναι το σχολείο ικανό να αναπτύξει τη σκέψη των παιδιών, έτσι ώστε να επιλέξουν ελεύθερα και δημιουργικά αυτό που θέλουν να γίνουν και όχι αυτό για το οποίο τα προορίζουν;

Το σχολείο είναι ένας φορέας ανάπτυξης ενός αισθήματος του μυαλού που λέγεται συνείδηση. Αυτό σημαίνει πως προορισμός του είναι να δείξει προς μια κατεύθυνση όπου το βλέμμα μαθαίνει να εξετάζει τις διαφορετικές όψεις μιας και μόνης πραγματικότητας. Και αυτό μπορεί να το κάνει μόνο μέσα από την ανεξάρτητη σκέψη, που προτείνει νέες προσεγγίσεις απεξαρτημένη από την αγκύλωση που προκαλούν οι ξεπερασμένες αντιλήψεις του υπάρχοντος εκπαιδευτικού συστήματος. Κι αν μιλάμε για τον Κινηματογράφο, είναι γιατί η εικόνα σήμερα τείνει να κυριαρχήσει στη ζωή μας, να υποκαταστήσει το Λόγο και να γίνει μέσον επικοινωνίας και οικοδόμησης του εαυτού μας.

Έχω λοιπόν την εντύπωση ότι ο Κινηματογράφος είναι μια Τέχνη που πρέπει τα παιδιά να μάθουν, να βλέπουν και να εξοικειώνονται μαζί της. Έτσι η υπεράσπιση μιας τέτοιας προσέγγισης πρέπει να υποστηρίζεται δυναμικά και όχι να εμποδίζεται με πρόσχημα ότι αυτό δεν εντάσσεται στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα του σχολείου. Το αίτημα να δημιουργήσουμε καχύποπτους θεατές γίνεται επιτακτικό απέναντι στην πληθώρα των οπτικοακουστικών προϊόντων που μας κατακλύζουν καθημερινά. Το σχολείο χρειάζεται να γνωρίσει στα παιδιά τα διαφορετικά πολιτισμικά συστήματα μέσα από τα οποία θα αναπτύξει την εμπειρία της δημιουργίας. Αυτό σημαίνει ότι θα είναι ένας άνθρωπος έτοιμος κάθε φορά να σταθεί κριτικά απέναντι σε ένα πρόβλημα δίνοντας τη δική του ερμηνεία και όχι αυτήν που του έχουν μάθει παθητικά να δέχεται.

Τα παιδιά από μόνα τους είναι ανατρεπτικά, έχουν τον ενθουσιασμό της αλλαγής και αυτό είναι που πρέπει να προστατέψουμε και να διαφυλάξουμε καθοδηγώντας με τον τρόπο που περιγράψαμε. Πιστεύω πως δάσκαλοι και καθηγητές με τέτοια στάση και διάθεση θα γίνονται όλο και περισσότεροι.

Για την κακοποίηση του Αιγινήτικου περιβάλλοντος

«Τι ωραία, Η ΣΟΥΒΑΛΑ γίνεται ΣΧΙΣΤΟ-Βιομηχανική Ζώνη στα κρυφά»

Σύλλογος Προστασίας του περιβάλλοντος Αίγινας "ο Φερίας"

Μια εξίσου σεμνή και όχι ηχηρή παρουσία δίπλα σ' αυτήν του Συλλόγου Ενεργών Πολιτών είναι και αυτή του Περιβαλλοντικού Συλλόγου Αίγινας «Ο ΦΕΡΙΑΣ» που με ανάλογες δράσεις αγωνίζεται ενάντια στην κακοποίηση του περιβάλλοντος από μικρά και μεγάλα συμφέροντα. Ξεκίνησε μ' αφορμή την καταστροφή μέρους δασώδους εκτάσεως στη θέση Αετοφωλιά του Μεσαγρού και σήμερα βρίσκεται σε εξέλιξη μια προσπάθεια, μέσω δικαστικών διαδικασιών αλλά και αλληλογραφίας με τις «υπεύθυνες» υπηρεσίες, προκειμένου να μην μετατραπούν τοποθεσίες της Αίγινας σε βιομηχανικές ζώνες. Σύμφωνα με επιστολή προς το Δήμαρχο και το Δημοτικό Συμβούλιο Αίγινας[1], και με θέμα «Παράνομες δραστηριότητες στην περιοχή Λεοντίου Αίγινας», «από τον Ιούλιο 2003 λειτουργεί στη χερσαία ζώνη αυθαίρετα χωματερή, όπως και από τον Αύγουστο 2003 εγκαταστάθηκε αυθαίρετα στο υπάρχον ρέμα της περιοχής και σε τμήμα της παραλίας, εργοστάσιο παραγωγής έτοιμου σκυροδέματος (ιδιοκτησίας Τόγια)». Στο ίδιο έγγραφο τονίζουν την ιδιαίτερη υποχρέωση που η δημαρχιακή αρχή έχει για την προστασία του περιβάλλοντος και την φροντίδα τήρησης των σχετικών διατάξεων, να λάβει «τα αναγκαία μέτρα πριν να καταστραφεί το Λεόντι και η πέριξ περιοχή, η οποία συν τοις άλλοις περιλαμβάνει και αρχαιολογικό χώρο» και στην οποία «πιστεύουν οι σήμερα αυθαιρετούντες ότι έχουν δήθεν δικαιώματα».

Το ιδιοκτησίας Τόγια εργοστάσιο έτοιμου μπετόν ήταν αυτό το οποίο μετακινήθηκε προς την «Πασπάρα» της Βόρειας Αίγινας, όταν μετά τις δραστηριότητες του Συλλόγου ενάντια στο ανάλογο εργοστάσιο ιδιοκτησίας Γενίτσαρη, δημιουργήθηκε ένα κλίμα αρνητικό για αυτές τις παράνομες οικονομικές και επιβλαβείς για το περιβάλλον δραστηριότητες. Με το πρόσχημα ότι ο Τόγιας και ο Γενίτσαρης «ταΐζουν κόσμο», με απόφαση του Νομάρχη Πειραιά, Γιάννη Μίχα, παρατάθηκε η δραστηριότητά τους αυτή μέχρι τον Ιούλιο 2003 και ανακοινώθηκε σε συγκέντρωση με ομιλητή το Νομάρχη τον Ιούνιο του ίδιου χρόνου, παρόλο που με απόφαση της Νομαρχίας Πειραιά[2] έχει προηγηθεί η «διακοπή λειτουργίας της μονάδας συγκροτήματος παραγωγής έτοιμου σκυροδέματος του Κων/νου Γενίτσαρη που βρίσκεται στο Δήμο Αίγινας (περιοχή Μεσαγρού) θέση Μπάσου ή Σαλιώρη», «καθώς πρόκειται για δραστηριότητα που λειτουργεί κατά παράβαση του Ν. 2965/01 και σε εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 2516/97 (αρθρ. 16, κυρώσεις)». Η προσφυγή του Κ. Γενίτσαρη στη συνέχεια δεν είχε αποτέλεσμα αφού σύμφωνα με απόφαση της Περιφέρειας Αττικής[3] απορρίπτεται η «από 10-2-2003 προσφυγή του Κωνσταντίνου Γενίτσαρη κατά της απόφασης της Νομάρχη Πειραιά αφού εκτός των άλλων που αναφέρονται στην απόφαση δεν έχει άδεια λειτουργίας «διότι οι μονάδες παραγωγής έτοιμου σκυροδέματος, σπαστοτριβεία και μονάδες παραγωγής ασφαλτομίγματος οι οποίες φέρονται επί αυτοκινούμενου πλαισίου, διαθέτουν το προϊόν τους στην αγορά και παραμένουν στην ίδια θέση χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των 6 μηνών, πρέπει να εφοδιαστούν με άδεια λειτουργίας» και επίσης «από τη λειτουργία της συγκεκριμένης

μονάδας δημιουργούνται έντονες οχλήσεις».

Ο καταπέλτης όμως για τις δραστηριότητες του Γενίτσαρη ήταν η επιβολή διοικητικών κυρώσεων σύμφωνα με το Ν 1650/86, άρθρο 30, παρ. 1 και καταλογισμό προστίμου ποσού 170.000 Ευρώ, με απόφαση του ΥΠΕΧΩΔΕ[4], λόγω «εξαιρετικά σοβαρής ρύπανσης και υποβάθμισης του περιβάλλοντος από την παράνομη εγκατάσταση και λειτουργία της». Σήμερα, όμως, η μονάδα Γενίτσαρη συνεχίζει να λειτουργεί όπως μας διαβεβαιώνει και έγγραφο της Ανεξάρτητης Αρχής, Συνήγορος του Πολίτη με έγγραφο προς το Νομάρχη Πειραιά Γιάννη Μίχα[5] ότί ενώ «έχει εκδοθεί απόφαση σφράγισης της μονάδας» δεν έχει εκτελεστεί η σχετική απόφαση.

1. Α.Π. 11237 και ημερομηνία 27-10-2003
2. Α.Π. Β1346/Φ14ΑΙΓ 424 και ημερομηνία 13/12/2002
3. Α.Π. 16176+14430 και ημερομηνία 9-4-2003
4. Α.Π. οικ. 93271 και ημερομηνία 31/7/2002
5. Α.Π. 12186.02.3 και ημερομηνία 17-10-2003

Η βιοκλιματική Αρχιτεκτονική υπό διωγμόν στην Αίγινα

Έργα και ημέρες της Πολεοδομίας Πειραιά

Η υπηρεσία της Πολεοδομίας Πειραιά, γνωστή για τη δραστηριότητά της τουλάχιστο στο νησί της Αίγινας[1], δραστηριότητα που έχει να κάνει με μια μεροληπτική στάση απέναντι σε διαφορετικές περιπτώσεις οικοδόμησης, απέδειξε ότι είναι μια υπηρεσία-μηχανισμός όχι στην υπηρεσία της προστασίας του περιβάλλοντος αλλά στην υπηρεσία της τσιμεντοποίησης και των στενών συμφερόντων ανθρώπων που λυμαίνονται την οικοδομή. Η καταγγελία που έφτασε στην ταχυδρομική διεύθυνση της «Σχεδίας» είναι άλλη μια παράγραφος που σχετίζεται με τη δραστηριότητα αυτής της υπηρεσίας.

Η βιοκλιματική αρχιτεκτονική, με 23 χρόνια επίσημης ιστορίας στην ελληνική επικράτεια αλλά και συνδεδεμένη με το ζήτημα τόσο της αλλαγής της ποιότητας ζωής όσο και με την οικολογική σκέψη για τη λιγότερη σπατάλη ενέργειας, αφορά κατοικίες οι οποίες είναι χτισμένες με οικολογικά υλικά φιλικά προς το περιβάλλον και τον άνθρωπο, ενώ εξοικονομούν (κυρίως με παθητικά ηλιακά συστήματα) μέχρι και 70% περίπου ενέργεια για θέρμανση, δροσισμό και φωτισμό[2]. Το κόστος της οικοδομής επίσης όχι μόνο δεν είναι μεγάλο αλλά περίπου 10% μικρότερο από τη συμβατική.

Παρά το γεγονός ότι το ελληνικό κράτος είναι αναγκασμένο να προσαρμόζεται με τις επιταγές της Ε.Ε. για εξοικονόμηση ενέργειας αλλά και να εκσυγχρονίζει τη νομοθεσία του σε ζητήματα που την αφορούν, παρατηρούμε ότι το ίδιο αρνείται να την τηρήσει όχι μόνο κάνοντας τα «στραβά μάτια» στα συμφέροντα της κλίκας που κερδίζει από τη χρήση του σκυροδέματος αλλά εμποδίζει και μια αρχιτεκτονική φιλική προς το περιβάλλον και τον άνθρωπο.

Στενά συνδεδεμένη η Πολεοδομία με τα συμφέροντα όσων παρανομούν και επεμβαίνοντας στο φυσικό περιβάλλον του νησιού για λόγους κέρδους και εξουσίας, από τη μια προωθεί συμφέροντα που γενικά σχετίζονται με τη χρήση του μπετόν κι από την άλλη καθυστερεί την εφαρμογή των Ζωνών Οικιστικού Ελέγχου προκειμένου να εξυπηρετεί με το αζημίωτο την οικοπεδοποίηση και τσιμεντοποίηση. Στο βαθμό που η ίδια η κοινωνία εκχωρεί το δικαίωμα στον αυτοκαθορισμό της σε μηχανισμούς

που ενώ προοιωνίζουν το δίκαιο πράττουν το άδικο, είναι δυνατόν έως και σίγουρο, να αποτελούν κεραυνούς εν αιθρία οι όποιες καλοπροαίρετες κινήσεις που χρησιμοποιούν τους όρους της κυριαρχίας (Ε.Ε., δηλώσεις Σημίτη, κλπ) εναντίον της.

Δημοσιεύουμε την κοινοποιημένη στην «Σχεδία» επιστολή των Κώστα και Θέμη Τσίπηρα & Συνεργατών, μηχανικών Βιοκλιματικής Αρχιτεκτονικής & Δόμησης, προς την Υπουργό του ΥΠΕΧΩΔΕ κυρία Βάσω Παπανδρέου και με ημερομηνία 18/9/2003:

Κα Υπουργέ

Το γραφείο μας είναι δυστυχώς το μόνο εξειδικευμένο γραφείο που ασχολείται με την βιοκλιματική αρχιτεκτονική και την οικολογική δόμηση στην Ελλάδα, εδώ και 23 χρόνια, έχοντας μελετήσει και κατασκευάσει περισσότερα από 250 κτίρια, αλλά και συνεργαστεί με τα σημαντικότερα αρχιτεκτονικά γραφεία της χώρας μας ή με πολλά άλλα της Ευρώπης. Έχουμε επίσης συγγράψει τα βιβλία: α) το ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΣΠΙΤΙ (εκδόσεις ΛΙΒΑΝΗ, 8η έκδοση) και β) Βιοκλιματικός σχεδιασμός κτιρίων (έκδοση π-systems 2η έκδοση), αλλά και δεκάδες άρθρα στον τύπο προσπαθώντας να ευαισθητοποιήσουμε την κοινή γνώμη, στο τεράστιο θέμα της εξοικονόμησης ενέργειας στον κτιριακό τομέα, πράγμα που όπως γνωρίζετε είναι και επίσημη πολιτική της ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ. (Σας αποστέλλουμε σχετικό φυλλάδιο με φωτοτυπίες από παρουσιάσεις κτιρίων μας σε αρχιτεκτονικά περιοδικά).

– Την 4η Αυγούστου 2003, λοιπόν, στα πλαίσια της επαγγελματικής μας δουλειάς καταθέσαμε στο Πολεοδομικό Γραφείο ΠΕΙΡΑΙΑ, 2 οικοδομικές άδειες, που αφορούν: «2 ΔΙΩΡΟΦΕΣ ΒΙΟΚΛΙΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ» στην ΑΙΓΙΝΑ. Οι φάκελοι ήταν πλήρεις και περιλαμβάνουν όλες τις προβλεπόμενες μελέτες, εγκρίσεις κλπ. (ΑΡ.ΠΡ. 101393 και 101394/4-8-2003).

– Η πρώτη συνάντηση με τον μηχανικό εφαρμογής Νίκο Μελά (αρχιτ.-μηχ.) ορίστηκε 38 ημέρες αργότερα, δηλαδή στις 11 Σεπτεμβρίου, για να ελεγχθούν τα αρχιτεκτονικά και εκεί, τότε, προς μεγάλη μας έκπληξη διαπιστώσαμε την απροθυμία του να ελέγξει τους φακέλους, διότι δήθεν τα κτίρια είναι βιοκλιματικά και δεν υπάρχει σχετική νομοθεσία!!

– Προσπαθήσαμε να τον πείσουμε τον ίδιο αλλά και τον κο Αναστασιάδη, ότι ο ισχυρισμός αυτός είναι παράλογος και το αποτέλεσμα ήταν να μας ζητηθεί να επανυποβάλλουμε το φάκελο, μετατρέποντας τα κτίρια σε συμβατικά!! (σας επισυνάπτουμε σφραγισμένο αντίγραφο του σχετικού φύλλου ελέγχου)

– πέρα λοιπόν από τη σχετική ταλαιπωρία, την πρωτοφανή καθυστέρηση, την πιθανότητα δημιουργίας προβλημάτων με τους πελάτες μας, η πράξη των 2 αυτών υπαλλήλων, συνιστά εσκεμμένη και προκλητική παράβαση καθήκοντος, διότι:

1ο. Ο Γενικός Οικοδομικός Κανονισμός (ΓΟΚ) Ν. 1577/85, όπως συμπληρώθηκε και ισχύει από 13/6/2000, προβλέπει την βιοκλιματική αρχιτεκτονική σε αρκετά άρθρα και παραγράφους του (π.χ. ΑΡΘΡΟ 2, παρ. 44, παρ. 45 κλπ.).

2ο. Είναι εν ισχύ το σχετικό προεδρικό Διάταγμα, περί εξοικονόμησης ενέργειας και περιορισμού των ρύπων και στον κτιριακό τομέα.

3ο. Είναι πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η εξοικονόμηση ενέργειας και στον κτιριακό τομέα και μάλιστα θεωρείται ύψιστης προτεραιότητας. Και

4ο. Είναι πολιτική και της ελληνικής κυβέρνησης και μάλιστα σε πρόσφατες δηλώσεις του ο ίδιος ο πρωθυπουργός στη ΔΕΘ, προέβλεψε ότι η σπατάλη ενέργειας στον κτιριακό τομέα προβλέπεται να μειωθεί κατά 20% την επόμενη τετραετία.

Για αυτό και διαμαρτυρόμαστε, διότι:

α) Τα 2 βιοκλιματικά κτίρια της Αίγινας, σύμφωνα με τους υπολογισμούς μας, που έγιναν με χρήση ειδικού προγράμματος Η/Υ, όχι μόνο θα εξοικονομούν 70% περίπου ενέργεια, για θέρμανση, δροσισμό και φωτισμό, αλλά θα κατασκευαστούν εξ ολοκλήρου με οικολογικά και φιλικά προς το περιβάλλον και τον άνθρωπο υλικά. Αντί λοιπόν το ελληνικό κράτος να επιβραβεύει, εμάς, αλλά και τους ιδιοκτήτες για την απόφασή τους να κατασκευάσουν τέτοιου είδους κτίρια, μας ταλαιπωρεί;

β) Ο ισχυρισμός ότι δήθεν δεν έχει ψηφιστεί ο ΚΟΧΕΕ είναι ανίσχυρος και προκλητικός, διότι αυτός ο κανονισμός αφορά, ουσιαστικά την αντικατάστασή του υπάρχοντος κανονισμού θερμομόνωσης και η άρνηση ελέγχου δεν αφορά ενεργητικά ηλιακά συστήματα και μηχανολογικές εγκαταστάσεις (άλλωστε σχετικές μελέτες δεν απαιτούνται, γιατί τα 2 κτίρια είναι μικρών εμβαδών και διώροφα) αλλά παθητικά ηλιακά συστήματα, (που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία), και την ίδια την

εφαρμογή των άλλων διατάξεων του ΓΟΚ (δόμηση, κάλυψη, πλάγιες αποστάσεις, υψόμετρα, κλπ).

γ) Έχουμε εκδώσει δεκάδες άδειες βιοκλιματικών κτιρίων σε 34 Πολεοδομικά Γραφεία της χώρας μας (από Κομοτηνή μέχρι τα Χανιά και από την Κεφαλλονιά μέχρι τη Χίο), χωρίς ποτέ να δημιουργηθεί κανένα πρόβλημα, πράγμα που όχι μόνο δείχνει την αδικαιολόγητη άγνοια και επίσης αδικαιολόγητη έλλειψη ενημέρωσης των 2 συγκεκριμένων υπαλλήλων του Πειραιά (θα αρκούσε να είχαν διαβάσει τον ΓΟΚ!) αλλά και τη διάθεσή τους να ταλαιπωρήσουν τη βιοκλιματική λογική, το μέλλον της αρχιτεκτονικής και της δόμησης, δημιουργώντας προβλήματα εκεί που δεν υπάρχουν και δεν υπήρξαν ποτέ, παρ' όλη τη φιλική μας διάθεση (που προσέκρουσε στην άρνησή τους) να τους εξηγήσουμε, να τους ενημερώσουμε, ακόμα και να τους βοηθήσουμε να μάθουν, όπως έχουμε κάνει σε δεκάδες ομιλίες, σεμινάρια κλπ. όπου υπήρξαμε ομιλητές και διδάσκοντες, ακόμη και σε νέους μηχανικούς.

Κα Υπουργέ

Ελπίζουμε παρά την ταλαιπωρία που έχουμε υποστεί, να καταφέρουμε να σας εξηγήσουμε το πρόβλημα και το δίκαιο της αγανάκτησής μας και για αυτό ζητάμε την άμεση παρέμβασή σας για να αποκατασταθεί η λογική, αλλά και ισχύουσα Πολεοδομική Νομοθεσία.

Με τιμή

Κώστας Τσίπηρας — *Πολιτ. Μηχ.- Χωροτάκτης*

Θέμης Τσίπηρας — *Αρχιτ. Μηχανικός*

Το παράλογο της υπόθεσης που αφορά την Πολεοδομία Πειραιά και τους επιστήμονες υπαλλήλους της δεν αναιρείται από το γεγονός ότι ο γενικός Γραμματέας της Γενικής Διεύθυνσης Ενέργειας, Γεώργιος Αγραφιώτης, με έγγραφο (αρ. πρωτ. Δ6/Β/οικ. 18430 και ημερομηνία 20 Οκτωβρίου 2003) προς το Γενικό γραμματέα Περιβάλλοντος και Χωροταξίας του ΥΠΕΧΩΔΕ Σταύρο Καμπέλη αναφέρει, μεταξύ άλλων, σχετικά με τη διαμαρτυρία των Κώστα και Θέμη Τσίπηρα: *«...Όπως είναι γνωστό ο κτιριακός τομέας ευθύνεται για το 40% περίπου των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα και άλλων αερίων που επιτείνουν το φαινόμενο του θερμοκηπίου... Κατά συνέπεια κάθε σχεδιασμός κτιρίων που περιορίζει τις ανάγκες καύσης υγρών ή στερεών καυσίμων για θέρμανση και κατά μείζονα λόγο η βιοκλιματική αρχιτεκτονική πρέπει όχι απλώς να είναι ευπρόσδεκτη αλλά και βασική επιδίωξη της πολιτικής μας. Η πολιτική αυτή εκφράστηκε ήδη τόσο στον ισχύοντα Γενικό Οικοδομικό Κανονισμό μετά την τροποποίησή του με το Ν. 2831/2000, όπου οι διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 44 και 45 κάνουν ρητή αναφορά στο βιοκλιματικό σχεδιασμό κτιρίων, όσο και στην Κοινή Υπουργική Απόφαση 21475/4707/30.07.1998 «Περιορισμός των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, με τον καθορισμό μέτρων και όρων για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων» (ΦΕΚ Β 880) στο άρθρο 2 παρ. 8-12.*

Ο υπό έκδοση ΚΟΧΕΕ, που πρόκειται να αντικαταστήσει το σημερινό κανονισμό θερμομόνωσης, θα καθορίζει τα ανώτατα όρια ενεργειακής κατανάλωσης των νέων κτιρίων και την κλιμάκωση της ενεργειακής απόδοσης όλων των κτιρίων. Όμως αυτό δεν σημαίνει ότι εν όψει της έκδοσης του ΚΟΧΕΕ, κτίρια που σχεδιάζονται ήδη με χρήση τεχνικών εξοικονόμησης ενέργειας και κατά τ' άλλα πληρούν τις υφιστάμενες πολεοδομικές/ οικοδομικές διατάξεις, δεν μπορούν να αδειοδοτούνται με βάση τις υφιστάμενες διαδικασίες έκδοσης οικοδομικών αδειών. Ενόψει των ανωτέρων έχουμε τη γνώμη ότι οι Πολεοδομικές Υπηρεσίες δεν νομιμοποιούνται σε άρνηση έκδοσης οικοδομικών αδειών βιοκλιματικών κτιρίων στη βάση της ανυπαρξίας του εν λόγω κανονισμού όταν αυτή άρνηση αντιστρατεύεται ευθέως τις θεσμοθετημένες δεσμεύσεις της χώρας για την προστασία του περιβάλλοντος...»

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΒΙΟΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

Βιοκλιματική Αρχιτεκτονική νοείται ως η ενσωμάτωση στο κτίριο όλων εκείνων των ευαίσθητων και κρίσιμων παραμέτρων που πληρούν την οικολογική λογική. Της εξοικονόμησης δηλαδή ενέργειας και της χρησιμοποίησης οικοδομικών υλικών φιλικών προς τον άνθρωπο και το περιβάλλον. Στόχος αποτελεί η ανθρώπινη υγεία με την παράλληλη εξοικονόμηση ενέργειας.

Με κατάλληλες μετρήσεις της θερμοκρασίας και με τη χρήση της τεχνολογίας των Η/Υ η βιοκλιματική αρχιτεκτονική αξιοποιεί την παραδοσιακή αρχιτεκτονική που αφορά την τοπική κουλτούρα, τον προσανατολισμό των οικιών, το σχεδιασμό τους, τα υλικά που χρησιμοποιούνταν, προκειμένου να έχει ένα αποτέλεσμα λιγότερο ενεργοβόρο.

Για τις δυο εποχές, χειμώνα και καλοκαίρι, που θεωρούνται και οι πιο δύσκολες, εφόσον καταναλώνονται απίστευτες ποσότητες πετρελαίου και ηλεκτρικού ρεύματος, προβλέπονται παθητικά ηλιακά συστήματα, δηλαδή θερμοκήπια με μονούς υαλοπίνακες για το χειμώνα ενώ για το φυσικό δροσισμό προβλέπονται σκίαση ανοιγμάτων, νυχτερινός αερισμός, αιολική καμινάδα και αερισμός και σκιάσεις θερμοκηπίων. Οι τοίχοι επίσης ανάλογα με τον προσανατολισμό τους ενισχύονται με μονωτικά φυσικής προέλευσης και όχι τα γνωστά θαλασσί αφρολέξ τα οποία έχουν κυάνιο και είναι πιο ακριβά.

Η βιοκλιματική αρχιτεκτονική προέκυψε από την άνοδο του οικολογικού κινήματος σε όλον τον κόσμο και σαφώς προβλημάτισε πολλούς επιστήμονες με αντικείμενό τους την ανθρώπινη κατοικία. Έτσι μελετώντας τόσο τις παραδόσεις των λαών και ασκώντας κριτική στο αναπτυξιακό κερδοσκοπικό μοντέλο το οποίο στο όνομα της ευημερίας και της ευκολίας λεηλατούσε τους φυσικούς πόρους και δημιουργούσε ένα μοντέλο ζωής εξαιρετικά δαπανηρό σε ενέργεια ενώ αλλοίωνε σημαντικά τον τρόπο με τον οποίο πολιτισμοί εξασφάλιζαν μια καλή κατοικία[3] η βιοκλιματική αρχιτεκτονική αναδύθηκε ως τρόπος σχεδιασμού της κατοικίας που ταιριάζει σε μια κοινωνία που σέβεται τον άνθρωπο και το περιβάλλον.

---

1. Δημόσιες καταγγελίες που αφορούν την Πολεοδομία Πειραιά έγιναν κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης του περιοδικού «Αιγιναία» στις 25 Αυγούστου και αφορούσαν περιστατικά όπως:
   - απειλές για αυτοψία οικιών ανθρώπων που κατήγγειλαν παραβιάσεις των διατάξεων του Γ.Ο.Κ.
   - ολιγωρία ως τακτική απέναντι σ' αυτές τις παραβιάσεις
   - διωγμό ανθρώπων για αμελητέα προβλήματα
2. «Το οικολογικό σπίτι», εκδόσεις ΛΙΒΑΝΗ, «Βιοκλιματικός σχεδιασμός κτιρίων» εκδόσεις π-systems, των Κώστα και Θέμη Τσίπηρα
3. Οι ιθαγενείς των τροπικών δασών κατασκευάζουν καλύβες ανοιχτές από παντού εξασφαλίζοντας όμως βαθιά σκιά στους χρήστες τους. Όμως δεν ήταν λίγες οι φορές που μηχανικοί δούλεψαν για λογαριασμό διεθνών Οργανισμών, όπως π. χ. της Παγκόσμιας Τράπεζας, σε αυτές τις περιοχές και στα πλαίσια των προγραμμάτων για τον Τρίτο Κόσμο, κατασκεύασαν καλύβες με στέγες από μπετόν ή από σίδερο, υλικά δηλαδή που δεν μπορούν να αντανακλούν την ηλιακή ακτινοβολία.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΔΟΜΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΙΓΙΝΑ

Η διαμαρτυρία και τα ερωτηματικά

Από το Σεπτέμβρη έχει κυκλοφορήσει ένα κείμενο διαμαρτυρίας με την ευθύνη του Συντονιστικού φορέων που έχουν ενασχόλησή τους το ζήτημα του περιβάλλοντος και της δόμησης. Η κινητοποίηση αυτή προέκυψε ύστερα από την ολοφάνερη επιτυχία της εκδήλωσης του περιοδικού «Αιγιναία» τον Αύγουστο με θέμα: «Αίγινα-Περιβάλλον-Δόμηση». Ανεξάρτητα από την ουσιαστική διαφωνία με το πολιτικό πλαίσιο αυτής της κινητοποίησης και που αφορούν και τη συνολική επαγρύπνησή μας τόσο για ζητήματα που δεν θίγονται στο κείμενο, **στηρίζουμε κριτικά αυτήν την προσπάθεια.**

Ζούμε σε μια εποχή όπου το να αγνοούνται σοβαρά τα ζητήματα που συνδέονται με το ζήτημα του περιβάλλοντος και της δόμησης ισοδυναμεί με εθελοτυφλία. Έτσι, ζητώντας απλά την τήρηση των κανονισμών που έχουν εκσυγχρονιστεί υποχρεωτικά λόγω της υπαγωγής του ελληνικού κράτους στη νομοθεσία της Ε.Ε., παραδίδουμε το δικαίωμα της κοινωνίας να ελέγχει τις λειτουργίες της στο κράτος που καταπατά τους ίδιους τους νόμους του. Από την άλλη μεριά αγνοούνται συστηματικά κοινωνικά ζητήματα που συνδέονται άρρηκτα με το περιβάλλον και τη δόμηση. Οι απαράδεκτες εργασιακές συνθήκες στις οικοδομές (3-6 η αναλογία ενσήμων-μεροκάματων) μέσα στο ευρύτερο εργασιακό ορίζοντα της Αίγινας, η διαίρεση του νησιού σε πλούσιες και φτωχές περιοχές, η γενικότερη οικονομική και πολιτισμική φτώχεια της Αίγινας καθώς και τα νέα ήθη τα οποία

πρέπει να συντεθούν στην ανάλυση για το ζήτημα. Είναι άραγε τυχαίο που έστω και αδιέξοδα παρουσιάζεται το διέξοδο της πώλησης και οικοδόμησης της γης όπως-όπως, ή μιας εντατικοποιημένης εργασίας που με τον κίνδυνο του ατυχήματος, αλλά μπροστά στο φάσμα της ανεργίας, τεμαχίζει και τσιμεντοποιεί τη γη; Είναι άραγε τυχαίο που το ενδιαφέρον για τη δόμηση και το περιβάλλον αφορά λίγους, με σταθερή ως και υψηλή οικονομική βάση, μορφωτικό επίπεδο, μέτοικους αλλά και γενικά ανθρώπους που είναι μακριά από το βιοπορισμό; Αν τελικά η τσιμεντοποίηση από τις κατασκευαστικές εταιρίες και τα συμφέροντα εργολάβων-μεσιτών και πολιτικών παραγόντων δεν έχει να δώσει απαντήσεις, τότε τι απάντηση μπορεί να δώσει μια κινητοποίηση που αποκόπτει τα παραπάνω ζητήματα από την κοινωνική δυναμική και αρνείται να δώσει απαντήσεις στα ερωτηματικά του καθημερινού μεροκαματιάρη;

Δημοσιεύουμε το κείμενο του Συντονιστικού φορέων:

ΓΙΑ ΝΑ ΑΠΟΤΡΕΨΟΥΜΕ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΑΙΓΙΝΑΣ

Τα τελευταία δυο χρόνια μια πρωτοφανής σε έκταση ρυθμούς και φορτωμένη με παρανομίες, έκρηξη της οικοδομικής δραστηριότητας, εμφανίζεται στην Αίγινα. Πρωτοφανής για την Αίγινα αλλά και για όλη την Ελλάδα. Οι μεσαίες και μεγάλες κατασκευαστικές εταιρίες έχουν εισβάλλει βίαια στο νησί μας. Οικοδομούν μαζικά και κινούνται με μοναδικό κριτήριο το γρήγορο και εύκολο κέρδος, ανεγείροντας «συγκροτήματα κατοικιών, μεζονέτες, πολυτελείς κατοικίες, κλπ», μαζικά, εν σειρά και πρόχειρα. Σχεδιάζονται με κύριο μέλημα τα περισσότερα τετραγωνικά κτισμένης επιφάνειας, σε όσο το δυνατό μικρότερο οικόπεδο, γιατί αυτό καθορίζει την τιμή πώλησης, από εποχιακούς επιχειρηματίες που δεν συνδέονται με το νησί και τα κέρδη μεταφέρονται αλλού.

Η δραστηριότητα αυτή, που προχωρεί με αυξανόμενους ρυθμούς, αυθαιρετώντας, καταπατώντας και βιάζοντας τη γη, την υπάρχουσα νομοθεσία, την ιστορία και τους ανθρώπους, πολύ σύντομα θα αποβεί μοιραία και καταστροφική για την Αίγινα.

Εντύπωση και ερωτηματικά προκαλεί το γεγονός ότι οι εξόφθαλμες και πολλαπλές παρανομίες «ξεφεύγουν από τους εντεταλμένους ελέγχους της Πολεοδομίας και των εντεταλμένων οργάνων της. Επειδή οι ρυθμοί ανάπτυξης της παραθεριστικής κατοικίας θα πρέπει να εναρμονίζονται με τις αντοχές του περιβάλλοντος, αλλά και με τις δυνατότητες των υποδομών και με τα κριτήρια βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης των κατοίκων της Αίγινας

ΖΗΤΟΥΜΕ:

1. Την ενεργοποίηση, επαγρύπνηση και ενδιαφέρον εκ μέρους των αρμοδίων αρχών και υπηρεσιών, και τον ουσιαστικό έλεγχο επί των οικοδομικών αυθαιρεσιών και παρανομιών που οι κατασκευαστικές εταιρίες συστηματικά διαπράττουν.

2. Την άμεση και κατά προτεραιότητα εκπόνηση χωροταξικής και πολεοδομικής μελέτης για την Αίγινα και την επίσπευση και έγκριση μελέτης Ζώνης Οικιστικού Ελέγχου (ΖΟΕ), που, όπως ενημερωθήκαμε, έχει ήδη ξεκινήσει από το ΥΠΕΧΩΔΕ.

3. Την άμεση αναβάθμιση των Καποδιστριακών κτιρίων (Κυβερνείο, Εϋνάρδειο) και την επανάχρησή τους με τις ήδη υπάρχουσες ολοκληρωμένες μελέτες.

4. Τη βελτίωση των υποδομών του νησιού μας

Κράτος και Κεφάλαιο γεννούν τον αποκλεισμό - γεννούν το ρατσισμό

Αφιέρωμα μ' αφορμή το ζήτημα του οικοτροφείου στο Λιβάδι της Αίγινας

(Οι φωτογραφίες προέρχονται από το αρχείο του οικοτροφείου του ΨΝΑ "ΙΡΙΣ" στον Κορυδαλλό αλλά και από το λεύκωμα Hellenic Photography Selections με τίτλο "Ψυχιατρική και εικόνα" με φωτογραφίες των Γ. Δεπόλλα, Γ. Κατσάγγελου, Ν. Παναγιωτόπουλου)

Τους μήνες Σεπτέμβρη και Οκτώβρη, η πόλη της Αίγινας έζησε μια πραγματική ένταση μ' αφορμή την απόφαση της ΑΜΚ Εταιρίας "Κλίμακα" να εγκαταστήσει οικοτροφείο αποασυλοποίησης στην πανσιόν "Πέππας" στο Λιβάδι. Δεν είναι άλλωστε για τα ελληνικά δεδομένα πρωτοφανές το γεγονός αυτό. Οι αντιδράσεις οι οποίες γεννιόνται κάθε φορά που επιχειρείται μια τέτοια ή ανάλογη εγκατάσταση η οποία γίνεται πάντα υπό την κατεύθυνση του Υπουργείου Υγείας δίνει και μια εικόνα για τον τρόπο σκέψης ενός μεγάλου κομματιού της ελληνικής κοινωνίας -στην εν λόγω περίπτωση της αιγινήτικης- και του πώς αυτή εδώ και δεκαετίες έχει διαμορφωθεί από πολλούς παράγοντες οι οποίοι συγκλίνουν σε μια βασική αναφορά: στην άρνηση της αποδοχής του "τρελού", στην άρνηση της δυνατότητά του να ζήσει ανάμεσά μας, στην άρνηση να δεχτούν ότι είναι σάρκα από τη σάρκα μας. Μια καλλιεργημένη από την παράδοση φοβία της κοινωνίας στο παράλογο και στην τρέλα όταν αυτή δεν συνοδεύεται από πιστοποιητικά καλών τεχνών ή την "ποιητική αδεία", μεσαιωνικοί νόμοι που καλλιέργησαν την κουλτούρα του εγκλεισμού και του ασύλου για κάθε άνθρωπο που ξέφευγε από τα καθιερωμένα χωρίς να έχει ένα οικογενειακό, κοινωνικό, οικονομικό, πολιτικό ή καλλιτεχνικό άλλοθι, μια επίσης καλλιεργημένη εικόνα από τα ΜΜΕ και το θέαμα (π. χ. φτηνός αμερικανικός κινηματογράφος, φτηνή παραλογοτεχνία, κλπ) για την επικινδυνότητα του ψυχασθενή έθεσαν τα τείχη ανάμεσα στον υγιή "με σώας τας φρένας" και τον "τρελό" αυτόν που δηλαδή ξέφευγε από τα εν δυνάμει κοινωνικά πρότυπα συμπεριφοράς.

Για την κοινωνία ο υγιής και ακίνδυνος τρελός είναι ο ερωτευμένος, ο πλούσιος εστέτ, ο καλλιτέχνης, ο ποιητής, ο ζωγράφος, ο θυμόσοφος, ο αναχωρητής ο μοναχικός, ο γέροντας τρελός του χωριού, ο άνθρωπος δηλαδή που περιστασιακά κι όχι σε μια διάρκεια επωφελείται από την υπέρβαση του καθημερινού του εαυτού τηρώντας βέβαια στο έπακρο σ' όλες τις άλλες περιπτώσεις τους κοινωνικούς κανόνες. Για τον «επικίνδυνο» τρελό που παρέτεινε την όποια του υπέρβαση σε εμμονές χωρίς τη δυνατότητά του αυτό να μπορεί να το πουλήσει, να το μετατρέψει σε κάτι άλλο αποδεκτό από την κοινωνία, και κυρίως χωρίς να έχει οικογενειακό ή άλλο κοινωνικό ή οικονομικό στήριγμα είχε κατάληξή του το άσυλο ή κάποιο άλλο ανάλογο ίδρυμα. Έτσι κατά κύριο λόγο οι φτωχοί και οι κοινωνικά ανήμποροι ήταν για χρόνια οι τρόφιμοι των ασύλων στην Ελλάδα, διωγμένοι από το οικείο τους περιβάλλον και ξεχασμένοι σχεδόν για πάντα εκεί, ζούσαν, πέθαιναν, βασανίζονταν από γιατρούς και προσωπικό με ηλεκτροσόκ και «θεραπείες» αποβλάκωσης, ιδρυματοποιούνταν και σε πάμπολλες περιπτώσεις αρνούνταν και ίδιοι την έξοδό τους από το ίδρυμα.

Το κίνημα αποασυλοποίησης στην Ιταλία, κομμάτι του ευρύτερου κοινωνικού κινήματος, ενεργοποίησε και τα αντανακλαστικά αφομοίωσής του από το κράτος το οποίο, σημειωτέον, είχε τεράστιο κόστος για τη συντήρηση τέτοιων ιδρυμάτων. Η δυναμική του κινήματος αυτού αλλά και η λογιστική παραδοχή της ΕΟΚ για το κόστος ήταν οι δυο βασικοί λόγοι αλλαγής τόσο των νόμων που αφορούσαν την ψυχασθένεια όσο και της πρακτικής αποασυλοποίησης που άρχισε σταδιακά να εφαρμόζεται σ' όλη την Ευρώπη. Έτσι λοιπόν το κράτος υπεύθυνος φορέας του κοινωνικού αποκλεισμού και εγκλεισμού άρχισε να εμφανίζεται ως «προστάτης» των αποκλεισμένων και εγκλείστων στα άσυλα. Με στόχο το λιγότερο κοινωνικό και οικονομικό κόστος ανέδειξε το αυτονόητο: ότι η ψυχική αρρώστια είναι όπως κάθε αρρώστια αναιρώντας τον προηγούμενό του εαυτό. Έτσι ξεκίνησε και το ελληνικό κράτος με τη γνωστή και ανεκδιήγητη προχειρότητα έχοντας τη χρηματοδότηση από την ΕΟΚ ή ΕΕ να «αποσύρει» ανθρώπους από τα άσυλα δίνοντας έμφαση στην ευελιξία της ιδιωτικής πρωτοβουλίας για αυτήν τη διεκπεραίωση. Σε αποκεντρωμένα οικοτροφεία ή ξενώνες, και με προσωπικό που ξεπερνούσε τον αριθμό των πρώην τροφίμων κατάφερε την αποσυμφόρηση των ασύλων, όπου δεν συνάντησε τόσο οργανωμένες αντιδράσεις. Η λογική του κράτους ήταν η εξής: «θα ζήσετε θέλετε δε θέλετε μ' αυτούς τους οποίους μέχρι τώρα εμείς σας λέγαμε ότι ήταν επικίνδυνοι».

ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΟ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ

2ο ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ (14-15 ΜΑΪΟΥ 2002)

Στο παρόν τεύχος, με αφιέρωμα στην υπόθεση του οικοτροφείου, αναδημοσιεύουμε αποσπάσματα από την απόφαση του 2ου Πανελλαδικού Συνεδρίου για την Ψυχιατρική μεταρρύθμιση, «για τη δημιουργία Ενιαίου μετώπου πάλης με στόχο την ανάπτυξη ενός κινήματος για τη δημόσια υγεία». Το συνέδριο διοργανώθηκε από την ΕΙΝΑΠ, την ΟΕΝΓΕ, την ΠΕΝΟΨΥ και το περιοδικό «ΤΕΤΡΑΔΙΑ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ». Στο συνέδριο εκπροσωπήθηκε τόσο η παλιότερη γενιά των ψυχιάτρων και των άλλων λειτουργών της ψυχικής υγείας που έχουν δώσει στις προηγούμενες δυο δεκαετίες σημαντικές μάχες για την αποασυλοποίηση και την ψυχιατρική μεταρρύθμιση στα πλαίσια του νοσοκομειακού κινήματος, όσοι και η νεότερη γενιά που έλκεται απ' αυτό το όραμα και βρίσκεται στην πρώτη γραμμή της μάχης μέσα στο Δημόσιο Σύστημα Ψυχικής Υγείας.

«Οι δυνάμεις που συσπειρώθηκαν σ' αυτό το συνέδριο έδωσαν μέσα από τις αποφάσεις τους και το ίδιο το στίγμα του ως συνέδριο ρήξεων με όλες τις δυνάμεις που αντιστρατεύονται σ' όλα τα επίπεδα την υπέρβαση της ασυλιακής λογικής και πρακτικής της ακαδημαϊκής Ψυχιατρικής έστω κι αν αυτή ντύνεται συχνά μ' ένα εκσυγχρονιστικό μεταρρυθμιστικό μανδύα. Ένα συνέδριο αντίστασης στην πολιτική της περικοπής των κοινωνικών δαπανών, των ιδιωτικοποιήσεων και της εμπορευματοποίησης ακόμα του ψυχικού πόνου των ανθρώπων. Διαπιστώθηκε ότι το εγχείρημα της Ψυχιατρικής μεταρρύθμισης με αφετηρία τον καν. 815/84 όχι μόνο δεν έκανε βαθιά τομή στα ψυχιατρικά πράγματα, αλλά κατέληξε στη δημιουργία μιας εκσυγχρονιστικής βιτρίνας για τον εξωραϊσμό του παλιού, του αναχρονιστικού, ιδρυματικού συστήματος που βρίσκεται σε βαθιά κρίση. Οι νέες δομές που δημιουργήθηκαν (ψυχιατρικοί τομείς των γενικών νοσοκομείων, κέντρα ημέρας, κέντρα ψυχικής υγείας κ.α.) όχι μόνο είναι λίγες σε σχέση με τις πραγματικές ανάγκες, όχι μόνο λειτουργούν ασυντόνιστα και ανταγωνιστικά μεταξύ τους, αλλά επιπλέον έχουν κι αυτές ενστερνιστεί τη νοσοκομειοκεντρική λογική, αναδεικνύοντας με τη λειτουργία τους τον ηγεμονικό ρόλο του ψυχιατρείου και δημι-

ουργώντας τους όρους αναπαραγωγής της χρονιότητας της ψυχικής αρρώστιας.

Η κυβερνητική πολιτική σήμερα που διαχειρίζεται αυτή την κρίση θέτει ως ύψιστη προτεραιότητα τη συρρίκνωση ή το κλείσιμο των Ψυχιατρείων απορροφώντας κοινοτικά κονδύλια μέσα απ' τη υλοποίηση προγραμμάτων αποασυλοποίησης, που εκχωρούνται τα περισσότερα, σε ιδιωτικές εταιρίες κερδοσκοπικού ή μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Σ' αυτά τα πλαίσια η αποιδρυματοποίηση ανάγεται σε απονοσοκομειοποίηση, σε απλή κατάργηση των κλινών των ψυχιατρείων, χωρίς την ταυτόχρονη υποκατάστασή τους από ένα ολοκληρωμένο δίκτυο κοινοτικών υπηρεσιών. Εκείνο που βασικά προωθείται είναι το «άδειασμα» των ασύλων και όχι η υπέρβασή του ιδρυματικού θεσμού σε επίπεδο θεραπευτικό, επιστημολογικό διοικητικό και άλλο. Αυτό που πραγματοποιείται σήμερα είανι μια κατ' όνομα και όχι κατ' ουσίαν Ψυχιατρική Μεταρρύθμιση, στην πραγματικότητα μια αντιμεταρρύθμιση.

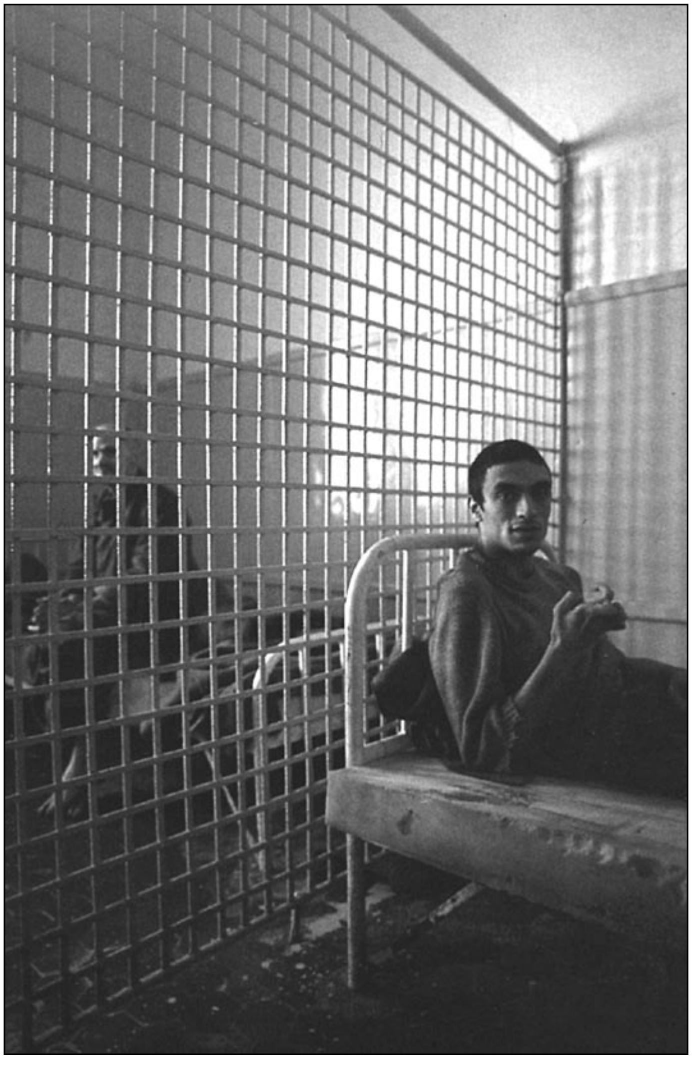

Μ' αυτό το πνεύμα η ίδια η Ψυχοκοινωνική Αποκατάσταση των ασθενών υπονομεύεται στην πράξη αφού λείπουν οι βασικοί όροι μιας ουσιαστικής επαγγελματικής αποκατάστασης των ψυχασθενών. Τα εργαστήρια επαγγελματικής κατάρτισης που δημιουργήθηκαν, δραματικά λίγα και ανεπαρκή σε σχέση με τις πραγματικές ανάγκες, παρέχουν μια «διαλείπουσα κατάρτιση» με επιδοτήσεις ορισμένου χρόνου, μετά τις οποίες οι καταρτιζόμενοι μένουν ξεκρέμαστοι, ματαιωμένοι και απογοητευμένοι. Η ελεύθερη αγορά εργασίας, σε συνθήκες μαζικής ανεργίας είναι απαγορευτική για τους ψυχικά πάσχοντες, ενώ δεν υπάρχει κανένα σοβαρό μέτρο για την προώθηση αυτών των ομάδων σε θέσεις εργασίας στον ιδιωτικό τομέα. Οι περίφημοι Κοινοτικοί Συνεταιρισμοί (ΚΟΙΣΠΕ) που θεσμοθετήθηκαν δεν κατάφεραν να δημιουργηθούν γιατί χρειάζονται, πέραν των άλλων γενναία χρηματοδότηση και στήριξη, που η κυβέρνηση με την πολιτική της δεν φαίνεται διατεθειμένη να δώσει. Η συντελούμενη σήμερα καταστροφή και των τελευταίων υπολειμμάτων του λεγόμενου Κράτους Προνοίας πλήττει περισσότερο απ' όλους τους ανθρώπους με ψυχικά προβλήματα, διαλύοντας τις υπηρεσίες του ΕΣΥ και της Πρόνοιας. Οι διοικητές που πρόσφατα τοποθετήθηκαν στα νοσοκομεία είναι επιφορτισμένοι με το θλιβερό καθήκον της εφαρμογής μιας πολιτικής περικοπών των κοινωνικών δαπανών στο όνομα του «εξορθολογσμού» της διαχείρισης των νοσοκομείων και του περιορισμού των εσόδων.

Μέσα σ' αυτές τις συνθήκες πώς μπορεί να γίνει πράξη η Ψυχιατρική μεταρρύθμιση; Πώς δεν θα «στοιβάζονται» οι νεοεισερχόμενοι ασθενείς σε κρεβάτια ή ράντζα στα ψυχιατρεία και στους ψυχιατρικούς τομείς των γενικών νοσοκομείων, πώς δεν θα καθηλώνονται; Πώς δεν θα εξοντώνονται οι εργαζόμενοι σ' αυτούς τους χώρους όταν υπάρχουν τόσο μεγάλες ελλείψεις σε προσωπικό όλων των κλάδων, όταν οι περισσότεροι απασχολού-

νται με συμβάσεις ορισμένου χρόνου, ζώντας ουσιαστικά σε καθεστώς εργασιακής ομηρίας; Πώς μπορούν να αποφύγουν τον κίνδυνο της εργασιακής εξουθένωσης όταν πρέπει να καταβάλουν τεράστιες προσπάθειες για να ανταποκριθούν στο έργο που θα έπρεπε να επιτελείται από πολύ περισσότερους και στα πλαίσια της δημοκρατικής λειτουργίας ομάδων κι όχι ατόμων;

Το όραμα της Ψυχιατρικής Μεταρρύθμισης που παλεύουμε να ζωντανέψουμε αφορά:

– μια άλλη προσέγγιση του ψυχικά διαταραγμένου ατόμου ως μια διαλεκτική βιο-ψυχο-κοινωνική ολότητα, με σεβασμό στις ανάγκες τις επιθυμίες και τα κοινωνικά και πολιτικά δικαιώματά του

– μια άλλη θεωρία και κλινική πράξη της Ψυχιατρικής, ολιστικής, κοινωνικής, ανθρωποκεντρικής

– μια άλλη Ηθική της Ψυχιατρικής

– μια άλλη οργάνωση των υπηρεσιών Ψυχής Υγείας, όχι ιατροκεντρική, όχι Νοσοκομειακή, όχι φαρμακοκεντρική αλλά ανοιχτή στην Κοινότητα, Δημόσια, Δωρεάν, υψηλού επιστημονικού επιπέδου, με ικανά σε αριθμό, εμπειρία και εξειδικευμένα στελέχη, που θα μπορεί να κάνει ένα πραγματικό άνοιγμα στην Κοινότητα και θα στηρίζεται σ' ένα ολοκληρωμένο δίκτυο κοινοτικών υπηρεσιών και θα δίνει έμφαση στην πρόληψη και την Ψυχοκοινωνική Αποκατάσταση και δεν θα εκχωρεί αυτές τις διαδικασίες στον ιδιωτικό Τομέα.

Γι' αυτήν την Ψυχιατρική, η ψυχοκοινωνική αποκατάσταση είναι μια διαδικασία που θεμελιώνεται στη διαλεκτική σχέση ατόμου-οικογένειας-κοινωνίας και δεν ανάγεται απλά και μόνο στην εξάλειψη ή την ύφεση της ψυχιατρικής συμπτωματολογίας και την κατάκτηση επιμέρους δεξιοτήτων. Στη σημερινή εποχή που η παγκοσμιοποίηση του κεφαλαίου βλάπτει σοβαρά την Ψυχική Υγεία των ανθρώπων, μια εποχή μαζικής κλίμακας κινητοποιήσεων σ' όλες τις χώρες κατά της παγκοσμιοποίησης, το 2ο πανελλαδικό Συνέδριο για την Ψυχιατρική Μεταρρύθμιση απευθύνει ένα θερμό κάλεσμα σε όλους τους λειτουργούς της Ψυχικής Υγείας, τους ψυχικά πάσχοντες και τις οικογένειές τους, τους ανθρώπους των γραμμάτων και των τεχνών, της τοπικής αυτοδιοίκησης, του συνδικαλιστικού κινήματος, των κοινωνικών κινημάτων κ.α. για τη δημιουργία ενός ενιαίου μετώπου πάλης με στόχο την ανάπτυξη του κοινωνικού κινήματος για την Ψυχική Υγεία, όσο ποτέ αναγκαίου σήμερα.

Γιατί η διάψευση των προσδοκιών μας δεν πρέπει να γίνει το άλλοθι της παραίτησης και της συνθηκολόγησης με τη βαρβαρότητα του ψυχιατρικού ασύλου σε όλες τις εκφάνσεις της. Γιατί το όραμα της Ψυχιατρικής Μεταρρύθμισης μπορεί να ζωντανέψει μέσα από την αντίσταση στις πιέσεις, πολιτικές, κοινωνικές, ιδεολογικές, επιστημολογικές και άλλες μέσα από τις διαρκείς ρήξεις και τις ανατροπές με την υπάρχουσα νοσηρή κατάσταση πραγμάτων που καταβροχθίζει τις ανθρώπινες ψυχές.

«Οι προκαταλήψεις, τα στερεότυπα, ο ρατσισμός απέναντι στον ψυχικά πάσχοντα, πηγάζουν από την επιθυμία να αποκλείσουμε αυτό που φοβόμαστε μέσα τον ίδιο τον εαυτό μας, ως άγνωστο και απροσπέλαστο, εξορίζοντας το πάνω σε ομάδες, που μετατρέπονται σε φορείς του «κακού». Μέσα σ' ένα κοινωνικό σύστημα, που διέπεται από ανταγωνιστικές σχέσεις, αυτός ο φόβος και

αυτή η εξορία αναπαράγονται, παγιώνονται κι χειραγωγούνται, πάντα με σκοπό την ασφάλεια της κοινωνικής οργάνωσης απέναντι σε ότι εκλαμβάνεται ως απειλή για την κατεστημένη ισορροπία της. Οι διάφοροι χώροι του εγκλεισμού, τα διάφορα γκέτο κλπ. είναι οι χώροι όπου εξορίζεται η απειλή. Το φαινόμενο του αποκλεισμού «μιλά» πιο πολύ για τα όρια, τις ελλείψεις, τη μικρότητα, τελικά την αρρώστια αυτού, που διενεργεί τον αποκλεισμό, παρά αυτού που αποκλείεται.

(Από τη διακήρυξη των οικοτροφείων και ξενώνων του Ψ.Ν.Α.)

ΤΑ ΔΥΟ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΑΙΓΙΝΑ

Οι πρόσφατες κινητοποιήσεις ενάντια στην εγκατάσταση του οικοτροφείου για ανθρώπους με ψυχικές παθήσεις στη θέση Λιβάδι της Αίγινας συμπίπτουν σε μια εποχή κρίσης κοινωνικών αξιών σε οικουμενική κλίμακα. Η πόλωση είναι χαρακτηριστικό αυτής της κρίσης η οποία συνήθως παίρνει διαστάσεις αλληλοαπόρριψης και κυρίως επί ζητημάτων τα οποία έχουν να κάνουν με τον κοινωνικό αποκλεισμό. Οι μετανάστες, οι εθνικές μειονότητες, οι πλανόδιοι πωλητές, οι ζητιάνοι, οι σεξουαλικές ομάδες, οι ψυχασθενείς η αποκλίνουσα νεολαία, είναι κυρίως αυτοί που βρίσκονται στο επίκεντρο μιας διαμάχης η οποία **έχει δυο βασικές συνιστώσες: τη θεσμική και την ηθική**.

Πρόκειται για έναν πόλεμο του οποίου τα εμπλεκόμενα μέρη αντλούν από τα οπλοστάσιά τους τόσο την ερμηνεία νόμων, κανονισμών και διατάξεων όσο και από τις κοινωνικές αξίες που συνεχίζουν να δοκιμάζονται ιδιαίτερα σήμερα.

Η περίπτωση της εγκατάστασης του οικοτροφείου στην Αίγινα είναι ενδεικτική όχι γιατί είναι η μοναδική περίπτωση αλλά γιατί η κοινωνική κινητικότητα γύρω από το ζήτημα είχε μια σειρά από δράσεις οι οποίες τοποθέτησαν το ζήτημα στην πρώτη γραμμή. Στο παρελθόν η σημερινή «Ανάδυση», ίδρυμα για λογαριασμό του οποίου στο παρελθόν είχε πρωτοστατήσει ο ηθοποιός Δημήτρης Κολλάτος, είχε αντιμετωπίσει ομολογουμένως μικρότερης έντασης αντιδράσεις στο πλαίσιο της εγκατάστασής του. Υπάρχουν ακόμα σοβαρές μαρτυρίες για γονείς που απομακρύνουν τα παιδιά τους από τους δημόσιους χώρους τους οποίους επισκέπτονται παιδιά του ιδρύματος, όπως η παιδική χαρά της παραλίας. Η προ ετών επίσης βάρβαρη επίθεση ενάντια σε μετανάστες Αλβανούς, οι τοπικές κινητοποιήσεις και απειλές ενάντια σε μαθητές αλλοδαπούς που «θα σήκωναν τη σημαία» στο Βαθύ και στον Ασώματο, αλλά και η μέσω δημοσιευμάτων επίκληση της νομιμότητας για τους πλανόδιους ξένους και τσιγγάνους πωλητές αν μη τι άλλο δείχνει ότι το γεγονός του κοινωνικού αποκλεισμού δεν είναι καινοφανές. Στην ίδια λογική πρέπει να συμπεριλάβουμε και τους ανθρώπους οι οποίοι δημόσια ή ιδιωτικά συντηρούν την ιδέα ενός εύπορου τουρισμού, π. χ. τύπου Ύδρας στη βάση του αποκλεισμού των χαμηλότερων στρωμάτων από την επίσκεψη στην Αίγινα.

Η δραστηριότητα του πόλου ο οποίος ισχυροποιήθηκε κυρίως από τη δυνατότητά του να συσπειρώνει σε συγκεντρώσεις (Δημαρχείο 24 Σεπτέμβρη, παλαιά προβλήτα 5 Οκτώβρη) αλλά και στη συλλογή υπογραφών ενάντια στην εγκατάσταση του οικοτροφείου **είχε δυο πρόσωπα τα οποία συνεργάστηκαν με σιωπηρή συμφωνία**.

Η ΕΠΙΣΗΜΗ ...

Οι εκπρόσωποι των κατοίκων που επίσημα δραστηριοποιήθηκαν ενάντια στην εγκατάσταση του οικοτροφείου είχαν μια δημόσια στάση η οποία κρατούσε ρητορικά τις αποστάσεις με την ρατσιστική φιλολογία που αναπτύχθηκε στον τοπικό πληθυσμό πάλι από αναφορές των ίδιων των κατοίκων από την περιοχή Λιβάδι. Με πρωτεργάτη την υπάλληλο του υπουργείου Οικονομικών και πτυχιούχο Νομικής, Μουρελάτου, η οποία κατοικεί δίπλα στο υπό εγκατάσταση οικοτροφείο, προσπάθησαν να στηρίξουν το γεγονός ότι η εγκατάσταση είναι παράνομη. Με αποδεικτικό στοιχείο το καταστατικό ενός άλλου ξενώνα αποασυλοποίησης έδωσαν την ερμηνεία του γράμματος του νόμου με το πνεύμα του νόμου που επισήμαινε ότι είναι απαραίτητη η ενημέρωση της τοπικής κοινωνίας από τη μεριά των υπευθύνων δίχως όμως και να υποχρεώνει ρητά να το κάνουν. Έφεραν επίσης ως αποδεικτικό στοιχείο ότι το οικοτροφείο δεν έχει την απαραίτητη άδεια ενώ με τον Δημοτικό Σύμβουλο Κώστα Μωρόγιαννη παρουσίασαν στο Δημοτικό Συμβούλιο στις 24-9 προφορικά πιστοποιητικό ακαταλληλότητας του κτιρίου της πανσιόν «Πέππας» από τη γνωστή Πολεοδομία Πειραιά. Στη συνέχεια επεσήμαναν τον κίνδυνο για τη μικρή διάρκεια χρηματοδότησης του προγράμματος αποασυλοποίησης καθώς και για την τύχη όλων αυτών των ανθρώ-

πων, φτάνοντας μαζί με δημοτικούς συμβούλους να καταγγείλουν ανοιχτά και το χαρακτήρα της ιδιωτικοποίησης του θεσμού της Υγείας συνεπικουρούμενοι από το ΚΚΕ Αίγινας το οποίο δεν έλαβε καμιά θέση για το ρατσιστικό τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίστηκε η εγκατάσταση του οικοτροφείου δίνοντας και ένα πολιτικό άλλοθι στην συμπαιγνία αυτή.

Αν και το Δημοτικό Συμβούλιο σύσσωμο απαιτούσε ενημέρωση από τους υπεύθυνους φορείς στην ίδια λογική επιχειρηματολογίας με το σύνολο των κατοίκων της περιοχής Λιβάδι προκειμένου να επωφεληθεί από όλη αυτήν την κινητοποίηση -αν όχι να μην επικριθεί, η ουσία φάνηκε από τις κραυγές για την υποτίμηση της αξίας της γης από την εμφάνιση των ανθρώπων που αποασυλοποιούνται. Σ' αυτές τις κραυγές προστέθηκε και η φωνή του Δημοτικού Συμβούλου Χρ. Λαμπαδάριου που υπολόγισε στο 1/3 την πτώση της αξίας της γης του. Δίπλα σ' αυτές τις κραυγές προστέθηκαν κι αυτές οι οποίες ανέφεραν για την επερχόμενη πτώση του τουρισμού εφόσον γίνει γνωστό ότι στην Αίγινα υπάρχει «τέτοιο ίδρυμα». Επίσης δίπλα σ' όλα αυτά ήταν και τα ψελλίσματα των υπολοίπων δημοτικών συμβούλων για «έλλειψη ενημέρωσης» που δεν μπορούσαν να σηκώσουν το βάρος μιας αντιπαράθεσης με τον κόσμο που τους ψηφίζει. Η Λέρος ήταν κατά τρόπο ανεξήγητο το παράδειγμα όλων αυτών προκειμένου να δικαιολογήσουν την αντίθεσή τους. Τρόπον τινά αυτά ήταν τα προσχήματα που χρησιμοποιήθηκαν ενάντια στην εγκατάσταση του οικοτροφείου, προσχήματα που ξεσκεπάστηκαν ένα-ένα κατά τη διάρκεια της εκδήλωσής μας στο Δημοτικό Θέατρο Αίγινας στις 12 Οκτώβρη. Εκεί υπήρξαν άνθρωποι από την περιοχή που πήραν το λόγο και είπαν ανοιχτά:

«δεν τους θέλουμε στην αυλή μας» ... Η ΑΝΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΧΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ

Η καθοδηγημένη πληροφόρηση δεν είχε τελειωμό ούτε όριο. Μιλούσαν για βιασμούς από τους τρελούς, για καταστροφές σε καταστήματα, για ναρκομανείς οι οποίοι θα πουλούν την πρέζα, για επικίνδυνους ανθρώπους. Πολλοί ήταν αυτοί οι οποίοι υπέγραψαν εκβιαστικά από την παραπληροφόρηση η οποία απετέλεσε και το στίγμα αυτής της απάνθρωπης δραστηριότητας. Στη συνέχεια και ύστερα από τη μικρή μας κινητοποίηση πληροφορίες διοχετεύτηκαν ενάντια σε όλους όσους συμπαραστάθηκαν ηθικά στους ανθρώπους αυτούς που θα έφευγαν από το Δρομοκαϊτειο «ανεξάρτητα από πολιτικά ή συμφέροντα που κρύβει η κρατική ή ιδιωτική διαχείριση». Ουρλιάζοντας κάτω από το Δημαρχείο στις 24-9, ημέρα κατά την οποία έγινε το Δημοτικό Συμβούλιο, απειλώντας μας, υβρίζοντάς μας χυδαία κατά την αποχώρησή μας έκαναν χρήση μιας άλλης δυναμικής: της πεμπτοφαλαγγίτικης ταχτικής ή με άλλα λόγια του πολιορκητικού κριού. Οι απειλές ότι «θα τους πετάξουμε στη θάλασσα τους τρελούς» ή «θα κάνουμε ζημιά στο ξενοδοχείο», ήταν η ανεπίσημη αλλά εξίσου σημαντική εκδοχή για την πορεία της υπόθεσης όλου ζητήματος. Η άσκηση αυτής της ανεπίσημης τρομοκράτησης έδειχνε από τη μια τα όρια μιας ομάδας κατοίκων αλλά και δημιουργούσε ένα κλίμα φοβίας ως προς το να εκφράσουν συμπολίτες τη θετική τους γνώμη ενώ παράλληλα έδινε δύναμη στα «νομικά ή πολιτικά επιχειρήματα» των κατοίκων και παραθεριστών της περιοχής Λιβάδι.

Δεν είναι τυχαίο, επίσης, που οι νοσηλεύτριες Μαρμαρινού

και Λαβούτα, αντιμετωπίστηκαν ως μη αιγινήτισσες ακόμα και από ανθρώπους που δεν έχουν καταγωγή αλλά διαμένουν στην Αίγινα. Ήθελαν να προσδώσουν στην κινητοποίησή τους ένα χαρακτήρα «αιγινίτικο» σε μια εποχή που η σημασία του τοπικού ολοένα και γίνεται μεγαλύτερη. Χρησιμοποίησαν ακόμα και ψέματα προκειμένου να τεκμηριώσουν με πιο εύσχημο τρόπο τη θέση τους. Ότι «θα γινότανε το ίδιο στα Μέθανα ή στον Πόρο αλλά και εκεί οι ίδιοι οι κάτοικοι το απέτρεψαν» ψάχνοντας να βρουν συμμαχίες από το πουθενά. Χρησιμοποίησαν και άλλα ψέματα και εικασίες που μόνο βρώμικα μυαλά μπορούν να εφεύρουν: Ότι «ο γιατρός Κουζούπης, υπέρμαχος του οικοτροφείου, προσπαθεί να διορίσει τη γυναίκα του στο οικοτροφείο».

Με χυδαίο τρόπο και σεξουαλικά υπονοούμενα έξω από το δημαρχείο, μας ζητούσαν «να πάμε στο χωριό μας» και να τους αφήσουμε να κάνουν ότι θέλουν στο «χωριό τους» ενώ για λόγους εποχής δεν εφάρμοσαν το λιντσάρισμα, πρακτική ευρέως γνωστή από την εποχή του εμφύλιου πολέμου.

Αυτή λοιπόν ήταν η μια πραγματικότητα που συμπλήρωνε την άλλη. Δυο συγκοινωνούντα δοχεία με τον ίδιο στόχο. Η γκεμπελική ταχτική «πες ψέματα και κάτι θα μείνει» δοκιμάστηκε και προσωρινά πέτυχε. Οι μεν έχοντας το πρόσωπο το ευπρεπές άφηναν ή σιωπηρά συμφωνούσαν στα πλαίσια του στόχου τους, όλους όσους μας διέσυραν. Κι ας σκίζει τα ιμάτιά του ο κάθε πολιτισμένος αρθρογράφος (π.χ. Θ. Καρζής) κι ας σκίζουν τα κουστούμια τους οι 4 δημοτικοί σύμβουλοι της μειοψηφίας, κι ας σκίζει τα ράσα του ο Α.Α. της αγίας Μητρόπολης...δεν πείθουν ούτε τον εαυτό τους.

...ΚΑΙ Η ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΤΟΥΣ ΕΚΔΟΧΗ...

Η εφημερίδα «Ο ΠΟΛΙΤΗΣ» σε πρωτοσέλιδο φύλλο ασχολήθηκε με το όλο ζήτημα. Το παρακάτω κείμενο είναι η απάντηση της Π.Π.Αι. Με πλάγια γράμματα αναδημοσιεύονται αποσπάσματα από την επιστολή που δεν δημοσιεύτηκε...

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ «Ο Πολίτης της Αίγινας»
ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ: Προς όσους ενδιαφέρονται

Ο συντάκτης του πρωτοσέλιδου κειμένου της εφημερίδας σας –κι αυτό φαίνεται από τον προσωπικό χαρακτήρα του κειμένου, «*... Θα ήθελα να ρωτήσω γιατί τόσα χρόνια...*» λέει σε κάποιο σημείο του κειμένου ΤΟΥ- ο οποίος υπογράφει ως «ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΑΙΓΙΝΑΣ (ΔΑΚΑ)», δείχνει να είναι άνθρωπος πολιτικά εμπαθής, ανημέρωτος, σαφώς προκατειλημμένος για αυτό και ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΕΙ όσους διαβάσουν το κείμενό ΤΟΥ.

– Γράφει *ότι «αυτό που κρύβουν οι επικεφαλείς αυτών που αντιδρούν αλλά και οι αυτόκλητοι προστάτες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι ότι η μορφή επιβολής του προγράμματος αυτού είναι αντιδραστική και προέρχεται ακριβώς από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την εντολοδόχο ελληνική κυβέρνηση».*

1η ένσταση. Και οι μεν και οι δε, το είπαν αυτό. Και μάλιστα σε μια φάση επιλεκτικής αντιευρωπαϊκής ρητορείας, οι επικεφαλείς αυτών που αντιδρούσαν μίλησαν με τη γλώσσα του επίσημου κειμενογράφου του ΠΟΛΙΤΗ: ότι το οικοτροφείο είναι μια «αρπαχτή». Μάλιστα πλειοδότησαν σε ευαισθησία όταν άρχισαν να ενδιαφέρονται για την τύχη των ανθρώπων αυτών στα νύχια της εταιρίας. Οι «άλλοι», είπαμε το εξής απλό και καταγεγραμμένο στα πρακτικά του Δημοτικού Συμβουλίου: ότι ανεξάρτητα από πολιτικά ή οικονομικά συμφέροντα που κρύβει η κρατική ή ιδιωτική διαχείριση υπερασπιζόμαστε το δικαίωμα των ανθρώπων αυτών στην κοινωνική επανένταξη.

2η ένσταση. Τι σημαίνει «αυτόκλητοι προστάτες ανθρωπίνων δικαιωμάτων»; Πράγματι δεν μας κάλεσε κανείς να υπερασπιστούμε και να είμαστε αλληλέγγυοι στην κοινωνική επανένταξη των ανθρώπων που έφαγαν τη ζωή τους στα άσυλα. Όπως και κανείς δεν μας κάλεσε στην Αίγινα, να υπερασπιστούμε το δικαίωμα των προσφύγων (καλοκαίρι 2002) από την Ασία να ζήσουν μια ανθρώπινη ζωή, ή το δικαίωμα των Τούρκων κρατουμένων στα λευκά κελιά να είναι ελεύθεροι, ή το δικαίωμα των Παλαιστινίων για αυτοδιάθεση, ή το δικαίωμα των μαθητών στην ελευθερία και τη γνώση, ή το δικαίωμα των πολιτών στις αποφάσεις που τους αφορούν, ή το δικαίωμα της κοινωνίας εναντίον του πολέμου, ή το δικαίωμα των ναυτεργατών να απαιτούν τα δικαιώματά τους, ή το δικαίωμα μιας τοπικής κοινωνίας να παλεύει ενάντια στο νομοσχέδιο για την ασφάλιση ή ενάντια στην ασυδοσία των εφοπλιστών. **Στα δικαιώματα αυτά συνυπήρχαμε ως «αυτόκλητοι», μαζί με τον συντάκτη του πρωτοσέλιδου και μαζί με άλλους**, τόσο σε διάφορες επιτροπές όσο και με αυτόνομη συμμετοχή στη Δ.Α.Σ.Α. (διεύρυνση της ΔΑΚΑ) των δημοτικών εκλογών του 2002. **Έτσι θα συνεχίσουμε, «αυτόκλητοι», αλλά όχι προστάτες γιατί κανείς δεν έχει ανάγκη από προστάτες.**

3η ένσταση. Το γεγονός της αντιδραστικής μορφής επιβο-

λής του προγράμματος αυτού, το καταγγείλαμε στην εκδήλωση της 12ης Οκτώβρη 2003. Τα πρακτικά θα είναι στη διάθεσή σας μέχρι τον Απρίλη του 2004 και η απομαγνητοφώνηση τους θα δημοσιευτεί στο περιοδικό ΣΧΕΔΙΑ το Γενάρη του 2004. Ο συντάκτης του πρωτοσέλιδου του Πολίτη απουσίαζε -δικαίωμά του- αλλά να μη λέει ψέματα.

4η ένσταση. Η φράση «αυτόκλητοι προστάτες» μας θυμίζει πολύ έντονα την περίοδο που σε μας αλλά και σε άλλους προσάπτανε με πολύ μεγάλη ευκολία οι πρωταγωνιστές της εγκατάστασης των καμερών στο Γυμνάσιο και Ενιαίο Λύκειο Αίγινας, όταν διαμαρτυρηθήκαμε για την εγκατάστασή τους (βλέπε εφημερίδα ΑΙΑΚΟΣ). Ήταν π.χ. «αυτόκλητη προστασία» η ανακοίνωση που μοίραζε το ΚΚΕ Αίγινας για τους «ηλεκτρονικούς χαφιέδες» που εγκαταστάθηκαν στο κτίριο;

– Γράφει ο συντάκτης σας ότι *«προβλήματα όπως το τι νερό πίνουμε δεν συγκινούν φαίνεται κανέναν»!*

Ένσταση. Ελπίζουμε ότι θα τον συναντήσουμε στη συγκέντρωση της «Ομάδας Πολιτών για το πρόβλημα του νερού στην Αίγινα» στην οποία συμμετέχουμε και η οποία θα πραγματοποιηθεί τις 23 Νοεμβρίου στο ΣΙΝΕ ΤΙΤΙΝΑ στις 11.00 π.μ..

– Γράφει ο συντάκτης σας ότι για μας η Αίγινα «είναι εξ' ορισμού αντιδραστική» και ότι επιμένουμε να φέρουμε τους ασθενείς σ' αυτό το όντως «επικίνδυνο περιβάλλον».

1η ένσταση. Ποτέ δεν είπαμε κάτι τέτοιο. Τα πρακτικά του Δημοτικού Συμβουλίου είναι στη διάθεσή του όπως και τα πρακτικά της προαναφερόμενης συγκέντρωση της 12η Οκτώβρη, στην οποία δεν ήρθε. Αν ερχόταν θα μάθαινε ότι μιλήσαμε για καλοπροαίρετες αλλά και κακοπροαίρετες αντιδράσεις των συμπολιτών μας με τους οποίους θα είμαστε μαζί για άλλα ζητήματα (π.χ. για το νερό το οποίο και αναφέρει ατυχώς σαν πρόσχημα) όπως και στο το γεγονός ότι οι αντιδράσεις θα σταματήσουν όταν και οι ίδιοι καταλάβουν ότι δεν υπάρχει επικινδυνότητα, όπως συνέβη και σε άλλες περιοχές.

2η ένσταση. Δεν επιμείναμε να φέρουμε το οικοτροφείο στην Αίγινα. Προέκυψε και υπερασπιστήκαμε το δικαίωμα στην αποασυλοποίηση των ανθρώπων αυτών ενάντια στον αποκλεισμό, με τις όποιες συνθήκες κι αν γίνεται. Αποστασιοποιηθήκαμε τουλάχιστον από την δραστηριότητα της ΑΜΚ «Κλίμακα», καταγγείλαμε μαζί με τον κεντρικό ομιλητή της εκδήλωσης τον ιδιωτικό χαρακτήρα των προγραμμάτων -αυτό τουλάχιστον το παραδέχτηκαν και οι πιο θερμοί μας αντίπαλοι στις 12 Οκτώβρη. Αν ερχόταν ο συντάκτης του πρωτοσέλιδου πιθανόν να μην έβρισκε ανεμόμυλους για εχθρούς. Θα έβρισκε σίγουρα συνομιλητές στο ζήτημα της υπεράσπισης της δημόσιας και δωρεάν υγείας.

– Γράφει ο συντάκτης σας ότι η επιμονή μας *«ρίχνει νερό στο μύλο των ιδιωτικοποιήσεων και στη διάλυση του κράτους προνοίας».*

1η ένσταση. Δεν διαβάζει το περιοδικό «ΣΧΕΔΙΑ» το οποίο εκδίδεται από εμάς. Στα 2 πρώτα τεύχη μιλά ρητά για την υπεράσπιση του δικαιώματος της δημόσιας και δωρεάν υγείας. Δεν διάβασε καθόλου το κείμενο που μοιράσαμε στην κεντρική συγκέντρωση της ΔΑΣΑ -προεκλογικά τον Οκτώβρη του 2002 για το ζήτημα της δημόσιας υγείας, όντας στηρίζοντας τη ΔΑΣΑ- και ούτε άκουσε τον ομιλητή της συγκέντρωσης ΤΗΣ, Αργύρη Τσουβαλάκη και μέλος της Πρωτοβουλίας Πολιτών Αίγινας, να μιλά για τα προβλήματα, μεταξύ άλλων και, της δημόσιας Υγείας.

2η ένσταση. Επειδή δεν ήρθε στη συγκέντρωση της 12ης Οκτώβρη, δεν άκουσε τον ψυχίατρο Μεγαλοοικονόμου, κεντρικό ομιλητή και πρωτεργάτη της αποσυλοποίησης στην Ελλάδα με δημόσιο χαρακτήρα, να καταγγέλλει την εισβολή του ιδιωτικού τομέα στο χώρο της Ψυχικής Υγείας. Ο συντάκτης σας μπέρδεψε τους νερόμυλους με τους ανεμόμυλους.

– Γράφει ο συντάκτης σας ότι *«γιατροί του ΕΣΥ εμπλέκονται υπέρ του ιδιωτικού ιδρύματος».*

1η ένσταση. Θα υπερασπιστούμε το Γιατρό Κουζούπη Κώστα, παρόλο που δεν είναι μέλος της Πρωτοβουλίας Πολιτών Αίγινας, **για το λόγο ότι το μοναδικό που έκανε ήταν να κάνει το αυτονόητο: να υπερασπιστεί το δικαίωμα των ψυχασθενών να επανενταχτούν κοινωνικά. Ήταν υποχρέωσή του να το κάνει. Είναι υποχρέωσή του, ΟΠΩΣ ΚΑΙ ΚΑΘΕ ΓΙΑΤΡΟΥ, να υπερασπίζει τους ασθενείς απέναντι στο μένος της άγνοιας και της προκατάληψης**. Αν θέλει ο συντάκτης σας μπορεί να ψάξει τα πρακτικά της εκδήλωσης αλλά και του Δημοτικού Συμβουλίου. Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημάνουμε, ότι λόγω της άγνοιάς του για το τι είπε ο Κώστας Κουζούπης, μάλλον ενθαρρύνει συμπολίτες μας που λόγω της άγνοιάς τους **ρίχνουν λάσπη στο πρόσωπό του, και στη γυναίκα του, Ανθή Μαρμα-**

ρινού. Ο Κώστας Κουζούπης, παρόλο που δεν έχει πολιτικοποιήσει τη στάση ζωής του, τον βλέπουμε συνεχώς να τρέχει δίπλα σε κάθε ένα άνθρωπο που τον καλεί και υποφέρει ανεξάρτητα από το ωράριο. Σε ανάλογο μήκος κύματος βρίσκεται και η δραστηριότητα της γιατρού Γιούλης Χατζηαλεξιάδη, που δημόσια και με θαρρετό κείμενό της υπερασπίστηκε τους ψυχασθενείς.

– Γράφει ο συντάκτης του πρωτοσέλιδου της εφημερίδας σας, «Θα ήθελα να ρωτήσω» γιατί δεν σήκωσαν αγώνα για τα έκτακτα περιστατικά και για μονάδα αιμοκάθαρσης.

1η ένσταση. Πότε έγινε αγώνας από τους ντόπιους για αυτό το ζήτημα και οι συγκεκριμένοι γιατροί ήταν απ' έξω; Πότε ξεκίνησε τέτοια καμπάνια ο συντάκτης σας ή η ΔΑΚΑ και δεν βρήκε ανταπόκριση; Απαντήσαμε -όλοι εμείς- σε προκλήσεις κοινωνικού αποκλεισμού. Αυτό είναι όλο.

– Συγκρίνει ο συντάκτης του πρωτοσέλιδου του ΠΟΛΙΤΗ ΤΗΣ ΑΙΓΙΝΑΣ, τους ασθενείς με τον ΜΠΟΥΣ και ΜΠΛΕΡ.

Ντροπή και αίσχος! Δεν μπορούν να συγκριθούν οι διεθνείς εγκληματίες με τους ανήμπορους.

Κατά τ' άλλα, κι επειδή εδώ και καιρό ετοιμαζόμαστε για το ζήτημα της υπεράσπισης της δημόσιας και δωρεάν υγείας, θα σας περιμένουμε στις προσπάθειές μας συνοδοιπόρους και συμμέτοχους αφού τουλάχιστον σ' αυτό συμφωνούμε, μαζί με τους επικριτές μας από το Λιβάδι και τα Πλακάκια που κι αυτοί σχεδόν διαδήλωσαν υπέρ της δημόσιας και δωρεάν υγείας.

Πρωτοβουλία Πολιτών Αίγινας

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΜΥΘΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΨΥΧΑΣΘΕΝΕΙΑ και σκέψεις πρώην τροφίμου ασύλου

Ο μύθος της ανίατης ασθένειας: Έρευνες απέδειξαν ότι το 25% των σχιζοφρενών μετά από την πρώτη εισβολή της νόσου, επανέρχονται πλήρως χωρίς κανένα κατάλοιπο της νόσου. Το 50-60% των ανθρώπων που πάσχουν από σχιζοφρένεια, ενώ έχουν επανειλημμένες προσβολές της νόσου, μπορούν και εντάσσονται στο κοινωνικό περιβάλλον και δεν χρειάζονται διαρκή νοσηλεία για μεγάλα χρονικά διαστήματα. Επίσης με την κατάλληλη θεραπευτική παρέμβαση επανέρχονται πλήρως. Το 25% των πασχόντων δεν θεραπεύονται ποτέ, χωρίς αυτό να σημαίνει πως πρέπει να μείνουν κλεισμένοι σε άσυλα το υπόλοιπο του βίου τους

Ο μύθος του επικίνδυνου ασθενή: Πολλοί άνθρωποι πιστεύουν ότι οι ψυχικά πάσχοντες είναι επικίνδυνοι για τον κοινωνικό τους περίγυρο και για τον εαυτό τους. Η πραγματικότητα είναι ότι η βίαιη συμπεριφορά προς τρίτους υπό μορφή ανθρωποκτονίας δεν υπερβαίνει το ποσοστό που παρατηρείται στον «υγιή» πληθυσμό. Η έγκαιρη διάγνωση κι αντιμετώπιση της νόσου προλαμβάνει οποιαδήποτε μορφής βίαιης συμπεριφοράς. Για να υπάρξει βέβαια έγκαιρη διάγνωση και αντιμετώπιση, σημαντικές αλλαγές στο σύστημα υγείας είναι απαραίτητες.

Ο μύθος ότι η ψυχική ασθένεια είναι επιλογή: Η Ψυχική Ασθένεια δεν είναι επιλογή, ούτε οφείλεται σε «αδυναμία χαρακτήρος». Τα συμπτώματα αποτελούν ένδειξη πραγματικής νόσου. Ορισμένοι άνθρωποι υποφέρουν από υπερβολικούς φόβους, βασανίζονται από συνεχείς αρνητικές, δυσάρεστες ή παράλογες σκέψεις. Ο ψυχικός πόνος μπορεί να είναι τόσο έντονος ώστε να οδηγήσει στην αυτοκτονία. Έρευνες έχουν δείξει ότι υπάρχουν γονιδιακοί παράγοντες στη σχιζοφρένεια, στην εξάρτηση από το αλκοόλ, όπως και στη νοητική στέρηση. Επίσης περιβαλλοντικοί παράγοντες αυξάνουν την πιθανότητα εμφάνισης της ψυχικής ασθένειας. Δηλαδή ένας άνθρωπος που μεγαλώνει σε βίαιο περιβάλλον ή βιώνει πολλές απώλειες (διαζύγιο, θάνατο κοντινού προσώπου κλπ.) είναι πιο επιρρεπής στο να νοσήσει. Οι λόγοι για τους οποίους νοσεί κάποιος είναι περίπλοκοι, σίγουρα όμως «δεν επιλέγει» κανείς να αρρωστήσει.

Σκέψεις και βιώματα
πρώην τροφίμου Ψυχιατρικού Νοσοκομείου

...Εγώ δεν περίμενα με τίποτε ότι κάπως έτσι θα κατέληγα - αδύναμη και το ομολογώ, με απέραντη ντροπή, ότι περιφρονούσα ενδόμυχα κάθε αδύναμο...Δεν είναι όμως έτσι όλη αυτή η νοοτροπία ανατράπηκε, μοιραία, ακολουθώντας τη ζωή όλων των αδύναμων σαν αδύναμη πλέον κι εγώ...Είδα σε υπερμεγενθυντικό φακό τη σκληρότητά μου, με καθαρές λεπτομέρειες και πόνεσα... Αντιλήφθηκα σε βάθος όλους τους αδύναμους εκ των υστέρων και επιπλέον μου έδωσαν τα ωραία «φώτα» τους , που μόνο έτσι τα «βλέπεις»!!! Και όχι από μακριά σαν μπερδεμένα θολά σκοτάδια... Εγώ αντί για αγκάλιασμα και σεβασμό στην αδυναμία μου την ψυχική, εισέπραξα όπως τόσοι άλλοι μυριάδες δυστυχισμένοι, χλευασμό και περιφρόνηση...Φυσικά λύγισα, αφού δεν ήμουν

φτιαγμένη από σίδερο, σαν όλους τους καλότυχους...κατά τη διάρκεια που δοκιμάστηκα για επιβίωση προσπάθησα «μέσα» μου υπεράνθρωπα, χωρίς βοήθεια να σταθώ με αξιοπρέπεια...

(από φυλλάδια του περιπτέρου των οικοτροφείων του Ψ.Ν.Α. σε αντιρατσιστικό Φεστιβάλ)

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΠΟΚΡΙΣΙΑ ΤΩΝ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΤΩΝ ΤΟΥ

Οι εκπρόσωποι των κατοίκων και παραθεριστών της περιοχής Λιβάδι και οι οποίοι ήταν ενάντια στην εγκατάσταση του οικοτροφείου, ήταν μέχρι πρότινος άγνωστοι στο δημόσιο χώρο σε κινητοποιήσεις ενάντια στην παράνομη δόμηση και στις κραυγαλέες παραβιάσεις του Γ. Οικοδομικού Κώδικα (π.χ. εκδήλωση του περιοδικού «ΑΙΓΙΝΑΙΑ») σε κινητοποιήσεις για την υπεράσπιση του δημόσιου χώρου (π.χ. περιοχή Κουτρούμπεη) αλλά και σε άλλες που αφορούν την περιβαλλοντική καταστροφή του αιγινήτικου τοπίου (ενάντια στα έργα της Σκοτεινής από το Σύλλογο Ενεργών Πολιτών ή ενάντια στις 2 κραυγαλέες παράνομες εγκαταστάσεις έτοιμου μπετόν των επιχειρηματιών Γενίτσαρη και Τόγια από το Σύλλογο «Φερίας»). Με την ασυνήθιστη εμμονή για την εφαρμογή του γράμματος του νόμου ενώ υπόγεια άφηναν ακατάγγελτη την παραπληροφόρηση για τη συλλογή υπογραφών, σε συνδυασμό με τη μέχρι πρότινος αδιαφορία τους για τις δεκάδες παραβιάσεις που περιγράφτηκαν πιο πάνω, βγαίνει αβίαστα το συμπέρασμα για το επιλεκτικό τους ενδιαφέρον.

Αν όμως κανείς διαβάσει προσεκτικά τόσο το νόμο 2716, όσο και τα έγραφα που αναφέρονται στους ξενώνες και οικοτροφεία επανένταξης των ψυχασθενών, θα διαπιστώσει ότι τα στοιχεία των εκπροσώπων τους αλλά και αρκετών δημοτικών συμβούλων δεν στέκουν.

"Στοιχείο" 1ο. Η ΑΜΚ «Κλίμακα» ήταν υποχρεωμένη να ενημερώσει τους φορείς πριν από την εγκατάσταση του οικοτροφείου.

Ο νόμος 2716 στο άρθρο 2 μιλά για τη σημασία της ενημέρωσης. Πουθενά όμως δεν υπάρχει έστω και μια διάταξη ή άρθρο που να θέτει υπό αναίρεση την εγκατάσταση των ψυχασθενών στα οικοτροφεία και στους ξενώνες. Πουθενά επίσης στο πλαίσιο της προϋπόθεσης για την ενημέρωση δεν αναφέρει ρητά ότι αυτή πρέπει να πραγματοποιείται πριν τις διαδικασίες εγκατάστασης.

"Στοιχείο" 2ο. Η εγκατάσταση είναι παράνομη διότι η Πολεοδομία Πειραιά την έκρινε ακατάλληλη.

Δεν υπάρχει ούτε ένα στοιχείο, ούτε ένα έγγραφο για αυτό. Ο αντιδήμαρχος Μωρόγιαννης το ανέφερε στη συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου της 24ης Σεπτεμβρίου στα πλαίσια του εντυπωσιασμού αλλά και της πολιτικής υπεραξίας από την κινητοποίηση. Στο επόμενο φύλλο της εφημερίδας «Εβδομαδιαία» (11-10-03) ο σχολιαστής ανέφερε για τη «τζούφια βόμβα» του Μωρόγιαννη.

"Στοιχείο" 3ο. Η εγκατάσταση είναι παράνομη διότι δεν έχει εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας.

Η άδεια λειτουργίας εκδίδεται μετά την εγκατάσταση των ψυχασθενών στα οικοτροφεία και στους ξενώνες, διότι δεν πρόκειται για ίδρυμα αλλά τόπος κατοικίας. Στη συνέχεια εκδίδεται και η άδεια λειτουργίας ως μονάδας έτσι ώστε να ξεκινήσει και η χρηματοδότηση. Εξ' άλλου η Δ/νση Ψυχικής Υγείας του Υπουργείου Υγείας και Προνοίας καλύπτει πλήρως την εγκατάσταση των ψυχασθενών στην Αίγινα υπό την ΑΜΚ «Κλίμακα» σε έγγραφο που στέλνει στο Δήμο της Αίγινας με Α.Π.Υ5β/Γ.Π 91878, Αθήνα 23-9-2003. Μεταξύ άλλων αναφέρει:

«...Το οικοτροφείο στην Αίγινα που τη λειτουργία του αναθέσαμε στην «κλίμακα» (αστική, μη κερδοσκοπική εταιρία) είναι μια από τις 116 ανάλογες Μονάδες Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης (άρθρο 9 του Ν. 2716/99) που ήδη λειτουργούν σε όλη την Ελλάδα, παράλληλα με τα 120 προστατευμένα διαμερίσματα. Η λειτουργία των ανωτέρω μονάδων διέπεται από την Α3α/ οικ.876/16.05.00 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 661Β/23.5.00)... Σε όλες τις προαναφερόμενες Μονάδες, που όλες λειτουργούν σε οικιστικές περιοχές, διαβιούν άτομα που είχαν πολύχρονη παραμονή σε ψυχιατρικά νοσοκομεία μη οφειλόμενη όμως σε ιατρικούς-θεραπευτικούς λόγους αλλά κυρίως στη διακοπή των σχέσεων με το οικογενειακό του περιβάλλον...

Κύριε Δήμαρχε, μετά τα προαναφερόμενα που καθορίζουν το θεσμικό και νομικό πλαίσιο λειτουργίας αυτών των μονάδων, είναι σημαντικό να αναφερθούμε στην ουσία του ζητήματος που προκαλεί τις κοινωνικές αντιδράσεις για τη λειτουργία τους που δεν είναι άλλη από το στίγμα και τις προκαταλήψεις που περιβάλλουν τις ψυχικές διαταραχές. Μετά την υπερδεκαετή ενασχό-

ληψή μας με τη λειτουργία αυτών των Μονάδων και τις παρατηρούμενες, μερικές φορές, κοινωνικές αντιδράσεις, είμαστε σε θέση να σας διαβεβαιώσουμε ότι οι αρχικές αντιδράσεις υποχωρούν και σε πολλές περιπτώσεις μεταστρέφονται σε στάσεις συμπαράστασης, όταν με τη λειτουργία τους οι Μονάδες αποδεικνύουν το αβάσιμο και το υπερβολικό των προβαλλόμενων φόβων...

Για την ενημέρωση της δημοτικής αρχής και των δημοτών σας, σας στέλνουμε επ' αυτού:

α. Σχετικό ψήφισμα του Συνεδρίου της ΚΕΔΚΕ (7.12.2001)

β. Διακήρυξη του προέδρου της Δημοκρατίας για την Ψυχική Υγεία (6.4.2001)

γ. Συμπεράσματα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (17.6.2003)

δ. Την Α3α/οικ.876/16.5.00 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 661Β/23.5.00)»

"Στοιχείο" 4ο. Το οικοτροφείο μετά τους 18 μήνες θα κλείσει.

Το ίδιο έγγραφο από το Υπουργείο Υγείας και Προνοίας (Α.Π. Υ5β/Γ.Π 91878, Αθήνα 23-9-2003) προς το Δήμο της Αίγινας, πληροφορεί ότι: *«Αρκετές από αυτές τις μονάδες λειτουργούν περισσότερο από δέκα χρόνια, ενώ οι υπόλοιπες δημιουργήθηκαν από το 2000 έως σήμερα και συνεχίζουν να δημιουργούνται με βάση το Δεκαετές (2001-2010) πρόγραμμα ανάπτυξης Δομών και Υποδομών στον Τομέα Ψυχικής Υγείας. Σημειωτέον, στη ΑΜΚ «Κλίμακα», χορηγείται άδεια ίδρυσης οικοτροφείου (Α΄) για ασθενείς με βαριά νοητική υστέρηση και δευτερογενείς ψυχικές διαταραχές στην Αττική-Στερεά Ελλάδα στις 4/12/2002 και Α.Π. Υ5β/Γ.Π. 87850, από το Υπουργείο. Άρα υπάρχει δεκαετής υποχρέωση για τη συνέχιση της χρηματοδότησης όπως και την προηγούμενη δεκαετία 1990-2000. Και εν κατακλείδι για τι ίδιο ζήτημα, το απόσπασμα από την υπουργική απόφαση (Α.Π. Υ5β/Γ.Π./οικ./68628): «...Η έγκριση σκοπιμότητας χορηγείται για μια εικοσαετία, εφόσον τηρούνται πλήρως οι διατάξεις της υπ' αριθμ. Υ5β/οικ.1962 (ΦΕΚ 1268/τ.Β/19-10-2000) Υπουργικής απόφασης. Κάθε φορέας που αναπτύσσει Οικοτροφείο δεσμεύεται να λειτουργήσει τη δομή για τουλάχιστο δέκα (10) χρόνια. Σε περίπτωση που ο φορέας διακόψει τη δράση που υλοποιεί ακολουθούνται πλήρως οι διατάξεις του άρθρου 13...»* (βλέπε παρακάτω, "στοιχείο 5ο")

"Στοιχείο" 5ο. Το οικοτροφείο είναι μια «αρπαχτή». Η εταιρία «Κλίμακα» θα θεωρήσει ότι είναι οικονομικά ασύμφορο, θα το παρατήσει και θα μείνουν εκτεθειμένοι οι προς επανένταξη ψυχασθενείς.

Πρόκειται για το πιο δακρύβρεχτο πρόσχημα των ανθρώπων που «δεν θέλουν στην αυλή τους, τους τρελούς». Ειδικά όμως για όσους αγαπούν το νόμο υπάρχει το άρθρο 13 της Υπουργικής Απόφασης Υ5β/οικ.1962, δημοσιευμένου στο ΦΕΚ 1268/τ.Β/19-10-2000 και με τίτλο, «Διακοπή λειτουργίας της Μονάδας-Ανάκληση της αδείας λειτουργίας-Κυρώσεις»:

Στην παράγραφο 1 λέει ότι για τη διακοπή απαιτείται αιτιολογημένη αίτηση του φορέα η οποία αν γίνει δεκτή δεν χορηγείται μέχρι το Υπουργείο Υγείας να εξασφαλίσει τη συνέχιση της φροντίδας των ασθενών σε ανάλογες Μονάδες. Στην παράγραφο 2 αναφέρεται πως η Τομεακή Επιτροπή Ψυχικής Υγείας μετά από αρνητική αξιολόγηση και εφόσον δεν τηρούνται οι προδιαγραφές της μονάδας μπορεί να διακόψει τη λειτουργία της. Αυτό απαντά και σε όσους πάλι με "θλιμμένο" ύφος αναρωτιούνται για το πως θα τα περνάνε οι "καημένοι" στο οικοτροφείο. Στην παράγραφο 4 αναφέρεται ρητά ότι στις περιπτώσεις διακοπής και αφαίρεσης της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας Μονάδας Ψυχικής Υγείας, το Υπουργείο σε συνεργασία με την ΤΕΨΥ «αναλαμβάνει την ευθύνη της συνέχισης της λειτουργίας της Μονάδας, είτε την ευθύνη της μεταφοράς των ασθενών που περιθάλπονται σε ανάλογη Μονάδα». Τέλος αναφέρει ότι δεν ξαναδίνεται άδεια στην ίδια Μονάδα από την οποία της έχει αφαιρεθεί και της επιβάλλεται πρόστιμο.

Πρέπει να επαναληφθεί ότι το ζήτημα δεν είναι νομικίστικο. Κρίνεται όμως απαραίτητο αυτό όμως το κείμενο προκειμένου να απαντηθούν οι επίσημες αναφορές των εκπροσώπων κατοίκων και παραθεριστών στο Λιβάδι και τις οποίες χρησιμοποίησαν ως πρόσχημα. Θα έπρεπε κανείς να αναρωτηθεί πώς μετά από αυτές τις « κορώνες» δεν τίθενται επικεφαλείς τόσο της υπεράσπισης των νόμων σε κραυγαλέες παρανομίες που γίνονται από ομάδες συμφερόντων στο νησί (εργολάβοι, κατασκευαστικές, εγκαταστάσεις έτοιμου σκυροδέματος κλπ.) ή σημαιοφόροι στην υπεράσπιση της δημόσιας και δωρεάν Υγείας που αυτόν τον καιρό επιχειρείται η ιδιωτικοποίησή της.

Κράτος και Κεφάλαιο παράγουν «ψυχασθενείς»-Κράτος και Κεφάλαιο γεννούν τον αποκλεισμό και το ρατσισμό.

Η ΚΑΧΥΠΟΨΙΑ Η ΥΠΟΚΡΙΣΙΑ ΚΑΙ Ο ΚΟΥΡΝΙΑΧΤΟΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΩΡΟ

Οι φήμες και οι συκοφαντίες που διαδόθηκαν εναντίον μας εντάσσονται μόνο σ' ένα κοινωνικό πολιτικό πλαίσιο που διαμορφώνει τις κοινωνικές σχέσεις, την κυρίαρχη ιδεολογία αλλά και τον κυρίαρχο πολιτικό λόγο που διαπνέει την κοινωνία συνολικότερα αλλά και οπουδήποτε η μυστικοπάθεια και η καχυποψία αναδεικνύονται ως ύψιστες αρετές. Από την πρώτη στιγμή και κρίνοντας εξ ιδίων τα αλλότρια οι μέντορες της κίνησης ενάντια στην εγκατάσταση του οικοτροφείου στην περιοχή Λιβάδι εξαπέλυσαν έναν βρόμικο πόλεμο εναντίον όσων είτε συμφωνούσαν με την εγκατάσταση είτε υπεράσπιζαν αυτονόητα το δικαίωμα των πολιτών πρώην εγκλείστων στο άσυλο να ζήσουν σαν άνθρωποι. Το συμφέρον ή αυτό που ονομάζουν ιδιωτικό συμφέρον όσοι ήταν ενάντια στην εγκατάσταση του οικοτροφείου ήταν αυτό το οποίο καταλόγισαν σε όσους συμπαραστάθηκαν στους ψυχικά ασθενείς συμπολίτες μας. Ήταν αδύνατον να πιστέψουν ότι μπορεί να υπάρχουν ιδεολογικά ή ηθικά κίνητρα πίσω από αυτή μας την κινητοποίηση. Το ιδεολογικό ευαγγέλιο του φιλελευθερισμού: πίσω από κάθε δραστηριότητα υπάρχει και ένα συμφέρον, ήταν η βάση για την εξήγηση και ερμηνεία της κινητοποίησής μας.

Παρόλο που αυτό δεν εκφράζει το σύνολο της κοινωνίας της Αίγινας παρά μόνο όσους από ιδιωτικό συμφέρον κινήθηκαν ενάντια στην εγκατάσταση του οικοτροφείου πείθοντας και τους θερμόαιμους να συμπληρώνουν με απειλές και ψέματα τη λογική τους, υπήρχε το έδαφος για την επιτυχία του. Στο σύνολό του ο κόσμος της Αίγινας παρέμεινε πολιτικά απαθής απέναντι στο ζήτημα κι αυτό αφορά την έλλειψη ικανού δημόσιου χώρου να αναπτύξει αξίες όπως αυτήν της ευθύτητας της ειλικρίνειας και του φιλότιμου. Ένας κόσμος έρμαιο του πολιτευτή ή του βουλευτή ή του δημάρχου προκειμένου να έχει το οποιοδήποτε αντάλλαγμα, ένας κόσμος που καλύπτεται από τη θρησκευτική επιφάνεια του νησιού με τους πολλούς αγίους δεν θα μπορούσε να έχει μια διαφορετική τοποθέτηση.

Συνεπώς δεν είναι άνευ προηγουμένου οι συκοφαντίες τις οποίες δεχτήκαμε ούτε και οι πισώπλατες μαχαιριές. **Τέτοιες πισώπλατες μαχαιριές λαμβάνουν και θα λαμβάνουν όσοι από αυτούς χόρεψαν στις πλάτες μας το χορό του ψέματος και της συκοφαντίας.** Είναι η δοκιμασμένη τόσα χρόνια συνταγή στην οποία πρέπει να δοθούν τα πρώτα χτυπήματα προκειμένου **να εγκαινιαστεί ένας πραγματικά ανοιχτός, ελεύθερος, δημόσιος χώρος που οι αδυναμίες του θα αποτελούν προτερήματά του. Μόνο εάν δυναμώσει η φωνή αυτών που δεν έχουν φωνή θα μπορέσουν πραγματικά να λύνονται τα κοινά προβλήματά μας** που τώρα αποτελούν παιχνίδι στα χέρια των χρυσοδάκτυλων παραγόντων και να αναδυθεί μια ηθική πολιτική «πρόσωπο με πρόσωπο».

Η ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΙΣ 12 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ (αποσπάσματα και περιλήψεις)

«...Τα τεχνικά προβλήματα μπορούν να λυθούν όταν υπάρχει η αμεσότητα. Είναι πολύ εύκολο από τη θέση του καναπέ να λέμε ότι συμπάσχουμε μ' αυτούς τους ανθρώπους και να κάνουμε την κριτική μας. Πρέπει να είμαστε στους δρόμους και να είμαστε εκεί χωρίς να το δηλώνουμε ότι συμπάσχουμε». Κατερίνα Λουλαδάκη

«Είμαι επιχειρηματίας και πιστεύω στο κέρδος» Πτερούδης Νίκος

Κουζούπης Κώστας, γιατρός του Κέντρου Υγείας Αίγινας:

– Αυτή η συγκέντρωση δεν είναι αντισυγκέντρωση. Είναι μια εκδήλωση ενημέρωσης που γίνεται έστω και αργά. Οι 1500 πολίτες υπέγραψαν χωρίς καμιά ενημέρωση κι αυτό είναι ένα σοβαρό ζήτημα.

– Μετά από αναζήτηση και έρευνα για ανάλογες προσπάθειες από άλλους ξενώνες και οικοτροφεία αποασυλοποίησης υπάρχει ένα συμπέρασμα: η εγκατάσταση των ανθρώπων γίνεται σιωπηλά στη συνέχεια όλες οι αρχικές αντιδράσεις σταματούν από γείτονες οι οποίοι αποκτούν σχέση εφόσον καταλαβαίνουν ότι δεν έχουν κανένα κίνδυνο.

– Η τοπική αυτοδιοίκηση δεν μπορεί να πάρει αποφάσεις αλλά πρέπει να ξεκινήσει την ενημέρωση.

– Δεν έχουμε να κερδίσουμε τίποτε από αυτή την ιστορία-μόνο να ενημερώσουμε θέλουμε. Οι διάφορες συκοφαντίες που ακούστηκαν συσκότισαν το θέμα αυτό.

– Πρέπει να το καταλάβουμε ότι οι εποχές είναι τέτοιες που πρέπει να μάθουμε να ζούμε δίπλα με αυτούς τους ανθρώπους. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας αναφέρει ότι ολοένα και περισσότερο η ψυχική υγεία των ανθρώπων επιδεινώνεται. Πριν από μερικές μέρες ήρθε στο Κέντρο Υγείας ήρθε ένας από τους πρωτεργάτες ενάντια στην εγκατάσταση του οικοτροφείου και μου είπε: **«πώς θα τους βλέπουν τα παιδιά μου; Γιατί να τους βλέπουν;»** Θα τους απαντήσω ότι από άλλες αιτίες τα παιδιά μας βλάπτονται. Τα παιδιά μας πρέπει να μάθουν να ζουν μ' αυτούς τους ανθρώπους. Τα παιδιά από την τηλεόραση μαθαίνουν να διαμορφώνουν άποψη από τα ωραία αυτοκίνητα , τις ωραίες γυναίκες και τους ωραίους άντρες. Δεν είναι έτσι η ζωή. πρέπει να μάθουν να αγαπούν και τους ανθρώπους που έχουν χάσει το παιχνίδι της ζωής. Αν δεν το μάθουν αυτό θα καταλήξουν να ζητάνε ηρεμιστικά. **Πρέπει να μάθουμε να ζούμε και με το διαφορετικό.**

– Αν γινότανε κλινική σ' εκείνο το σημείο θα εναντιωνόταν κανείς; Όχι. Ως γιατρός σας λέω ότι η κλινική θα μπορούσε να έχει περισσότερους κινδύνους από το οικοτροφείο. Στις κλινικές υπάρχουν μεταδοτικές ασθένειες ενώ στο οικοτροφείο αδύναμοι άνθρωποι. Θέλουν βοήθεια και συμπαράσταση να βγουν στη ζωή κι αυτό δεν πρέπει να τους το αρνηθούμε. **Αυτό είναι το στίγμα στο νησί. Η άρνησή μας.**

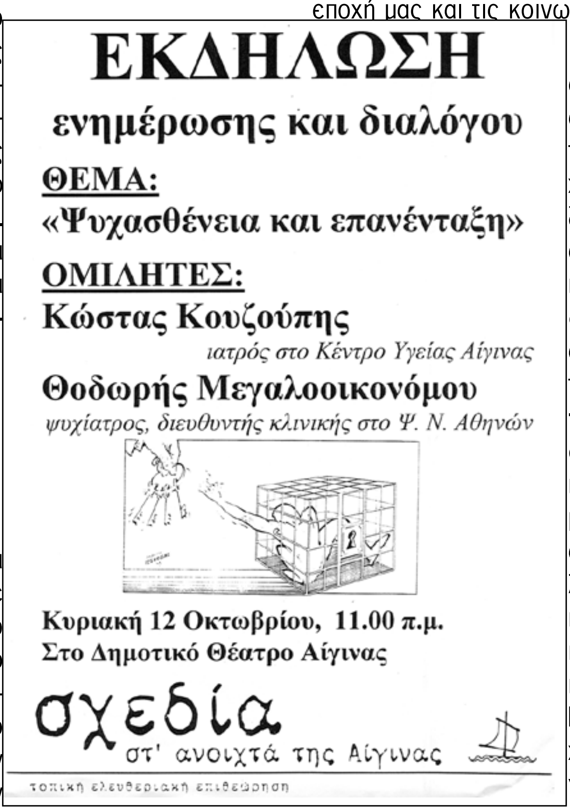

Θεόδωρος Μεγαλοοικονόμου, ψυχίατρος, διευθυντής κλινικής στο Ψ. Ν. Α.:

– Θα πρέπει να είμαστε καθαροί για το ποιος και με ποιο κίνητρο κάνει κάθε φορά οτιδήποτε. Εγώ προσωπικά έχω δουλέψει 18 χρόνια στο Ε.Σ.Υ., από το 1986 στο Δρομοκαΐτειο 5 χρόνια, 9 χρόνια στη Λέρο, και εδώ και 4 χρόνια στο Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής. Δεν ήρθα εδώ για να απολογηθώ για την πολιτική του υπουργείου με την οποία διαφοροποιούμαι όσον αφορά την πολιτική της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης, ούτε φυσικά για την οποιαδήποτε ιδιωτική εταιρία. Ήρθα να υπερασπιστώ τα δικαιώματα των πολιτών που έχουν προβλήματα ψυχικής υγείας ή διαφόρων ειδών μειονεξίες. Δεν αφορά τους ανθρώπους που είναι τρόφιμοι των ασύλων-αφορά όλους μας. Είμαστε οι άνθρωποι που από τη μια στιγμή στην άλλη να έχουμε πρόβλημα ψυχικής υγείας. Το 1% του πληθυσμού ανεξαρτήτως εθνικότητας, πολιτισμού, θρησκείας, κοινωνικής τάξης, σύμφωνα με τα στοιχεία του Π.Ο.Υ. πάσχει από σχιζοφρένεια που είναι η πιο σοβαρή ψυχική διαταραχή. Ένα μεγάλο ποσοστό που κυμαίνεται στο 6-7% και μπορεί να φτάσει στο 10% πάσχει από κατάθλιψη διαφόρων βαθμών. **Το 2020 η κατάθλιψη θα είναι η δεύτερη αιτία θανάτου (κι όχι -απλά- πόνου η οδύνης) στον κόσμο μετά τα καρδιαγγειακά νοσήματα.** Κανείς δεν πρέπει να υποτιμήσει την κοινωνική σημασία που έχει η ψυχική διαταραχή στην εποχή μας και τις κοινωνικές διαστάσεις.

– Η Ψυχιατρική και η κοινωνία μας είχε αντιμετωπίσει την ψυχική ασθένεια αλλά και όλα τα μειονεκτούντα άτομα με τον αποκλεισμό και τον εγκλεισμό. 200 χρόνια υπάρχει η ψυχιατρική όπως την ξέρουμε σήμερα. Τα περισσότερα από αυτά τα πέρασε έχοντας ως επιστημονικό πιστεύω και αντίληψη την **απομόνωση** και κυρίως για τα φτωχά στρώματα, αφού οι εύποροι είχαν τη δυνατότητα να το αντιμετωπίσουν. **Τα άσυλα ήταν για τους προερχόμενους από φτωχά, εργατικά και αγροτικά στρώματα.** Με καμιά βοήθεια από την οικογένεια και με καμιά βοήθεια προς την οικογένεια από τις υπάρχουσες υπηρεσίες το άσυλο ήταν ο μοναδικός τρόπος που επικράτησε για την αντιμετώπιση των ψυχικών παθήσεων. Πιο πολύ από άλλες προηγμένες βιομηχανικές χώρες η Ελλάδα όπως και άλλες χώρες αντίστοιχα μεσογειακές, που οι δεσμοί της οικογένειας μέχρι πρόσφατα διατηρούνταν

συνεκτικοί, είχαμε πολύ λιγότερο ποσοστό ανθρώπων που κλείνονταν στα ιδρύματα απ' ότι ήταν στην Αγγλία, στην Αμερική ή στις Σκανδιναβικές χώρες. Η αναλογία, σ' αυτές, εγκλείστων και πληθυσμού είναι πολύ μεγαλύτερη απ' ότι είναι σ' αυτή τη χώρα.

– Στη διάρκεια των χρόνων άλλαξαν οι επιστημονικές αντιλήψεις για τις ψυχικές παθήσεις εδώ και πενήντα χρόνια. Ακόμα όμως και σήμερα είναι μυστήριο το ζήτημα των αιτιών των ψυχικών παθήσεων και καταλαβαίνω ότι όταν έρχεται κάποιος να ζήσει δίπλα σου και λέγεται «τρελός» μ' ότι μεταφέρει η τρέλα από κοινωνικές σημασίες, δεισιδαιμονίες, προκαταλήψεις και άγνοια, είναι πολύ δικαιολογημένος ο φόβος. Η αιτίες που πολλοί αντιδρούν στη συγκατοίκηση ή στη γειτονία με ψυχικά πάσχοντες είναι ο φόβος και η άγνοια. Μιλάμε για την καλοπροαίρετη αντίδραση, διότι υπάρχει και η κακοπροαίρετη. Δεν υπάρχει επίσης επαρκής ενημέρωση στον πληθυσμό γενικότερα και ειδικότερα στην τοπική αυτοδιοίκηση -όχι ειδικά για το συγκεκριμένο οικοτροφείο αλλά γενικότερα για την εθνική πολιτική στο χώρο της Ψυχικής Υγείας, δεδομένου ότι αν δεν εμπλακεί η κοινωνία τότε ποιος θα εμπλακεί;

– Πρέπει να καταλάβουμε ότι οι άνθρωποι που ήταν κλεισμένοι στα άσυλα για 20 και 30 χρόνια ήταν όπως είμαστε εμείς. Ήταν άνθρωποι που είχαν μια κοινωνική θέση που για κάποιες επανειλημμένες ατυχίες έγιναν τρόφιμοι του ασύλου. Αυτό είναι κάτι που έχει τεράστια σημασία. **Και είναι επιστημονικά τεκμηριωμένο, ότι αυτοί που μένουν στα ψυχιατρεία δεν μένουν λόγω της «αρρώστιας» ή της «επικινδυνότητάς» τους, μένουν γιατί δεν έχουν άλλους κοινωνικούς πόρους ζωής. Τους έχουν εγκαταλείψει οι οικογένειές τους, δεν έχουν κανένα «να τους πάρει». Το ψυχιατρείο υπό τη μορφή του ασύλου, που ήταν και η μοναδική απάντηση που έδινε η κοινωνία στον ψυχικά πάσχοντα άνθρωπο**, δεν είναι ένα νοσοκομείο για κάποιο περιστατικό όπως π.χ. ο πόνος του στομάχου, **είναι ένα μέρος όπου οι άνθρωποι γίνονται χειρότερα**. Αυτή είναι και η κατάκτηση της ψυχιατρικής από τα μέσα του περασμένου αιώνα είναι η γνώση για την παθογένεια του ασύλου, για τον ιδρυματισμό. Ο άνθρωπος έγκλειστο συνέχεια και μάλιστα όταν περάσει και μια ορισμένη χρονική περίοδος, χάνει τις κοινωνικές του συνήθειες, αποκόπτεται από το κοινωνικό του περιβάλλον, από τις σχέσεις του, ξεχνάει και τ' όνομά του. Ξεχνάει το χώρο, το χρόνο. Τσουβαλιασμένοι 100-150, κάτω από άθλιες συνθήκες, με φύλακες να τους φυλάνε: «θα σηκωθείς τώρα», «θα κοιμηθείς τώρα», «θα πάρεις τα φάρμακα τώρα». Αυτά όλα όχι γιατί γινόταν μια προσπάθεια συγκεκριμένοι ώστε αυτοί οι άνθρωποι να ανακτήσουν την ψυχική τους υγεία και να ασκήσουν τον κοινωνικό τους ρόλο αλλά γιατί το σύστημα τους ήθελε φυλακισμένους και δεν έδινε καμιά σημασία. «Τρελός είναι, καθυστερημένος είναι», ποιος νοιάζεται για αυτόν. Το τι γίνεται πίσω από τις πόρτες των ψυχιατρείων πρέπει να τα παρουσιάζει στην Ελλάδα κάποιος «δημοσιογράφος που υπό το πρίσμα του λαϊκισμού και της δημαγωγίας για να καταλάβουμε κάτι από αυτά που συμβαίνουν. Πώς είναι δυνατόν 1-2 νοσοκόμοι να τα φέρνουν βόλτα και να ασκούν το λειτούργημά τους από τη σκοπιά του ανθρωπισμού ή της θεραπείας.

– Αυτά δεν αφορούν μόνο την Ελλάδα που διεθνώς διασύρθηκε για τη Λέρο, αλλά και άλλες χώρες όπως οι ΗΠΑ με 5 και 10.000 τροφίμους μέσα σε άσυλα ή η Αγγλία. Και μέσα σ' αυτές υπήρξαν κινήματα για τα δικαιώματα που καταγγείλανε τις συνθήκες των ψυχιατρείων και απαιτήσανε το δικαίωμα της θεραπείας για όλους τους ανθρώπους. Κάνουμε λοιπόν ότι είναι αναγκαίο ώστε να ανακτήσουν κοινωνικό ρόλο; να μπορέσουν έστω και με την αρρώστια τους ή με τη μειονεξία τους να ζήσουν μέσα στην κοινωνία; Όχι! Είχαμε χιλιάδες ανθρώπους κλεισμένους σε άσυλα και εμείς σαν κοινωνία συνολικά είμαστε υπεύθυνοι.

...για την "επικινδυνότητα"...

Ένα βασικό επιχείρημα που χρησιμοποιείται είναι η επικινδυνότητα της ψυχικής πάθησης. Αυτό καλλιεργείται πολύ από τις εφημερίδες και ιδιαίτερα από την τηλεόραση που προβάλλει διάφορα αδικήματα τα οποία γίνονται από «ψυχικά πάσχοντες». Προβάλλονται με πολύ πιο έντονο τρόπο απ' ότι αντίστοιχα αδικήματα, εγκλήματα που γίνονται από τον μέσο πληθυσμό. Οι διεθνείς έρευνες επί του ζητήματος έχει αποδείξει ότι δεν υπάρχει στις βαριές κακουργηματικές πράξεις (φόνος, βιασμός, ένοπλη ληστεία) μεγαλύτερη αναλογία μεταξύ των σχιζοφρενών -για την πιο βαριά ψυχική διαταραχή- απ' ότι στο γενικό πληθυσμό. Αντίθετα είχε παρατηρηθεί, σε χώρες όπως οι ΗΠΑ που πέταξαν στο δρόμο από τα ιδρύματα ψυχικά πάσχοντες, μια αύξηση των μικροαδικημάτων όπως η κλοπή της φρατζόλας από

ανθρώπους που δεν είχαν να φάνε. Έτσι οι φυλακές γέμισαν από αυτούς τους ανθρώπους. Η επικινδυνότητα έχει πάντα να κάνει με συγκεκριμένες συνθήκες οι οποίες προκύπτουν όπως π.χ. ένας σχιζοφρενής κάνει έγκλημα μόνο σε μέλος της οικογένειάς του κι αυτό εξηγείται επιστημονικά και γενικά είναι πολύ σπάνιο. Αυτό που προκαλεί φόβο σε όλους μας είναι ότι τον «τρελό» πολλές φορές δεν τον καταλαβαίνουμε είναι αυτό το ακατανόητο, το απρόβλεπτο της συμπεριφοράς που δεν καταλήγει σε βία κατά των άλλων αλλά σε βία κατά του εαυτού. Γιατί κανείς δε μιλά για το ποσοστό των αυτοκτονιών που υπάρχουν στους ψυχικά πάσχοντες και το τι μέτρα παίρνουμε σαν κοινωνία για να τους βοηθήσουμε πραγματικά.

...για την αποασυλοποίηση...

-Πρέπει η Ψυχιατρική σήμερα να ασκείται μέσα στον τόπο κατοικίας, να προλαβαίνουμε την εκδήλωση της πάθησης πριν πάρει δραματικές διαστάσεις, ο άνθρωπος αν χρειαστεί να κάνει μια σύντομη νοσηλεία σ' ένα νοσοκομείο και να υπάρχει ένα δίκτυο κοινωνικών υπηρεσιών οι οποίες θα μπορούν να τον βοηθάνε προλαβαίνοντας την υποτροπή. Να γίνεται εκπαίδευση της οικογένειας, να υπάρχουν θέσεις κατάρτισης και απασχόλησης ώστε να βρίσκουν ένα χώρο μες στην κοινωνία. Να υπάρχουν χώροι ψυχαγωγίας, για σχέσεις κοινωνικές. Διότι αυτοί οι άνθρωποι απομονώνονται σ' ένα δωμάτιο, κλείνονται στον εαυτό τους και αδυνατούν να πλυθούν, να φροντίσουν τον εαυτό τους, να συναλλαγούν με χρήματα. Αυτή η ανικανότητα γίνεται αναπηρία αν στη συνέχεια η κοινωνία δεν μπορεί να βοηθήσει. Η σύγχρονη αντίληψη για την αντιμετώπιση της ψυχικής πάθησης είναι η κοινότητα, οι σύντομη νοσηλεία και η στήριξη ώστε το άτομο να μην αποκοινωνικοποιηθεί.

Στις χώρες της Ευρώπης έχει γίνει μια μεγάλη προσπάθεια να βγουν οι άνθρωποι από το άσυλο και να ανακτήσουν κοινωνικούς ρόλους. Αλλού πήρε το χαρακτήρα της υπεράσπισης δικαιωμάτων: Αφού αυτοί οι πολίτες πάσχουν από κάποια ψυχική αρρώστια πώς εκφράζεται σ' αυτούς η ισότητα; Π.χ. στην Ιταλία έχουν κλείσει εντελώς τα άσυλα και γίνονται εισαγωγές όπως γίνονται σε όλα τα νοσοκομεία. Έχουμε ατομικά, πολιτικά και κοινωνικά δικαιώματα. Κοινωνικά δικαιώματα εννοούμε κατοικία, αξιοπρεπές εισόδημα, εργασία, ελεύθερη έκφραση του εαυτού, αποδοχή της διαφορετικότητας. Αν έχουμε πολίτες οι οποίοι «μειονεκτούν» έχουν μεγαλύτερη ανάγκη από κοινωνικά δικαιώματα για να είναι ίσοι. Αλλού πήρε άλλες κατευθύνσεις: Αφού η ψυχιατρική νοσηλεία κοστίζει τότε είναι καλύτερα να είναι έξω με λιγότερα. **Ωστόσο ο κοινός τόπος είναι ότι έχουμε περάσει σε μια νέα αντίληψη για την ψυχιατρική.**

Η Ελλάδα λοιπόν όντας καθυστερημένη συμμορφώθηκε στα νέα δεδομένα της ψυχιατρικής. Βέβαια υπήρχαν και φωνές στην Ελλάδα πριν υπάρξει η Ευρωπαϊκή Ένωση, που παλεύανε για τα δικαιώματα των ψυχασθενών αλλά φωνή βοώντος εν τη ερήμω...

...για τη Λέρο ως αφορμή απενοχοποίησης του κράτους...

Η Λέρος έγινε από τον κοινωνικό αποκλεισμό ανθρώπων που κλείστηκαν στα ψυχιατρεία, τα ψυχιατρεία γεμίσανε με ασθενείς που ο ένας κοιμότανε πάνω στον άλλον και είπαν να τα αποσυμφορήσουν. «να βάλουμε τους καινούριους μέσα, και που θα πάμε αυτούς που περισσεύουν»; Στη Σαλαμίνα υπήρχε ο Άγιος Γεώργιος μέχρι το '58 και οι πρώτοι -όταν άδειασε- πήγαν στη Λέρο στους Ιταλικούς Στρατώνες. Η πολιτεία επέβαλε το μέτρο ότι αν δεν έχει κάποιος επισκεπτήριο για ένα χρόνο θα πηγαίνει στο άσυλο της Λέρου. 4.000 άτομα πήγαν στη Λέρο. 150 και 200 άτομα γυμνοί μέσα στα κόπρανά τους, να τρώνε από αυτά το φαγητό να τους το πετάνε χάμω και να το τρώνε, έχοντας στρατολογήσει τοπικό πληθυσμό ο οποίος δεν είχε ιδέα για το τι θα κάνει με τους ψυχικά ασθενείς. Έτσι έγινε αυτό το ΑΙΣΧΟΣ αυτό το ΧΑΟΣ που έγινε με κοινωνική ευθύνη και μια ψυχιατρική ευθύνη, διότι κάποιοι ψυχίατροι υπογράφανε για να πάνε ασθενείς εκεί. Αυτή η περίπτωση έγινε και η αφορμή για να επιταχυνθούν οι διαδικασίες της λεγόμενης «ψυχιατρικής μεταρρύθμισης». Να αλλάξει ο τρόπος αυτός όπου μεσολαβεί ο εισαγγελέας έρχεται η αστυνομία και σε πάνε στο ψυχιατρείο και να γίνουν κέντρα ψυχικής υγείας και επίσης να αποασυλοποιηθούν οι ψυχικά πάσχοντες.

Το πρώτο σκέλος που αφορά την κοινοτική φροντίδα ατρόφησε πάρα πολύ ενώ έχει προχωρήσει πολύ -ίσως λόγω της απορρόφησης των κονδυλίων- το σκέλος αποασυλοποίηση. Ξεκίνησε με το Β΄ Κοινοτικό Πλαίσιο και συνεχίζεται με το Γ΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης μέχρι το 2006. Σήμερα υπάρχει η πολιτική που ρητά προωθεί την κατάργηση των ψυχιατρείων μέχρι το

2006. Έτσι τα μικρά ψυχιατρεία όπως αυτά της Κέρκυρας, της Τρίπολης, των Χανίων, της Πέτρας Ολύμπου, του Νταού Πεντέλης που έχουν από 150-200 τροφίμους, ωθούνται στο να κλείσουν μέσω κάποιων οικοτροφείων ή ξενώνων και στις άλλες περιοχές να δίνουν πρωτοβάθμια ή δευτεροβάθμια φροντίδα υγείας. Και τα μεγάλα ψυχιατρεία όπως αυτά στο Δαφνί, στο Δρομοκαΐτειο και της Θεσσαλονίκης να πάνε από 1700 στα 400 κρεβάτια όπως είναι σήμερα στο Δαφνί.

Έγινε ένα διαγνωστικός διαχωρισμός των ασθενών και ξεχώρισαν σε περιπτώσεις: αυτούς που είχαν καθαυτή ψυχική διαταραχή, αυτούς που είχαν νοητική καθυστέρηση, και αυτούς που ήταν υπέργηροι πάνω από 65 χρονών. Κι αυτό γιατί υπήρχαν όλοι αυτοί οι άνθρωποι φύρδην-μύγδην μέσα στα ψυχιατρεία.

...για τους ξενώνες και τα οικοτροφεία...

Έτσι γίνονται ξενώνες και οικοτροφεία με τις εξής προϋποθέσεις: Στον ξενώνα μπορεί να μείνει κάποιος μέχρι 36 μήνες και μετά πηγαίνει σε προστατευόμενο διαμέρισμα ή στο σπίτι του, διαφορετικά γυρίζει σε οικοτροφείο. Στο οικοτροφείο είναι η επ' αόριστον παραμονή.

Το δημόσιο είναι φοβερά δυσκίνητο ώστε να αναλάβει όλο αυτό το έργο. Βρήκαν μια αρκετά εύκολη λύση το να ανατεθεί στον ιδιωτικό τομέα (Ν. 2716 για την ψυχική υγεία) σε πρώτη φάση σε Μη Κερδοσκοπικές Εταιρίες να πάρουν το κομμάτι με τους νοητικά καθυστερημένους και τους γέροντες. Με ταχύρυθμες διαδικασίες προσλήψεων από αυτές τις εταιρίες αφού θα είχε περάσει το 2006 και το δημόσιο δεν θα είχε κάνει τίποτε. **Προσωπικά διαφωνώ. Το θεωρώ ιδιωτικοποίηση της υγείας και εμπορευματοποίηση αλλά αυτό είναι που γίνεται αυτή τη στιγμή. Και πιστεύω ότι αυτό που κρίνεται δεν είναι αν αυτός είναι ιδιώτης και μάλιστα του μη κερδοσκοπικού τομέα ή είναι το Κράτος το ίδιο αλλά το δικαίωμα των ανθρώπων για κοινωνική επανένταξη.**

...οι άνθρωποι αυτοί είναι σάρκα από τη σάρκα μας...

Το σχέδιο όμως αυτό δεν πέρασε διότι δεν υπήρχε η μέριμνα για κάτι τέτοιο και ειδικά στους κόλπους της τοπικής αυτοδιοίκησης. Δεν είναι το θέμα το να πάρω την άδεια για να γίνει το οικοτροφείο στην τάδε γειτονιά αλλά για το πώς αυτό θα δημιουργήσει κοινωνική ανάπτυξη. Δεν μπορεί να υπάρξει κοινωνική επανένταξη των ψυχασθενών χωρίς η ίδια η κοινωνία να το εκλάβει σαν δικό της πράγμα. **Η ψυχική αρρώστια, η μειονεξία και η αντιμετώπισή της είναι δείγμα πολιτισμού μιας κοινωνίας**. Είναι κάτι που αφορά εμάς τους ίδιους, το συγγενή μας, το γείτονά μας τον οποιοδήποτε που θα έρθει να ζητήσει μια ψυχιατρική βοήθεια. Σύμφωνα με τις έρευνες που έχουν γίνει στην Ελλάδα δεν υπάρχει μια οικογένεια που να μην έχει ένα συγγενικό της μέλος που να μην ζητάει μια τέτοια βοήθεια. **Δεν είναι θέμα του κράτους, ούτε θέμα των εταιριών - είναι θέμα δικό μας. Οι άνθρωποι αυτοί είναι σάρκα από τη σάρκα μας.** Πόσες φορές από τις κοινωνικές μας σχέσεις, θέλετε ανεργία, θέλετε εντατικοποίηση της δουλειάς, φτάνουμε σ' ένα σημείο έκρηξης που να μην μπορούμε να αντέξουμε. Κάποιοι άνθρωποι είναι ακόμα πιο ευάλωτοι και «σπάνε» πολύ περισσότερο. Κάποιοι είχανε την ατυχία να έχουν γεννηθεί με μια μειονεξία. Να μην μπορούν να κάνουν τους συλλογισμούς και τις νοητικές πράξεις που κάνουμε όλοι μας.

...όλα αυτά συμβαίνουν κι αλλού...

Στη Λέρο ούτε ένας ασθενής δεν κυκλοφορούσε έξω κι ο τουρισμός ήταν στο μηδέν εξ αιτίας του ασύλου. Ο Γεννηματάς το ονόμαζε Νταχάου και πραγματικά ήταν χειρότερα από το Νταχάου... Από το '90 και ύστερα με τη δουλειά που έγινε για την αποασυλοποίηση, βγήκαν περίπου 130 ασθενείς και ζούνε σε προστατευόμενα διαμερίσματα σε μια κοινωνία 8.000 κατοίκων. Κατ' αρχήν να σας πω για δυο στοιχεία που δείχνουν την αλλαγή. Ποτέ κανείς από τα Δωδεκάνησα δεν πήγαινε να νοσηλευτεί στη Λέρο. Μετά από την αποασυλοποίηση πήγαιναν στη Λέρο ακόμα και οι Ροδίτες αλλά έχει γεμίσει και τουρισμό. Αυτή την περίοδο δύσκολα θα βρείτε κρεβάτι στη Λέρο και θα τρώτε σε μια ταβέρνα που θα τρώνε και οι πρώην τρόφιμοι του ασύλου. Σας πληροφορώ ότι αν πάτε στην Άγια-Μαρίνα στο «Γλάρο» μια καφετέρια που πηγαίνουν τουρίστες ξένοι και έλληνες ήταν ο πρώτος που δέχτηκε τους πρώην ασθενείς. Οι ντόπιοι ήταν οι πιο δύσκολοι: «Εμείς θα φάμε από το πιάτο που τρώει ο τρελός;» Η σχιζοφρένεια δεν είναι κολλητική...

Μια άλλη περίπτωση ήταν στο Δήμο Κορυδαλλού, διαμέσου του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Αττικής. Είναι ένας Δήμος εξαιρετικά επιβαρημένος με το ζήτημα των φυλακών και υπήρχε ήδη

ένας ξενώνας. Οι άνθρωποι έλεγαν: «σ' εμάς θα τα φορτώσετε όλα; Πηγαίνετε και στην Εκάλη». Και μάλιστα λόγω ασυνεννοησίας των δυο Ψυχιατρείων αντί για ένα βρέθηκαν να γίνονται άλλα τρία. Είχε νοικιαστεί ένα τετραώροφο κτίριο στην οδό Αρκαδίου που έβγαινε στη Γρηγόρη Λαμπράκη και συνόρευε με άλλες πολυκατοικίες, τα μπαλκόνια ήταν σχεδόν κολλητά και είναι πολύ στενός ο δρόμος. Μάζεψαν οι περίοικοι υπογραφές, έγιναν διάφορα δικαστήρια με ασφαλιστικά μέτρα, κάναμε διάφορες μετατροπές και η Πολεοδομία μας, καθυστέρησε ένα χρόνο, αλλά τελικά το ανοίξαμε. Σύσσωμο το Δημοτικό Συμβούλιο πήρε θέση εναντίον της εγκατάστασης του ξενώνα. Άνοιξε τελικά τον Ιούνιο του 2001. Σιγά σιγά το Σεπτέμβρη οι σχέσεις μας στη γειτονιά άλλαξαν, ζώντας οι γείτονες με τους ανθρώπους δίπλα δίπλα είδαν ότι δεν έχουν τίποτα να φοβούνται, τους είδαν μαζί με το προσωπικό να ψωνίζουν στο ψιλικατζίδικο στο μανάβικο ασκώντας την ιδιότητα του καταναλωτή. Στην αρχή οι μαγαζάτορες, και ύστερα οι κάτοικοι ακόμα και οι πιο φανατικοί συνήθισαν. Τώρα έρχονται στις γιορτές στο οικοτροφείο και κάθονται 2 και 3 ώρες, να "καταλαμβάνουν" την τραπεζαρία και την κουζίνα και να αυτοσερβίρονται και να περιμένουμευμε πότε θα φύγουν... να μην μπορούμε να συνειδητοποιήσουμε ότι η σχέση μας τότε ήταν τόσο διαταραγμένη και τώρα να έχει αλλάξει σ' αυτό το βαθμό.

Η ζωή με τους ανθρώπους αυτούς αναβαθμίζει τη ζωή μας. Η σχέσεις μας γίνονται παράγοντας δημιουργίας πολιτισμού. Τι πιο σημαντικό από την αλληλοβοήθεια και την αλληλεγγύη;

Ο δημοτικός σύμβουλος Χρήστος Λαμπαδάριος θίχτηκε που αναφέρθηκε το όνομά του μ' αφορμή τη δήλωσή του στο δημοτικό συμβούλιο ότι έχει πέσει στο 1/3 η αξία της γης του και ότι χρησιμοποιήθηκε η δήλωσή του κατά το δοκούν. Έκφρασε τις ενστάσεις του για το γεγονός ότι δεν υπήρξε κατά τη γνώμη του ενημέρωση ειλικρινής από την πλευρά της Κλίμακας θεωρώντας ότι κάποιο «βάρος» σίγουρα θα επωμιστεί η τοπική κοινωνία από την εγκατάσταση του οικοτροφείου. Δήλωσε ότι ως πρόεδρος του Συλλόγου κοινωνικής Αρωγής είναι με την πλευρά των ανθρώπων που υποφέρουν και ότι πρέπει να υπάρχουν οι σωστές προδιαγραφές για την εγκατάσταση. Ανέφερε ότι δεν πρέπει οι δυο πλευρές να σηκώνουν σημαίες αντιπαράθεσης αλλά πρέπει να υπάρξει μια επιτροπή δημοτική που να ελέγχει αν γίνονται όλα σύμφωνα με τις προδιαγραφές.

Ο δήμαρχος, Δημήτρης Μούρτζης, είπε ότι είναι λάθος της πολιτείας να παίρνει αποφάσεις χωρίς να ρωτήσει τις τοπικές κοινωνίες. Άσκησε κριτική στο Υπουργείο Υγείας και στην εταιρία Κλίμακα με το πέπλο της Μη Κερδοσκοπικής Εταιρίας ενώ κάλυψε το Δημοτικό Συμβούλιο για τις όποιες αποφάσεις ή λεχθέντα. «Το δημοτικό συμβούλιο έκανε αυτό που έπρεπε να κάνει». Θεώρησε ότι ο πρώτος φορέας που θα έπρεπε να ενημερωθεί είναι το δημοτικό Συμβούλιο εφόσον πρόκειται για ανθρώπους με βαριές ψυχικές διαταραχές και ότι δεν θα είχε κανένας από την Αίγινα πρόβλημα αν τα άτομα είχαν αλτσχάιμερ ή γεροντική άνοια. Ο ίδιος όπως δήλωσε είναι άτομο «με ανεπτυγμένο συναισθηματικό πεδίο» και δεν κάνει διακρίσεις μεταξύ πολιτών ή αρτιμελών και μη αρτιμελών. Τέλος κατήγγειλε το γεγονός ότι το καθ' ύλην αρμόδιο υπουργείο δεν συμμετέχει στην επιτροπή.

Ο Μιχάλης Μουτσάτσος ρώτησε πάνω στο γεγονός της δήλωσης του Κατσαδώρου, προέδρου της Κλίμακας («δεν σας ενημερώσαμε γιατί φοβόμασταν τις αντιδράσεις σας»), αν πειραματίζονται οι ψυχίατροι.

...όταν μιλάνε για βαριές ψυχικές παθήσεις δεν εννοούνται λόγω της επικινδυνότητας αλλά της αναπηρίας...

Ο Μεγαλοοικονόμου απάντησε ότι ένα οικοτροφείο είναι ένας τόπος κατοικίας, δεν είναι νοσοκομείο ούτε κλινική. Είναι τόπος για φροντίδα και στέγαση όπως θα στέγαζε ο καθένας ένα ανάπηρο άτομο με μια γυναίκα να το φροντίζει. Είναι 15 άτομα και αν είναι άτομα με βαριά νοητική υστέρηση είναι άτομα που δεν μπορούν να πάνε στην τουαλέτα, δεν μπορεί να κυκλοφορήσει έξω μόνο του κλπ. είναι εντελώς αδύναμα και δεν μπορούν να κάνουν τίποτε. Όταν αναφέρονται σε βαριές ψυχικές παθήσεις δεν εννοείται υπό το πρίσμα της επικινδυνότητας αλλά της αναπηρίας. Θα πρέπει λοιπόν να επικαλεστεί το δικαίωμα όλων το πολιτών για μια κατοικία χωρίς κανένας να μπορεί να τους διώξει. Είμαστε όμως στη συγκεκριμένη κοινωνία που είναι γεμάτη προκαταλήψεις και χρειάζεται ενημέρωση αλλά το βασικό και πρωταρχικό είναι το δικαίωμα της στέγασης αυτών των ανθρώπων και δεν χρειάζονται ειδική άδεια. Ο γιατρός έθεσε το ζήτημα του γράμματος και του πνεύματος του νόμου ο οποίος **δεν υποχρεώνει σε ενημέρωση τον πληθυσμό πλην όμως το θεωρεί απαραίτητο.**

Πρέπει να κερδίσουν τα οικοτροφεία τους γείτονες, πρέπει να ενισχύσουν το αίσθημα της αλληλεγγύης και για αυτό πρέπει η τοπική κοινωνία να πάρει στα χέρια της μ' αυτήν την έννοια την υπόθεση του οικοτροφείου. Το οξυγόνο είναι η καλή σχέση με την τοπική κοινωνία. Επίσης κάλεσε το ακροατήριο και οποιονδήποτε να επισκεφτεί το οικοτροφείο του Κορυδαλλού και να μιλήσει με τους κατοίκους οι οποίοι αντιδράσανε στην αρχή.

Η υπάλληλος του υπουργείου Οικονομικών και νομικός Μουρελάτου, μίλησε ως εκπρόσωπος των κατοίκων και τόνισε ότι η εγκατάσταση είναι μια αρπαχτή. Είπε ότι το ζήτημα είναι νομικό και ότι σύμφωνα με το νόμο ήταν υποχρεωμένη η Κλίμακα να κάνει ενημέρωση στους κατοίκους. Ο πρόεδρος κατά τη γνώμη της εκπροσώπου των κατοίκων έκανε μια επιμελημένη απόκρυψη της πραγματικότητας και ήταν πολύ προκλητικός. Ως στοιχείο ανέφερε το καταστατικό, που αποτελεί και εσωτερικό κανονισμό, μιας άλλης εταιρίας εγκατάστασης σε ξενώνες ανθρώπων με ψυχικές διαταραχές που ρητά προέβλεπε την ενημέρωση σε κατοίκους ερμηνεύοντας το πνεύμα ως γράμμα του νόμου ενώ ανέφερε πως μένει ακριβώς δίπλα στο οικοτροφείο. Δήλωσε επίσης ότι δεν υπάρχει άδεια ενώ ο πρόεδρος της Κλίμακας είχε δηλώσει ότι υπάρχουν όλα τα απαραίτητα έγγραφα και ότι στην αλληλογραφία με το δήμαρχο απέκρυψε τη λέξη «βαριά» λέξη που αφορούσε τη νοητική υστέρηση και τις ψυχικές παθήσεις. Τέλος είπε ότι δεν θεωρεί την εκδήλωση ενημέρωση για το ζήτημα.

...σας ενοχλεί η λέξη τραμπουκισμός κι όχι η ίδια η πράξη;...

Η Κατερίνα Λουλαδάκη που πήρε το λόγο είπε για την εμπειρία της από τη Λέρο το '84 ως επισκέπτρια που οι κάτοικοι δεν άφηνα να πλησιάσουν οι επισκέπτες και δήλωναν πως «εμείς ζούμε από αυτό». Όταν δήλωσε την ιδιότητα του δημοσιογράφου άρχισαν να βάφουν και να καθαρίζουν το κτίριο. Είπε ότι η ίδια η κοινωνία φτάνει τους ανθρώπους σ' αυτό το σημείο. Το οικοτροφείο είναι μια καλή πρόκληση για να κάνουμε αυτό που δεν έκαναν πριν οι υπόλοιποι. Μίλησε για έναν άνθρωπο που από τη μια στιγμή στην άλλη πέρασε στην «άλλη πλευρά» και ότι μπορεί να το πάθει ο καθένας. Όταν είπε ότι αυτό που εισέπραξε από την εναντίωση στην εγκατάσταση του οικοτροφείου «ήταν ένας τραμπουκισμός», με πραγματικά τραμπούκικο τρόπο την σταμάτησαν από κάτω αναγκάζοντάς την να κατέβει λέγοντας «είναι Αιγινήτισσα και μιλάει έτσι;». Δημιουργήθηκε μια αναταραχή από τους ανθρώπους ενάντια στο οικοτροφείο που με φωνές από κάτω αλλά χωρίς να παίρνουν το λόγο ενοχλήθηκαν από τη λέξη «τραμπουκισμός».

Ο Γουέιν Χολ τάχθηκε υπέρ της εγκατάστασης του οικοτροφείου και ανακοίνωσε για τη συνάντηση της Ευρωπαϊκής οργάνωσης Αττάκ στην Αίγινα.

Ο γιατρός Μεγαλοοικονόμου ύστερα από την επιμονή για το άρθρο 2 του νόμου 2716 τοποθετήθηκε για δεύτερη φορά. «Αν έχω πρόβλημα με το γείτονά μου θα πάω να παραπονεθώ αλλά δεν αρμόζει στον πολιτισμό μας να στείλουμε σε στρατόπεδο συγκέντρωση τον συμπολίτη μας που είναι «καθυστερημένος». **Προβλέπονται οι εξηγήσεις από τη σκοπιά του δικαιώματος του ασθενή να μείνει στο οικοτροφείο κι όχι να διαπραγματευτεί το δικαίωμά του, δεν μπαίνει υπό αίρεση το δικαίωμα.** Αν και δεν είναι το δημόσιο ο φορέας εν τούτοις αυτή είναι η κατάσταση. Το υπουργείο είναι υποχρεωμένο να ελέγξει αφού αυτό είναι και ο υπεύθυνος φορέας διαχείρισης και χρηματοδότησης. Μετά τη λήξη του 18μηνου ανανεώνονται οι χρηματοδοτήσεις και έχουν μια υποχρέωση δεκαετίας και μετά το Γ΄ Πλαίσιο Κοινοτικής Στήριξης. Δεν υπάρχει καμιά εγγύηση για μετά το 2006 αλλά πρέπει να βρισκόμαστε για να παλέψουμε για τη δωρεάν υγεία.

Ο Ζήσης Χροναίος, δημοτικός Σύμβουλος και δάσκαλος, υπερασπίστηκε τα πεπραγμένα του δημοτικού Συμβουλίου και αναφέρθηκε στο σχολείο και στην αντιμετώπιση των καθημερινών προβλημάτων. Δήλωσε ότι ενώ ήταν υπέρ της εγκατάστασης του οικοτροφείου τελικά στη διάρκεια του Δημοτικού Συμβουλίου ανακάλυψε ότι το όλο ζήτημα είναι τα ΕΟΚικά κονδύλια. Αναφέρθηκε στον παιδικό Σταθμό και στην ανακολουθία του Υπουργείου να τον χρηματοδοτήσει με αποτέλεσμα να υπολειτουργεί και το παραλλήλισε με την υπόθεση της χρηματοδότησης του οικοτροφείου. Είπε ακόμα ότι η Αιγινήτικη κοινωνία είναι ευαίσθητη και κυκλοφορούν ανάμεσά μας πολλοί άνθρωποι με ειδικές ανάγκες. Έκανε το διαχωρισμό αυτόν δηλαδή την ευαισθησία απέναντι στους συνανθρώπους μας από τον τρόπο με τον οποίο επιχειρήθηκε να στηθεί το οικοτροφείο.

Ο Νίκος Πτερούδης, επιχειρηματίας, διαφώνησε ότι γίνονται για μη κερδοσκοπικούς λόγους δηλώνοντας ότι πιστεύει στο κέρδος και έκφρασε τους φόβους του ότι μέσω του οικοτρο-

φείου στήνεται μια «νέα Λέρος». Δήλωσε επίσης ότι θα τοποθετηθεί σημαιοφόρος στην ιδέα του οικοτροφείου αρκεί να έχει όλες τις απαραίτητες προϋποθέσεις.

Ο Μιχάλης Μουτσάτσος μιλώντας για το νόμο 2716 είπε ότι ερμηνεύεται επιλεκτικά ο νόμος και αναιρείται το εδάφιο που μιλά για ενημέρωση και έκανε κριτική σ' όσους «κατηγορούν τις τοπικές κοινωνίες για αναλγησία». Υπερασπίστηκε την κοινωνία της Αίγινας για τον τρόπο με τον οποίο αντέδρασε και είπε για την κατά τη γνώμη του προκλητική στάση του προέδρου της Κλίμακας η οποία είναι παράνομη. Είπε ότι δεν θεωρεί την εκδήλωση ενημέρωση.

Ο Μεγαλοοικονόμου απάντησε ότι δεν πρέπει η τοπική κοινωνία αν και φτάνει σε ακραίες αντιδράσεις να πάρει το λίθο του αναθέματος. Η ευαισθητοποίηση δεν αντιστρατεύεται το δικαίωμα. Οι λόγοι για τους οποίους η Ψυχιατρική άλλαξε αντίληψη ήταν και κοινωνικοί και πολιτικοί λόγοι. Το θέμα της διεκδίκησης δικαιωμάτων έπαιξε πολύ σημαντικό ρόλο να ανοίξουν οι πόρτες των ψυχιατρείων και να αλλάξουν οι συνθήκες και ανοίξουν οι πόρτες των ψυχιατρείων και πήραν θάρρος και οι γνώμες των ψυχιάτρων που συγκρούστηκαν με τις παλιές αντιλήψεις και τις προκαταλήψεις. Το πρώτο άνοιγμα ψυχιατρείων έγινε όταν στις χώρες της Δυτικής Ευρώπης υπήρχε έλλειψη εργατικών χεριών και χρησιμοποίησαν τους ψυχικά πάσχοντες με πιο ελαφρές διαταραχές. Όταν υπήρχε αυτή η έλλειψη όπως στη Δυτική Γερμανία κανείς δεν είχε πρόβλημα με την «επανένταξη. Τώρα σε εποχές οικονομικής κρίσης τότε γίνονται πιο δύσκολες οι σχέσεις με τον συμπολίτη μας. Αν η ευαισθητοποίηση καταλήξει στο: «μη μείνεις εδώ και πήγαινε αλλού... που θα βρεις μέρος να σε δεχτούνε; Έτσι δεν υπάρχει δικαίωμα.

Ένας άλλος από το ακροατήριο ζήτησε από τον Μεγαλοοικονόμου να μην παίρνει τη θέση του υπουργού και να μην υποτιμά τη νοημοσύνη τους.

Ο Κουζούπης είπε ότι απευθύνθηκε στο Ε.Π.Ψ. που είναι ο φορέας του υπουργείου για το ζήτημα της ενημέρωσης. Του είπαν όπως δήλωσε ότι η εντολή από την Ε.Ε. είναι να ανοίγουν τους ξενώνες και τα οικοτροφεία και ότι πολλές φορές ο ίδιος ο φορέας αποφασίζει αν πρέπει να γίνει ενημέρωση.

Μίλησε ένας γείτονας του υπό εγκατάσταση οικοτροφείου, πατέρας παιδιού 8 χρονών, και όπως δήλωσε μεγαλωμένος σε οικογένεια με γιατρούς και γνωρίζει και ψυχίατρους οι οποίοι τον ενημέρωσαν ότι η γειτονιά θα αντιμετωπίσει πρόβλημα με τους ψυχικά πάσχοντες. Όταν ρωτήθηκαν (δημοσιογραφικά) τα ονόματα των γιατρών αυτών αρνήθηκε να τα πει. Μίλησε για τις επικίνδυνες υποτροπές και κρίσεις των ψυχασθενών και για ένα γεγονός που ένας από τους ψυχιάτρους προσπαθούσε «να καρφώσει» την ένεση. Εκεί διεκόπη από τον Δημήτρη Νικολόπουλο, καθηγητή σε Γυμνάσιο που μίλησε για το πόσο βαθιά προκατειλημμένος είναι και μόνο από τη λέξη «καρφώνω» και πόσο αναξιόπιστος είναι. Συνέχισε ζητώντας συγγνώμη και αναφέρθηκε στο γεγονός ότι δεν έχει ξεκαθαρίσει η Κλίμακα για την επικινδυνότητα των ανθρώπων αυτών. Επειδή ζει δίπλα στο οικοτροφείο δεν πρέπει να είναι και ευχαριστημένος όπως δήλωσε που θα «έχει 15 τέτοιους ανθρώπους». Δήλωσε ότι δεν πείθεται.

...αν ξεπεραστούν οι φόβοι μετά από έξι μήνες δεν θα θυμάστε τίποτε...

Ο Μεγαλοοικονόμου απάντησε πως ότι πίσω από άλλα επιχειρήματα κρύβεται στο βάθος αυτός ο φόβος. Είναι τα άλλοθι ενός φόβου που έχουμε. «Ότι και να σας πω δεν θα πειστείτε παρά μόνο αν σας δοθεί η ευκαιρία να συγχρωτιστείτε μ' αυτούς τους ανθρώπους». Είναι περισσότερο βιωματικό παρά μέσω της ορθολογικής εξήγησης. Στο Δαφνί και στη Λέρο έχουμε τα παιδιά για την αποασυλοποίηση. Όλοι οι υπάλληλοι και οι γείτονες φέρνουν τα παιδιά σε κάθε γιορτή σε κάθε ευκαιρία και τα παιδιά διαμορφώνουν μια σωστή αντίληψη και όχι δεισιδαιμονική γύρω από το θέμα του ψυχικά πάσχοντος ανθρώπου ή που μειονεκτεί. Στα παιδιά η επικοινωνία με τους ψυχικά πάσχοντες είχε μόνο θετική επίδραση. Επίσης ποτέ δεν υπήρξε με επανενταγμένους ασθενείς το παραμικρό περιστατικό στα 18 χρόνια εργασίας του στο χώρο. Άλλο η τρέλα, η ψύχωση και η σχιζοφρένεια και άλλο η νοητική καθυστέρηση. Οι άνθρωποι αυτοί βγαίνουν μόνο με συνοδεία και «μακάρι με τη βοήθεια όλων να μπορέσουν να κυκλοφορήσουν στην πόλη». Για μεγάλο χρονικό διάστημα θα είναι μέσα στο οικοτροφείο κι αν βγουν έξω είναι με συνοδεία διότι δεν μπορούν μόνοι τους. Το «δευτερογενείς» σημαίνει ότι γίνονται ανήσυχοι, δεν καταλαβαίνουν τι είναι αυτό που ζητάνε»-πρωτεύον είναι η ανικανότητα της αυτοεξυπηρέτησής τους και πρέπει μέσα από την κοινωνικοποίηση να μάθουν

το «κοινωνικώς φέρεστε». «Και αυτό θα το κάνουν οι θεραπευτές και όλη η κοινωνία και πρέπει να έχουν την αποδοχή όπως όλοι οι άνθρωποι. Εκεί δεν θα έχετε καμιά ενόχληση».

Ο Δημήτρης Νικολόπουλος είπε ότι πολλοί θεωρούν πλεονέκτημα να επικοινωνούν με ψυχοπάθεια και ανέφερε για βιβλιογραφία. Έτσι καταλαβαίνει καλύτερα τον εαυτό του ο υποτιθέμενος υγιής αφού μέσα από μια τέτοια επικοινωνία διευρύνει τον εσωτερικό του κόσμο. Το οικοτροφείο αν έρθει στο νησί, θα είναι ευεργέτημα για όλον τον κόσμο. Αναφέρθηκε για τους μεγάλους αντι-ψυχίατρους Κούπερ και Λεγκ και είπε πως αν υπάρχει κάποιο βάρος αυτό πρέπει να το μοιραστούμε όλοι. Το ζήτημα, όπως είπε δεν είναι νομικίστικο, αλλά κατ' εξοχήν ανθρωπισμού. Το αν είσαι έτοιμος να δεχτείς τον άλλο που είναι σάρκα από τη σάρκα σου. Ο νόμος δεν μιλά για την ενημέρωση ώστε να τεθεί υπό αναίρεση η παραμονή η όχι αλλά για την καλύτερη προσαρμογή των ανθρώπων στην κοινωνία. Εξήρε τέλος το ρόλο της εκδήλωσης ως διαφωτιστικής.

Η προϊσταμένη νοσηλευτικού προσωπικού, Άρτεμη Λαβούτα, μίλησε για τη σχέση που είχε με τη γιαγιά της η οποία είχε σχιζοφρένεια. Ήταν όπως είπε μια σχέση που τις έχει αφήσει από παιδί τις καλύτερες αναμνήσεις. Όπως ένας διαβητικός πρέπει να πάρει ινσουλίνη έτσι κι ένας ψυχοπαθής τα δικά του φάρμακα. Ο αδερφός της εργάζεται σε ένα ανάλογο ίδρυμα 15 χρόνια και δεν έχει δει το παραμικρό περιστατικό που να αποδεικνύει την «επικινδυνότητα».

Με φωνές και με αντεγκλήσεις για μη αντικειμενικότητα του συντονιστή αποχώρησε ένα μεγάλο μέρος της επιτροπής των κατοίκων στο Λιβάδι παρά το γεγονός ότι ζητήθηκε να παραμείνουν ώστε να μιλήσουν και για δεύτερη φορά.

Ένα άλλος ομιλητής, δάσκαλος, άσκησε κριτική για το ζήτημα ότι δεν είναι το θέμα οικοτροφείο ή όχι αλλά ο ρατσισμός. Στο μεταξύ κανείς δεν παραπονείται που τα σκουπίδια της Αίγινας εξάγονται αλλού. Πρέπει να μοιραστούμε οτιδήποτε θεωρείται «βάρος». Στη γειτονιά του, στα Πατήσια, όπως είπε έχουν παλέψει ενάντια στο ρατσισμό και υπάρχει οδοντιατρείο για ασθενείς με AIDS και είναι πού περήφανος για αυτό.

Μια ακροάτρια αναφέρθηκε στο παράδειγμα μιας κοπέλας που εργαζόταν σε καφετέρια στην Αίγινα και η οποία είχε ένα σοβαρό πρόβλημα με την ψυχική της υγεία-είχε στο παρελθόν νοσηλευτεί. Όμως τίποτα στην κοινωνική της καθημερινότητα δεν θύμιζε κάτι τέτοιο και κανείς δεν το ήξερε για αυτήν.

Ο Κώστας Κουζούπης είπε ότι δεν σταματάει η χρηματοδότηση μετά το 2006, αλλά αν το σταματήσει είναι υποχρεωμένο το κράτος να συνεχίσει τη χρηματοδότηση. Ακόμα όμως κι αν σημαίνουν αρπαχτές όλα αυτά πρέπει να αγωνιστούμε γιατί και οι ίδιοι οι ψυχικά πάσχοντες θέλουν να φύγουν από αυτά τα άσυλα.

Ο Αργύρης Τσουβαλάκης και μέλος της πρωτοβουλίας πολιτών Αίγινας, ο οποίος μίλησε από τους τελευταίους διότι δόθηκε προτεραιότητα στο να μιλήσουν οι κάτοικοι πέριξ του οικοτροφείου, αναφέρθηκε στη συσπείρωση και στην αλληλεγγύη που πρέπει να έχουν οι συμπολίτες. Καλό είναι είπε να βγουν από το άσυλο και εμείς μετά θα αγωνιστούμε για αυτούς. Επειδή έχει ασχοληθεί και με ψυχιατρεία, είπε ότι από την εμπειρία του, οι άνθρωποι αυτοί δεν θέλουν εποπτεία, αλλά απλώς να παίρνουν τα φάρμακά τους. Αν αισθανθούμε όλοι αδέρφια δεν πρόκειται να υπάρχει κανένα πρόβλημα.

Η Αφροδίτη Μουρατίδου από το Σύλλογο Ενεργών Πολιτών, αναρωτήθηκε για το αν οι ίδιοι άνθρωποι που πρωτοστατούν ενάντια στο οικοτροφείο έχουν συμμετάσχει σε ένα σύνολο από παρανομίες που εκτυλίσσονται στο νησί. Επίσης ότι στα άσυλα οι άνθρωποι γίνονται χειρότερα. Αναφερόμενη στην Τοπική Αυτοδιοίκηση είπε ότι το κράτος έχει ένα ρυθμό ανάπτυξης που εξαρτάται από το ρυθμό απορρόφησης των κονδυλίων. Έτσι, για παράδειγμα θα γίνουν προσλήψεις για αυτόν τον παιδικό σταθμό. Ο Ζήσης Χροναίος απάντησε για το ζήτημα του παιδικού σταθμού ότι συνεχίζει να έχει πρόβλημα χρηματοδότησης και με την προβληματική για το τι θα γίνει εάν η εταιρία Κλίμακα αποφασίσει ότι η επένδυσή της είναι ασύμφορη.

πρέπει η κοινωνία να πάρει στα χέρια της το ζήτημα της υγείας...

Ο Μεγαλοοικονόμου μίλησε πάλι για τη Λέρο και για τον ιδιωτικό τομέα που αναμίχθηκε στα ψυχιατρικά πράγματα από το 1990 και αναφέρθηκε σε ένα γεγονός της αποασυλοποίησης 130 ατόμων με τα λιγότερα ψυχικά προβλήματα που μοιράστηκαν σε 10 ξενώνες σ' όλη την Ελλάδα, αφήνοντας το άσυλο της Λέρου σε χειρότερη κατάσταση απ' ότι ήταν. Μίλησε για μια ομάδα ιατρών από το δημόσιο που ως «θερμοκέφαλοι», πίεσαν για την ανάληψη από το Δημόσιο αυτής της ευθύνης κάνοντας

πόλεμο με τις εταιρίες. Αυτές οι εταιρίες παρ' όλο που τις κατηγορούμε πέρασαν 13 χρόνια και ύστερα από 4 έως 5 διαφορετικές Κοινοτικές χρηματοδοτήσεις. Εξακολουθούν και υπάρχουν οι ξενώνες της Λέρου και τώρα οι εταιρίες έχουν γίνει πολύ περισσότερες αφού έχουν «ψωμί». Δεν θα αφήσουν εύκολα ένα κρατικό πρόγραμμα με οικονομική ενίσχυση από την ΕΕ. «Σημασία έχει το εξής: εμείς σαν κοινωνία τι κάνουμε; Αν δεν αντιμετωπίσουμε κάτι ως υποκείμενα θα τα υποστούμε ως αντικείμενα». Πρέπει να πάρει η κοινωνία στα χέρια της το ζήτημα της υγείας υπό τη σκοπιά των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Επομένως τα νομικίστικα ζητήματα είναι και λίγο άλλοθι αν και για πληροφόρηση υπάρχουν πολύ αυστηροί όροι στο θέμα της απορρόφησης των χρημάτων από την Ε.Ε. και μέχρι τώρα έχει απορροφηθεί μόλις το 20%. «Να μην αφήσουμε τα προσχήματα να κρύψουν το θεμελιακό που είναι ο φόβος μας για τον άλλο». Τέλος ανέφερε ότι στο θάλαμο των αερίων στη Χιτλερική Γερμανία, οι πρώτοι που πήγαν ήταν οι σχιζοφρενείς και οι καθυστερημένοι και κατόπιν οι Εβραίοι και οι τσιγγάνοι αν εξαιρέσουμε τους πολιτικούς κρατούμενους. 200-300.000 ήταν οι πρώτοι που μπήκαν στους θαλάμους των αερίων. Σε μια επίσκεψή του στην Φραγκφούρτη της Δ. Γερμανίας επισκέφτηκε μέρος που **μέχρι το 1948 έκαναν ευθανασία στους ψυχικά πάσχοντες οι ψυχίατροι και οι νοσοκόμοι... Ένα βήμα από το θάλαμο αερίων είναι η Λέρος που η ζωή στο άσυλό της ισοδυναμούσε με ένα καθημερινό βασανιστήριο.**

(Οι κασέτες με τα πρακτικά της εκδήλωσης θα είναι στη διάθεση όλων των συμπολιτών μας μέχρι τον Ιούνιο του 2004).

Ρεπορτάζ στο οικοτροφείο «ΙΡΙΣ» της οδούς Αρκαδίου 23 στον Κορυδαλλό

Η «Σχεδία» έκανε επιτόπιο ρεπορτάζ, το Νοέμβριο, στο οικοτροφείο «ΙΡΙΣ» ο οποίος στήθηκε και επιβλέπεται από το Δημόσιο (πρόκειται για ξενώνα του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Αττικής) και μίλησε με τον πρωτεργάτη της κινητοποίησης ενάντια στην εγκατάστασή του, με τον ψιλικατζή που βρίσκεται απέναντι καθώς και με τον καφετζή που βρίσκεται μερικά μέτρα πιο πέρα. Μίλησε επίσης με εκπρόσωπο του νοσηλευτικού προσωπικού όπως επίσης και με έναν τρόφιμο του οικοτροφείου. Περιηγήθηκε σ' όλο το κτίριο, δηλαδή στους κοιτώνες, στις τραπεζαρίες των ορόφων καθώς και στο κεντρικό σαλόνι. Άνθρωποι ανήμποροι από τον χρόνιο εγκλεισμό τους στο άσυλο, με δειλό χαμόγελο, με παραμορφωμένο πρόσωπο από τη χρόνια νοσηλεία τους με φάρμακα που δεν χρειάζονταν παρά μόνο να εξασφαλίζουν την ακινδυνότητά τους όντας δεκάδες σαν σακιά σωρευμένοι σε θαλάμους στο Δαφνί για χρόνια, άνθρωποι που άρχισαν να κοινωνικοποιούνται μέσα από τα καθημερινά ψώνια, ή από τον καφέ στο καφενείο της γειτονιάς, άνθρωποι που δειλά δειλά ελάχιστοι από αυτούς παίρνουν το ταξί για να επισκεφτούν κάποιο συγγενή τους, άνθρωποι άλλες φορές σκυθρωποί, άλλες φορές κοινωνικοί που κουβεντιάζουν τις εμπειρίες τους που σιγά σιγά μέσα από μια πιο ανθρώπινη ζωή ενεργοποιούν τη μνήμη τους, άνθρωποι που έχουν μια διαφορετική σχέση πλέον με τον γιατρό και με το νοσηλευτικό προσωπικό. Καθένας τους έχει και μια φρικαλέα εικόνα για τον κόσμο του ψυχιατρείου από το βασανιστήριο του εγκλεισμού μέχρι τον ξυλοδαρμό από το ιατρικό ή νοσηλευτικό προσωπικό ή από συγγενείς που τους πέταξαν στον Καιάδα. Ζουν και απολαμβάνουν κάποια αυτονόητα δικαιώματα, όπως το καθαρό δωμάτιο, το φαγητό μαζί με άλλους σε τραπέζι, την κουβεντούλα με τους άλλους φίλους τους, τα όποια ανθρώπινα καυγαδάκια, τον καφέ και το τσιγαράκι, την εκδρομή, και το μπάνιο στη θάλασσα για πρώτη φορά στη ζωή τους, τις γιορτές που βοηθάνε και οι ίδιοι στην διοργάνωσή τους, την ανθρώπινη επαφή με τους άλλους κι όχι την ελεημοσύνη, ένα ανθρώπινο και καθαρό ρούχο, την απαραίτητη νοσηλεία. Κι όλα αυτά διότι βασίζονται επάνω σ' ένα αγώνα παγκόσμιο για τ' ανθρώπινα δικαιώματα. Το κράτος, βέβαια και, στο όνομα του λιγότερου κόστους αποασυλοποιεί κάνοντας το «καθήκον» του απέναντι στις δεσμεύσεις του στην Ε.Ε. Ο αγώνας όμως δίνεται εκεί που κάποιοι γιατροί και νοσηλευτές, κάποιοι άνθρωποι απ' έξω αλλά και από τους «μέσα» αγωνίζονται για τα αυτονόητα δικαιώματα.

Πρέπει να πούμε πως και στην περίπτωση του Κορυδαλλού έγιναν οι ανάλογες κινητοποιήσεις και από το Δημοτικό Συμβούλιο, που σύσσωμο αντέδρασε αν και ο ξενώνας είχε δημόσιο χαρακτήρα κι όχι ιδιωτικό ή μη Κερδοσκοπικό όπως στην περίπτωση της Αίγινας, και βέβαια οι «προοδευτικές» δυνάμεις του τόπου είχαν εναντιωθεί.

ΟΙ ΠΕΡΙΟΙΚΟΙ ΣΤΟ «ΛΙΒΑΔΙ» ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΑΡΚΑΔΙΟΥ 23 ΣΤΟΝ ΚΟΡΥΔΑΛΛΟ

(...με τον πρωτεργάτη ενάντια στο οικοτροφείο...)

– Κύριε Ζαννιά μαζί με άλλους κατοίκους...

– Συγκεκριμένα είχε ξεσηκωθεί όλη η γειτονιά μαθαίνοντας ότι θα έρθει αυτό το οικοτροφείο...Από εμπειρία δική μου θα σας πω. Επισκεπτόμουν τον αδερφό μου στο Δαφνί και έβλεπα την κατάσταση πως ήταν εκεί. Μαζί με τη γειτονιά μάζεψα περίπου 280 υπογραφές και μαζί με τον κύριο Γιαννννακάκη (ο οποίος είναι μεσοτοιχία με το οικοτροφείο) και κάναμε μεγάλο αγώνα για να μην έρθει (το οικοτροφείο). Μέχρι που φτάσαμε στην υφυπουργό Σπυράκη, το Δήμαρχο τον Χρήστου... Πήγαμε και μας είπε πως θα έρθει. Στις διαμαρτυρίες μας φτάσαμε να έρθουμε και στα χέρια με τον κύριο Μεγαλοοικονόμου. Εν πάση περιπτώσει, δικαστήρια, είχαμε ειρηνοδικεία, ασφαλιστικά μέτρα τα οποία ακόμα εκκρεμούν...(γέλια)

Αν διατηρηθεί η κατάσταση έτσι όπως είναι σήμερα, χωρίς παρατράγουδα... και το προσωπικό είναι μεγάλο και οι ασθενείς ελέγχονται... Εδώ παρκάρουμε και τ' αυτοκίνητα από κάτω χωρίς να μας διαμαρτύρονται... Παλιότερα στο κτίριο ήταν να έρθει η Αστυνομία. Θα γινότανε χαμός. Βλέπω εκεί που έχει πάει η Αστυνομία που έχει κατάληψη όλο το χώρο. Τέλος καλό, όλα καλά.

Θα συνιστούσα άνετα να το δεχτούν. Δεν ξέρω πως είναι μέσα, Πάντως έξω είναι όλα καλά.

– Δηλαδή;

– Έξω, πηγαίνουν στο ψιλικατζίδικο, στο καφενείο, πηγαίνουν στο κουρείο, και πάντα με συνοδεία... Έχουμε έναν ο οποίος είναι τενόρος, βγαίνει στο μπαλκόνι και τραγουδάει, ο Ιάκωβος, καταπληκτικοί άνθρωποι, είναι γραφικοί...

– Στην Αίγινα, ένα ανάλογο οικοτροφείο, συνάντησε την αντίδραση πολλών κατοίκων που πιστεύουν ότι οι άνθρωποι αυτοί είναι επικίνδυνοι...

– Τώρα πάμε να σου δείξω τις υπογραφές που έχω μαζέψει ενάντια. Η γειτονιά είχε γίνει ανάστατη. Δεν ξέραμε...

– ...και συνεχίζει και υπάρχει αυτό το πρόβλημα διότι δεν έχουν δει με τα μάτια τους αυτό που έχετε δει εσείς. Τι θα λέγατε στους συμπολίτες μου από την Αίγινα;

– Αν είναι έτσι αυτή η κατάσταση γιατί έχουν δει τα μάτια μου (αφηγείται την εμπειρία του από τις επισκέψεις στο Δαφνί) να τους δεχτούν άνετα. Είναι ήσυχοι άνθρωποι κι όταν το προσωπικό τους προσέχει είναι καταπληκτικά. Δεν υπάρχει πρόβλημα. Εγώ μένω ακριβώς απέναντι και τρία χρόνια τώρα δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα.

– Όταν ήρθαν στο οικοτροφείο τι έγινε;

– Εμείς δεν το καταλάβαμε ότι ήρθαν. Στην αρχή τους παρακολουθούσαμε όταν καταλάβαμε ότι ήρθαν. Ήμασταν σε μια επιφύλαξη, αλλά όσο προχωρούσε ο καιρός δεν υπήρχε κανένα πρόβλημα. Ερχόμαστε στις γιορτές, πολύ ωραία. Επειδή ήμουν ο πρωτεργάτης ενάντια και τώρα βλέπουν που έχω πάρει στροφή ανάποδη, σου λέει «πως αυτός που έλεγε όλα αυτά πηγαίνει εκεί...» Είμαι λίγο επιφυλακτικός. Κι άλλοι με πιάνουν και μου λένε «τι καλοί που είναι»... Αλλά όμως πρόσεξε εγώ είμαι με τη γειτονιά, ε; Αν δημιουργηθεί κάτι θα πάω με τη γειτονιά. Κατάλαβες; Αν δούμε τίποτε παρατράγουδα αργότερα... αλλά τώρα όλα πάνε καλά. (ξαναμιλά για την εμπειρία του από επισκέψεις στο Δαφνί) ...εκεί ήτανε 500 άτομα μαζί σ' ένα χώρο μέσα. Εδώ είναι κύριοι. Εδώ τους βλέπεις, είναι σαν εργένηδες....

(...με τον ψιλικατζή απέναντι από το οικοτροφείο...)

– Στην αρχή όλος ο κόσμος είχε αντίρρηση. Είχανε φέρει και το δήμαρχο... Μετά είδανε ότι δεν υπήρχε πρόβλημα κι ότι ήταν όλοι ήσυχοι. Έρχονται από δω... κάπως έτσι έχουν τα πράγματα.

– Εμείς στην Αίγινα είχαμε την ίδια και μεγαλύτεροι αντίρρηση για ανθρώπους που είναι ανήμποροι...

– Ξέρω, ξέρω τους βλέπω καθημερινά. Έρχονται εδώ τους

ξέρω όλους. Ψωνίζουνε... Δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα.

– Έχετε πάει ποτέ μέσα στο οικοτροφείο;

– Πάρα πολλές φορές. Κάθε φορά που κάνουν κάποια γιορτή μας καλούν και πηγαίνουμε και πίνουμε και τρώμε και διασκεδάζουμε, και χορεύουμε.

– Δηλαδή βοήθησε και τη γειτονιά κατά κάποιο τρόπο, μου λέτε;

Ακριβώς γιατί κανένας δεν ξέρει τι του συμβαίνει αύριο με κάποιο δικό του άνθρωπο. Μπορεί και ο ίδιος να πάθει αυτό το πράγμα.

(...με τον καφετζή της γειτονιάς...)

– Πως άλλαξαν οι διαθέσεις των γειτόνων;

– Τι να σου πω. Είχαν αναρτήσει μέχρι και πανό... ο Δήμος, η γειτονιά όλη και έγραφε «ΔΕΝ ΘΕΛΟΥΜΕ ΤΟ ΙΔΡΥΜΑ ΑΥΤΟ» Μετά γινήκανε κάποιες φασαρίες με τους γείτονες, βγάλανε χαρτί για υπογραφές. Σχεδόν υπογράψανε όλοι, εγώ δεν το δέχτηκα αυτό το πράγμα. Δεν μας πειράζουνε αυτοί οι άνθρωποι... μας εξηγήσανε. Ήρθε μια επιτροπή στη γειτονιά και μας εξηγήσανε ότι αυτοί οι άνθρωποι δεν είναι επικίνδυνοι. Μας είπανε «ελάτε να τους γνωρίσετε». Αλλά και έτσι να μην ήταν δεν είχαμε κανένα λόγο να υπογράψουμε...

– Έχουν αλλάξει τα πράγματα, έτσι δεν είναι;

– Τώρα εντάξει. Είδανε ότι είναι ήσυχοι τους καλημερίζουνε τους καλοδέχονται. Τους έχουμε σαν δικούς μας. Τους προσέχουμε πάρα πολύ. Είχε έρθει και η ΕΤ1 και μας είχε πάρει...

– Τι θα λέγατε στους ανθρώπους από την Αίγινα που αντιδρούν στο οικοτροφείο;

– Λέω να τους γνωρίσουνε πρώτα αυτούς τους ανθρώπους και να καταλάβουνε ότι κάνουν μεγάλο λάθος που δεν τους αφήνουν. Κάνουνε πολύ μεγάλο λάθος. Γιατί είναι πολύ ήσυχοι άνθρωποι και φιλικοί και χαριτωμένοι. Είναι όντως έτσι όπως στα λέω. Δηλαδή εγώ τους ζω από τότε που έχει γίνει. Οι περισσότεροι έρχονται κάθε μέρα εδώ. Τους προσέχουμε... τα καφεδάκια τους... περνάμε πολύ καλά μαζί τους.

(...με τον κύριο Γιάννη που ζει «μέσα» στο οικοτρο-

φείο…)

– Πως τα περνάς;

– καλά περνάω. Ήρθαμε για καλύτερη ζωή από το Δαφνί, έκανε πολλά οικοτροφεία το κράτος… Λίγα άτομα και διοικούμεθα εύκολα… Πιο όμορφα με το σαλονάκι μας, με τη ζωή μας, το φαγητό καλό, με το δωμάτιό μας. Στο Δαφνί ήταν 25 κρεβάτια ο κάθε θάλαμος. Εδώ έχουμε 2 κρεβάτια το κάθε δωμάτιο. Καθαρά…

– Βγαίνετε καθόλου έξω;

– Βγαίνουμε… με το προσωπικό.

– Πώς σας βλέπουν οι γείτονες;

– Με τους γείτονες δεν έχουμε πολλές σχέσεις εμείς γιατί είμαστε άρρωστοι…

– Καλά φαίνεστε…

– Δεν είμαστε πολύ βαριά άρρωστοι. Για αυτό φεύγουμε από το ψυχιατρείο. Οι πολύ βαριά μένουν. Όσοι είμαστε σε καλή κατάσταση μας έβγαλε το κράτος από κει. Καλή είναι η ζωή που βγαίνουμε έξω…

– Έχετε φίλους έξω;

– Όχι πάμε και πίνουμε καφέ…

– Από που είσαστε;

– Από Καλαμάτα. Από το Μελιγαλά Μεσσηνίας. Τον ξέρεις το Μελιγαλά… εκεί που έγινε η μεγάλη μάχη με τους αντάρτες

– Έχετε συγγενείς στην Καλαμάτα;

– Έχω το σπίτι μου και κάτι χωράφια… μια γριά μητριά έχω. Ο πατέρας μου και η μάνα μου έχουν πεθάνει χρόνια τώρα… και εγώ είμαι μεγάλος 63 χρονών… Είμαι γέροντας…

– Έχετε πάει Καλαμάτα;

– Έχω πάει πριν πέντε χρόνια όταν ήμουνα στο Δαφνί.

– Σας δέχτηκαν καλά;

– Ναι πολύ καλά.

– Διαβάζετε καθόλου;

– Όχι δεν μπορώ, ζαλίζεται το μυαλό μου. Μόνο τηλεόραση βλέπουμε, όλα τα κανάλια. Ελληνικές ταινίες βλέπουμε.

– Ευχαριστώ κύριε Γιάννη.

– Ευχαριστώ που μας είδατε.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥΣ ΤΗΣ ΑΙΓΙΝΑΣ:

«Γι' αυτό και αυτός ο ιδιότυπος ρατσισμός, αυτές οι διακρίσεις που συνοδεύουν τις ψυχικές παθήσεις, με αποτέλεσμα η κοινωνία μας να στέκεται με επιφυλακτικότητα απέναντι στους ίδιους αυτούς ασθενείς, αλλά και στις οικογένειές τους, οι οποίες καλούνται να άρουν αυτό το σταυρό ενός κοινωνικού στιγματισμού είναι κάτι το οποίον δεν είναι συμβατό με την παραδοσιακότητα της ελληνικής μας κοινωνίας. Και βέβαια είναι βέβαιος, ότι όλοι εκ του μακρόθεν ιστάμενοι και βλέποντες το πρόβλημα κάπως εις κάποιαν απόσταση από εμάς, είμαστε όλοι έτοιμοι να πούμε, ότι δεν πρέπει να γίνονται διακρίσεις, ότι δεν πρέπει να υπάρχει κοινωνικός στιγματισμός, ότι δεν πρέπει να υπάρχει ατός ο ιδιότυπος ρατσισμός και ότι όλα αυτά είναι τάχα ξένα προς την παράδοσή μας και προς το λαό μας.

Όταν όμως πλησιάσουμε τις περιπτώσεις αυτές, τότε αν δεν έχουμε αποθέματα αγάπης μέσα μας για να αγκαλιάσουμε αυτούς τους ανθρώπους και τις οικογένειές τους, τότε θα διαπιστώσουμε πόσο μεγάλη είναι η απόσταση που χωρίζει τα λόγια από τα έργα, τη θεωρία από την πράξη. Γιατί όταν είσαι κοντά, όταν έχεις το πρόβλημα μέσα στο σπίτι σου, τότε καταλαβαίνεις πόσο οδυνηρός είναι αυτός ο στιγματισμός και πόσο πρέπει να κάνει κανείς επιστράτευση των εναπομενουσών δυνάμεών του για να αντιμετωπίσει την κατάσταση που προέρχεται από αυτού του είδους τα ψυχικά νοσήματα.

Αρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος, 9 Απριλίου 2001

Μην κατακρίνετε για να μην κατακριθείτε, γιατί με την σκληρή κρίση και με το ίδιο μέτρο που κρίνετε θα κριθείτε κι εσείς. Γιατί βλέπεις το μικρό αχυράκι που υπάρχει στο μάτι του αδελφού σου και δεν καταλαβαίνεις το δοκάρι που είναι στο δικό σου μάτι; Υποκριτή βγάλε πρώτα το δοκάρι από το δικό σου μάτι και μετά θα βγάλεις το αχυράκι από το μάτι του αδελφού σου…

Κεφάλαιο Ζ΄ (1-6) κατά Ματθαίον

Μην αποκτήσετε χρυσό, ούτε αργυρό, ούτε χαλκό και μη φυλάτε στη ζώνη σας (νομίσματα)

Κεφάλαιο Ι΄ (10) κατά Ματθαίον

Με αφορμή τον ανταγωνισμό για την εξουσία μεταξύ οικουμενικού Πατριάρχη και αρχιεπισκόπου Αθηνών

Η πρόσφατη επικαιρότητα ανέδειξε το ζήτημα του Σχίσματος ανάμεσα στο οικουμενικό Πατριαρχείο και την Εκκλησία της Ελλάδας ως μια φυσιολογική κόντρα που μπορεί να κρατά από παλιά. Ιστορικές και πολιτικές αναλύσεις για το όλο ζήτημα δημιούργησαν μια συσκότιση γύρω από το διαρκές και διαχρονικό ερώτημα για το ρόλο της θρησκείας γενικά αλλά και από το εδώ και κάποιες δεκαετίες επίκαιρο γύρω από το συγκεκριμένο ορθόδοξο χριστιανικό θρήσκευμα, το ρόλο της Εκκλησίας του, της περιουσίας της, του πολιτικού-ιδεολογικού-οικονομικού της ρόλου από την εποχή της επίσημης αναγνώρισής της μέχρι και σήμερα.

Τα τελευταία χρόνια, ειδικά, η Ελληνική επίσημη Εκκλησία κατηγορείται για τη συναλλαγή της με την Εξουσία και την έμμεση συμμετοχή της μ' αυτήν, για τη στήριξη των όποιων καθεστώτων (κατοχικές κυβερνήσεις, μετεμφυλιακές, χούντα, «δημοκρατικές» κυβερνήσεις), για την αποδοχή όλων των πολιτικών εφαρμογών πλην εκείνων που την αφορούν (σύνδεση κράτους και Εκκλησίας, Εκκλησιαστική περιουσία, νόμος για τις ταυτότητες). Κατηγορείται επίσης για οικονομική διαφθορά, για πλουτισμό, για αλαζονική χλιδή και επίδειξη δύναμης ξένη προς τη διδασκαλία του Χριστού, για ψευτοελεημοσύνες, ενώ κατέχει μια αμύθητη περιουσία τόσο σε ακίνητα, όσο και σε χρήμα. Ακόμα κατηγορείται για ιδεολογικό πειθαναγκασμό συνδεδεμένο με αντιδραστικές πολιτικές και κοινωνικές αντιλήψεις, συμπράττουσα πάντοτε με την καταστολή κάθε προοδευτικής-επαναστατικής αντίληψης.

Στο παρόν τεύχος αναδημοσιεύονται αποσπάσματα από την μπροσούρα του Ε. Μήλη, «ΓΙΑ ΜΙΑ ΖΩΝΤΑΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ», Αθήνα 2002, που με θαρρετό λιτό και κατανοητό λόγο, ως ένας απλός ορθόδοξος χριστιανός, εκθέτει τις απόψεις του για τη σημερινή κατάντια.

ΓΙΑ ΜΙΑ ΖΩΝΤΑΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

«Σύμφωνα με την ορθόδοξη παράδοση, την παράδοση -δηλαδή τη ζωή- της πρώτης και μετέπειτα Εκκλησίας, η Εκκλησία δεν είναι ένα ίδρυμα ή σωματείο, είναι η ιστορική κοινότητα των χριστιανών κάθε περιοχής και εποχής που είναι ενωμένοι μεταξύ τους. Η ενότητα αυτή δεν είναι διοικητική όπως είναι στη ρωμαιοκαθολική Εκκλησία αλλά ενότητα στην πίστη και την αγάπη...Στην πρώτη χριστιανική Εκκλησία υπήρχε πραγματικός δεσμός και κοινωνία μεταξύ των πιστών, ζούσαν μαζί, τα είχαν όλα κοινά, σαν μια οικογένεια. Όπως σε κάθε πραγματική κοινωνία αγάπης, δεν υπήρχε εξουσία αλλά διακονήματα που πήγαζαν από την κοινότητα και όχι από κάποια ηγετικά πρόσωπα. Οι απόστολοι δίδασκαν το Λόγο του Χριστού και τελούσαν τα μυστήρια, όμως τη διοίκηση, από την εκλογή των ποιμένων [ας δούμε την π. χ. εκλογή του αποστόλου Ματθία (Πρ. α΄ 15-26)] ως την επιλογή του άμισθου προσωπικού (των διακόνων) της κοινής τράπεζας (Πρ. ς΄ 1-6) και την αποστολή χρημάτων (Πρ. ια΄ 29-30, Α΄ Κορ. ις΄ 1-4: «αυτούς που θα επιλέξετε»), την είχε ο λαός, σύμφωνα με το πνεύμα του Χριστού [«ούτε να ονομαστείτε καθοδηγητές, γιατί ένας είναι ο καθοδηγητής σας, ο Χριστός. Ο πιο σπουδαίος από σας να είναι υπηρέτης σας» (Ματθ. Κγ΄ 10-11)].

Ζώντας όμως η Εκκλησία σε μια αυταρχική κοινωνία και ένα μοναρχικό κράτος, δεν είχε τα κοινωνικά πρότυπα και δεν μπόρεσε να καθιερώσει -εξ' άλλου στην αρχή δεν τους χρειαζόταν- μηχανισμούς ελέγχου των διακόνων της (ανακλητότητα, χρονικός περιορισμός θητείας, ανακύκληση διακονημάτων, αμισθία) και να εγκαταστήσει την κοινή εργασία των ατομικών παραγωγικών μέσων των πιστών (γης, κτηνοτροφίας, οικιακής βιοτεχνίας). Έτσι, όταν ο χριστιανισμός έγινε επίσημη θρησκεία του κράτους, οι διασπαστικές τάσεις που υπήρχαν, και στην αρχή η θερμή πίστη και η εγγύτητα στη ζωή του Χριστού τις περιόριζαν, σιγά-σιγά αναπτύχθηκαν και εξαπλώθηκαν.

Σήμερα δυστυχώς οι πιστοί είναι αποκομμένοι όχι μόνο από τη διοίκηση της Εκκλησίας -η ηγεσία της οποίας που την ασκεί έχει όλα τα χαρακτηριστικά (αντιδημοκρατικότητα, αυταρχισμό, αδιαφορία για το λαό, συντηρητισμό) που είχε το θρησκευτικό κατεστημένο που

κατεδίκασε το χριστό- αλλά και μεταξύ τους (δεν υπάρχει το δέσιμο, η κοινωνία που κάνει τη συνάθροιση Εκκλησία). Η Εκκλησία έχει πραγματικά καταντήσει ένα ίδρυμα με αντιδημοκρατική δομή, στο οποίο οι πιστοί καλούνται ν είναι απλώς παθητικοί θεατές απολιθωμένων, ως προς τη γλώσσα και τη μορφή ακολουθιών.

Τα αίτια που οδήγησαν στην κατάσταση αυτή είναι τέσσερα:

1) Η σύνδεση της Εκκλησίας με το κράτος, που και όταν φαίνεται πως την υποστηρίζει, στην πραγματικότητα θέλει να την ελέγχει και να τη χρησιμοποιεί για τα συμφέροντά του. Έτσι προσπαθεί να ελέγξει τη νοοτροπία της, τη διοικητική της δομή και τα πρόσωπα που ασκούν τη διοίκηση, και δεν την αφήνει -αφού το ελεύθερο, προοδευτικό πνεύμα του Χριστού δεν το εξυπηρετεί- να είναι χριστιανική.

2) Ο χωρισμός κλήρου και λαού. Από τη στιγμή που ο χριστιανισμός έγινε επίσημη θρησκεία του κράτους και έπαυσαν οι πιστοί -κατά τα πρότυπα του μοναρχικού κράτους- να εκλέγουν, να ελέγχουν και να μπορούν να εγκαλούν τους διακόνους τους, δημιουργήθηκε μέσα στην εκκλησιαστική κοινότητα μια ξεχωριστή εξουσιαστική τάξη, των μητροπολιτών, που πήρε την εξουσία από το λαό [μέχρι τότε οι επίσκοποι ήταν διάκονοι των πιστών στη διδασκαλία του λόγου του Χριστού και τη λειτουργία των μυστηρίων, και ως προς τους ιερείς, διδάσκαλοι και βοηθοί τους στη διακονία τους (όχι αφεντικά τους), σύμφωνα με το παράδειγμα και τη διδασκαλία του Χριστού («Ξέρετε ότι οι άρχοντες των εθνών ασκούν απόλυτη εξουσία πάνω τους και οι ισχυροί τα καταδυναστεύουν. Αυτό να μη συμβαίνει σ' εσάς» Ματθ. Κ΄ 25-28)].

3) Η ύπαρξη περιουσίας και ο τρόπος διαχείρισής της. Όταν υπάρχουν χρήματα ή περιουσιακά στοιχεία, φίλοι του χρήματος και του ατομικού συμφέροντος, που υπάρχουν παντού και πάντα, προσπαθούν να τα θέσουν υπό τον έλεγχό τους. Στην πρώτη Εκκλησία «όλοι οι πιστοί ζούσαν σ' έναν τόπο και είχαν τα πάντα κοινά» (Πρ. β΄ 44). Αυτό είναι το τέλειο -καθώς η Εκκλησία, η κοινωνία δηλαδή των πιστών, δεν μπορεί να συνυπάρχει με την ανισότητα, την εκμετάλλευση και την αδικία- προϋποθέτει όμως και τη θέληση ενός κοινού τρόπου ζωής και τη διαχείριση των κοινών περιουσιακών στοιχείων των χριστιανών από άμισθους εκπροσώπους κοινής αποδοχής, ανά πάσα στιγμή ανακλητούς και περιορισμένης χρονικά διακονίας (γιατί όταν έχει κάποιος για πολύ χρόνο σε μια υπηρεσία, δημιουργεί "περιβάλλον" και αισθάνεται πως του ανήκει), καθώς επίσης και την κοινή διαχείριση και εργασία των μέσω παραγωγής (γης, κτηνοτροφίας, βιοτεχνίας, βιομηχανίας). Αν δεν υπάρχουν οι προϋποθέσεις αυτές, μέσα στο κοινωνικό και οικονομικό σύστημα που σήμερα επικρατεί, είναι καλύτερα να μην υπάρχει κανένα κοινό περιουσιακό στοιχείο (καθώς η περιουσία έχει τη δυνατότητα να δεσμεύει) παρά μόνο μια επιτροπή αλληλοβοήθειας, ώστε κανείς να μη στερείται τα αναγκαία.

4) Το οικονομικό συμφέρον όσων διακονούν την Εκκλησία. Όταν οι ιερείς έχουν την εργασία τους και από την ενορία δεν παίρνουν επίσημα ή ανεπίσημα (ως φιλοδώρημα) τίποτε, θα υπάρχει αγνή και άδολη διάθεση και θα μπορούν ελεύθερα να μιλούν, αφού δεν θα φοβούνται μήπως τους κοπεί ο μισθός. ■

«Ο ΚΟΣΜΟΣ ΑΝΑΠΟΔΑ»

Συζήτηση με τον Εντουάρντο Γκλεάνο στο Πολυτεχνείο, στις 14 Νοεμβρίου.

Ο Εντουάρντο Γκαλεάνο, αντί διάλεξης, προτίμησε να αφήσει στο κοινό την ευθύνη της εκδήλωσης με ελεύθερες τοποθετήσεις και ερωτήσεις που περιστρέφονται γύρω από «τη Λατινική Αμερική, τον κόσμο, με την τέχνη, με τη ζωή, τα ζητήματα του έρωτα και του θανάτου, την οικονομία, την πολιτική που για κάποιο λόγο πολλές από αυτές τις λέξεις είναι ελληνικές».

Στις ερωτήσεις που έγιναν και αφορούσαν μια ποικιλία θεμάτων παρουσιάζουμε τα κατά τη γνώμη μας πιο δεικτικά σχόλια που ακούστηκαν.

Για την αποικιοκρατία:

Δεν είναι ποτέ μια αλυσίδα με δυο κρίκους. Είναι μια αλυσίδα με πολλούς κρίκους, που είναι κρίκοι διαδοχικών ταπεινώσεων. Μπορεί να ξεκινούν από πολύ ψηλά, σε μια πρεσβεία ή στα διευθυντικά γραφεία μιας εταιρίας αλλά συνήθως καταλήγουν στην κουζίνα του σπιτιού ή στο σπιτάκι του σκύλου.

Για την παγκόσμια δικτατορία:

Λειτουργεί όπως ένας μάγειρας. Μαζεύει τα πουλιά, τις πάπιες, τις κότες και τους εξηγεί: Αυτή είναι μια δημοκρατική κουζίνα. Για

αυτό σας συγκεντρώσαμε εδώ για να σας ρωτήσουμε την άποψή σας: με τι σάλτσα θέλετε να σας μαγειρέψω;

Για την προσπάθεια ενάντια στη μνήμη:

Το 1499, στην ισπανική πόλη της Γρανάδας, ο αρχιεπίσκοπος Ιγνέρος, έριξε στην πυρά κάμποσους αιώνες ισπανικής λογοτεχνίας, την ίδια στιγμή που η ιερά εξέταση έριχνε στην πυρά, δεκατρείς αιώνες εβραϊκού πολιτισμού. Στην Ισπανία επιβλήθηκε η καθολική θρησκεία, σαν η μοναδική δυνατή θρησκεία, μετατρέποντας το Θεό σε ένα παγκόσμιο αρχηγό της Αστυνομίας. Στην Ισπανία λένε τους Μαυριτανούς «μαύρους» ενώ βρίσκονται 8 αιώνες στην Ισπανία.

Για τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης:

Μια παλιά ιστορία από την Περσία: Ένας σουλτάνος κάποια στιγμή ανακάλυψε τη γεύση της μελιτζάνας και ο ποιητής του βάλθηκε να γράφει ποιήματα για τη μελιτζάνα. Όταν ο σουλτάνος βαρέθηκε και σιχάθηκε τη γεύση της ο ποιητής βάλθηκε στα ποιήματά του να κατηγορεί τη μελιτζάνα. Κάποιες κακές γλώσσες από την αυλή του όμως του είπαν: μα καλά εσύ άλλα έγραφες για τη μελιτζάνα κι άλλα γράφεις τώρα. Και αυτός απάντησε: μα εγώ δεν είμαι ποιητής της μελιτζάνας είμαι ποιητής του σουλτάνου.

Για τον πατριωτισμό:

Είναι προνόμιο των κυρίαρχων ο πατριωτισμός. Όταν τον ασκούν οι καταπιεσμένοι, τότε δεν είναι πατριώτες, είναι τρομοκράτες

Η «Σχεδία» ήταν εκεί και έκανε δυο ερωτήσεις:

1. Θεωρώντας κατ' αρχήν ότι αυτή η σεμνή συγκέντρωση είναι αυτονόητα αλληλέγγυα προς τους 7 πολιτικούς κρατούμενους από τα γεγονότα της Θεσσαλονίκης μ' αφορμή τη Σύνοδο της Ε.Ε., θέλω να κάνω δυο μικρές ερωτήσεις: πριν ένα χρόνο όταν βγήκαμε στην Αίγινα να μοιράσουμε φυλλάδια της καμπάνιας «για ένα σχολείο στην Τσιάπας», ακούσαμε από συμπολίτη μας ότι «εμένα μ' ενδιαφέρουν τα προβλήματα της Αίγινας». Είχε δίκιο ο άνθρωπος αυτός αν θεωρήσουμε ότι η καλοπροαίρετη αντίδρασή του εντάσσεται σ' ένα ενδιαφέρον για τη βελτίωση της τοπικής ζωής αγνοώντας όμως τα παγκόσμια προβλήματα;

2. Έχει πολιτική σημασία η σοκολάτα που τρώμε κι ο καφές που πίνουμε;

– Κατ' αρχήν πρέπει να πούμε για τις υποψίες που προκαλεί πολλές φορές η αλληλεγγύη μας. Σε πολλά μέρη του κόσμου κρίνεται ύποπτη η δραστηριότητα της αλληλεγγύης για μακρινές χώρες, για μακρινές πραγματικότητες. Φαίνεται ότι προσφέρεις μια δίοδο από την ίδια την πραγματικότητα των ανθρώπων και δημιουργείται μια ψευδή αντίφαση: ανάμεσα στη δική μας πραγματικότητα και την πραγματικότητα των άλλων. Εδώ το μάθημα που μας δίνει ο κόσμος κάθε μέρα, είναι ένα πολύ ξεκάθαρο μάθημα: ή θα ενωθούμε ή αλλιώς τη βάψαμε. Η ιδέα ότι η κάθε πραγματικότητα μπορεί να απομονωθεί, να ξεχωρίσει από τις υπόλοιπες, είναι μια μη πραγματική ιδέα. Είναι μια ιδέα που δεν έχει καμιά σχέση με τον κόσμο όπως αυτός είναι, γιατί κάποιες χώρες είναι καταδικασμένες να έχουν σαν πεπρωμένο τους την υπακοή αν δεν κατορθώσουν να υπερασπίσουν τον εαυτό τους από κοινού μαζί. Κι αυτό επιβάλλει μια δραστηριότητα αλληλεγγύης. Δεν είναι μόνο μια ηθική απαίτηση αλλά είναι μια πρακτική ανάγκη.

Σχετικά με τη δεύτερη ερώτηση για τον πολιτικό χαρακτήρα του καφέ και της σοκολάτας: η γνώμη μου είναι πως ο καφές και η σοκολάτα είναι δυο πολύ ωραία αγαθά. Το γεγονός ότι ο καφές και η σοκολάτα είναι υποταγμένα στις διαθέσεις μιας ανηλεούς αγοράς, μια αγορά που είναι βάρβαρη δεν αλλάζει ούτε στο παραμικρό τη γεύση τους. Η αλήθεια είναι ότι υπάρχει μια πολιτική του καφέ και μια πολιτική της σοκολάτας, όπως υπάρχει και μια πολιτική του ποδοσφαίρου αλλά και για όλα. Δεν υπάρχει τίποτε που να είναι έξω από την πολιτική πραγματικότητα σε έναν κόσμο που έχει μετατραπεί σε αγορά, που ασκεί τη δικτατορία της αγοράς και στους παραγωγούς και στους καταναλωτές των χωρών όλου του κόσμου. Με την αφορμή αυτή θυμάμαι ότι πρόσφατα διάβασα ένα άρθρο για την πολιτική της σοκολάτας. Είναι ενός δημοσιογράφου από τον Καναδά που επισκεπτόταν την Αφρική ένα από τα χωριά που είναι από τα πιο σημαντικά στην παραγωγή του κακάο. Άνοιξε το χάρτη και είπε: ας πάω να δω που είναι αυτό το χωρίο που παράγει τόσο πολύ κακάο. Πήρε το σάκο του και πήγε στο χωριό αυτό και εκεί είδε μια κατάσταση που λίγο πολύ περίμενε: μια κατάσταση γενικευμένης φτώχειας με πάρα πολύ μεγάλες εκτάσεις άδειες που πριν υπήρχαν κακαόδεντρα. Όλα αυτά τα δέντρα είχαν θυσιαστεί εξ' αιτίας της πτώσης των τιμών του κακάο στις παγκόσμιες αγορές. Γύρισε λίγο το χωριό στις πρώην φυτείες και κάθισε λίγο να ξεκουραστεί. Τότε έβγαλε από το σακίδιό του δυο μεγάλες πλάκες σοκολάτας που είχε φέρει από τον Καναδά κι άρχισε να τρώει και κυκλώθηκε από ένα σμήνος παιδιών που κοιτούσαν με μάτια ορθάνοιχτα αυτό το παράξενο πράγμα. Κοιτούσαν μ' ορθάνοιχτα μάτια γιατί κανένα παιδί από αυτά δεν είχε δοκιμάσει στη ζωή του σοκολάτα. Ποτέ. Ήταν από τους βασικούς παραγωγούς κακάο στον κόσμο και δεν γνώριζαν τι θα πει σοκολάτα. ■

Εκδήλωση για τη διατήρηση των ντόπιων καλλιεργητικών ποικιλιών με το Κέντρο «Πελίτι»

Οργάνωση: Μορφωτικός Σύλλογος Αίγινας «ο Καποδίστριας», Σύλλογος Ενεργών Πολιτών Αίγινας

Μέλη των δυο συλλόγων και φίλοι μεμονωμένοι, εργάστηκαν για μια σημαντική εκδήλωση στην οποία μίλησε ο Παναγιώτης Σαϊνατούδης, από το χωριό Πελίτι της Δράμας που εδώ και δυο δεκαετίες ασχολείται μαζί με άλλους ανθρώπους για τη διατήρηση των ντόπιων καλλιεργητικών και αυτοφυών ποικιλιών. Με δραστηριότητες όπως, δίκτυο ανταλλαγής ντόπιων σπόρων, Τράπεζα ντόπιου γενετικού υλικού, εξορμήσεις σε χωριά «ξεχασμένα» στην περιφέρεια για δικτύωση και για εξεύρεση σπόρων, με πολλές εκδηλώσεις σ' όλη την Ελλάδα για το ίδιο θέμα, με συμμετοχή σε πολλές πανελλαδικές συναντήσεις, είναι γνωστός στο πανελλήνιο για αυτή την προσπάθεια. Στις 19 Νοεμβρίου, στο εντευκτήριο του Μορφωτικού Συλλόγου Αίγινας, απάντησε σε πολλά ερωτήματα που αφορούσαν μια γενικότερη συζήτηση για το μέλλον της βιοτεχνολογίας που έχει εισβάλλει στη ζωή μας από τις πολυεθνικές, αλλά και πρακτικές καλλιέργειας που προωθούν την ανάληψη της ευθύνης μας για το ζήτημα της διατροφής μας. Ο βασικός στόχος του Πελίτι-Κέντρο Προστασίας αναπαραγωγής και ανταλλαγής Ντόπιων Σπόρων- είναι να υπάρχουν ενεργά άτομα που καλλιεργούν τις ποικιλίες. Πρόκειται για κίνηση πολιτών που στοχεύει στη διατήρηση της βιοποικιλότητας στον αγρό. Η προσπάθεια αυτή εντάσσεται σ' ένα διεθνές κίνημα που εκπροσωπείται επίσης από την «Grain» (Ισπανία) την «Rafi» (Καναδάς) την «Australian Seed Savers Network» (Αυστραλία) κλπ. Ο Παναγιώτης Σαϊνατούδης ανέφερε μεταξύ άλλων:

Οι σπόροι, οι ποικιλίες τους και η ελεύθερη πρόσβαση σ' αυτές, έχουν άμεση σχέση με τη διατροφική μας ασφάλεια αλλά και με τη λειτουργία του δημοκρατικού μας πολιτεύματος. Εάν η ιδιοκτησία επί των σπόρων δοθεί κάποτε σε μονοπώλια ή ολιγοπώλια -όπως θα γίνει στην περίπτωση που υιοθετήσουμε τη γενετικά τροποποιημένη διατροφή- η ελευθερία μας περιορίζεται σημαντικά. Το να μην μπορείς να ξανασπείρεις το δικό σου σπόρο την επόμενη χρονιά ισοδυναμεί με υποδούλωση. Γιατί είναι αυτονόητο ότι όποιος έχει έλεγχο στους σπόρους μπορεί να ρίξει κυβερνήσεις... Στην εποχή μας η ατομική και οικογενειακή διατροφική συμπεριφορά, γίνεται μια πράξη εξόχως πολιτική. Αλλά χωρίς την είσοδο των μεταλλαγμένων υπάρχει θέμα με τους σπόρους. Η Ελλάδα διέθετες πληθώρα ποικιλιών από κάθε προϊόν, πχ υπήρχαν τουλάχιστον 250 ποικιλίες σιτάρι. Σήμερα, πολλές έχουν χαθεί γιατί δεν αντιληφθήκαμε έγκαιρα τη σημασία τους και δεν σκύψαμε με αγάπη να μάθουμε τους σπόρους μας και να εξοικειωθούμε με τα χαρακτηριστικά τους.

Οι ντόπιες ποικιλίες ενός φυτού, εκείνες που έχουν προσαρμοστεί στ κλίμα και στα εδάφη μιας περιοχής, έχουν τη δυνατότητα να παρουσιάσουν ανθεκτικότητα στις επιδημίες, στις ασθένειες και σε ειδικές κλιματικές συνθήκες (πχ ξηρασία). Αποτελούν μια παρακαταθήκη για τη διατροφική μας ασφάλεια. Σε κάποιες περιπτώσεις δεν απαιτούν φάρμακα και λιπάσματα. Πρόκειται για ένα γενετικό υλικό που δεν πρέπει να χαθεί. Δεν είναι υπερβολή αν πούμε ότι πρέπει να το διαφυλάξουμε όπως τον Παρθενώνα. Οι σπόροι δεν ανήκουν μόνο σε εμάς αλλά και στις επόμενες γενιές. Η διατήρησή τους οδηγεί στην αυτάρκεια, την ανεξαρτησία, την ελευθερία και την ποιότητα ζωής. Αυτά να αφήσουμε στις επόμενες γενιές κι όχι μόνο σκουπίδια σε θαμμένες νάιλον σακούλες.. Μια συνεργασία με την οργάνωση μπορεί να δώσει σε εσάς την ευκαιρία να γνωρίσετε τον τόπο μέσα από μια ξεχωριστή και σπουδαία οπτική γωνιά. Επισκεφτείτε τα χωριά. Αφιερώστε χρόνο πχ στο καφενείο για να μιλήσετε με τον κόσμο προκειμένου να σας υποδείξουν αν υπάρχει κάποιος στο χωριό που διατηρεί τους σπόρους. Αν 2-3 άτομα σας υποδείξουν κάποιον, να πάτε να τον βρείτε. Εκεί χρειάζεται περισσότερος χρόνος. Να μιλήσετε γιοα τον σπόρο, τα χαρακτηριστικά του, τη συντήρησή του, το μαγείρεμά του... Αν θέλετε μπορείτε κι εσείς να γίνετε «φύλακας» ενός σπόρου -να τον αναπαράγετε και να τον διαδώσετε, έστω κι αν δεν είστε αγρότης. Αρκεί να έχετε πρόσβαση σ' ένα λαχανόκηπο πχ σε κάποιο εξοχικό. Αν δεν μπορείτε να καλλιεργήσετε, υιοθετήστε μια ποικιλία καταναλώνοντάς την. Έτσι ενθαρρύνετε τη συνέχιση της καλλιέργειάς της...

Αρκεί, εμείς εδώ, να θυμηθούμε την αιγινήτικη ντομάτα, τα κρασοστάφυλα με τον πάλαι ποτέ θαυμάσιο μούστο που έφτανε μέχρι τη Β. Ελλάδα που μάλλον δεν υπάρχουν πια, τα μποστανικά που είχε σχεδόν κάθε κήπος του νησιού. Ευτυχώς το ατζούρι, η θαυμάσια βερικοκιά, το σύκο ακόμα καλλιεργούνται -συχνά βρίσκουμε στη λαϊκή αγορά των μικροπαραγωγών στην Παναγίτσα, κόντρα στη μονοκαλλιέργεια του φιστικιού, ενός προϊόντος ακριβού και όχι πρώτης ανάγκης. Είναι σημαντικό να μπορέσουμε να στηρίξουμε στα σοβαρά τις προσπάθειες που μπορούν να προκύψουν σ' αυτήν την κατεύθυνση.

Διεύθυνση επικοινωνίας: ΠΕΛΙΤΙ, Κέντρο Προστασίας Αναπαραγωγής και Ανταλλαγής Ντόπιων Σπόρων.
Ταχυδρομείο Παρανεστίου Τ.Κ. 66035, Παρανέστι
Τηλ. 25240 22059 κιν. 6946 885567, e-mailQ peliti@in.gr.

ΕΚΛΟΓΕΣ:
πέρα από το άκυρο, το λευκό και την αποχή

Το σύστημα κυριαρχίας στις κοινοβουλευτικές δημοκρατίες, μέσω των εκλογών προκαλεί μια τεχνητή κρίση με στόχο την αναπαραγωγή του, αλλά και την αφομοίωση νέων στοιχείων που θα εδραιώνουν την τεχνική άσκησης εξουσίας με λιγότερες αντιδράσεις. Η «κατάκτηση»του παρελθόντος-»το κοινωνικό συμβόλαιο με το λαό», δεν υπήρξε ποτέ ως τέτοιο. Μια διαρκής κατάρρευση των κανόνων της δημοκρατίας στο όνομα της δημοκρατίας και του συντάγματος διακρίνει το καθεστώς του κοινοβουλευτισμού. Η επικαιρότητα σχετικά με τις τροπολογίες είναι μια ένδειξη αυτής της πτώσης.

Το κοινοβούλιο ήταν πάντοτε ένα θέατρο δημοκρατίας με τις αποφάσεις ουσιαστικά να παίρνονται στα υπουργικά συμβούλια και στα επιτελεία των κομμάτων. Μια κοινοβουλευτική δικτατορία προορισμένη να παίρνει αποφάσεις ερήμην των καταπιεσμένων αποτελεί για όσα κόμματα και δυνάμεις συμμετέχουν στις εκλογές το πρότυπο για τη λήψη των αποφάσεων για τη ζωή μας. Η δημοκρατία, η δύναμη του δήμου-του λαού, προβάλει ως μια εκλεπτυσμένη εκδοχή αιρετής ολιγαρχίας που νομιμοποιείται με την ψήφο.

Οι στατιστικές «έρευνες», τα επικοινωνιακά κόλπα, τα συνθήματα των κομμάτων, το ρευστό χρήμα-ανθρώπινος κόπος που χρησιμοποιείται για τη διαφήμιση, η συμβολή των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, οι συγκεντρώσεις με τα τεράστια χαμόγελα και τους χαιρετισμούς στο πλήθος, το πατροπαράδοτο ρουσφέτι και η συμβολή της οικογένειας και των συγγενικών σχέσεων, η οικειοποίηση των αγώνων που διαδραματίζονται στους δρόμους φαίνεται ότι είναι αρκετά σήμερα για να αναδείξουν το σύστημα κυριαρχίας ως μονόδρομο για την επίλυση των προβλημάτων που ολοένα και διογκώνονται μέσω μέτρων και ρυθμίσεων που λειτουργούν στις παρυφές και όχι βέβαια στην ουσία τους που ανευρίσκεται στις κοινωνικές και πολιτικές τους αιτίες. Αυτές μπορούν να αναζητηθούν διαχρονικά και παγκοσμίως στην άνιση κατανομή της πολιτικής δύναμης με συνέπεια την ύπαρξη ηγετικών ομάδων που διανέμουν μέσω των διεθνών φόρουμ τον πλούτο ρυθμίζοντας την παραγωγή, το εμπόριο και την εργασία. Τόσο οι παγκόσμιες ηγετικές ομάδες όσο και με διαφοροποιήσεις κατά χώρες είναι αυτές που παίρνουν τις αποφάσεις για τα βασικά ζητήματα της ζωής μας με κυρίαρχο προσανατολισμό τη διατήρηση της εξουσίας ως ένα τρόπο εκ των άνωθεν λήψης των αποφάσεων. Η εφαρμογή τους στα ελληνικά δεδομένα αφορά σήμερα την κυριαρχία της αγοράς σε κάθε επίπεδο των αναγκών και της καθημερινής ζωής. Σ' αυτό συναινούν τόσο η ηγετική ομάδα των σοσιαλφιλελευθέρων του ΠΑΣΟΚ όσο και των νεοφιλελευθέρων της Ν.Δ. που αναδείχθηκε κυβέρνηση μετά τις εκλογές του Μάρτη. Οι μηδαμινές διαφορές τους που αφορούν ελαχιστοποιημένες αποκλίσεις στην εφαρμογή του κλισέ «όλα είναι αγορά» τις τοποθετούν σε ένα συμπαγές μπλοκ μέσα στο οποίο διεισδύουν προτάσεις κρατικού παρεμβατισμού από τα υπόλοιπα μικρότερα κόμματα που χρησιμοποιούν την παλιά συνταγή της σοσιαλδημοκρατίας ενώ ουραγοί παραμένουν δυνάμεις τόσο της άκρας δεξιάς (ΛΑΟΣ) που συσπειρώνονται γύρω από αναχρονιστικά συνθήματα εθνικισμού ρατσισμού και θρησκευτικής μισαλλοδοξίας μια ρητορεία λαϊκιστικής ανάδειξης των πραγματικών προβλημάτων όπως και μικρά κόμματα και συνασπισμοί της άκρας αριστεράς που αποβλέπουν σε μια απαρίθμηση των μικρών τους δυνάμεων. Αυτό όμως το οποίο διαπερνά απ' άκρη σ' άκρη τον πολιτικό αυτό ορίζοντα είναι η βαθιά συναίνεση στο ίδιο το πολιτικό σύστημα διαμεσολάβησης που «με ή χωρίς αυταπάτες» υπηρετούν.

Στη νέα αυτή συνθήκη που δεν αλλάζει παρά ελάχιστα από την παλιά, υπό το πρίσμα της ανάγκης για μια συνολική χειραφέτηση της ανθρώπινης ζωής, ο δρόμος για την πολιτική και κοινωνική απελευθέρωση περνά μέσα από την επανάσταση των συνελεύσεων και της επανάκτησης του δημόσιου χώρου, ως του μοναδικού τρόπου λήψης των αποφάσεων για μια οικουμενική και δίκαιη κοινωνία.

Λευτεριά στον Κούρδο αγωνιστή Σινάν Μποζκούρτ (Ταϊλάν)

Στις 31-03-04, στη Δράμα, συνελήφθησαν τέσσερις αγωνιστές, οι τρεις ήταν απεργοί πείνας-πολιτικοί κρατούμενοι στις φυλακές της Τουρκίας. Το κράτος της Τουρκίας τους αποφυλάκισε επειδή παρουσίασαν ανεπανόρθωτες βλάβες στη υγεία τους, για ένα μικρό χρονικό διάστημα με σκοπό να τους ξαναστείλει στις φυλακές.

Αυτοί οι αγωνιστές ήρθαν στην Ελλάδα να ζητήσουν πολιτικό άσυλο και λόγω των προβλημάτων τους ζήτησαν βοήθεια. Ο Σινάν Μποσκούρτ προσφέρθηκε να τους βοηθήσει (εργαζόταν εκείνες τις ημέρες σε οικοδομή στη Θεσσαλονίκη) κι έτσι μετέβη στη Δράμα όπου και συνελήφθησαν σε μπλόκο. Για τους τρεις αγωνιστές ξεκίνησε η τυπική διαδικασία για τη χορήγηση ασύλου ενώ ο Σινάν, κρατείται αφού καταδικάστηκε σε ποινή 12 μηνών, προκειμένου το δικαστήριο να αποφανθεί για την έκδοσή του στη Γερμανία διότι διώκεται όπως ισχυρίζονται από τις Γερμανικές αρχές. Ο Σινάν είναι γερμανός υπήκοος, ζει στην Ελλάδα από το 1997, ενώ έχει επισκεφτεί τη Γερμανία πολλές φορές (προ εξαμήνου ανανέωσε το διαβατήριό του στο γερμανικό προξενείο) χωρίς να υπάρξει το παραμικρό πρόβλημα.

Ο Σινάν είναι πολύ γνωστός στην Ελλάδα όπως και στη Γερμανία από τη συμμετοχή του σε δραστηριότητες που αφορούν τις δημοκρατικές και κοινωνικές ελευθερίες. Στην Ελλάδα συμμετέχει και είναι εκπρόσωπος της γνωστής Επιτροπής Αλληλεγγύης για τους πολιτικούς κρατούμενους στην Τουρκία και το Κουρδιστάν ενώ είναι μέλος του Κέντρου Αγωνιστικής και Πολιτιστικής Αλληλεγγύης των λαών της Ελλάδας και Τουρκίας. Είναι επίσης μέλος του DHKP-C, κόμμα το οποίο είναι υπό απαγόρευση στην Τουρκία καθώς και σε όλη τη Δυτική Ευρώπη. Πρόσφατα μπήκε στη λίστα των παράνομων-τρομοκρατικών οργανώσεων της Ε.Ε. απόφαση που συμπορεύεται με τις επιταγές των ΗΠΑ και του Τουρκικού φασιστικού κράτους. Αυτόν το καιρό μέσα από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, πανευρωπαϊκά, προσπαθούν οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις να καλλιεργήσουν κλίμα ενάντια στην οργάνωση αυτή που είναι και ίσως από τις λίγες μαζικές οργανώσεις στην Τουρκία που αντιτίθεται στα λευκά κελιά, τύπου F, με απεργίες πείνας οι οποίες έχουν μέχρι σήμερα 110 νεκρούς. Σύμφωνα με τα λόγια των ίδιων των εκπροσώπων του τουρκικού κράτους το ζήτημα των φυλακών στην Τουρκία είναι το δεύτερο κατά σειρά σπουδαιότητας ζήτημα μετά το Κουρδικό.

Στην Αίγινα το Μάρτιο του 2001 η Επιτροπή Αλληλεγγύης σε συνεργασία με το Μορφωτικό Σύλλογο Αίγινας είχαν πραγματοποιήσει εκδήλωση αλληλεγγύης προς τους πολιτικούς κρατούμενους στην Τουρκία και το Κουρδιστάν. Σήμερα είναι αναγκαίο να υπενθυμίσουμε ότι ο αγώνας αυτός δεν έχει τελειώσει αφού η απεργία πείνας μέχρι θανάτου συνεχίζεται στην Τουρκία ενάντια στα λευκά κελιά και μάλιστα αναδεικνύεται όλο και πιο σημαντικός εξ' αιτίας της συμφωνίας για την αμοιβαία παράδοση κρατουμένων που καταζητούνται σύμφωνα με την οποία το γερμανικό κράτος θέλει το κεφάλι του Σινάν Μποσκούρτ. Εξ' άλλου ο νέος ευρωτρομονόμος πιστός στη συμφωνία του Σέγκεν που έχει υπογράψει και η Ελλάδα αναφέρει ρητά την υποχρέωση των χωρών για την παράδοση τρομοκρατών που έχουν συλληφθεί. Πρέπει επίσης να υπενθυμίσουμε τις πιέσεις που ασκεί το Τουρκικό κράτος προς το Ελληνικό για την παράδοση των Τούρκων και Κούρδων πολιτικών προσφύγων που βρίσκονται στην Ελλάδα, αλλά και τα πρόσφατα προβοκατόρικα δημοσιεύματα του συνόλου των ΜΜΕ που θέλουν την ανάμιξή τους «με τη δράση των ένοπλων οργανώσεων» όπως αυτό, του γνωστού για τις σχέσεις του με τον αμερικάνικο παράγοντα στην Ελλάδα Α. Παπαχελά, το καλοκαίρι του 2002.

Το Δελτίο Τύπου και με ημερομηνία 01-04-2004 της επιτροπής αλληλεγγύης για τους πολιτικούς κρατούμενους στην Τουρκία και το Κουρδιστάν αναφέρει μεταξύ άλλων: «...Για μας είναι ξεκάθαρο. Ο ιμπεριαλισμός της Γερμανίας θέλει να κατασκευάσει μια συνωμοσία με τη συνεργασία του φασιστικού κράτους της Τουρκίας ενάντια στους αγωνιστές της Τουρκίας. *Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το γεγονός ότι σήμερα πανηγυρίζουν οι ειδήσεις στα ΜΜΕ στην Τουρκία: "Με την πρωτοβουλία και την καθοδήγηση της Τουρκίας γίνονται συλλήψεις ατόμων σε διάφορες ευρωπαϊκές πόλεις".*

Ο Σινάν προσπάθησε να βοηθήσει απεργούς πείνας με ανεπανόρθωτες βλάβες στην υγεία τους που ήρθαν στην Ελλάδα για να ζητήσουν πολιτικό άσυλο.

Η απέλαση του Σινάν στη Γερμανία, για μας είναι βοήθεια στον ιμπεριαλισμό.

Αυτή η συνωμοσία ενάντια στο Σινάν δεν θα περάσει, θα μας βρει αντίθετους και θα έχει τη συμπαράσταση του Ελληνικού

λαού. Στο Σινάν δεν αξίζει αυτή η συμπεριφορά από την Ελλάδα. Στην Ελλάδα που τον γνωρίζουν όλα τα συνδικαλιστικά όργανα, ομοσπονδίες, συνδικάτα, κόμματα, όλοι οι δημοκρατικοί φορείς πολύ καλά και όλοι δηλώνουν ότι ο Σινάν είναι ένας αγωνιστής που συμμετέχει σ' όλες τις νόμιμες διεκδικήσεις των λαών...

Ζητάμε την άμεση απελευθέρωση του Σινάν Μποσκούρτ!»

Συνυπογράφουμε!

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ (TAYAD). ΤΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΛΕΥΚΑ ΚΕΛΙΑ

Υπάρχουν πολλά προβλήματα στις φυλακές τύπου F, όμως σήμερα προτεραιότητα έχουν τα πιο βασικά προβλήματα για να μπορούμε να σταματήσουμε τους θανάτους.

1. Επείγον στόχος των φυλακών τύπου F και της απομόνωσης είναι ο εξαναγκασμός των κρατουμένων να απαρνηθούν τις ιδέες τους. Η απομόνωση σκοτώνει τις οργανικές αισθήσεις, διχάζει και διασπά την προσωπικότητα του ατόμου. Ο θάνατος της προσωπικότητας σημαίνει θάνατο. Η πολιτική αυτή είναι απαράδεκτη. Την ίδια στιγμή που στις φυλακές τύπου F συνεχίζεται η απεργία πείνας μέχρι θανάτου, το βασικό αίτημα είναι η κατάργηση της απομόνωσης για να σταματήσουν οι θάνατοι. Αρκεί να επιτρέψουν στους κρατούμενους να συνυπάρχουν μ' άλλους κρατούμενους. Αυτό καταργεί την απομόνωση.

2. Η πολιτική των φυλακών τύπου F βασίζεται στην ψυχολογική και σωματική εξόντωση των κρατουμένων και κατηγορουμένων. Να σταματήσει η επίθεση ενάντια στην προσωπικότητα των κρατουμένων και οι φυλακές να λειτουργούν υπέρ των κρατουμένων ή κατηγορουμένων.

3. Στις φυλακές τύπου F σε κάθε τομέα υπάρχουν 15 συνολικά κελιά και 60 κελιά απομόνωσης. Επίσημε δηλώνουν ότι στόχος των κελιών απομόνωσης είναι η επιβολή ποινής. Αντίθετα πιστεύουμε ότι τα περισσότερα από 60 κελιά απομόνωσης δεν έχουν αυτό το στόχο. Γι' αυτό και τα κελιά απομόνωσης να περιοριστούν στα 10 και να σταματήσουν να αυθαιρετούν σε βάρος των κρατουμένων διότι οι στόχοι, πιστεύουμε είναι άλλοι.

4. Αυτά είναι τα ελάχιστα βασικά επείγοντα αιτήματά μας. Να καταργηθεί η απομόνωση για να σταματήσουν οι θάνατοι. Σ' αυτές τις φυλακές δε σημαίνει ότι τα προβλήματα θα λυθούν. Οι δημοκρατικοί φορείς, μαζικές οργανώσεις, σύλλογοι και συνδικαλιστικοί φορείς, δικηγορικοί σύλλογοι, ομοσπονδία επαγγελματιών, συγγενείς κρατουμένων και οι νομικοί εκπρόσωποι κρατουμένων, μετά από συστηματικές έρευνες, προτείνουν να βελτιωθούν και να διορθωθούν οι φυλακές.

5. Για να δοθούν λύσεις σ' αυτά τα βασικά αιτήματα αναμφίβολα θα χρειαστεί αγώνας. Καλούμε το λαό να ευαισθητοποιηθεί και να αγωνιστεί για τα προβλήματα αυτά. Ν' αντιμετωπίσει το πρόβλημα αυτό σαν δικό του πρόβλημα.

Πολιτικοί Κρατούμενοι στην Ελλάδα και τα κελιά απομόνωσης. Το Ελληνικό Γκουαντανάμο

Από το καλοκαίρι του 2002, και με πρόσχημα ότι η Δικαιοσύνη είχε μόλις πραγματοποιήσει τις πρώτες προανακριτικές διαδικασίες για την υπόθεση της Ένοπλης Οργάνωσης 17 Νοέμβρη, κελιά απομόνωσης κατασκευάστηκαν στις Φυλακές Κορυδαλλού ενώ θεσμοθετήθηκε ένα ειδικό καθεστώς κράτησης που περιλαμβάνει κατάργηση σε αυτονόητα δικαιώματα των κρατουμένων (επισκεπτήριο, αλληλογραφία, τηλεφωνική επικοινωνία, προαυλισμός, επικοινωνία με άλλους κρατούμενους σε πτέρυγες κλπ.). Με υπερυψωμένα τείχη 20 μέτρων τα οποία καταλήγουν σ' έναν υποτυπώδη φωταγωγό ο οποίος καλύπτεται με ψιλή σίτα για τον ελάχιστο χρόνο προαυλισμού ζουν καθημερινά με τεχνητό φωτισμό σε υγρούς χώρους που παρακολουθούνται με κάμερες. Με πλημμελή ιατροφαρμακευτική περίθαλψη για τους πολιτικούς κρατούμενους που την έχουν ανάγκη, οι ειδικές συνθήκες κράτησης παραβιάζουν τα στοιχειώδη ανθρώπινα δικαιώματα που έχουν όλοι οι φυλακισμένοι του κόσμου. Οι καταγγελίες της Α. Σωτηροπούλου, του Α. Γιωτόπουλου, του Β. Τζωρτζάτου, του Γιάννη Σερίφη για τους γκρίζους τάφους των φυλακών του Κορυδαλλού γίνονται ένα παραπάνω σημαντικές αυτήν την εποχή που ετοιμάζονται οι ειδικές φυλακές της Λάρισας. Το Γκουαντάναμο δεν είναι μόνο στην Αμερική!

Να κλείσουν τα λευκά κελιά!

Να αρθεί το καθεστώς απομόνωσης για τους πολιτικούς κρατούμενους!

Η ολυμπιακή φλόγα της coca cola στην Αίγινα
και ο πρίγκιπας Αλβέρτος που δεν ξανάγινε βάτραχος...

Να «υποδεχτούμε» την Ολυμπιακή Φλόγα:

- **Των 75 νεκρών εργατών από «ατυχήματα» στα εργοτάξια των Ολυμπιακών Έργων;**
- **Των εργολάβων που γδέρνουν με πολιτική βούληση το σύνολο του πληθυσμού;**
- **Των γαλαζοαίματων αφεντάδων του κόσμου που θα έρθουν να μοστράρουν τον Αύγουστο;**
- **Των χιλιάδων καμερών που θα παρακολουθούν κάθε μας κίνηση;**
- **Του ΝΑΤΟ που μαζί με τους σύγχρονους ντόπιους αμερικανοτσολιάδες θα μας επιτηρούν;**
- **Του σύγχρονου ρεκόρ-ντόπινκ;**
- **Της εμπορευματοποίησης του ανθρώπινου σώματος;**
- **Της καταστροφής δημόσιων χώρων που είχαν παραμείνει για ελεύθερη χρήση;**
- **Των αναρίθμητων επενδύσεων στη διαφήμιση;**

σχεδία
στ' ανοιχτά της Αίγινας

Ο ναός Αφαίας της Αίγινας, σταθμός της σύγχρονης σύλησης των αρχαίων ιερών από τη βιομηχανία της Ολυμπιάδας και ένα έθιμο αυτό της Ολυμπιακής φλόγας που οι ναζί στο Βερολίνο του 1936 επισημοποίησαν, βρέθηκε στο επίκεντρο της δημοσιότητας. Σε ένα άθλιο ντεκόρ με ξένους και έλληνες πράκτορες και με τη διαρκή παρουσία του ελικοπτέρου της Αστυνομίας, η φλόγα πέρασε από τους δρόμους της Αίγινας για να καταλήξει στα χέρια ενός γαλαζοαίματου και να ανάψει στο σύγχρονο βωμό της κακογουστιάς μέσα στο ναό της Αφαίας. Μικρή φιέστα αυτή της Αίγινας ανάμεσα σ' αυτές που έγιναν σ' όλη την επιδρομή της φλόγας, για να καταλήξει στο Παναθηναϊκό Στάδιο.

Είχαν προηγηθεί οι ασκήσεις ετοιμότητας όλων των δυνάμεων καταστολής σε συνεργασία με τον ξένο παράγοντα (στρατιώτες του ΝΑΤΟ) προκειμένου να προβάρουν τη δύναμή τους για την κατοχή της Αθήνας και του λιμανιού του Πειραιά τον Αύγουστο. Εξ' άλλου, καθημερινά η προετοιμασία βρίσκεται σε πρώτη διάταξη στα ΜΜΕ ως μηχανισμός προπαγάνδας προβολής της εξουσίας και της παντοδυναμίας του κεφαλαίου.

Συνοπτικά οι ολυμπιακοί αγώνες από την αρχαιότητα είχαν χαρακτηριστικό τους τη διαφθορά και των ανταγωνισμό μεταξύ των πόλεων. Τα δώρα και οι αμοιβές που διέκριναν τους πρωταθλητές, ο αποκλεισμός των φτωχών και των γυναικών, οι πόλεμοι που ξεσπούσαν ανάμεσα στις πόλεις είναι χαρακτηριστικά που ακολουθούν με αναλογίες την εποχή που ζούμε. Η διεθνής ελίτ που αναβίωσε τους Ολυμπιακούς αγώνες στην Αθήνα του 1896 επιδίωξε μέσω της διάδοσης της αθλητικής κουλτούρας να χτυπήσει το ανερχόμενο διεθνές επαναστατικό-εργατικό κίνημα. Στη σύγχρονη εποχή οι Ολυμπιακοί αγώνες είναι το έδαφος πάνω στο οποίο θα στηθεί ο διεθνής ανταγωνισμός στο όνομα μιας εκεχειρίας που δεν εφαρμόστηκε ποτέ. Είναι ένας άλλος τρόπος πιο λαοφιλής μιας συνόδου της διεθνούς ελίτ καθώς και των εταιριών και κρατών που αυτές εκπροσωπούν.

Ένα απίστευτο φαγοπότι ξένων και ελληνικών εταιριών εργολαβικών και διαφημιστικών θα κληθεί να ξεπληρώσει το σύνολο του ελληνικού λαού μετά τους Ολυμπιακούς αγώνες ενώ ήδη τα εργατικά ατυχήματα λόγω εντατικοποίησης της εργασίας αυξάνονται. Χιλιάδες κάμερες έχουν στηθεί για την πρόληψη τρομοκρατικών ενεργειών, ενώ τα σώματα ασφαλείας μαζί με τους ξένους πράκτορες έχουν αποδυθεί στο έργο της προληπτικής καταστολής σ' όλους τους δημόσιους χώρους. Η καταστροφή του περιβάλλοντος μέσω της ανάπλασης χώρων και των έργων βιτρίνας είναι αυτό που χαρακτηρίζει την προετοιμασία για τους Ολυμπιακούς αγώνες μαζί με την ηθική πτώση όσων "πνευματικών" δημιουργών συστρατεύονται με την Ολυμπιακή Ιδέα.

Φαίνεται να είναι πολύ δύσκολο να αντιμετωπιστεί η εμετική ιδέα των Ολυμπιακών αγώνων εφόσον μια πλατειά κοινωνική συναίνεση κατόπιν προπαγάνδας καλύπτει ως και επιχαίρει στα σχέδια αυτά. Παρόλα αυτά οι ικανότητες της κοινωνίας είναι πολύ μεγάλες για να αποκαλύψουν το πρόσωπο του ολυμπιακού φασισμού. Είμαστε πολύ μακριά από την ευχή "να πεθάνουν οι Ο.Α. στη χώρα που γεννήθηκαν", πιο κοντά όμως στη δημιουργία ενός αδέσμευτου κοινωνικού κινήματος ισότητας, ελευθερίας, αυτοκαθορισμού. ■

Τι είναι και τι επιδιώκει η Ελευθεριακή Συνδικαλιστική Ένωση

Τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια, παράλληλα με τη συνολική ιδεολογική και υλική αντεπίθεση που έχει εξαπολύσει το καπιταλιστικό σύστημα ενάντια στις κοινωνίες -και μάλιστα ακόμα περισσότερο, στο πλαίσιο αυτής της αντεπίθεσης- μια ολόκληρη παραφιλολογία γύρω από το «τέλος της εργασίας» έχει ξεκινήσει. Η εργασία «δεν παράγει τον πλούτο των εθνών», οι εργαζόμενοι αποτελούν «μειοψηφικό και παρωχημένο στρώμα», η συζήτηση γύρω από την παραγωγή και τις σχέσεις που τη διέπουν είναι «ξεπερασμένη». Ωστόσο σε πείσμα αυτών των αφηρημένων δοξασιών, η εργασία παραμένει η βασική σχέση κοινωνικού εκβιασμού από την οποία πηγάζει το σύνολο της εκμετάλλευσης και της καταπίεσης στον καπιταλισμό. Σήμερα εξίσου όσο και πριν από εκατό χρόνια, είναι η εργασία δισεκατομμυρίων ανθρώπων σε όλον τον κόσμο που παράγει τα κοινωνικά αγαθά και είναι ο οικονομικός παραλογισμός που επιβάλλει τα αγαθά αυτά να διαμοιράζονται κατά κύριο λόγο ανάμεσα στα κοινωνικά παράσιτα που ονομάζονται «κεφαλαιούχοι», αφήνοντας μόνο ένα περίσσευμα στους εργαζόμενους. Σήμερα, εξίσου όσο και πριν από εκατό χρόνια, ο εργαζόμενος δεν είναι τίποτα παραπάνω από ένας μισθωτός σκλάβος: είναι υποχρεωμένος να εκχωρεί όλες του τις δυνάμεις και τις δεξιότητες, το χρόνο του και την πνευματική του υπόσταση σε έναν εργοδότη, που σε αντάλλαγμα θα του δώσει ένα μικρό μισθό που θα του επιτρέπει να ζήσει, καταχράτοντας ο ίδιος για τον εαυτό του το πολύ μεγαλύτερο κομμάτι εργασίας του. Είναι αυτή η βασική σχέση εκμετάλλευσης που επιτρέπει στο κεφάλαιο να υπερηφανεύεται για τις κατακτήσεις του και οι οποίες δεν αφορούν παρά ένα ελάχιστο κομμάτι της ανθρωπότητας. Και είναι χάρη της διατήρησης αυτής της βασικής σχέσης εκμετάλλευσης, που δραστηριοποιούνται όλοι οι μηχανισμοί υποστήριξης του καπιταλιστικού συστήματος: το κράτος άλλοτε κρυμμένο πίσω από το «ευγενικό» προσωπείο της ενσωμάτωσης και άλλοτε αποκαλύπτοντας το αληθινό πρόσωπο της καταστολής, οι φορείς διαμεσολάβησης (κόμματα, γραφειοκρατικά συνδικάτα κ.ο.κ.) που επιχειρούν να υποκαταστήσουν, να κρύψουν και τελικά να εξαφανίσουν τη λαϊκή ζωντάνια και δράση, η προπαγάνδα, ασκούμενη σε όλους τους τομείς και τις φάσεις της ζωής, από την εκπαίδευση ως της τηλεόραση, ο πόλεμος, που διατηρεί το διεθνή καταμερισμό εργασίας και εξασφαλίζει φτηνά εργατικά χέρια και οικονομική ανάπτυξη βασισμένη σε χυμένα μυαλά, η καλλιέργεια της ρατσιστικής πανούκλας, η οποία προσπαθεί να καλύψει τον πραγματικά ταξικό διαχωρισμό των κοινωνιών με ένα άλλο τεχνητό και κτηνώδη...

ΜΟΡΦΕΣ ΔΡΑΣΗΣ

Η Ε.Σ.Ε. πιστεύει ότι η ταξική ενότητα υπηρετείται με την ίδια δράση και την αλληλεγγύη των εργατών από τη βάση και όχι με τεχνητές οργανωτικές συγκλίσεις. Για τούτο, σε καμιά περίπτωση δεν θεωρεί «κεκτημένο» των εργαζομένων τη μια και μοναδική εργατική συνομοσπονδία (ΓΣΕΕ). Αντίθετα, εκτιμά αυτή την ιδιότυπη γραφειοκρατική δικτατορία ως παράγοντα καθυστέρησης και ανάσχεσης της άμεσης εργατικής δράσης και θέτει ως ένα από τους μεσοπρόθεσμους στόχους της τη συγκρότηση μιας νέας Επαναστατικής Συνομοσπονδίας Εργασίας, σε ρήξη με το γραφειοκρατικό συνδικαλισμό. Μια τέτοια διαδικασία ωστόσο δεν μπορεί να γίνει από τα πάνω. Οφείλει να είναι το αποτέλεσμα της ανάπτυξης μιας ελευθεριακής-αυτοδιαχειριστικής λογικής μέσα στα σωματεία και τις εργατικές ενώσεις. Σε αυτή την

κατεύθυνση, προτείνουμε μια πλατφόρμα δράσης στους εργασιακούς χώρους όπως είναι σήμερα, μέσα κι έξω από τα ρεφορμιστικά-γραφειοκρατικά σωματεία.

- Προώθηση της άμεσης δράσης και της αυτοοργάνωσης μέσα στους χώρους δουλειάς. Διεκδικούμε να καταστούν οι γενικές συνελεύσεις το μοναδικό κέντρο λήψης αποφάσεων των εργαζομένων. Δε δεχόμαστε καμιά συνδικαλιστική ή πολιτική διαμεσολάβηση. Οι γενικές συνελεύσεις εκλέγουν τους ανακλητούς αντιπροσώπους τους οι οποίοι δεσμεύονται απόλυτα από αυτές και προωθούν το συντονισμό από τη βάση της τάξης σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και διεθνές, επαγγελματικό και διεπαγγελματικό επίπεδο.
- Όξυνση της αντιπαράθεσης με την εργοδοσία, το κεφάλαιο και το κράτος. Στη μίζερη λογική του συμβιβασμού και της ηττοπάθειας του ρεφορμισμού, αντιπαραθέτουμε επιθετικές εργατικές διεκδικήσεις που αμφισβητούν το σύνολο των επιλογών του συστήματος και τείνουν στη γενική αποδόμησή του.
- Υπέρβαση των δομών των σημερινών σωματείων. Προσπαθούμε να μεταφέρουμε το βάρος της εργατικής δράσης έξω από τα θεσμικά πλαίσια, μέσα σε ανεξάρτητες εργατικές και απεργιακές επιτροπές που λειτουργούν σε οριζόντια βάση, δηλαδή χωρίς ιεραρχία και προωθούν την ταξική σύγκρουση μέσα και έξω από τα υπάρχοντα σωματεία.
- Συγκρότηση νέων και ανεξάρτητων σωματείων και ομοσπονδιοποίησή τους. Παλεύουμε για τη δημιουργία νέων ανεξάρτητων από τη ΓΣΕΕ και την ΑΔΕΔΥ πρωτοβάθμιων σωματείων στους χώρους δουλειάς όπου δεν υπάρχουν τέτοια ή εκεί όπου υπάρχει η δυνατότητα ρήξης με τα υπάρχοντα. Στοχεύουμε στην επίπεδη-αντιιεραρχική οργάνωσή τους και στο συντονισμό μεταξύ τους, στην προοπτική δημιουργίας της Επαναστατικής Συνομοσπονδίας Εργασίας.
- Αυτοοργάνωση των εργαζομένων στην προοπτική της Γενικής Επαναστατικής απεργίας. Πιστεύουμε ότι η αυτοοργάνωση των εργαζομένων πρέπει να στοχεύει σε μια Γενική Επαναστατική Απεργία, όπου θα εκτεθεί το σύνολο των αναγκών και των απαιτήσεών μας και θα οδηγήσει το παραγωγικό μοντέλο που το Κεφάλαιο και το Κράτος εφαρμόζουν σε οριστική κατάρρευση.

ΓΙΑ ΕΝΑ ΔΙΕΚΔΙΚΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΕ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ

- Μείωση του χρόνου εργασίας στις 30 ώρες την εβδομάδα χωρίς μείωση εισοδήματος. Στην προοπτική του να εργαζόμαστε ΟΛΟΙ ΛΙΓΟΤΕΡΟ και ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ, απαιτούμε από τώρα μια γενναία μείωση των ωρών εργασίας. Η μείωση αυτή είναι απόλυτα εφικτή και ο λόγος για τον οποίο οι εργοδότες την αρνούνται είναι η μετακύλιση του κόστους στους εργαζομένους και ο εκβιασμός της ανεργίας.
- Εξίσωση όλων των μισθών προς τα πάνω. Η μισθολογική ιεραρχία είναι παράγοντας διάσπασης της εργατικής τάξης. Θέλουμε ίση αμοιβή για ίση εργασία. Η εργατική αλληλεγγύη εξάλλου περνά ταυτόχρονα από την αναίρεση όλων των ιεραρχικών δομών στο εσωτερικό της εργασίας, εκτός των μισθολογικών.
- Μετατροπή όλων των συμβάσεων εργασίας σε αορίστου χρόνου. Ο εργαζόμενος δεν είναι όμηρος της εργοδοσίας. Ζητάμε σταθερή και μόνιμη εργασία για όλους.
- Ανάληψη από την εργοδοσία του συνόλου των πρώτων αναγκών των εργαζομένων. Να μεταφερθεί στην εργοδοσία το κόστος στέγασης, ιατρικής περίθαλψης, εκπαίδευσης και μεταφοράς των εργαζομένων και να μην επηρεάζει την αμοιβή τους.
- Κατάργηση βραδινής εργασίας, με εξαίρεση τους τομείς βασικών αναγκών (υγεία, μεταφορές). Νομιμοποίηση όλων των μεταναστών. Κανένας διαχωρισμός των εργαζομένων δεν είναι για μας ανεκτός. Οι εργάτες κάθε χώρας, φύλου και φυλής δεν έχουν να χωρίσουν τίποτα. Μοναδικός μας εχθρός είναι το Κράτος και το Κεφάλαιο. ■

Κρατική Τρομοκρατία

Συζήτηση με τον Γιάννη Ραχιώτη, συνήγορο του Αλέξανδρου Γιωτόπουλου

Παρακολουθώντας από τα ελεγχόμενα ΜΜΕ το προαποφασισμένο αποτέλεσμα της Δίκης (για την υπόθεση της Ε.Ο. 17 Νοέμβρη) τόσο για την περίπτωση του Αλ. Γιωτόπουλου, όσο και των υπολοίπων συμπολιτών μας οι οποίοι πρωταγωνίστησαν σε μια έτοιμη σκευωρία η οποία έβριθε από αντιφάσεις και αναπόδεικτες αλήθειες, θέλουμε να σχολιαστεί το γεγονός αυτό, υπό το πρίσμα των ήδη υπαρχόντων νομικών εφοδίων στον υπό διαμόρφωση νεοταξικό ορίζοντα των θεσμών της κρατικής δικαιοσύνης.

«Ποιος είναι ο Αλέξανδρος Γιωτόπουλος»; διατείνονται οι ψιττακοί (παπαγάλοι) των ΜΜΕ και της αντιτρομοκρατικής συνάμα, για τον οποίο και καθηγητές Πανεπιστημίων καταθέτουν τη συνηγορία τους ως μάρτυρες υπεράσπισης. Αφού κανένα στοιχείο δεν τον ενοχοποιούσε όχι μόνο ως αρχηγό, αλλά και ως απλό μέλος της «Οργάνωσης» εκτός από τις αναιρούμενες -και μόνο αυτές- προανακριτικές καταθέσεις, τότε για ποιο λόγο θέλουν τον Αλέξανδρο Γιωτόπουλο όχι ως ένα απλό μέλος της «Οργάνωσης» αλλά και αρχηγό προκειμένου να δικαιολογήσουν μια σκευωρία που συμπίπτει με τα έτοιμα σχέδια που είχαν για αναλώσιμους ενόχους και κατηγορούμενους;

Ποια είναι η κοινωνική διάσταση του αποτελέσματος της δίκης (για την υπόθεση της 17 Νοέμβρη) αν -τουλάχιστον- θεωρήσουμε ότι κάθε αντίσταση στο καθεστώς και που αφορά την εργασία, την εκπαίδευση, την υγεία, την μετανάστευση και ιδιαίτερα όταν αυτή θέτει την ισότητα ως συνθήκη αυτονόητη, θα αντιμετωπίζεται ως τρομοκρατική ενέργεια;

Εγώ πιστεύω ότι δίκη για την τρομοκρατία και τη 17Νοέμβρη στην Ελλάδα θα γινότανε ανεξάρτητα απ' την έκρηξη του Πειραιά, διότι ήταν πάρα πολλές οι πιέσεις που δεχόταν η χώρα από τους Αμερικάνους. Θέλανε να κάνουν μια σπονδή στον αντιτρομοκρατικό πόλεμο που είχε ξεκινήσει η Αμερική και αυτό ήταν διαβατήριο για την ελληνική κυβέρνηση προκειμένου να έχει μια μίνιμουμ αποδοχή από τα κέντρα που κυβερνάνε σήμερα τον κόσμο και κυρίως από τον αγγλοσαξονικό χώρο και επιπλέον γιατί είχαμε μια κυβέρνηση η οποία ήταν πια πάρα πολύ διαλλακτική να συμμετάσχει στον οποιοδήποτε αντιτρομοκρατικό σχεδιασμό της υποδεικνυόταν. Το ότι θα γινόταν «κάτι» φαινόταν από τα αλλεπάλληλα δημοσιεύματα του Τύπου και κυρίως των αρθρογράφων Καρακούση και Παπαχελά ένα χρόνο περίπου πριν την έκρηξη στον Πειραιά οι οποίοι φωτογράφιζαν το μοντέλο εξάρθρωσης της 17 Νοέμβρη το οποίο ήθελαν. Τα δημοσιεύματα αυτά δεν ήταν τυχαία, όπως και δεν ήταν τυχαίοι και οι άνθρωποι τα υπέγραφαν. Ο Καρακούσης ήταν ένας άνθρωπος προερχόμενος από το ΚΚΕ, ο οποίος έχει πολύ στενές σχέσεις με το Διώτη και το Χρυσοχοΐδη και ο Παπαχελάς είναι γνωστός από τις σχέσεις του με τον αμερικανικό παράγοντα στην Ελλάδα.

Το σενάριο που πλασαριζόταν, κατά τη γνώμη μου, οπωσδήποτε ήθελε έναν αρχηγό διότι χρειάζονταν ένα δυσφημιστικό μοντέλο για τη 17 Νοέμβρη, δηλαδή ενός παρανοϊκού δολοφόνου και κάποιων ελαφρώς καθυστερημένων που τους χειριζόταν σαν πιόνια και επιπλέον έπρεπε η εξάρθρωση να αφορά μικρό αριθμό ανθρώπων για να μην προκαλέσει ένα κύμα συμπαράστασης και αλληλεγγύης. Μια ιδιαίτερη πλευρά του σεναρίου ήταν ότι έπρεπε να εξουδετερωθεί ή όποια αλληλεγγύη αριστερών χώρων για να μπορέσει να εμπεδωθεί πολύ καλύτερα και μια τρίτη παράμετρος ήταν η ισχυρότατη επικοινωνιακή στήριξη του σεναρίου ή οποία κατά τη γνώμη μου για πρώτη φορά σχεδιάστηκε στην Ελλάδα σε τόσο βάθος, με τόση συνέπεια και διάρκεια κάτι που ήταν ξεχωριστό για τα ελληνικά δεδομένα. Σ' αυτό δούλεψε και το μεγαλύτερο κομμάτι του Τύπου αλλά και οι ξένοι συντονιστές του αντιτρομοκρατικού αγώνα στην Ελλάδα τους οποίους αποδέχτηκε θεσμικά το ελληνικό κράτος. Μιλάω για το αμερικανικό και αγγλικό κλιμάκιο το οποίο συντόνιζε τις έρευνες με άμεσο διοι-

κητικό τρόπο κι όχι μόνο με την έννοια του πολιτικού ενδιαφέροντος. Το μοντέλο αυτό το διαβάσαμε προτού το "πει" ο Σάββας Ξηρός στις φερόμενες ως απολογίες του. Περίπου ξέραμε από πριν την έκρηξη τι θα αντιμετωπίσουμε.

Μιλώντας, τώρα, για το Γιωτόπουλο, θα πω το εξής: Ο Γιωτόπουλος συνελήφθη στις 17 Ιουλίου του 2002, όταν η λέξη «Γιωτόπουλος» δεν είχε ακουστεί σε κανένα έγγραφο της δικογραφίας. Όταν ο Σάββας Ξηρός δεν είχε ποτέ πει τη λέξη «Γιωτόπουλος» ή «Λάμπρος», ούτε είχε περιγράψει έναν αρχηγό, ούτε άλλο στοιχείο της δικογραφίας υπήρχε που να παραπέμπει στον Αλέξανδρο Γιωτόπουλο. Εκείνο που υπήρχε απλά ήταν τα σενάρια του Τύπου για τον ψηλό, ασπρομάλλη προερχόμενο από τη Γαλλία, αρχηγό. Τι παραπέμπει αυτό; Ότι υπήρχε μια προκατασκευασμένη θέση αρχηγού κι ένα προκατασκευασμένο προφίλ ανθρώπου που έπρεπε να χωρέσει μέσα σ' αυτό. Αυτό απλά ήρθε και το επιβεβαίωσαν μετά ορισμένες καταθέσεις στην προδικασία οι οποίες λήφθηκαν με το γνωστό τρόπο και παρενθετικά θα έλεγα ότι είναι ένα όνειδος για όλη την ελληνική κοινωνία το ότι ανακρίθηκαν και έδωσαν καταθέσεις άνθρωποι κουρελιάζοντας όχι μόνο την έννοια της ποινικής δικονομίας -όταν λέμε ποινική δικονομία δεν είναι κάτι νομικίστικο αλλά ένα σύστημα εγγυήσεων του πολίτη απέναντι στην ποινική καταστολή- αλλά και η ιατρική δεοντολογία και η ηθική που πρέπει να έχει ένα πολιτικό σύστημα αν θέλει να διατηρηθεί έστω και σε μια στενή χρονική προοπτική. Αυτή είναι η εικόνα με το πως ξεκίνησε το ζήτημα με τον Αλέξανδρο Γιωτόπουλο. Επίσης για το Γιωτόπουλο έπρεπε να εφευρεθεί ένας άνθρωπος που να έχει ένα τέτοιο προφίλ ώστε να του φορτωθεί όλη η δράση της 17 Νοέμβρη. Ο Γιωτόπουλος ήταν ένας τέτοιος άνθρωπος. Βόλευε και η ηλικία του και η καταγωγή του και το ότι έζησε περιθωριακά όλα αυτά τα χρόνια και νομίζω ότι ήταν μια ιδανική περίπτωση για να αποφύγουν να συσχετίσουν τη δράση της 17 Νοέμβρη με πολιτικές διεργασίες, με κοινωνικές ομάδες, με κατηγορίες που εκ των πραγμάτων καταλαβαίνει ο καθένας ότι είχε επαφή αυτή η οργάνωση και να αλλάξουν την ιδέα για το πώς γίνεται πολιτική. Ότι μια πολιτική ομάδα μπορεί να δρα σαν φερέφωνο ενός ανθρώπου και δεν είναι αυτό που ο καθένας καταλαβαίνει, ότι αντανακλά κάποιες πολιτικές διεργασίες τις ο ποίες δεν μπορεί παρά να αγκαλιάζει ένας μεγάλος αριθμός ανθρώπων, διότι διαφορετικά δεν έχουν τη διάρκεια ζωής που έχουν τη διάρκεια ζωής που έχει η συγκεκριμένη οργάνωση. Νομίζω πως ήταν αναγκαία μια ψευδεπίγραφη κατάσταση για να μη γίνει μια πραγματική συζήτηση για το γιατί και το πώς αναπτύχθηκαν τέτοια φαινόμενα στην Ελλάδα. Ο Γιωτόπουλος αυτό το ρόλο έπαιξε και υπήρχε και η βούληση να τον παίξει αλλά και το προφίλ του ταίριαζε σε κάτι τέτοιο. Ήταν ένας άνθρωπος που ήταν επώνυμος, έζησε περιθωριακά, διατήρησε ένα παλιό ψευδώνυμο, έχει αριστερή προέλευση από αυτό που διωκτικές αρχές θεωρούσαν ότι είναι η μήτρα του κακού (οι έλληνες της Γαλλίας).

...ο Β. Βασιλικός...

...νομίζω ότι μπλέχτηκαν όλοι όσοι πέρασαν από τη Γαλλία του '70 με οποιοδήποτε τρόπο. Και βέβαια ένας που δεν έχει δημόσια ιδιότητα και δεν είναι δημόσια γνωστός νομίζω ότι είναι η πιο βολική περίπτωση. Νομίζω ότι αυτό απαντά στο ερώτημα «γιατί ο Γιωτόπουλος». Ουσιαστικά μέσω του Γιωτόπουλου και της καταδίκης του ως αρχηγού προσπαθούν να κρύψουν ότι η 17 Νοέμβρη δεν θα μπορούσε να υπάρξει χωρίς ένα ευρύ δίκτυο υποστηριχτών σε διάφορα επίπεδα.

Από κει και πέρα έγινε μια δίκη η οποία όσον αφορά το ζήτημα του αρχηγού της 17 Νοέμβρη, όπως πλασαρίστηκε από τις Αρχές δεν αποδείχτηκε ούτε στην παραμικρή λεπτομέρεια, δεν προέκυψε τίποτε σ' αυτήν την κατεύθυνση. Ακόμα και οι συνεργαζόμενοι οι οποίοι ήταν διατεθειμένοι να πουν οτιδήποτε, σ' εκείνο που ήταν κατηγορηματικοί ήταν ότι η 17 Νοέμβρη δεν είχε αρχηγό και δεν μπορούσε να έχει από τη φύση της και μάλιστα ήταν και αναλυτικοί στο γιατί δεν μπορούσε να έχει αρχηγό. Διότι και αυτοί συμφωνούσαν ότι ήταν μια πολιτική οργάνωση, ότι οι αποφάσεις λαμβάνονταν στη βάση της ομοφωνίας -και δεν μπορούσε να μην υπάρχει ομοφωνία λόγω του υψηλού προσωπικού ρίσκου που είχε αυτή η δράση. Κανένας δεν εκτίθεται στο θάνατο όταν δεν έχει έναν αποφασιστικό λόγο για αυτό που κάνει -αυτό περιέγραψαν οι ίδιοι οι συνεργαζόμενοι χωρίς πολλές φορές να καταλαβαίνουν τι περιγράφουν αλλά εκεί που κατέληγαν ήταν ότι δεν υπήρχε ένα μοντέλο ηγέτη που έδινε διαταγές ή έπειθε ανθρώπους καθυστερημένους να κάνουν οτιδήποτε. Το αποτέλεσμα αυτής της δίκης παρά ταύτα ήταν πολιτικό. Το δικαστήριο αποφάσιζε απολύτως πολιτικά με κριτήριο της επιβεβαίωση του σεναρίου. Το δικαστήριο είχε ένα αστυνομικό σενάριο μπροστά του και ένιωθε ότι οφείλει να το μετατρέψει σε δικαστική απόφαση και αυτό έκανε παρά και ενάντια στις αποδείξεις

και στη διαδικασία. Δηλαδή αναρωτιέσαι αν αυτή η διαδικασία χρειαζόταν σε οτιδήποτε για να βγει αυτή η απόφαση. Είναι δυο άσχετα πράγματα: η διαδικασία και η απόφαση.

Αυτό δεν θα μπορούσε να συμβεί αν δεν υπήρχε ισχυρότατη επικοινωνιακή υποστήριξη από το σύνολο των ΜΜΕ και ένα κλίμα τρομοκρατίας το οποίο εμπόδιζε οποιαδήποτε αντίθετη φωνή να μετατραπεί σε δημόσιο λόγο. Νομίζω πως αυτή ήταν η όλη εικόνα αν προσπαθήσει να την πει με λίγα λόγια. Η εικόνα αυτή υποστηρίχτηκε με ένα αριθμό πλαστών στοιχείων ειδικά για το Γιωτόπουλο τα οποία αποδείχτηκαν πλαστά μέσα στη διαδικασία τα οποία φρόντισαν μετά μέσω των ΜΜΕ να μην περάσουν καθόλου στην κοινή γνώμη. Είναι χαρακτηριστικό στις μέρες της δίκης που κατέρρεαν εντελώς "αποδεικτικά" στοιχεία, αν διάβαζες μετά τις εφημερίδες έβλεπες άλλα πράγματα...

...η περίπτωση με τα κλειδιά...

...η περίπτωση με την προκήρυξη που είχε διορθώσει υποτίθεται ο Γιωτόπουλος στην οποία αποδείχτηκε ότι αυτοί που έφεραν στο δικαστήριο ήταν άλλη από αυτή που υποτίθεται ότι βρήκαν. Δηλαδή έφεραν φωτογραφίες της προκήρυξης που βρήκαν οι οποίες έδειχναν ένα διαφορετικό χαρτί από αυτό που έφεραν και παρουσίασαν στο δικαστήριο. Αυτό πέρασε εντελώς στα "ψιλά". Πολύ πιο χαρακτηριστική περίπτωση ήταν η δακτυλοσκόπηση του Γιωτόπουλου που αποδείχτηκε στο δικαστήριο όταν προσκόμισαν τα γνήσια δακτυλικά αποτυπώματα που πήραν από το Γιωτόπουλο, ότι τα είχαν πάρει μια μέρα αργότερα από την ημέρα που ανακοίνωσαν ότι ταυτίζονται τα δακτυλικά του αποτυπώματα με τα δακτυλικά αποτυπώματα που βρέθηκαν στη γιάφκα. Δηλαδή επειδή εξακολουθούμε να ζούμε στα Βαλκάνια και είναι βαλκανική η οργάνωση των δημοσίων υπηρεσιών, κάνανε λάθη τα οποία βγήκαν στη διαδικασία πλην όμως η διαφορά η μεγάλη ήταν ότι έλεγχαν τον Τύπο σε ένα τέτοιο μεγάλο βαθμό και αυτά δεν μπορούσαν να περάσουν προς τα έξω και τουλάχιστον να γίνουν γεγονός. Και δεν έχει σημασία αν ένας δημοσιογράφος γράφει για αυτά στο τέλος του άρθρου όταν οι τίτλοι του ρεπορτάζ και γενικά το στήσιμο της εφημερίδας λέει άλλα πράγματα την ίδια ημέρα. Το κλίμα φτιάχνεται από τους τίτλους και όχι από την τελευταία παράγραφο του οποιουδήποτε δημοσιογράφου...κι αν αυτό γίνεται σε μια ή δυο εφημερίδες. Από κει και πέρα...

Κάπως έτσι εξελίχθηκαν τα πράγματα με τη δίκη. Αυτό που γίνεται φανερό είναι ότι αν δεν υπάρξει ένα κύμα αλληλεγγύης το οποίο να έχει βάση το ότι θέλουμε την αλήθεια, ότι θέλουμε καθένας να δικαστεί βάσει των στοιχείων που υπάρχουν εναντίον του, θα έχουμε επανάληψη του ίδιου φαινομένου. Κατά τη γνώμη μου είναι πολύ χαρακτηριστικό ότι αυτοί που αθωώθηκαν και δεν έγινε και έφεση εναντίον τους ήταν γιατί υπήρχε κυρίως μια διεθνής συμπαράσταση (αναφέρομαι στην περίπτωση του Ψαραδέλλη). Αντίθετα έγινε μια έφεση εναντίον του Σερίφη που δεν υπήρχε το παραμικρό στοιχείο εναντίον του -έγινε μια δίκη δέκα μηνών και το όνομα του Σερίφη δεν ακούστηκε, ακόμα και ο εισαγγελέας που πρότεινε να αθωωθεί ο Σερίφης έκανε έφεση εναντίον του εαυτού του, εναντίον της πρότασής του δηλαδή. Νομίζω ότι το κίνημα συμπαράστασης πρέπει να στηριχτεί και στις ατομικές περιπτώσεις, στο τι είναι ο καθένας αλλά και όλοι πρέπει να δικάζονται σχετικά τίμια. Δεν θα έλεγα δίκαιη δίκη, διότι δεν υπάρχουν δίκαιες δίκες κατά τη γνώμη μου, μια σχετική τιμιότητα είναι αναγκαία και μπορούμε να την επιβάλουμε.

Οι συνήγοροι των εμπλεκομένων ή όχι με την οργάνωση 17 Νοέμβρη, στη δίκη, πλην ελαχίστων εξαιρέσεων, δώσατε μια μάχη με έναν αντίπαλο που δεν επιμεριζόταν απλά στους παράγοντες μιας δίκης. Σας ασκήθηκαν πιέσεις και κατηγορηθήκατε ως μέρος του άξονα του κακού κατά τα αμερικάνικα πρότυπα. Τι απόνχο άφησε η δίκη όσον αφορά την υπεράσπιση των αστικών δικαιωμάτων (αυτό που λες μια σχετικά τίμια δίκη). Αναφέρομαι για την περίπτωση των 7 της Θεσσαλονίκης, τη δίκη του ΕΛΑ και ότι θα επακολουθήσει...

Νομίζω ότι αν μπορούν να οργανωθούν τέτοιες δίκες με τόσο εξόφθαλμη αδιαφορία για το πραγματικό υλικό που πρέπει να αποτελεί τη βάση μιας καταδικαστικής ή αθωωτικής κρίσης... αυτό θα το βρίσκουμε συνέχεια μπροστά μας και νομίζω ότι αυτό συμβαίνει και τώρα. Στην περίπτωση των 7, κρατήθηκαν άνθρωποι για πολλούς μήνες. Χρειάστηκε μια μεγάλη απεργία πείνας για να αποφυλακιστούν για να έρθει να αποδειχθεί ότι δεν υπήρχαν καθόλου στοιχεία για μένουν στη φυλακή. Το ίδιο γίνεται και με τις πολιτικού χαρακτήρα ή πολιτικού ενδιαφέροντος δίκες που γίνονται. Η δίκη για τον ΕΛΑ κατά τη γνώμη μου είναι μια πολύ χαρακτηριστική περίπτωση που δεν υπάρχει κανενός είδους στοιχείο για τίποτα και παρόλα αυτά σέρνονται σε μια δίκη άνθρωποι με λογικές και νομικές κατασκευές που δεν εφάπτονται σε τίποτα με την πραγματικότητα και θα έλεγα ότι είναι μνημεία ανορθολογισμού, δηλαδή παράλογου λόγου. Αυτό οδηγεί σιγά-σιγά

σε μια αποχαλίνωση του δικαστικού συστήματος και όχι μόνο. Μ' αυτόν τον τρόπο περνάει και στην καθημερινή δοσοληψία του ανθρώπου με το κράτος και κυρίως με την εκδοχή της ποινικής καταστολής. Εκεί τα πράγματα είναι πιο επίφοβα.

Από πολύ μικρός θυμάμαι άνθρωπους καθημερινούς, της δουλειάς και του μόχθου και μέχρι και το '90 να συμφωνούν ή να χαίρονται με τις ενέργειες της 17 Νοέμβρη, χωρίς να το διαδηλώνουν. Ήταν για αυτούς, ανεξάρτητα από το κόμμα που ψήφιζαν, ενός είδους λαϊκού εκδικητή, ένας που ενεργούσε για λογαριασμό τους και έπαιρνε τη ρεβάνς. Βέβαια πάντα υπήρχε η συνήθης πρακτορολογία για τα «ξένα κέντρα» για «προβοκάτσια στο λαϊκό κίνημα» κτλ. κτλ. από τους κομματικούς μηχανισμούς.

Όπως εξελίχθηκαν τα πράγματα μετά τη μεταπολίτευση, κατά τη γνώμη μου υπήρξε σφόδρα πιθανό να υπάρξει ένοπλη αντίσταση από μικρές ομάδες της αριστεράς. Δυο παράγοντες το έκαναν αναπόφευκτο και εκ των πραγμάτων αποδείχτηκε. Πρώτον ότι η ελίτ της χώρας φάνηκε ότι δεν ήταν δυνατόν να λύσει τα προβλήματα που αναπτύχθηκαν την περίοδο της χούντας και δεύτερον πολύς κόσμος συνειδητοποίησε γρήγορα ότι η ελληνική αριστερά ήταν ανεπαρκής εναλλακτική λύση. Δεν μπορούσε να ηγηθεί ενός ρεύματος ανθρώπων που στηριζόταν σε διαφορετικές από τις κλασσικές απόψεις που είχε η ελληνική αριστερά...

Ουσιαστικά ο πυρήνας του κράτους μετά τη μεταπολίτευση ήταν στελεχωμένος από ανθρώπους της χούντας, ενώ η συμπεριφορά της κυβέρνησης του Καραμανλή ήταν ιδιαίτερα αυταρχική προς τα λαϊκά στρώματα και στις πολιτικές τους δράσεις.

Συμφωνώ. Αυτό δημιούργησε εκ των πραγμάτων το έδαφος για να αναπτυχθεί μια πλήρης και κάθετη αντίσταση η οποία μπορούσε να οδηγήσει και στην ένοπλη εκδοχή της. Αρχίσαμε να μετράμε νεκρούς από την καταστολή ήδη από το '76 (Παναγούλης, Ισίδωρος Σιδέρης, Τσιβίκα στη διαδήλωση για τον αντεργατικό νόμο 330 κλπ.). Υπήρχε μια κατάσταση τέτοια που μπορούσε να οδηγήσει σε μια ένοπλη αντίσταση γιατί η κοινωνία είχε ωριμάσει ενώ δεν είχε αλλάξει το κράτος κι αυτό δημιουργούσε μια αντίφαση η οποία δεν μπορούσε παρά να δημιουργήσει τους όρους στο να αναζητηθούν τέτοιοι τρόποι. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι ένοπλες μορφές αντίστασης πρακτικά διακόπηκαν το '81 και για 2-3 χρόνια και άρχισαν με μεγαλύτερη ένταση από το '83 και μετά ότι οι ελπίδες διαψεύδονται. Τελικά καταλαβαίνουμε ότι οι ένοπλες μορφές αντίστασης παρακολούθησαν την κοινωνική διεργασία, δεν ήταν κάτι πέρα κι έξω από αυτήν. Αυτό δεν ήταν υπόθεση διαβολικών ανθρώπων και πιονιών που δεν ξέραν τι τους γίνεται. Ήταν ένα κομμάτι της κοινωνικής διεργασίας και από αυτό φαίνεται το ότι ήταν αρκετά ευρύς ο κύκλος των ανθρώπων που στήριζε στα πιο απίθανα επίπεδα αυτήν τη διαδικασία από την απλή ανοχή μέχρι την απλή στήριξη με ή χωρίς γνώση, τη στήριξη με συμμετοχή, χωρίς συμμετοχή. Και σίγουρα σε ένα κόσμο διανοουμένων της αριστεράς δεν ήταν η απορριπτέα εκδοχή όπως και σε ένα πολύ μεγάλο κομμάτι του λαού.

Αυτή η πραγματικότητα προσπάθησε να αντιστραφεί με το αστυνομικό σενάριο. Παρουσίασαν ότι ήταν μια ομάδα στενή 15-20 ατόμων οι οποίοι ήταν εκτός πραγματικότητας και έκαναν κάποιους δονκιχωτισμούς.

Στέκομαι στον ορισμό που είχες δώσει για την «επιτιθέμενη αριστερά» ο οποίος στη συνέχεια...

λοιδωρήθηκε αρκετά. Εγώ δεν νομίζω ότι ήταν εσφαλμένος. Λοιδωρήθηκε αρκετά διότι ξέφυγε από την καθεστωτική αριστερά. Εγώ νομίζω ότι έπρεπε μερικά πράγματα να ειπωθούν με τ' όνομά τους.

Αντέδρασαν πολλοί και με έναν τρόπο που φανέρωνε την ανεπάρκειά τους. Ήταν μια πολύ καλή πρόκληση.

Ηγέτες της απάντησης σ' αυτήν ήταν η εφημερίδα «ΤΟ ΒΗΜΑ» που βγήκε να υπερασπίσει την ελληνική αριστερά, η ΝΕΤ, κ.ο.κ. Ήταν μια ενδιαφέρουσα κατάσταση... Και ότι η Δαμανάκη (ΓΕΛΙΟ) κράτησε τα σκήπτρα της απάντησης της αριστεράς και μαζί με άλλους ανάλογους σαν το Ριχάρδο Σωμερίτη. Ήταν πολύ ενδιαφέρον ένας συνδυασμός του συγκροτήματος Λαμπράκη με αυτή τη Λαμπρή Αριστερά. Πρέπει να σκεφτούμε για αυτήν την άλλη αριστερά η οποία δεν βρήκε ποτέ χώρο έκφρασης στα συγκροτήματα του τύπου ή στον κατεστημένο λόγο εντός του πολιτικού συστήματος... εκεί κρύβονται ίσως και μερικά ελπιδοφόρα πράγματα. Νομίζω πως αξίζει τον κόπο να κάνουμε προσπάθειες να συζητηθεί η ιστορική εκδοχή που είχε η ένοπλη αντίσταση στην Ελλάδα δηλαδή ιστορική σχέση της με το ιστορικό γίγνεσθαι της χώρας και ενδεχομένως να δημιουργήσει και ένα διάλογο για το αν υπάρχει διέξοδος τώρα που φαίνεται ότι δεν υπάρχει πουθενά και φαίνεται να είναι τα πάντα φθαρμένα. ■

ΠΟΙΟΣ ΘΑ ΜΑΣ ΦΥΛΑΞΕΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ «ΦΥΛΑΚΕΣ»;

5-12-2003

Ο Ηρακλής Μαραγκάκης, ετών 22, πέφτει νεκρός από τις σφαίρες των Γιώργου Δημητρακάκη, αρχιφύλακα, Νίκου Μακρυποδάκη, ειδικού φρουρού και Θωμά Γκούτζα, ειδικού φρουρού. Η δολοφονία γίνεται κατά τη διάρκεια ελέγχου –μάλλον τυπικού ως εκείνη τη στιγμή– 17 χιλιόμετρα από τ' Ανώγεια της Κρήτης

«Φοβούμαστε, κ. πρόεδρε, ότι αυτό το επεισόδιο , δεν είναι ούτε μεμονωμένο, ούτε τυχαίο, ούτε έγινε από λάθος . Για πολλοστή φορά, αστυνομικοί πυροβολούν από πίσω και σε πολύ μικρή απόσταση, άοπλο νεαρό. Είναι το έβδομο θύμα τα τελευταία χρόνια. Τζελάλ, Σαπουνάς, Μουράτης, Μπουλάτοβιτς, Χριστόπουλος, Τσελνίκου, Λεωνίδης και τώρα Μαραγκάκης.

Έχουμε εβδομήντα (σ.σ. συνολικά) νεκρούς την τελευταία περίπου δεκαετία. Ασκήθηκαν ποινικές διώξεις , συνήθως με ενδεχόμενο δόλο, όπως και στην συγκεκριμένη περίπτωση, κατέληξαν όμως να είναι από αμέλεια ή οι αστυνομικοί αυτοί ποτέ να μην φτάσουν στο ακροατήριο» (πρακτικά της Βουλήςσυνεδρίαση 12/12/2003-315/9-12-2003 επίκαιρη ερώτηση του βουλευτή Διον. Γκούσκου προς τον υπουργό Δημόσιας Τάξης)

Πολλοί ίσως να θεωρήσουν ότι ο κ. Γκούσκος ανήκει σε κάποιο αντιπολιτευόμενο κόμμα που προσπαθεί εν όψει εκλογών να ανεβάσει επικίνδυνα τους τόνους κατηγορώντας την κυβέρνηση για φόνους πολιτών. Μόνο που ο κ. Γκούσκος είναι βουλευτής του κυβερνώντος κόμματος και σίγουρα δεν προσπαθεί να ασκήσει μια θεαματική και θανατολάγνα αντιπολίτευση. Ο ίδιος λίγες μέρες αργότερα (πιθανά μετά τις απαντήσεις που πήρε) θα δηλώσει ότι δεν προτίθεται να πολιτευτεί ξανά μια και, όπως είπε, η πολιτική και ο ρόλος του βουλευτή έχει απαξιωθεί πλήρως.

Εβδομήντα νεκροί. Μια στατιστική βουτηγμένη στο ανθρώπινο αίμα. Ένα νούμερο που θα ταίριαζε σε μια χουντική διακυβέρνηση, ίσως. Μόνο που υποτίθεται πως διανύουμε περίοδο δημοκρατίας - κάθε χρόνο γίνεται και γιορτή στο Μαξίμου. Κι οι αστυνομικοί υπάρχουν -υποτίθεται πάντα- για να διαφυλάττουν την ασφάλεια των πολιτών και όχι του καθεστώτος.

Η δολοφονία αυτή τη φορά στην Κρήτη, από τα ΤΑΕ

Αλήθεια τι είναι τα ΤΑΕ; Τα διαβόητα -και όχι περιβόητα- Τμήματα Αστυνομικών Επιχειρήσεων αποτελούν μια μορφή «ειδικών δυνάμεων» της αστυνομίας, αποτελούνται κυρίως από άτομα με προϋπηρεσία στις ειδικές δυνάμεις του στρατού, δίνουν λόγο απευθείας στην αστυνομική περιφέρεια και όχι στις κατά τόπους αστυνομικές διευθύνσεις και διενεργούν ελέγχους σε όλη την έκταση του νομού της αρμοδιότητάς τους . Η δημιουργία τους δεν πέρασε από τη φάση του διαλόγου στο νομοθετικό σώμα όπως κάθε άλλος νόμος. Οφείλουν την ύπαρξή τους στο προεδρικό διάταγμα 40 του 2001.

Και τι δουλειά έχουν στην Κρήτη; Την απάντηση θα μπορούσε να τη δίνει ο Όργουελ στο «1984», αλλά τη βρίσκουμε, με ανάλογη φρασεολογία, στο site του συνδικαλιστικού τους φορέα. Μεταξύ άλλων αναφέρει ότι: «η συλλογική μνήμη, η

αυτογνωσία όπως και η οργανωμένη πνευματική και πολιτιστική αντίσταση με τη βοήθεια της υγιούς και ανελλιπούς αστυνόμευσης, θα αντικαταστήσουν την φθαρμένη συνοχή και θα θωρακίσουν μια νέα κοινωνία με νέους κώδικες αρχών και αξιών» (www.sefeaa.gr). Ωραία φράση. Θα 'ταν απόλυτα ταιριαστή στο περίφημο « Ο ΑΓΩΝ ΜΟΥ» του Α. Χίτλερ.

Τα ΤΑΕ στην Κρήτη βρέθηκαν αντικαθιστώντας τα ΕΚΑΜ, που στη δεκαετία του '90 προσπαθούσαν να «εξυγιάνουν» την κρητική ύπαιθρο. Φυσικά, όσο κι αν ακούγεται τραγικό, θεωρήθηκαν από πολλούς σαν μια προσπάθεια της αστυνομίας να αποκαταστήσει τις σχέσεις της με τους κατοίκους, μια και η συμπεριφορά τους, κατά τη διάρκεια των ελέγχων, είναι σαφώς καλύτερη από την αντίστοιχη των προκατόχων τους. Ναι, ακόμα και με τα χέρια τους βαμμένα με αίμα.

Ήρθαν όταν το ποτήρι είχε πια ξεχειλίσει. Η πάγια πρακτική «ελέγχου» της δεκαετίας του '90 συμπεριλάμβανε άγριους ξυλοδαρμούς από τους, κουκουλοφόρους και χωρίς διακριτικά, άντρες των ΕΚΑΜ, δημόσια ξεγυμνώματα των «ελεγχόμενων» , χτυπήματα ακόμη και σε παιδιά, εφόδους - συγνώμη «ελέγχους»- με ανάλογες πρακτικές και φυσικά χωρίς ένταλμα σε σπίτια. Η κατάσταση μύριζε μπαρούτι. Οι Κρητικοί, με τον ατίθασο χαρακτήρα που τους διακρίνει, βρέθηκαν πιο προετοιμασμένοι και ετοιμοπόλεμοι απ' ότι θα τους ήθελε η αστυνομία. Άρχισαν ν' αντιμετωπίζουν τις εφόδους των ΕΚΑΜ στα ορεινά χωριά, πολλές φορές οπλισμένοι και με άγριες διαθέσεις, την ίδια ώρα που σύλλογοι, φορείς και απλοί πολίτες προσπαθούσαν με πιο ειρηνικά μέσα να αναστείλουν την δράση των κουκουλοφόρων.

Το κράτος δεν μπορούσε να υποχωρήσει αμαχητί. Με ανακοινώσεις που μιλούσαν για πάταξη του εμπορίου ναρκωτικών και όπλων αντικατέστησαν απλά τα ΕΚΑΜ με τα ΤΑΕ. Καμιά φορά όμως τα λόγια δεν συμβαδίζουν με τις πράξεις. Την ίδια εποχή αντικαθίσταται και ο καθ' όλα επιτυχημένος και βραβευμένος από την ΕΛΑΣ και το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, προϊστάμενος της Δίωξης Ναρκωτικών Ηρακλείου κ. Μεσοδιακάκης, ο οποίος μετατίθεται μετά τιμών και επαίνων. Κι από κείνη την ώρα το ναρκοεμπόριο «παίρνει τα πάνω του». Ο αριθμός των χρη-

στών ηρωίνης, στην πόλη, τριπλασιάζεται τη στιγμή που τα ΤΑΕ γυρνάνε από κανάλι σε κανάλι επιδεικνύοντας τα ξεριζωμένα δεντρύλια χασίς.

Και ο χορός συνεχίζεται. Η αστυνομία χρησιμοποιώντας κάθε μέσο - από μπλόκα στους δρόμους μέχρι ελικόπτερα- προσπαθεί να ελέγξει κάθε δραστηριότητα.

Κι αν βρεθεί προ απροόπτου όπως το «ατυχές συμβάν» (www. Sefeaa.gr- «ΑΤΥΧΙΑ ΣΤΑ ΤΑΕ»!!!) με τον Μαραγκάκη είναι πάντα πρόθυμη να νίψει τας χείρας της. Το πόρισμα της ανάκρισης βάσει του οποίου παραπέμπονται οι 3 ειδικοί «φρουροί» επιρρίπτει την ευθύνη στην «αντικοινωνική συμπεριφορά των (δ), (ε) και (στ) δραστών» (σ.σ. αφορά τον Μαραγκάκη και τους δύο συνεπιβαίνοντες) καθώς και «στην ροπή στα ναρκωτικά» των ιδίων. Τελικά ο κ. Γκούσκος είχε δίκιο και για τις ΕΔΕ.

Φυσικά υπήρξαν και οι συνεντεύξεις αστυνομικών οι οποίοι μιλούσαν για ανεκπαίδευτους αστυνομικούς και έλλειψη ψυχραιμίας. Διαψεύδονται όμως από το site των ΤΑΕ: « η σύνθεση των δυνάμεων των ΤΑΕ έγινε κατά πλειοψηφία από Ειδικούς Φρουρούς με μέσο όρο ηλικίας τα 25 χρόνια και με ποιοτική αξιολόγηση μέσω διατάξεων του ΑΣΕΠ, έχοντας υπηρετήσει στις ειδικές δυνάμεις του στρατού και κατέχοντας, η πλειοψηφία, τίτλους σπουδών Ανωτέρων και Ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, χωρίς να υπάρχει το δικαίωμα να υπηρετήσει κανείς στον τόπο απ' όπου κατάγεται. Επίσης οι Διοικητές και οι βαθμοφόροι, είναι έμπειροι αξιωματικοί με ικανή γνώση στο αντικείμενο αλλά και στις τοπικές ιδιαιτερότητες»(www.sefeaa.gr)

Και σίγουρα δεν καλύπτονται από το νόμο: «αστυνομικός που για οποιονδήποτε λόγο δεν υποβάλλεται στην συντηρητική εκπαίδευση ή δεν πιστοποιείται κατ΄ αυτήν η ικανότητά του, δεν επιτρέπεται να κατέχει ή να φέρει πυροβόλο όπλο, αυτό δε που τυχόν κατέχει υποχρεούται να το παραδώσει αμέσως στην υπηρεσία του» (νόμος 3169- άρθρο 5- παράγραφος 5). Καθώς και: «ο αστυνομικός επιτρέπεται να κατέχει και να φέρει τον οπλισμό για τον οποίο έχει εκπαιδευτεί, εφόσον κρίνεται σωματικά και ψυχικά κατάλληλος» (νόμος 3169- άρθρο 2- παράγραφος 1).

Τουλάχιστον αυτή τη φορά δεν ακούσαμε για «τυχαία εκπυρσοκρότηση» τριών όπλων ταυτοχρόνως. Κάτι είναι κι αυτό.

Τα μέλη των ΤΑΕ δεν φάνηκαν ν' ανησυχούν ιδιαίτερα. Η ανακοίνωσή τους με τίτλο «ΑΤΥΧΙΑ ΣΤΑ ΤΑΕ» (!!!!!) δεν μοιάζει να ασχολείται με την εν ψυχρώ δολοφονία, αλλά με το να κατακεραυνώσει τον εκπρόσωπο του συνδικαλιστικού φορέα των αστυνομικών που δεν τους έβγαλε λάδι, που δεν τήρησε την «ομερτά».

Και γιατί ν' ανησυχήσουν άλλωστε; Τόσο ο νόμος όσο και οι προηγούμενες ανάλογες αποφάσεις δίνουν το στίγμα του «τι μέλλει γενέσθαι». Ο νόμος 3169 - άρθρο 6 δίνει το ίδιο πλαφόν ποινής στον αστυνομικό που θα δώσει το περίστροφό του για μερικές «μπαλωθιές» σ' ένα γάμο, με τον αστυνομικό που θα σκοτώσει εν ψυχρώ πολίτη. Έξι μήνες φυλάκισης.

Όσο για τις προηγούμενες ανάλογες περιπτώσεις; Έχουμε λαμπρά παραδείγματα:

Στις 10/11/96 ο αστυνομικός Δημ. Τρίμης εκτελεί εν ψυχρώ κατά τη διάρκεια «ελέγχου» τον μικροπωλητή Τάσο Μουράτη ενόσω ο δεύτερος βρισκόταν ακινητοποιημένος στο έδαφος. Στις 23/10/98 ο αστυνομικός Βαντούλης σκοτώνει τον 17χρονο μαθητή Μάρκο Μπουλάτοβιτς γιατί τον «θεωρεί ύποπτο κλοπής». Με ανάλογους τρόπους σκοτώνονται και οι Σαπουνάς, Τζελίλ, Λεωνίδης και τόσοι άλλοι.

Οι ποινές βγαλμένες με καρμπόν. Δύο - τρία χρόνια που θεωρούνται εξαγοράσιμα ή με αναστολή και οι φύλακες του νόμου και της τάξης δεν περνάνε ούτε μια μέρα στη φυλακή. Και το χειρότερο; Σε κάποιες άλλες περιπτώσεις (βλ. Τσόσκου, Μούγκα κ. ά.) δεν γίνεται καν δικαστική ανάκριση. (Πηγή: Ελληνικό Παρατηρητήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι. www.greekhelsinki.gr). Κάτι τέτοιες στιγμές θυμάμαι εκείνον το «δύστυχο» δόκιμο που καταδικάστηκε σε φυλάκιση, γιατί σκότωσε σκυλιά στο στρατόπεδο που υπηρετούσε.

Έτσι και τώρα. Από την πρώτη στιγμή ο δικηγόρος της οικογένειας Μαραγκάκη φωνάζει για το αυτονόητο: ότι ένα αυτοκίνητο που έχουν πυροβοληθεί τα λάστιχά του και μόνο - όπως ισχυρίζονται οι φονιάδες - δεν μπορεί να μετακινηθεί για 17 χλμ. (μέχρι τα Ανώγεια, όπου αμέσως μετά το φόνο μεταφέρθηκε το αυτοκίνητο των θυμάτων) σ' ένα δρόμο στενό γεμάτο στροφές και γκρεμούς. Ο ιατροδικαστής κ. Μιχαλοδημητράκης, στο πόρισμά του λέει, ότι ο Μαραγκάκης πυροβολήθηκε από ύψος 1.50 μ. (από το ύψος του ώμου δηλαδή) και δεν υπάρχει εξοστρακισμός της σφαίρας. Και οι δύο αγνοούνται επιδεικτικά.

Μ' ένα πόρισμα που τους βγάζει λάδι, οι φονιάδες μεταφέρονται, χωρίς χειροπέδες, αρχικά στην Ασφάλεια Ηρακλείου κι από κει στις φυλακές Αλικαρνασσού όπου και θα τύχουν ιδιαίτερης - φυσικά - μεταχείρισης από τους συναδέλφους τους. Όχι και νάχουν την τύχη κοινών ποινικών.

Όμως η αστυνομία δείχνει να μην έχει κλείσει τους λογαριασμούς της με την κοινωνία. Η καθ' όλα δίκαιη αντίδραση φίλων του Μαραγκάκη και πολιτών, που ακολούθησε την επόμενη μέρα, με τα γνωστά επεισόδια στην Ασφάλεια Ηρακλείου δεν αντιμετωπίζεται με την ίδια επιείκεια . Έξι συλλήψεις. Τρεις φίλοι του νεκρού και τρεις «γνωστοί - άγνωστοι» παραπέμπονται με βαρύτατες (έως κακουργηματικές) κατηγορίες. Η δίκη τους, φυσικά, δεν γίνεται από το αυτόφωρο - θα' ταν δύσκολο να καταδικαστούν - αλλά ορίζεται για τις 28 Ιουνίου, όταν θα' χουν ηρεμήσει τα πνεύματα και θα' χουμε πιο πολλές διαφημίσεις για την ολυμπιάδα και το λαμπρό έργο της αστυνομίας. Αλήθεια, από το '74 είχαμε να δούμε να διαφημίζονται τα σώματα ασφαλείας.

Φυσικά ή όποια στάση της αστυνομίας δεν θα μπορούσε να είναι το ίδιο αποτελεσματική χωρίς την αμέριστη υποστήριξη των ΜΜΕ. Στις 6/12, επομένη του φόνου, πληροφορηθήκαμε από την TV για τα επεισόδια στην ασφάλεια Ηρακλείου, ε , και παρεμπιπτόντως μας ανέφεραν και το λόγο για τον οποίο γίνονταν. Ξέχασαν βέβαια, σε αντίθεση με άλλες περιπτώσεις, να μας πουν κάποιες λεπτομέρειες, όπως τα ονόματα των φονιάδων. Δεν είναι περίεργο. Εξάλλου, ελάχιστες αναφορές, κρυμμένες πίσω από κοσμικά γκαλά, έχουν γίνει και για τις καταδίκες της χώρας μας, από οργανώσεις όπως η Διεθνής Αμνηστία, ο ΟΗΕ, η Διεθνής Ομοσπονδία Ελσίνκι αναφορικά με βασανιστήρια σε διάφορα σημεία κράτησης ανθρώπων.

Τελικά τα όπλα που «εκπυρσοκροτούν» δεν είναι το μόνο πρόβλημα της εκσυγχρονισμένης και διαφημιζόμενης αστυνομίας μας.

Όλο και συχνότερα αναφορές ανθρώπων που έχουν υποστεί κακομεταχείριση ή και βασανιστήρια ακόμα, από την αστυνομία, έρχονται στην επιφάνεια. Ένας ακόμα μεγαλύτερος αριθμός, παραμένει στο σκοτάδι, κάτω από το φόβο μιας απέλασης ή ενός «τυλίγματος σε μια κόλλα χαρτί». Και σ' αυτές τις περιπτώσεις η αντιμετώπιση είναι ανάλογη. Πορίσματα που αθωώνουν αστυνομικούς βρίσκονται στην πρώτη γραμμή. Ακούγονται αποτελέσματα ΕΔΕ, - που θα φαίνονταν τραγελαφικά αν δεν αφορούσαν ανθρώπους - και που μιλούν μέχρι και για ανθρώπους που «χτυπιούνται μόνοι τους μέχρι θανάτου» μέσα σε αστυνομικά τμήματα (βλέπε περίπτωση Αριστείδη Νεοφώτιστου - 7/05/2003). Και γιατί όχι; Η πολιτική και δικαστική κάλυψη στα χαϊδεμένα παιδιά του κράτους είναι απόλυτη.

Θα πείτε βέβαια, κάποιοι από τους αναγνώστες, ότι δουλειά της αστυνομίας δεν είναι μόνο να σκοτώνει και να βασανίζει. Ότι κύριο μέλημά της είναι να μας προστατεύει από τους κακούς.

Θα μπορούσε να είναι σωστή μια τέτοια παρατήρηση, αν ίσχυε κιόλας. Γιατί τελικά αυτό που είδαμε τα τελευταία χρόνια, είναι κάπως διαφορετικό. Η διαρκής αναβάθμιση της αστυνομίας, οι συνεχείς προσλήψεις αστυνομικών, η δημιουργία νέων σωμάτων και μονάδων, μόνο μείωση της εγκληματικότητας δεν έχει προσφέρει. Τα μόνα αποτελέσματα του εκσυγχρονισμού της, είναι η διαρκώς αυξανόμενη καταστολή, ο έλεγχος κάθε δραστηριότητας των πολιτών και τελικά η επιβολή της παρουσίας του εκσυγχρονισμένου χωροφύλακα πάνω απ' τα κεφάλια μας. Ναι, φτάσαμε σ' αυτό το σημείο: να δεχόμαστε αδιαμαρτύρητα ειδεχθείς θεσμούς, όπως ο πολυδιαφημισμένος «αστυνομικός της γειτονιάς» σαν πανάκεια για την ασφάλειά μας - που παρεμπιπτόντως έχει αναχθεί σε μόνη και κυρίαρχη ιδεολογία. Το αυτί και το μάτι του κράτους βρίσκονται πια παντού (είτε με κάμερες, είτε με τη φυσική παρουσία του χωροφύλακα) επιτηρώντας κάθε κίνηση ή λόγο μας για να προλάβει οποιαδήποτε «παρέκκλιση» από το επιτρεπτό μοντέλο υπηκόου. Η όποια διεκδίκηση των πολιτών προσκρούει πλέον στις διμοιρίες των Ρόμποκοπ , που πνίγουν το δίκιο στα δακρυγόνα -και από δω και στο εξής και με τα νεοαποκτηθέντα «όπλα παράλυσης μέσω ηλεκτρικών εκκενώσεων (ηλεκτροσόκ)» . Η εποχή του διαλόγου στο δρόμο, πέρασε. Το μήνυμα των καιρών είναι άλλο: Υποταγή ή Θάνατος. Το μέλλον της χώρας στο εξής σκιάζεται απ' αυτόν τον ιδιότυπο στρατό κατοχής. Η οποιαδήποτε κυβέρνηση ή εργοδοσία (το ίδιο δεν κάνει;) δε χρειάζεται πια να πείσει. Της αρκεί να επιβάλει. Κι αυτή είναι η αστυνομία που της χρειάζεται. Μια αστυνομία που θα μπορεί να καταστέλλει, να βασανίζει ακόμα και να σκοτώνει ατιμώρητα.

Τελικά η εποχή του αστυνόμου - δικαστή Ντρέντ που δικάζει, καταδικάζει και εκτελεί επιτόπου είναι τόσο μακριά; ■

Ενάντια στον πόλεμο το ρατσισμό, τη διεθνή τρομοκρατία της Ε.Ε. και ΝΑΤΟ. ΙΝΑ ΠΑΝΤΕΣ ΕΝ ΩΣΙ

Η **Παγκληρική Αγωνιστική Κίνηση** με τεταμένη την προσοχή της παρακολουθεί τις εξελίξεις στην Ευρώπη και ειδικότερα στην τελευταία σύνοδο των ηγετών της Ε.Ε. στη Χαλκιδική. Διαπιστώνει πολύ κομπασμό και βερμπαλισμό για την οικοδόμηση της δήθεν Ενωμένης Ευρώπης των 25 ή και περισσοτέρων. Πρόκειται για ένα οικοδόμημα όπου κάποιοι σφετερίζονται τον κοινωνικό πλούτο, τον συσσωρεύουν στα ταμεία τους και δια της παγκοσμιοποίησης τον διακινούν με ταχύτητα αστραπής σ' όλο τον πλανήτη διαλύοντας, κατά το συμφέρον τους, οικονομίες χωρών και θέτοντας ολόκληρους λαούς στο περιθώριο και την ανέχεια, ενώ ταυτόχρονα η εξαθλίωση επεκτείνεται σ' όλο και μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού, εφ' όσον η ανεργία αυξάνεται και το εφεύρημα της ημιαπασχόλησης τίθεται στην υπηρεσία των ισχυρών. Αυτή την Ευρώπη, στην οποία τα χάσματα των κοινωνικών ανισοτήτων διευρύνονται, μόνο ως γνήσιοι απόγονοι φαρισαίων θα μπορούσαμε να ονομάσουμε ενωμένη. Είναι πασίδηλο ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι επιθετικός συνασπισμός των ισχυρών εναντίον των αδυνάτων, γι αυτό και αρνούμαστε να την αποκαλέσουμε Χριστιανική.

Η **Παγκληρική Αγωνιστική Κίνηση** θεωρεί ανάλγητες και αντιχριστιανικές τις προτάσεις και τις αποφάσεις των ηγετών της Ε.Ε. για την αντιμετώπιση του προβλήματος της προσφυγιάς. Πονά κυρίως ο πρόσφυγας και όχι αυτός που τον υποδέχεται, για αυτό είναι απάνθρωπο να προτείνεται η δημιουργία στρατοπέδων παραμονής-κράτησης εκτός Ε.Ε. και απαράδεκτη η δημιουργία μιας Ευρώπης-φρούριο. Οι χριστιανοί που εικονίζουμε τον Τριαδικό Θεό με τη φιλοξενία υπό του Αβραάμ τριών αγνώστων σ' αυτόν νεανίσκων, δεν μπορούμε να συναινέσουμε σε τέτοιες προτάσεις. Η αδιάκριτη φιλοξενία και ο αγώνας για ίσα δικαιώματα είναι μονόδρομος για μας. Μόνη πολιτική μας πρόταση, η εξάλειψη των αιτιών που γεννούν το πρόβλημα. Να τεθεί τέλος στην νεοαποικιοκρατία, μα πάψουν οι ισχυροί της "Δύσης" να λυμαίνονται τον πλούτο των υπό ανάπτυξη χωρών και να ενισχυθούν οι οικονομίες τους με την επιστροφή των προϊόντων της λεηλασίας που υπέστησαν, αυτή είναι η χριστιανική λύση για το πρόβλημα. Εμείς δεν θέλουμε απλά να μη μας χτυπά την πόρτα ο πρόσφυγας, αγωνιζόμαστε για να μπορεί να παραμείνει, να δημιουργήσει και να ζήσει αξιοπρεπώς στον τόπο του.

Η Παγκληρική Αγωνιστική Κίνηση καταγγέλλει επίσης τη νέα συμφωνία υποτέλειας της Ε.Ε. έναντι των ΗΠΑ με την οποία προβλέπεται παράδοση Ευρωπαίων πολιτών –κι όχι μόνο– στις στρατιωτικές επιτροπές των ΗΠΑ, οι οποίες, ας σημειωθεί, δεν υποχρεώνονται για κάτι ανάλογο, αλλά αντίθετα έχουν εξασφαλίσει για τους πολίτες τους το προνόμιο να δικάζονται στη χώρα τους ακόμη και για εγκλήματα του κοινού ποινικού δικαίου που διαπράττουν σε άλλες χώρες. Ως χριστιανοί δεν έχουμε το δικαίωμα να επιτρέψουμε να οδηγούνται συνάνθρωποί μας στην ατίμωση του Γκουαντανάμο και στην ηλεκτρική καρέκλα γι αυτό: *καλούμε τους λαούς να ανατρέψουν στην πράξη την κατ' ευφημισμόν λεγόμενη συμφωνία δικαστικής αρωγής και στην ουσία συμφωνία ραγιαδισμού και υποτέλειας των ηγετών της Ε.Ε. έναντι των ΗΠΑ.*

Είμαστε πεπεισμένοι ότι το πολιτιστικό οικοδόμημα που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων την κουλτούρα και την πίστη των λαών, δεν δύναται να στηριχτεί στην οικονομική εξαθλίωση και στην υποτέλεια και όσοι πιστεύουν κάτι τέτοιο πλανώνται οικτρά. Η γιγάντωση του μεγάλου κεφαλαίου σαρώνει στο πέρασμά του κάθε πολιτιστική αξία και αυτό βιώνουμε καθημερινά. Μόνο όσοι έχουν μάτια και δεν βλέπουν, δεν το αντιλαμβάνονται. Ο οικονομικά υπόδουλος δεν μπορεί να είναι πολιτιστικά ελεύθερος. Το σχήμα "ναι στην οικονομική-όχι στην πολιτιστική ένωση" είναι οξύμωρο, αντιεπιστημονικό, αντιδιαλεκτικό...

Πρότυπο οργάνωσης της νέας ανθρώπινης κοινωνίας για μας ο τρόπος ύπαρξης της Εκκλησίας των πρώτων Χριστιανών, στην οποία δεν υπήρχαν πλούσιοι και ενδεείς, γιατί τα είχαν όλα κοινά και από το κοινό ταμείο έπαιρνε ο καθένας ότι είχε ανάγκη. Ο κόσμος αυτός είναι ζήτημα βούλησης και όχι τελεολογίας, δεν θα μας χαριστεί, θα τον κατακτήσουμε και θα τον οικοδομήσουμε με αγώνες...

Ενώστε τη φωνή σας μαζί μας, ενωθείτε σ' ένα κοινό μέτωπο μ' όσους αγωνίζονται στο πλευρό των πτωχών και των αδυνάτων, εκεί μας θέλει ο Χριστός, η ιδιώτευση δεν είναι ίδιον του Χριστιανού.

(Το κείμενο αυτό μοιράστηκε στην αντιπολεμική συγκέντρωση στις 27-9-2003 στην Αθήνα)

«ΞΑΙΓΙΝΑ»

Για το έργο που παρουσίασε παιδική σκηνή με τη Σοφία Φρακτοπούλου

Συνέντευξη με τη Σοφία Φρακτοπούλου

– Στις 22 Νοεμβρίου είδαμε μια πολύ ωραία παράσταση με παιδιά, το έργο «Ξαίγινα». Ένα έργο βαθιά αντιπολεμικό, σατυρικό, που έφερνε τον πόλεμο σε μια ρήξη με την ουσία του ανθρώπου. Μια ζωή απλή, βατή, με απολαύσεις καθημερινές κόντρα σε ότι την καταστρέφει. Τίνος ήταν η ιδέα το σενάριο;

– Μαζευόμασταν με τα παιδιά και ξεκινήσαμε κάποιες συζητήσεις για το τι θα μας άρεσε να παίξουμε. Τι είναι αυτό που μας απασχολεί περισσότερο αυτήν την εποχή –τα παιδιά ούτως ή άλλως βλέπουν τηλεόραση, ακούνε τους μεγάλους για τους πολέμους, για το Αφγανιστάν, στο Ιράκ, εδώ, εκεί... Βγήκε ότι θα ήταν πολύ ωραίο να κάναμε ένα έργο για τον πόλεμο. Από κει και πέρα λέγαμε διάφορες ιστορίες, πάνω στον πόλεμο, έλεγα εγώ τις δικές μου, τα παιδιά έλεγαν τις δικές τους και σιγά-σιγά φτιάξαμε ένα σενάριο, όλοι μαζί και στη συνέχεια δουλεύαμε ως εξής: με αυτοσχεδιασμούς. Δηλαδή, πώς θα μπορούσε να περπατάει ο πόλεμος; πώς θα μπορούσε να περπατάει ένας δυνατός, ένας χοντρός, ένας ασθενικός, ή πώς θα ήταν η κίνησή του, πώς θα ήταν το βλέμμα του...

– είναι το τεχνικό μέρος της υπόθεσης...

– Δεν είναι απλά το τεχνικό γιατί είναι και το ουσιαστικό. Το παιδί «έβγαινε» από τον εαυτό του και λειτουργούσε σαν να ήταν κάποιος άλλος, σαν να ήταν ένας πόλεμος, ένας στρατιώτης, η γυναίκα ενός πολέμαρχου. Δεν με ενδιέφερε το παιδί να παπαγαλίσει κάποιους διάλογους και να βγει να τους επαναλάβει. Όταν βρίσκεται στη σκηνή πρέπει να είναι στο ρόλο αυτού που παίζει: να παίζουν τα μάτια του η παραμικρή του κίνηση... συμμετέχει με όλα. Από τη στιγμή που θα μπορέσει να συμβεί αυτό δεν θα χρειάζεται το παιδί να αποστηθίσει διάλογους. Αυτοσχεδιάζει, είναι ο «άλλος», μιλάει σαν να είναι ο «άλλος».

– Κάθε πρόβα δηλαδή ήταν διαφορετική από τις άλλες;

– Σε κάθε πρόβα τα παιδιά έλεγαν διαφορετικά λόγια έχοντας πάντα ένα μπούσουλα. Υπήρχε το σενάριο και αυτοσχεδίαζαν.

– Θα μπορούσαμε να πούμε ότι η παράσταση που όσοι είμαστε εκεί και απολαύσαμε ότι ήταν μια καλά οργανωμένη πρόβα;

– Ναι.

– Θα μπορούσαμε να την ξαναδούμε; Υπάρχει κόσμος που την έχασε επειδή δεν το ήξερε (αναγγέλθηκε κάτι ώρες πριν την παρουσίασή της) και επίσης κόσμος που θέλει να την ξαναδεί.

– Και τα παιδιά επίσης θέλουν. Αν ο Μορφωτικός πάλι μεσολαβήσει για την αίθουσα του θεάτρου νομίζω ότι θα μπορέσουμε να την ξαναπαίξουμε.

– Σε ρωτάω διότι έχω μάθει ότι συνάντησε αρκετές δυσκολίες τόσο στο ξεκίνημα από τον περσινό χειμώνα (υπήρξαν αλλαγές μέχρι να σταθεροποιηθεί μια ομάδα των 6-7 παιδιών με εσένα μαζί) και κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας για την παράσταση.

– Είχαμε να αντιμετωπίσουμε πάρα πολλούς «δράκους», όπως είναι ο «δράκος» των αγγλικών, των γαλλικών, του υπολογιστή, της εκδρομής, της αποχής των παιδιών από το σχολείο για διάφορους λόγους, της κούρασης των γονιών να φέρουνε τα παιδιά... και όσον αφορά το θέατρο... κάποιοι φοβήθηκαν ότι τα παιδιά θα χαλάσουνε τα έτοιμα σκηνικά του Δημοτικού θεάτρου.

Μας βοήθησε ο Μορφωτικός Σύλλογος και πήραμε τουλάχιστον την αίθουσα γιατί έπρεπε να ολοκληρωθεί αυτή η προσπάθεια των παιδιών. Είχα δώσει το λόγο μου στα παιδιά... Κάποια στιγμή είπα στα παιδιά ότι μάλλον τελειώνει (άκαρπα) η προσπάθειά μας... ότι πρόβες κάναμε-κάναμε, αυτό ήταν...

– Και τα παιδιά τι είπαν;

– »Και γιατί να τελειώσει»... «εμείς θέλουμε να το δείξουμε»... «θέλουμε να 'ρθουν οι φίλοι μας να του δουν»... και έτσι, τους έδωσα το λόγο μου ότι θα κάνω ότι μπορώ για να το δείξουμε προς τα έξω. Και τελικά το κατορθώσαμε.

– Δηλαδή έγινε για ένα πείσμα...

– Όχι. Έγινε γιατί η επιθυμία των παιδιών ήταν να γίνει. Δηλαδή αν τα παιδιά ήταν αδιάφορα, στο στυλ «εντάξει, και τι έγινε...», δεν θα επέμενα. Αλλά από τη στιγμή που τα παιδιά επέμεναν... ήθελαν να το δείξουν στους γονείς τους, στους συμμαθητές τους, ε! ήμουν υποχρεωμένη αφού το ξεκίνησα μαζί τους να το παρουσιάσουμε.

– Τα παιδιά πως αισθάνθηκαν την όλη διαδικασία και προετοιμασία, αν και τα χειροκροτήματα της παράστασης έχουν κι αυτά τη σημασία τους.

– Οι διαδικασίες ήταν δημοκρατικές. Δηλαδή δεν ήμουν εγώ ο ιεροφάντης που αποφάσιζα τι θα γίνει και πώς θα γίνει. Η όλη προετοιμασία έβγαινε από τα ίδια τα παιδιά. Μέσα από τον αυτοσχεδιασμό τα παιδιά τελικά επέλεγαν το ποιος θα παίξει τον κάθε ρόλο. Σηκωνόταν ας πούμε ο Νότης να παίξει τον πόλεμο. Τον έβλεπαν τα παιδιά, πως κινείται, πως κοιτάει, πώς περπατάει και έλεγαν: δεν μας πείθει. Αυτός που έλεγε ότι δεν τον πείθει σηκωνόταν και έκανε το ανάλογο και φυσικά είχε να αντιμετωπίσει τα σχόλια και την κριτική των υπολοίπων παιδιών. Σηκωνόταν κάποιος άλλος μετά και στο τέλος κατέληγαν σε αυτόν που τους πείθει. Αυτή ήταν η διαδικασία... τα ίδια τα παιδιά επέλεγαν τους ρόλους τους. Επίσης στόχος μου ήταν τα παιδιά να σέβεται ο ένας τον άλλο, να αλληλοβοηθούνται. Το θέατρο είναι μια συλλογική κατάσταση, δεν είναι ο καθένας για πάρτη του. Αν κάποιος ξεχνούσε ή στεκόταν αμήχανος, μπλοκαριζόταν και σταματούσε, προσπαθούσε να τον βοηθήσει ο άλλος, με κάποιες ερωτήσεις που θα του 'κανε να τον επαναφέρει. Δε χρειαζόταν να επέμβω εγώ.

– Κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας υπάρχει μια δέσμευση, υπάρχει μια κούραση και – αν θες– μπορεί να βγει ένας εκνευρισμός. Σε γενικές γραμμές απολάμβαναν τις πρόβες τους;

– Ποτέ δεν βγήκε εκνευρισμός από τα παιδιά. Από τους γονείς έβγαινε. Τα παιδιά ήταν γεμάτα αγωνία: «Σοφία θα κάνουμε αύριο πρόβα;». Ήταν ένας χώρος που ήταν δικός τους, λειτουργούσαν όπως αυτά ήθελαν, χωρίς να είναι υποχρεωμένα να αποστηθίσουν κάποιο κείμενο...

– Πώς εξηγείς το γεγονός ότι «ηθοποιός» από την παιδική αυτή ομάδα ήθελε 24 ώρες να κάνει πρόβα;

– Είχαν πάρα πολύ χαρά γιατί ήταν δική τους ιστορία. Και η διαφήμιση του έργου που έγινε μια μέρα πριν ήταν μεγάλη εμπειρία για τα παιδιά. Βγήκαν με χαρτάκια, με μικρές αφισούλες για τα μαγαζιά. Στην αρχή αφήνανε το χαρτί έτσι παγωμένα... μετά τους εξήγησα ότι το χαρτάκι αυτό είναι σαν όλα τα άλλα και μπορεί να πεταχτεί. Άρχισαν να μιλάνε για το έργο τους και να εκτίθενται στον κόσμο.

– Αυτό είναι βασικός σου στόχος, η έκθεση μπροστά στους άλλους;

Το να μπορεί να εκτίθεται το παιδί, χωρίς να φοβάται. Αύριο μ' αυτό τον τρόπο θα εκτεθεί στο διευθυντή του, στο αφεντικό του και στους άλλους ανθρώπους και...

– θα πρέπει να είναι ο εαυτός του...

– ...να μη φοβάται για τον τρόπο που μιλάει, για τον τρόπο που κινείται. Όταν πέρασαν από την ψαραγορά και δίναν τα χαρτάκια, ερχόταν και μου λέγαν: «αυτός μας είπε ότι δεν θέλει τίποτα, τι να κάνουμε;» «Εντάξει, κάποιοι δεν θέλουν»... «Αυτός Σοφία μας είπε πηγαίνετε πιο κει», «Δεν είναι τίποτα, συνεχίστε πιο πέρα». Δεν χρειάζεται να «κουμπωθούν» επειδή κάποιος τους μίλησε λίγο απότομα ή δεν τον ενδιέφερε... Το αντιμετωπίζεις, λες ότι υπάρχει και αυτό. Μαθαίνω τη ζωή, μαθαίνω να εκτίθεμαι, μαθαίνω να επιμένω.

– Η δραστηριότητα ενός παιδιού στη θεατρική ομάδα μπορεί να είναι καταλύτης για τη ζωή του;

– Ναι αρκεί ο εμψυχωτής να μην «καπελώνει» να είναι σε μια απόσταση, απλά να εμψυχώνει το παιδί...Να το αφήσει να ανθίσει το παιδί... Να μην του λέει τι θα κάνει γιατί έτσι του κόβει τον αυθορμητισμό του

– ...του στερεί τη χαρά της ανακάλυψης...

– Ακριβώς! Ενώ είναι καλύτερα να του δώσεις το ερέθισμα και να τον αφήσεις. «Πώς θα μίλαγες, πώς θα έκανες, τι θα έλεγες...». Δεν του λες θα πεις έτσι. Πρέπει να μπεις στο ρόλο να αφήσεις τη φωνή σου να βγει, να απελευθερωθεί... την κίνησή σου... όλα! Θεωρώ ότι είναι μια εμπειρία για τα παιδιά πάρα πολύ σοβαρή. Και το πιο σοβαρό ότι μαθαίνουν να σέβονται το ένα το άλλο. Δεν μπορεί να μιλά ο φίλος σου κι εσύ να τον διακόπτεις. Τον αφήνεις να τελειώσει και μετά... Εκεί έδινα πολύ μεγάλη σημασία. Κι εγώ όταν μιλούσα πολλές φορές με διέκοπταν «Σοφία αυτό... εκείνο...». Κι εκεί ήμουνα: «Όχι παιδία δεν θα με διακόπτετε, αφού δεν διακόπτω κανέναν από σας την ώρα που μιλάει. Κανένας δεν διακόπτει κανέναν». Εκεί μόνο έβαζα κάποια όρια κι όχι αν θα χρησιμοποιούσαν εκείνη τη λέξη ή την άλλη στις πρόβες.

– Είδαμε ένα πολύ μινιμαλιστικό σκηνικό και ήταν πολύ ευχάριστο το γεγονός ότι η σκηνική παρουσία των παιδιών, η εκφραστικότητά τους υπερκάλυψε την απουσία ενός φανταχτερού ή εντυπωσιακού σκηνικού. Έχουμε ανάγκη από σκηνικά, ακριβά, εντυπωσιακά κτλ;

– Τα παιδιά έπαιζαν με την ψυχή τους... Σίγουρα δεν είναι κάτι κακό να έχεις ωραία σκηνικά αλλά θεωρώ ότι μια πολύ καλή παράσταση μπορεί να βγει και με πολύ λιτά σκηνικά. Θεωρώ ότι το θέατρο είναι η τέχνη των τεχνών, δηλαδή τα περιέχει όλα, και το εικαστικό και τη μουσική και το χορό... θα μου άρεσε τα παιδιά να δουλεύουν και στο εικαστικό, ας πούμε να φτιάξουν καπέλα ή κάποια στιγμή να φτιάξει μια μάσκα από άχρηστα υλικά... ούτως ή άλλως δουλεύω με άχρηστα υλικά. Με απλά πράγματα που είναι άχρηστα όπως ένα κομμάτι φελιζόλ, κλαριά, φύλλα, θα μπορούσαν να κάνουν υπέροχα πράγματα, αλλά δεν είχαμε το χρόνο...

– Μια ερώτηση που δεν έχει να κάνει με τη συγκεκριμένη παράσταση. Έχεις στόχους για μια παιδική σκηνή εδώ στην Αίγινα;

– Ένα όνειρο που έχω είναι ένας χώρος των παιδιών και που αυτά θα μπορούν να δουλεύουν στο θεατρικό παιχνίδι, θα μπορούν να παίζουν μουσική, να μαθαίνουν χορούς, θα μπορούν γενικά να συναντιούνται. Ένα πολιτιστικό στέκι παιδιών δηλαδή. Θα μπορούσα να συνεργάζομαι με ψυχολόγους, θα μπορούμε να συζητάμε μερικά προβλήματα. Αλλά αυτό χρειάζεται ένα μικρό πυρήνα με γονείς που θα έχουν το μεράκι να βοηθήσουν, με κάποιο φίλο ψυχολόγο, με κάποιο φίλο μουσικό... από μόνος του δεν μπορεί κανείς να τα κάνει όλα. Όχι με στόχο το κέρδος... Ο κόσμος αν είναι να αλλάξει θα αλλάξει με τα παιδιά. Στόχος να γίνονται ολοκληρωμένες προσωπικότητες, υπεύθυνοι άνθρωποι.

– Ειδικά για το θέατρο– χωρίς να διαχωρίζουμε τις δραστηριότητες;

– Μια μόνιμη παιδική σκηνή που να έρχονται παιδιά και να παίζουν.

ΠΑΙΔΙΑ ΓΡΑΦΟΥΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ ΠΟΥ ΕΠΑΙΞΑΝ:

Εμένα μου έκανε εντύπωση το εξής: μου άρεσε αυτή η σκηνή που ήταν στο πλοίο με τον Πολέμαρχο. Μετά μου άρεσε η σκηνή που έπαιζε ο Πολέμαρχος με τη γυναίκα του. Εγώ βγήκα στο τέλος που λέγαμε: «Νάτος και νάτος και νάτος. Δώσ' του και δώσ' του και δώσ' του. Μια του βρωμιάρη, μια του ψυλλιάρη. Νάτος και νάτος και νάτος» Μετά εγώ έβγαινα και έλεγα από μια ευχή και πέταγα πέτρες και έλεγα να μην ξανάρθει ο πόλεμος στην Ξαίγινα. Εκεί μου άρεσε στο τέλος της παράστασης που ήμουνα ευχαριστημένος.

Μου άρεσε ακόμα που ήταν απ' έξω ένα παιδάκι και έκανε τον ξενοδόχο. Μετά έβγαινε και ένα άλλο παιδάκι που φόραγε μια στολή σκελετού. Το παιδάκι που έκανε τον ξενοδόχο έβλεπε το τέρας και έτρεχε γρήγορα. Αυτό όλο το κομμάτι ήταν η ιστορία μας.

Νεκτάριος Δράκας

Στην αρχή η κ. Σοφία μας έκανε απλά μάθημα για να μάθουμε τα μυστικά του θεάτρου. Τότε κάναμε ακόμα στο σχολείο, στην αίθουσα τελετών (πολλαπλών χρήσεων). Στην αρχή όλο το ολοήμερο συμμετείχε. Εγώ δεν πήγαινα στο ολοήμερο, αλλά η Σοφία ήταν στον παιδικό σταθμό, στη μουσική. Ύστερα λιγοστέψαμε, τότε ήταν που αρχίσαμε να διαμορφώνουμε ένα θεατρικό. Κάναμε πολλές πρόβες εκεί μέχρι που είδαμε πως προχωράμε και αποφασίσαμε να κάνουμε πρόβες στο σπίτι της Σοφίας. Υπήρχε μια περίοδος όπου ήταν πιθανό να παίξουμε όλο το θεατρικό εγώ και ο Νότης (Καλλίμαχος). Ύστερα κάναμε 2 πρόβες στο Μορφωτικό. Μετά αρχίσαμε τις πρόβες στο Δημοτικό Θέατρο Αίγινας. Λίγο αργότερα πήραμε την άδεια για να κάνουμε τη θεατρική παράσταση εκεί. Η εμπειρία όλου αυτού του καιρού ήταν θαυμάσια!!!

Ήμουν ανυπόμονος αλλά και αγχωμένος. Πιο πολύ τρακ είχα όταν ο Κ. Μουσουλέας ήρθε να επιθεωρήσει αν θα παιχτεί η θεατρική παράσταση ή όχι. Πριν βγω στη σκηνή είχα φοβερό τρακ, όταν βγήκα όμως δεν είχα άγχος για το πως δείχνω ή κάτι τέτοιο. Ήταν μια θεατρική παράσταση άκρως αντιπολεμική που μιλούσε για την «Ξαίγινα» το πιο όμορφο νησί (και τόπος) του κόσμου όπου δέχεται επίθεση από τον φοβερό Πολέμαρχο (εμένα). Οι Ξαιγινήτες βρίσκονται σε δύσκολη θέση γιατί ήδη έχουν από χρόνια καταργήσει το στρατό! Όμως χάρις σε μια τρελή ιδέα θα γλιτώσουν από τα χέρια του Πολέμαρχου! Το έργο θα ξαναπαιχτεί τα Σαββατοκύριακα του Μάρτη.

Νίκος Κονδύλης

Πέρυσι πήγαινα στο ολοήμερο του πρώτου Δημοτικού Σχολείου. Ο δάσκαλός μας, είχε μια γνωστή που ήτανε δασκάλα θεάτρου. Το όνομά της είναι κ. Σοφία. Κάθε εβδομάδα μας έκανε ένα θεατρικό παιχνίδι. Έτσι γίναμε ομάδα. Κάναμε πρόβες όλο το καλοκαίρι στο σπίτι της και μετά στο Δημοτικό Θέατρο Αίγινας. Η κ. Σοφία δεν μας έδωσε χαρτιά του ρόλου μας. Σκεφτήκαμε μόνοι μας τα λόγια μας και έτσι μπορεί κάποιος να έλεγε κάθε φορά κάτι διαφορετικό Οι υπόλοιποι κρίνανε τα λόγια του άλλου αλλά και τα δικά τους. Δουλέψαμε πολύ και τελικά ήμασταν έτοιμοι για την παράσταση, για το έργο μας «Η Ξαίγινα». Αυτή η παράσταση κατά κάποιο τρόπο έδειξε στους ανθρώπους να μην κάνουν πόλεμο.

Ο κ. Μουσουλέας, ο υπεύθυνος του θεάτρου, είδε την παράστασή μας και επειδή του αρέσαμε, μας άφησε να παίξουμε το θέατρο, αλλά μας το έδωσε και για όλον τον Μάρτιο. Εμείς περιμέναμε να έρθουν μόνο οι γονείς μας να μας δούνε και δεν περιμέναμε πολύ κόσμο. Όμως όταν βγήκα στη σκηνή είδα όλες τις καρέκλες πιασμένες και ήταν άνθρωποι όρθιοι. Είχα μεγάλο άγχος αλλά μόλις τους είδα μου έφυγε και τις επόμενες φορές που βγήκα, μου είχε γίνει συνήθεια. Πήγαμε πολύ καλά όμως όλοι που έπαιξαν θέατρο έκαναν κι ένα λάθος. Μου άρεσε πάρα πολύ και ανυπομονώ να έρθει ο Μάρτης.

Νώτης Ροδίου

Το outlook στην Αίγινα με τον Αλκέτα Δρόσο...

ή όταν οι χριστανορθόδοξοι Ταλιμπάν δείχνουν τα δοντάκια τους

Δεν συνέβη τίποτα το ιδιαίτερο στην έκθεση των 27 καλλιτεχνών (αιγινητών και μετοίκων) στην αίθουσα του Λαογραφικού Μουσείου Αίγινας το Σεπτέμβρη που μας πέρασε; Τα τοπικά έντυπα που έγραψαν για την έκθεση την παρουσίασαν σαν ένα πολιτιστικό γεγονός. Κάποιοι παρεπιδημούντες εκθέσανε τα έργα τους κτλ. κτλ... Δεν θέλαν να σπάσουν τα αυγά τους με τους ταλιμπάν της ορθοδοξίας; Δεν το άκουσαν; Δεν τους φάνηκε σημαντικό; Το είχαν ξαναδεί το έργο αυτό και δεν θέλησαν να πάρουν θέση;

Είτε έτσι είτε αλλιώς, το γεγονός έγινε αλλά δεν ακούστηκε:

Κάποιοι συμπολίτες μας με το κριτήριο της θρησκευτικής ανοχής θεώρησαν τα γλυπτά του **Αλκέτα Δρόσου** «σατανιστικά». Δικαίωμά τους. Ήταν έργα τα οποία εγκρίθηκαν από την επιτροπή του Λαογραφικού Μουσείου για να εκτεθούν και τα οποία θεωρήθηκαν –μάλλον– πρωτοποριακά. Δυο μέρες μετά τα εγκαίνια της έκθεσης τα έργα αυτά δέχτηκαν την λογοκριτική επίθεση τόσο αυτών των ανθρώπων όσο και **την επίθεση της τοπικής αστυνομίας** που έφερε σε πολλή δύσκολη θέση τον πρόεδρο του ΔΣ του Λαογραφικού, Κώστα Γαλάνη. Τα έργα **μπήκαν στο περιθώριο της έκθεσης και σκεπάστηκαν με μαύρο πανί.** Έτσι έμειναν για δυο μέρες και στη συνέχεια πάλι με προσωπική απόφαση του Κώστα Γαλάνη, αποκαλύφθηκαν χωρίς να αλλάξουν θέση.

Το γεγονός –αν μη τι άλλο;– εγείρει σοβαρά ερωτηματικά τόσο για αυτούς που αντέδρασαν με το συγκεκριμένο τρόπο όσο και για αυτούς που δεν αντέδρασαν βλέποντας ένα καλλιτεχνικό έργο με τόσο ελεεινό τρόπο να λογοκρίνεται. Γιατί οι υπόλοιποι 26 καλλιτέχνες δεν αντέδρασαν μπροστά στην άσκηση λογοκρισίας; Γιατί τα προοδευτικά έντυπα της Αίγινας («Πολίτης της Αίγινας» και «Φιστίκι») κατέγραψαν σαν απλό γεγονός την ομαδική έκθεση χωρίς να πάρουν θέση για τη λογοκρισία που έγινε στο χώρο του Λαογραφικού; Γιατί οι καλλιτέχνες της Αίγινας που έμαθαν δεν πήραν θέση στο γεγονός αυτό που σηματοδοτεί όρια στην ελευθερία της έκφρασης;

Έχουμε επιτροπές λογοκρισίας των καλλιτεχνικών έργων; Έχει τη δυνατότητα ο/η οποιο(α)σδήποτε, πέρα από τη δυνατότητά του/της να κρίνει –ελεύθερα ένα έργο– να χρησιμοποιεί την αστυνομία και τη θρησκευτική του/της ιδεολογία προκειμένου να εξαφανίσει την έκφραση όποια αυτή κι αν είναι;

Να τελειώνουμε με τα προσχήματα του ακήρυχτου πολέμου. Τα δοντάκια σας φαίνονται και μετριούνται.

Ελευθερία για όλους και όλες

Οι Φυλακές Αιγίνης ή τα φαντάσματα του παρελθόντος

της Λεμονιάς Ρόδη
Φωτογραφίες: Ρένα Κορκοβέλου

Η μνήμη σε ατομικό και σε συλλογικό επίπεδο συγκροτείται μέσα από μια λειτουργία με ένα κατεξοχήν επιλεκτικό χαρακτήρα. Δηλαδή, επιλέγονται τα στοιχεία που πρέπει, για κάποιον προφανώς σημαντικό λόγο, να διατηρηθούν εναργώς, στοιχεία τα οποία με τελετουργικές πρακτικές επαναφέρονται και ενισχύονται τακτικά και επιμελώς ώστε να μη χάσουν το σφρίγος και τη ζωτικότητά τους. Αναλόγως, απωθούνται, αποδυναμώνονται, εξαφανίζονται εντέλει τα ίχνη του παρελθόντος που δεν φαντάζουν αρκετά ευχάριστα, αξιόλογα ή χρήσιμα ώστε να είναι αξιομνημόνευτα.

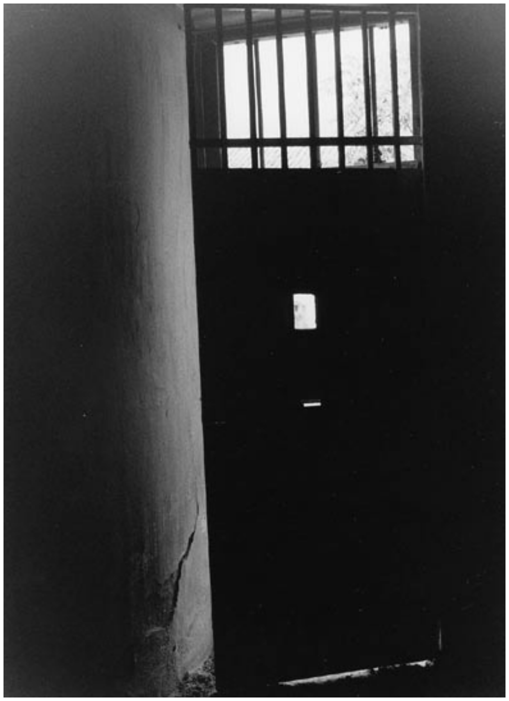

Η συλλογική μνήμη, δηλαδή σε «αυτό που μένει από το παρελθόν στο πλαίσιο του βιώματος» ή σε «αυτό που οι ομάδες δημιουργούν με το παρελθόν τους», αν χρησιμοποιήσουμε τον ορισμό του Πιέρ Νορά, το παρελθόν επιβιώνει στο παρόν εφόσον το πρώτο έχει να εμπνεύσει το δεύτερο την αίσθηση της συνοχής, της ενότητας, της ευημερίας, της ιδιαιτερότητας της κοινότητας σε τοπική και εθνική κλίμακα. Και βέβαια σε αυτή τη λειτουργία ο ιστορικός χρόνος είναι κάτι πολύ εύπλαστο και σχετικό. Για παράδειγμα, πολλές φορές συμβαίνει το χρονικά πλησιέστερο, το πρόσφατο ιστορικό παρελθόν, να είναι μια ξεθωριασμένη ανάμνηση ή ολότελα ξεχασμένο ή ακόμα και άγνωστο, ενώ ένα γεγονός του μακρινού ή και απώτατου παρελθόντος να είναι πολύ καλά γνωστό και ολοζώντανο στη συλλογική μνήμη μας.

Ποιοι είναι όμως οι διαχειριστές της ιστορικής και της κοινωνικής μνήμης; Μια ματιά στα σχολικά βιβλία και πόσο μάλλον η ίδια μας η σχολική εμπειρία αρκεί, και με το παραπάνω, να μας βάλει σε προβληματισμό για την ιδεολογική χρήση της ιστορίας και τους μηχανισμούς αναπαραγωγής της που επεκτείνονται πολύ πιο πέρα από το σχολικό περιβάλλον, διαχέονται στις δομές της κοινωνίας συνολικά.

Η συνύφανση αυτή μνήμης, ιστορίας, ιδεολογίας, εξουσίας, ανιχνεύεται και χρήζει διερεύνησης και στο πεδίο της τοπικής ιστορίας. Νομίζω ότι έχει ενδιαφέρον να δούμε υπό αυτό το πρίσμα, την περίπτωση του Ορφανοτροφείου

ή αλλιώς των πρώην Φυλακών Αιγίνης. Πρόκειται, ως γνωστόν, για ένα από τα ιστορικά κτίρια της Αίγινας, η γένεση του οποίου συνδέεται με την καποδιστριακή περίοδο κατά την οποία η Αίγινα, ως πρώτη πρωτεύουσα του νεοσύστατου ελληνικού κράτους, αποκτούσε υποδομή πολιτικού, πνευματικού και οικονομικού κέντρου με αποτέλεσμα να γνωρίσει μια ταχεία και σημαντική σε όλους τους τομείς ανάπτυξη. Στην περίπτωση του συγκεκριμένου κτιρίου, ιδιαίτερο ενδιαφέρον, μεταξύ άλλων, παρουσιάζει η πορεία του μέσα στο χρόνο καθώς οι χρήσεις του εναλλάσσονται διαδοχικά με μακροβιότερη τη χρήση του ως φυλακής.

Θα ήθελα να μοιραστώ μια προσωπική εμπειρία. Κατ' αρχάς, έχει σημασία να διευκρινίσω ότι δεν κατάγομαι από την Αίγινα ούτε διαμένω μόνιμα στο νησί, απλά τυχαίνει να βρίσκομαι εδώ για αρκετούς μήνες λόγω ενός ειδικού ενδιαφέροντος για τις Φυλακές. Όταν αναζήτησα το κτίριο των πρώην Φυλακών, ήρθα σε επαφή με πολλούς ντόπιους. Συζητώντας μαζί τους με εντυπωσίασε το εξής: Το σταθερό μοτίβο στο λόγο των ανθρώπων ήταν εύλογα μια ταλάντευση ανάμεσα στις δυο κύριες λειτουργίες του κτιρίου: Ορφανοτροφείο και Φυλακές. Οι λειτουργίες αυτές, η καθεμιά με το σημασιολογικό βάρος της, βρίσκονται σε αντιθετική σχέση στη σκέψη των ανθρώπων που ήταν οι συνομιλητές κάθε φορά. Αυτή η αξιολογική και συναισθηματική «παρεμβολή» διαμόρφωνε και την τάση να τονίζεται κυρίως η ιστορική σημασία του Ορφανοτροφείου. Απλουστευτικά, «το Ορφανοτροφείο πρέπει να έχουμε στο νου μας, γιατί αυτό έχει κάποια σημασία. Για τις φυλακές τι να πει κανείς...». Σημειωτέον τα κτίρια των Φυλακών χτίστηκαν το 1828, σύμφωνα με τις αρχιτεκτονικές αντιλήψεις της εποχής με έντονες τις επιδράσεις του νεοκλασικισμού, με αρχικό προορισμό να φιλοξενήσουν και να περιθάλψουν τα ορφανά της επανάστασης του 1821 παρέχοντας παράλληλα, σε ένα πολυλειτουργικό πλαίσιο, και τη στοιχειώδη εκπαίδευση. Η λειτουργία του Ορφανοτροφείου ξεκίνησε το 1829. Στον ίδιο χώρο επίσης στεγάστηκαν το πρώτο αρχαιολογικό μουσείο, η πρώτη εθνική βιβλιοθήκη και το πρώτο εθνικό τυπογραφείο. Το 1834, ένα χρόνο μετά τον ερχομό του Όθωνα στην Ελλάδα, τα κτίρια αυτά χρησιμοποιήθηκαν ως σχολή Ευελπίδων έως το 1844, οπότε και εγκαταλείπονται για περίπου σαράντα χρόνια. Το 1880 υλοποιείται πρόταση για την αξιοποίησή τους και μετατρέπονται σε φυλακές. Οι φυλακές καταργούνται το 1984 επί υπουργίας Γ. Μαγκάκη. Λειτουργούσαν, επομένως αδιάκοπα επί εκατό και πλέον χρόνια!

Θα περίμενε κανείς ότι η πιο μακρόχρονη και τόσο πρόσφατη χρήση να είναι αντικείμενο μιας διεξοδικότερης αναφοράς εκ μέρους των ντόπιων, καθώς έχουμε να κάνουμε με βιώματα και ζώσες μνήμες. Μνήμες που πλήγωσαν και στοίχειωσαν τους Αιγινήτες: Οι φωνές διαμαρτυρίας των φυλακισμένων, τα ουρλιαχτά των βασανιστηρίων, η απελπισμένη έκκληση κατά τις απεργίες πείνας των πολιτικών κρατουμένων στο λαό της Αίγινας για συμπαράσταση, τα τραγούδια των μελλοθανάτων καθώς χαράματα οδηγούνταν στο εκτελεστικό απόσπασμα, το ατέλειωτο πηγαινέλα των μεταγωγικών, η εικόνα των κρατουμένων στον οικισμό κατά τις εξωτερικές εργασίες, η εικόνα των συγγενών πριν και μετά τα επισκεπτήρια, ο αιματοβαμμένος Τούρλος, η κραταιά Χωροφυλακή... αλλά και η τονωμένη, λόγω της συγκυρίας τοπική οικονομία . Μια άλλη όψη της Αίγινας, κοντά σε αυτή του εξαίρετου φυσικού κάλλους τόπου παραθερισμού για καλλιτέχνες και διανοούμενους και όχι μόνον.

Η γενική αίσθηση που αποκόμισα, με όποια επιφύλαξη και αν αντιμετωπι-

στούν οι προσωπικές εκτιμήσεις, ήταν μια αποσιώπηση (κρύβει άραγε πόνο; ενοχή;) δηλωτική μιας τάση για μερικό αποχαρακτηρισμό του μνημείου ως «φυλακής». Το στίγμα της φυλακής έφερε και η τοπική κοινωνία, κάτι το οποίο φαίνεται να επιβιώνει στο παρόν. Επιπλέον, η αποσιώπηση αυτή μπορεί να συσχετιστεί με τα κληροδοτήματα της επίσημης, «επιστημονικά» και κρατικά νομιμοποιημένης –στο ιστορικό της πλαίσιο– αποσιώπησης, η οποία απορρέει από μια βασική αντίληψη. Σύμφωνα με αυτήν, η περίοδος από τον εμφύλιο ως την πτώση της δικτατορίας των συνταγματαρχών, μια εποχή βιαιότατων κοινωνικών και ιδεολογικών συγκρούσεων και έξαρσης της κρατικής βίας κατά την οποία οι φυλακές υπερχείλιζαν από το πλήθος των πολιτικών κρατουμένων, ήταν «ανωμαλία» και «όνειδος», μια ασυνέχεια στην ένδοξη πορεία του Έθνους μας στο χρόνο. Κατά συνέπεια, κρινόταν εξοβελιστέα από την ιστορική μας μνήμη. Όπως φαίνεται, οι σύγχρονες επιστημονικές προσεγγίσεις της περιόδου (συνέδρια, βιβλιογραφική παραγωγή κλπ.) υπόσχονται ιστορία αποκαθαρμένη από ιδεολογικά στερεότυπα και μυθολογικά κατάλοιπα. Ωστόσο είναι γεγονός πως στο χώρο της εκπαίδευσης τα πράγματα δεν έχουν αλλάξει πολύ. Είναι ενδεικτικό ότι στο μάθημα της ιστορίας, η περίοδος του εμφύλιου εξακολουθεί να μη συμπεριλαμβάνεται στη διδακτέα ύλη...

Ας δούμε όμως και το ίδιο το κτίριο ως ύλη, ως μνημείο που μπορεί να αναγνωστεί. Σήμερα έχει μετατραπεί σε εργοτάξιο καθώς εδώ και πολύ καιρό γίνονται εργασίες ανάπλασης με στόχο να διαμορφωθεί σε διαχρονικό μουσείο. Αν επισκεφτεί κανείς, ακόμα και ο πιο αστοιχείωτος, το συγκεκριμένο κτίριο θα αφήσει το θαύμα του με το μέγεθος της καταστροφής που έχει συντελεστεί, καταστροφής εγκριθείσας από το ΚΑΣ και το ΥΠΠΟ (προς τιμήν τους). Ένας χώρος με τέτοιο ιστορικό και συναισθηματικό βάρος καθώς πάνω του είχε αποτυπωθεί η περιπέτειά του, τόσο ενδιαφέρον από αρχιτεκτονική άποψη, ένας τόπος μαρτυρίου, ένας τόπος μνήμης για τη σύγχρονη ελληνική ιστορία έχει ανεπανόρθωτα καταστραφεί. Αγνοώ το σχέδιο (ελάχιστοι το γνωρίζουν άλλωστε) σύμφωνα με το οποίο συντονίζονται οι εργασίες, πάντως είναι γεγονός αδιαμφισβήτητο πως μεθοδικά αλλοιώνεται και παραποιείται η ιστορικότητά του κτιρίου με σαφή προσανατολισμό να αφαιρεθεί από το χώρο οτιδήποτε παραπέμπει σε φυλακή: ενδεικτικά, όλα τα αρχιτεκτονικά μέρη, αυτά που μεταγενέστερα δημιουργήθηκαν για τις λειτουργικές ανάγκες των φυλακών στον κλειστό προαύλιο χώρο έχουν κατεδαφιστεί, οι σοβάδες που έφεραν τα χαράγματα των κρατουμένων-ιστορικά τεκμήρια έχουν αφαιρεθεί, οι μεσοτοιχίες έχουν κατεδαφιστεί... Μοναδική εξαίρεση –προς το παρόν και χωρίς κανένα σίγουρο μέλλον– η απομόνωση, στην οποία έγιναν και εργασίες συντήρησης. Αναδεικνύεται μονομερώς το αρχικό κτίριο της καποδιστριακής περιόδου και το διαχρονικό κύρος του κλασικισμού και του ρομαντισμού συνάμα.

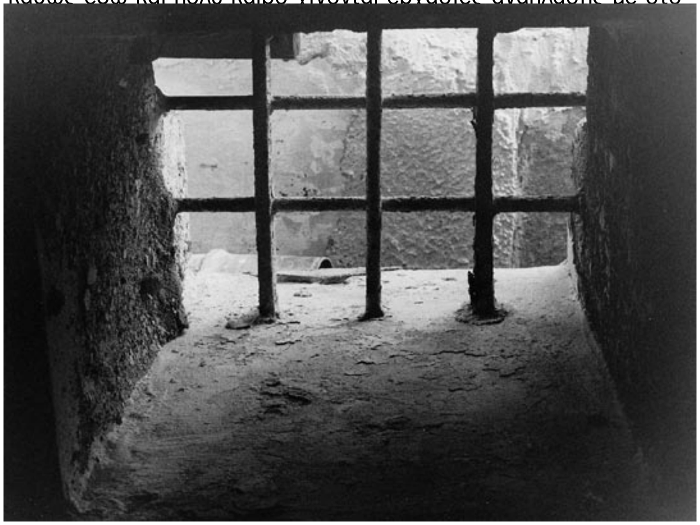

Και τα ερωτήματα ξεπηδούν αβίαστα. Γιατί άραγε δεν υπήρξαν δυναμικές διαμαρτυρίες όταν οι μπουλντόζες ανενόχλητα μετέτρεπαν την ιστορία σε μπάζα; Είχαν ήδη τη συναίνεση της τοπικής κοινωνίας; Αλλά ακόμα, τι σημαίνει άραγε το διαχρονικό μουσείο; Πώς θα είναι αυτό και για ποιους;

Οι ίδιες μπουλντόζες έριξαν και τις Φυλακές Αβέρωφ, τα κτίρια της Ακροναυπλίας, τα σπίτια της οδού Μέρλιν και Μπουμπουλίνας, τα στρατόπεδα Λάρισας και Χαϊδαρίου... Πρόσφατα και το σπίτι του ποιητή Γιάννη Σκαρίμπα στη Χαλκίδα. Αύριο τις προσφυγικές πολυκατοικίες στη Λεωφόρο Αλεξάνδρας... Γιατί αυτή η ιστορία δεν ρετουσάρεται. Ή κατεδαφίζεται ή μένει. Και συνήθως κατεδαφίζεται. Μένει όσο υπάρχει μνήμη. Αλλά τη μνήμη, όπως είπαμε στην αρχή, τη συλλαμβάνει ο πανταχού παρών και πολυπρόσωπος Προκρούστης και την ξαπλώνει στην περίφημη κλίνη του.

Βοτανολόγιο

Τσουκνίδα της οικογένειας των κνιδοειδών - Κνίδη η δίοικος - Urtica dioica, Urticeae

ατζικνίδα-τσικνίδα-ατσικνίδα (Σαντορίνη), αγκινίδα (Κρήτη), τσουχνίδα-ατσουχνίδα (Κεφαλλονιά), κιντέα (Θράκη), σκνίθρα-σκνίθα-σκίθα (Κύπρος), αγγίζα, κνίδη, κνίθη, τσούχνα, τσούκνα

«Μη φας ελιά αν έχεις τσουκνίδα» Χρύσιππος
«Να φας τσουκνίδα για να προστατευτείς απ' όλες τις ασθένειες του έτους» Ησίοδος

Γνωστή από το τσούξιμο και τη φαγούρα (σ' αυτήν άλλωστε οφείλει και το όνομά της η κνίδη - κνησμός = φαγούρα) που αφήνει σε όσα ζευγαράκια αράζουν σε περιβόλια την Άνοιξη και σ' όσα πιτσιρίκια ακόμα κυλιούνται στη χλόη. Γνωστή ακόμα και στις παλιότερες γενιές στα γύρω χωριά των Μεθάνων και της Τροιζηνίας για τις νόστιμες πίτες που έφτιαχναν και συνεχίζουν να φτιάχνουν σε πείσμα των καιρών. Παρομοίως έφτιαχναν και ένα καλό χαρμάνι χορτόσουπας μαζί με ζοχάδες, ραδίκια και άλλα εδώδιμα χόρτα. Ένας πιτσιρικάς από το Γαλατά καυχιέται ακόμα για τον παππού των 90 και βάλε, που κρατιέται στα πόδια του «μόνο με τσουκνίδα και γιαούρτη». Πράγματι στην Ελλάδα και στην Ευρώπη ήταν για αιώνες ένα λαϊκό ιατρικό για την αρθρίτιδα και τους ρευματισμούς.

Στην αρχαία Ελλάδα πίστευαν ότι αν έτρωγες τσουκνίδα προφυλασσόσουν από τις ασθένειες όλου του χρόνου. Ο Ησίοδος ο Θεόφραστος, ο Χρύσιππος και Πλίνιος ο νεώτερος έγραψαν μεταξύ άλλων για την τσουκνίδα και τις θεραπευτικές της ιδιότητες.

Από το μεσαίωνα, με επώδυνα χτυπηματάκια με φύλλα τσουκνίδας κρατούσαν «ζεστά» τα πονεμένα σημεία των αρθρώσεων. Ο δε Nicholas Culpeper, γιατρός της Αναγέννησης έλεγε πως «οι τσουκνίδες καταναλώνουν την περίσσεια φλέγματος που αφήνει ο χειμώνας» προτείνοντάς το για όλες τις φλεγμονές του αναπνευστικού. Σύμφωνα πάλι με μια άλλη ευρωπαϊκή παράδοση, τα στρατεύματα του ιμπεριαλιστή-στρατοκράτη Ιουλίου Καίσαρα, εισήγαγαν την τσουκνίδα ως γιατρικό για το κρύωμα και την κυκλοφορία του αίματος. Ο ποιητής και συγγραφέας Πετρώνιος της εποχής του Νέρωνα ο οποίος έζησε και στην αυλή του, πίστευε πως για να αποκτήσουν οι άντρες τη χαμένη τους σεξουαλικότητα, θα 'πρεπε κάποιος να τους μαστιγώσει με μια δέσμη από τσουκνίδες στο κάτω μέρος από τον αφαλό (πόσο πιο κάτω; δε μας διευκρινίζετε Πετρώνιε), στα νεφρά και τον πισινό. Σε κάποια χωριά της Γαλλίας λένε πως τα παιδιά που τα τσιμπάνε συχνά οι τσουκνίδες δε θα γίνουν ποτέ ρευματικά στη ζωή τους. Στην Ευρώπη επίσης πιστεύουν πως οι καρποί της δραστηριοποιούν την ωοτοκία της κότας. Στην Αγγλία παρασκευάζουν με τη βοήθεια της ένα είδος μπύρας ενώ σε περιοχές της Ν. Ιταλίας τη χρησιμοποιούν σαν μαγιά για να κάνουν τυρί και ξινόγαλο. Επίσης τη χρησιμοποιούν σαν σαλατικό για τη σεξουαλική διέγερση. Κατά τ' άλλα αν σε τσιμπήσει η τσουκνίδα και δεν σε ενδιαφέρουν τη συγκεκριμένη στιγμή οι ιαματικές της επιδράσεις κάνε αυτό που σου έχουν μάθει: τρίψε το σημείο που σε φαγουρίζει με φύλλα μολόχας.

ΔΡΑΣΗ

Χάρη στα πλούσια συστατικά της, έχει ένα ευρύ φάσμα εφαρμογών για πολλές ασθένειες. Καταρχήν τονώνει όλο το

σώμα, δηλαδή καθαρίζει και αποτοξινώνει τον οργανισμό, και προτείνεται για την αναιμία. Διώχνει τα σκουλήκια από τα έντερα και καλμάρει τους σπασμούς. Λόγω του σιδήρου που περιέχει την κάνει πολύτιμη και απαραίτητη για την ανασύσταση των ερυθρών αιμοσφαιρίων και για την οξυγόνωση των ιστών. Είναι ένα σοβαρό γιατρικό για τους ρευματισμούς, την ουρική αρθρίτιδα, την ισχιαλγία, την πέτρα στα νεφρά και για την κατακράτηση ούρων. Ενεργεί κατά της διάρροιας, σταματάει τις αιμορραγίες της μύτης αλλά και γενικά για όλες τις αιμορραγίες (όπως π.χ. της μήτρας). Επίσης είναι και εμμηναγωγό αλλά και γαλακταγωγό για τις μητέρες. Περιέχει βιταμίνη C και έτσι ενδείκνυται για την ψύξη, το συνάχι, το φράξιμο του λαιμού και του στήθους και για ελαφρά κρυώματα.

Περιέχει χλωροφύλλη, ξανθοφύλλη, τανίνες, νιτρικό κάλιο, νιτρικό ασβέστιο, χαλκό, χλώριο, νάτριο, πυρίτιο, μαγνήσιο, ένζυμα, βιταμίνες Α, Β. Η ισταμίνη επίσης είναι μια σημαντική ουσία που περιέχει η τσουκνίδα χάρη στην οποία γίνεται ένα ιατρικό για πολλές δερματικές παθήσεις και ιδιαίτερα για το παιδικό έκζεμα. Καθαρίζει το δέρμα, βοηθά για την ακμή και καταπολεμά την τριχόπτωση. Είναι αντιμολυσματικό και χρησιμοποιείται για τις μολύνσεις του στόματος, άφθες ουλίτιδα, κυνάγχη. Η εκκριματίνη που περιέχει, είναι τονωτικό της βλεννογόνου μεμβράνης των εντέρων, του στομάχου, του συκωτιού, του παγκρέατος και της χοληδόχου κύστης. Είναι γαλακταγωγό και θεωρείται ρυθμιστικό για την περίοδο. Πολλές φορές οι βοτανολόγοι το συνιστούν σαν αντιπυρετικό. Το συνιστούν επίσης για ελαφριά χτυπήματα στα σημεία των αρθρώσεων που πονούν μια και δημιουργεί υπεραιμία

ΧΡΗΣΗ-ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

Βραστάρι από τσουκνίδες κάθε πρωί είναι ένα κι ένα για μια ευεξία πνευματική και σωματική. Η βραστή για αρκετή ώρα τσουκνίδα βοηθά στη χρόνια ηπατίτιδα, την βρογχίτιδα, τους ρευματισμούς ενώ προτείνεται και ως γαλακταγωγό. Με το άρκτιο και τη σκροφουλάρια συνδυάζεται για τη θεραπεία του εκζέματος. Προτείνεται χρήση με τη μορφή του εγχύματος: Ρίξτε ένα φλιτζάνι βραστό νερό σε 1-3 κουταλιές του τσαγιού ξηρό βότανο και αφήστε το για 10-15 λεπτά. Τρεις φορές την ημέρα. Το ίδιο ισχύει και για την ισχιαλγία αλλά και για την αναιμία. Το λούσιμο με έγχυμα τσουκνίδας δυναμώνει τα μαλλιά και βελτιώνει την κατάσταση του δέρματος. Ο χυμός της δρα ευεργετικά στο σώμα αλλά μπορεί να είναι κι ένα άμεσο αιμοστατικό για τις αιμορραγίες της μύτης. Η σκόνη από ξερά φύλλα μπορεί να είναι κι αυτή ένα καλό αιμοστατικό.

Ενδεικτικά μερικές συνταγές μπορούν να είναι:

α) Τρεις χούφτες φύλλα τσουκνίδας και δυο μεγάλα φύλλα λάχανου. Τα αφήνεις να μουλιάσουν σε δυο λίτρα βρόχινο νερό. Τα φιλτράρεις και το χρησιμοποιείς για κομπρέσες. β) Τρεις χούφτες φύλλων και λουλουδιών σε ένα λίτρο νερό. Γαργάρες σε περίπτωση λαρυγγίτιδας, κομπρέσες και λοσιόν για την πιτυρίδα την ευαισθησία των μαλλιών και την τριχόπτωση. γ) Αφήνεις 200 γρ. του φυτού σε ένα λίτρο νερό για 8 ώρες. Φιλτράρεις και το χρησιμοποιείς αυθημερόν μετά το λούσιμο. δ) 50 γρ. κορυφές τσουκνίδας, 50 γρ. ρίζες πικραλίδας, 50 γρ. φύλλα καρυδιάς. Το αναμιγνύεις καλά και βράζεις 5-6 λεπτά από το μίγμα. Σταματάς το βρασμό και το αφήνεις προς εκχύλιση 20 λεπτά. Πίνεις ένα φλιτζάνι το πρωί και ένα το βράδυ πριν το φαγητό. Πρόκειται για ένα αποτοξινωτικό ρόφημα. ε) Για την κατακράτηση ούρων έμβρεγμα τσουκνίδας σε ίση ποσότητα άσπρου κρασιού. Ένα ποτήρι κάθε πρωί με άδειο στομάχι. Επίσης για την αναιμία προτείνεται η ανάμιξη στο φαγητό φύλλων τσουκνίδας στ) Για το πρόσωπο: Σιγοβράζουμε 250 γρ. φρέσκα βλαστάρια σε 250 ml νερού επί 20 λεπτά Σουρώνουμε και λιώνουμε 2 κουταλάκια μέλι. Το πίνουμε αλλά και με ένα μπαμπάκι περνάμε το πρόσωπο.

Κατά τ' άλλα η Μυρσίνη Λαμπράκη στο βιβλίο της «Χόρτα» έχει ένα λαμπρό αφιέρωμα στην ταπεινή τσουκνίδα. Μια από αυτές είναι να φτιάξεις φρέσκα ζυμαρικά με πολτό τσουκνίδας: 300 γρ. σιμιγδάλι ψιλό, 700 γρ. αλεύρι μαλακό, 200 γρ. τσουκνίδες βρασμένες και περασμένες στο μπλέντερ, 4 αυγά, 3 κουταλιές ελαιόλαδο αλάτι και πιπέρι και βούληση. Το αλεύρι ανακατεμένο με το σιμιγδάλι το αποθέτουμε σε σχήμα ηφαιστείου (με λακκούβα στη μέση), βάζουμε τα αυγά τον πολτό της τσουκνίδας, το λαδάκι το αλατοπίπερο και λιγουλάκι νερό. Ζυμώνουμε καλά μέχρι να γίνει μια καλή ζύμη. Την αφήνεις για μια ωρίτσα, την απλώνεις με τον πλάστη και κόβεις τα ζυμαρικά όπως γουστάρεις. Για να τα βράσεις θέλει μεγάλη κατσαρόλα με μπόλικο νερό και αλάτι-διαφορετικά θα κολλήσουν (περίπου 5 λίτρα για 500 γρ. ζυμαρικά). Το νερό πρέπει να κοχλάζει συνέχεια. Στα 4 λεπτά αρχίζεις να τα δοκιμάζεις. Τα σουρώνεις

αλλά δεν τα περιχύνεις με κρύο νερό.

Μια άλλη συνταγή για σούπα θέλει τις τσουκνίδες μαζί με φρέσκο κρεμμυδάκι, μερικά φυλλαράκια φρέσκου δυόσμου να ανταμώνουν σ΄ ένα γευστικό πανηγυράκι. Σωτάρεις κρεμμύδια ξερά στο βούτυρο μέχρι να μαλακώσουν. Βάζεις μετά την πατάτα το λάδι και ζωμό από κοτόπουλο και το βράζεις για 20 λεπτά. Βράζεις τις τσουκνίδες και τις περνάς από το μύλο μαζί με την πατάτα. Ρίχνεις τον πολτό, ρίχνεις και 1 φλιτζάνι γάλα, αλατάκι, πιπεράκι, κλπ. Για περισσότερες πληροφορίες στο βιβλίο της Λαμπράκη.

ΣΥΛΛΟΓΗ-ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ

Τις συναντάμε σχεδόν παντού. Συλλέγονται από την αρχή ως το τέλος της Άνοιξης ενώ τις ρίζες τις μαζεύουμε το Φθινόπωρο που είναι πιο δραστικές. Αποξηραίνονται σε σκοτεινό μέρος ενώ στην κατάψυξη διατηρούνται θαυμάσια για 8 μήνες.

ΒΙΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ

Την τσουκνίδα τη χρησιμοποιούν και στη φυσική καλλιέργεια τόσο ως εντομοαπωθητικό όσο και ως δυναμωτικό λιπαντικό μέσο για τα φυτά και το έδαφος. Σ΄ ένα δοχείο πλαστικό ή ξύλινο ρίχνουμε σε νερό φρέσκια τσουκνίδα με αναλογία 1:10. Ανακατεύουμε καλά και το αφήνουμε 14 ώρες αν ο καιρός είναι ζεστός και μία μέρα αν ο καιρός είναι κρύος. Το σουρώνουμε και ραντίζουμε για τη μελίγκρα. Μια άλλη συνταγή για φυσική λίπανση είναι: Για 10-14 ημέρες ρίχνουμε σε ένα δοχείο με νερό ποσότητα τσουκνίδας με αναλογία 1:10. Μετά από 5-6 μέρες θα αρχίσει να μυρίζει άσκημα λόγω των ζυμώσεων που προκαλούνται. Το σκεπάζουμε. Όταν οι αφροί τους οποίους βγάζει από τη ζύμωση σταματήσουν τότε το παρασκεύασμα είναι έτοιμο. Το σουρώνουμε και το φυλάμε σκεπασμένο σε δροσερό μέρος. Ψεκάζουμε αραιωμένο με τριπλάσιες ως πενταπλάσιες ποσότητες νερού ή ποτίζουμε τις ρίζες των φυτών. Είναι πολύ αναζωογονητικό κυρίως για τα κηπευτικά και δυναμωτικό εφόσον περιέχει ιχνοστοιχεία, άζωτο, νιτρικό κάλιο, ασβέστιο κ.α.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αλ. Λετσά «Μυθολογία της Γεωργίας» εκδ. ΑΤΕ, Μυρσίνη Λαμπράκη «Τα χόρτα» εκδ. Τροχαλία, David Hoffman «Η Νέα Ολιστική Βοτανοθεραπεία» εκδ. Διόπτρα, Ιγνάτιος Μ. Ζαχαρόπουλος «Σύγχρονη Πλήρης Θεραπευτική με Βότανα» εκδ. Αθήνα, Θεόδωρος Χελντράιχ «Λεξικό των δημωδών ονομάτων των φυτών της Ελλάδος» Εκδ. Αφων Τολίδη, Γιώργος Σφήκας «Φαρμακευτικά φυτά της Ελλάδας» εκδ. Efstathiadis Group, Luciano Rossi «Φυσικά καλλυντικά» εκδ. Παπαδόπουλος, Penelope Ody Πλήρης οδηγός φαρμακευτικών βοτάνων εκδ. Γιαλλέλης, Αναστ. Άλκιμος «Βιοκαλλιέργειες» εκδ. Ψύχαλου, Γαβριήλ Πανάγος «Φυτοπροστασία χωρίς χημικά φυτοφάρμακα» εκδ. ΑΤΕ, Ρ. Πλάκα-Μ. Σπυριδογιάννη «Πως να γιατρευτείτε με βότανα και ρίζες» εκδ. Καραμπερόπουλος.

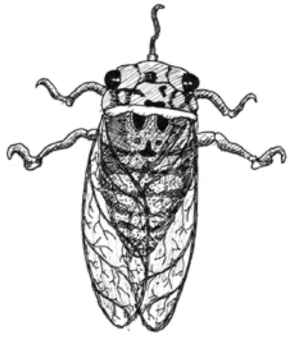

Η ΑΛΛΗ ΟΨΗ ΤΗΣ ΑΙΓΙΝΑΣ

Υπάρχει μια άλλη Αίγινα, διαφορετική από αυτήν που απλώνει τα πόδια της με αλαζονεία στις καφετέριες της παραλίας, από αυτήν που με περισσό κομπασμό αναλώνεται σε τραπέζια θρησκευτικών και πολιτικών εκδηλώσεων, από αυτήν που με γραβάτα βγαίνει τις Κυριακές το πρωί και χαιρετάει τελετουργικά πριν το κοτόπουλο στο φούρνο με πατάτες, από αυτήν που χειροκροτά με ύφος στις επίσημες εκδηλώσεις του τόπου, από αυτήν που σέρνεται για να δώσει μια χειραψία στο βουλευτή που θα επισκεφτεί για τα προβλήματα του νησιού, από αυτή που έχει για άγχος βαρύ τον πολιτισμό, τα ιστορικά κτίρια, την παιδεία, από αυτήν που τη γνωρίζουν από μακριά οι καρέκλες στις ταβέρνες της παραλίας και τη χαιρετούν, από αυτήν που είναι καθηλωμένη στην πολυθρόνα των ταγών και στην εξέδρα των επισήμων, από αυτήν που έχει μάθει να ακούει να μη μιλάει και να βλέπει, τρώγοντας και κουνώντας το κεφάλι κάνοντας τις τέσσερις από τις πέντε αισθήσεις που διατηρεί ο άνθρωπος να ζαλίζονται από το πέρα δώθε...

Υπάρχει μια άλλη Αίγινα παρόμοια μ' αυτή που προσπάθησαν να αποδώσουν ερασιτέχνες και επαγγελματίες εστέτ στον αιώνα που μας πέρασε σε γραπτά, γλυπτά και πίνακες. Χωμένη η άλλη Αίγινα στα χωριά αλλά και στις κρυφές κι αθέατες γωνιές της πόλης απολαμβάνει τον εαυτό της κάνοντας ότι δεν καταλαβαίνει τι συμβαίνει γύρω της. Έτσι κι αλλιώς ποτέ της δεν θα εκφραστεί, ποτέ δεν θα βγάλει έντυπα, ποτέ δεν θα χειροκροτήσει, ποτέ δεν θα βάλει τα καλά της για την παραλία, ποτέ δεν θα πάει σε έκθεση βιβλίου ή τέχνης, ποτέ δεν θα διαβάσει τις τοπικές φυλλάδες και δεν θα κάνει περίπατο στην ηλιόλουστη παραλία.

Η άλλη όψη της Αίγινας έχει άγχος βαρύ το μεροκάματο και την επιβίωση αλλά πάντα τα καταφέρνει. Δεν μπορεί να καταλάβει γιατί τα παιδιά της δεν μπορούν να σπουδάσουν και κοιτά να τα παντρέψει νωρίς. Το αύριο είναι μια έννοια συγκεκριμένη και όχι αφηρημένη για την άλλη Αίγινα: σημαίνει αύριο, δηλαδή η επόμενη μέρα. Δηλαδή το ψωμί, το μεροκάματο, τα κάποια ψώνια, τα ζώα που τρέφει, το κρασί που άρχισε να χαλάει ακόμα κι από τους "δικούς" της ανθρώπους. Για την άλλη Αίγινα, το βουνό και η θάλασσα σημαίνει ελευθερία ή κάτι που και η ίδια δεν μπορεί να το εξηγήσει αυτό. Μαζεύει χόρτα, ντουφεκάει κάνα ξέμπαρκο πτηνό, ψαρεύει τους αχινούς με το καλάμι την εποχή της Μαλλιαρής, ξεκολλάει πεταλίδες, ρίχνει κάνα παραγάδια, καμιά καθετή και πιάνει κάνα χταπόδι για το τηγάνι ή για τα κάρβουνα. Μιλά πολύ για το φαί μ' ένα τρόπο βιωματικό, γελά δυνατά στο σπίτι, παρεξηγιέται με το γείτονα, και συνάπτει συμφωνίες-κατόπιν διαπραγματεύσεων με όσους επιβουλεύονται την ειρήνη και τη μεγαλοπρέπεια της φτώχεια της. Δεν τα πάει καλά με τας αρχάς, όχι γιατί έχει κάποιο ιδεολογικό κόλλημα "αντιπαράθεσης και έμπρακτης κριτικής προς το κοινωνικό σύστημα", αλλά γιατί δεν γουστάρει τη ρουφιανιά, δεν γουστάρει τη δήθεν μαγκιά του μπάτσου, την υποκρισία των περισσοτέρων παπάδων και τις ψευτιές των υποψηφίων. Η άλλη Αίγινα βαριέται στις ονομαστικές γιορτές αν δεν έχει νταλαβέρι, χορό, καλό κρασί και τα τοιαύτα γι αυτό και αποχωρεί γρήγορα από τις συνάξεις για να βρει την ησυχία της στους τέσσερις γνωστούς της τοίχους. Είναι επιρρεπής στην τηλοψία αλλά τα ξεχνάει γρήγορα αφού "όλοι αυτοί είναι πληρωμένοι για να τα λένε". Έτσι μένει η αγωνία για το παιδάκι που πέθανε από το ασθενοφόρο που άργησε να πάει, για τη γιαγιά που τη φάγανε τα ποντίκια σε μια τρώγλη στην Αθήνα, για τα πρεζάκια που πεθαίνουν, για την Αφρική και για τον Μπους που σκοτώνει αδιακρίτως. Τις υποσχέσεις των πολιτικών τις γράφει κανονικά στ' αρχίδια της αν και την τελευταία στιγμή θα το ρίξει -μπας και γίνει τίποτε- σε

κάποιον "μαλάκα" που "τουλάχιστον αυτός δεν...".

Στην άλλη Αίγινα επιβιώνουν-έστω και με επιφύλαξη- κάποιες αξίες συμπαράστασης για το πρόβλημα του συγγενή χωρίς να περιμένει τίποτε, για το πρόβλημα του γείτονα έστω κι αν δεν κάνει τίποτε για αυτόν.

Η άλλη Αίγινα αν πραγματικά υπάρχει ως τέτοια είναι εξαιρετικά παρήγορο γιατί μπορείς να βρεις τον άνθρωπο πολύ κοντά στον άνθρωπο.

Προδημοσίευση από την ποιητική συλλογή "Μεγάλες ώρες"

του Σώζοντα Μπέση

ΣΤ3 Ναύπλιο - Πάτρα - Πύλος 1978

Οι αγκώνες, μια συνέχεια, σκάβουν το τραπέζι
οι προσωπικές μου αδιατίμητες στιγμές
-απόλυτη λατρεία της ματιάς-
μόλις αγγίζονται
αξόδευτα σώματα
πεθαίνουν

Δέκα χρόνια προσπαθώ
Ψάχνομαι σε όλους τους δρόμους
Δεν είναι πουθενά

Ότι με πέρασε διατηρεί τις αποστάσεις

ΣΤ4

Κι αυτό υπάρχει, γυρνώντας ξανά
(δεν έχει αρχή και τέλος)
είναι πάντοτε εδώ, σε συναντά
σπάζοντας κάθε φορά το πρώτο γράμμα
-διαρκής απώλεια, μια απειλή, άγνωρος φόνος-
αλλάζει το όνομα, το σχήμα, τη μορφή
όταν μιλάς για αυτό
όταν το πλησιάζεις
καίει την ίδια τη στιγμή
-δεν είναι διαταγή, ούτε καν τιμωρία-
χτυπά
-τίποτε που να εξηγεί αυτή την ώρα-
με ότι καλύτερο μπορείς να το αφήσεις.

Τα παιχνίδια χρέωσαν τους νικητές.

ΣΤ5

Αναμένα μυαλά κοντά στα ξημερώματα
ταχύτητες σπασμένου λαιμού
-οι ουρανοί θέλουν να θυμάσαι-
πριονίζοντας τις πόρτες
μη έχοντας άλλη αλήθεια καθώς
-τίμημα πιο ακριβό κι από το τάμα
η άγνωρη μορφή, έπαιρνε σχήμα-
λάμψη μιά-
και για το τίποτε που ακολουθεί
σκορπισμένα μυαλά στα πεζοδρόμια
τρομάζοντας ανύποπτους διαβάτες-
βλέμμα που κοιτά παντού
(ελεύθερο γιατί τίποτε δεν περιμένει)
τόσο αληθινό
που να μπορείς
και ας μη βιαστείς να το γελάσεις
να αρνηθεί ότι υπάρχει

Αυτοψία του φλας
Κάτι μας χρωστά αυτή η επανάληψη

Ι3 **Δ.Ν.Ν.Π. 80**

Αδύνατο να σηκωθώ
πραγματικότητα και όνειρο
στην ίδια αδυναμία
Οι βελόνες στο μάρμαρο περιμένουν τυφλές
-εγώ στα καφενεία οι φίλοι μου
με είσοδο τη θάλασσα
θα πίνουν λιακάδα-
και είναι αθώες, έγκυες, έτοιμη ανάσα
η μόνη προσδοκία τους
-το αύριο τόσο μακριά-
το μονάκριβο τώρα
σχεδόν αμέτοχες
στα ονόματα που κάποιος διαθέτει
όταν αλλάζει το αίμα σε μελάνι
Χρώμα αναίρεσης

Το πρωί της κάθε μέρας
κέντρο όλου του κόσμου σπίτι

Γ4 **Δ.Ν.Ν.Π. 80**

Δεν υπάρχει τίποτε
να ονειρευτείς σε αυτό τον τόπο
το καλύτερο είναι αυτό που συμβαίνει
και δεν θα μπορούσε
-ποιος έφερε αυτή την προσφορά-
να γίνει τίποτε άλλο.

Η κόρη αδημονεί στο χτύπημα τη λάμψη
ξόδι του παράγωγου

Ι5

Δίπλα στο υπόγειο της κλειδαριάς
-αφορμισμένη αμυχή-
η ανυπόταχτη κόρη με το σπάνιο δαχτυλίδι
και μάτια που δεν μπόρεσα
ποτέ να ακολουθήσω
χύνει τις φλέβες της
στην κλίση μιας βροχής
συνεχίζοντας φροντίδα

αυτός ο κουρασμένος κόσμος σαν ελπίδα

Στη Στέλλα που έφυγε νωρίς...

Ναι, σαν τα ξεραμένα φύλλα της συκιάς είμαστε
που ένα μικρό άγγιγμα αρκεί
για να κάνουν κρακ!
και να μετατραπούν σ' ένα βουναλάκι σκόνης

Σήμερα το μεσημέρι στις 12.00
ένα μικρό σύννεφο
σταμάτησε πάνω από την αυλή μου
κι έκλαψε πικρά

Σοφία Φρακτοπούλου

ΜΕΧΡΙ ΕΚΕΙ

του Νεκτάριου Γράψα

Η φτωχολογιά του Πειραιά είχε απλωθεί φαρδιά-πλατειά στην παραλία μπροστά στο αρχαίο λιμάνι, σαν ψηφιδωτό. Κομμάτι ιστορικό μιας πόλης που δεν υπάρχει πια, κοντά στα αρχαία εργαστήρια των δερματάδων, των αγγειοπλαστών, των υφαντών, στα δυτικά του νησιού, και δίπλα στις ψησταριές που κάνουν κομπολόι. Είναι αλλιώτικη η παραλία αυτή. Ακόμα κι οι ομπρέλες με τις ξαπλώστρες, κι οι μυρωδιές από τα αντηλιακά και το τυρί έχουν μια άγια φτήνια πάνω τους. Όλοι στην αρχή κοιτάζονται άγρια κι όσο πλακώνουν τα λεφούσια κάτω από τη σκιά στ' αρμυρίκια τόσο συνηθίζονται και μερεύουν τα μάτια. Ψήνουν καφέ, τρώνε μαζί πατατάκια, παίζουν τα παιδιά τους, αλλάζουν ματιές, χρώματα, λένε τα «σόκιν», αλλάζουν ως και τηλέφωνα. Καμιά φορά, μονάχα καμιά παρεξήγησις «για τα μάτια της» αλλά ως εκεί. Το βράδυ τα λένε στο σπίτι, χτυπάει και τη μπουνιά στο τραπέζι, ανοίγει η τηλεόραση -δεν μιλάει για το έγκλημα που «παραλίγο θα έκανα»- κι εκεί τελειώνει. Οι πιο άνετοι νοικιάζουν καμιά ομπρέλα και τη βγάζουν με το φραπέ στο χέρι. Είναι η ντροπή του τουρισμού που «ανέχεται» το νησί μας, όπως λέει και ο διευθυντής εκπαιδευτικού ιδρύματος που έχει μόνιμες στήλες στον Τύπο αλλά κι αυτός μέχρι εκεί. Όλοι μέχρι εκεί.

– Μας τα 'πρηξε ο κωλόγυφτος, έλεγε και το πρόσωπό του κάτω από την ομπρέλα έπαιρνε εκείνες τις συσπάσεις των φαρμάκων για τη γρίπη που με τη δεύτερη κουταλιά σου 'ρχεται να ξεράσεις. «Κοίτα και λίγο το παιδί, γαμώ το κέρατό μου». Η γυναίκα του είχε πιάσει κουβέντα με τους «δίπλα». Πυρετός ο ήλιος και το κασετόφωνο στο τέρμα. Καθιστός ο γύφτος κάτω απ' τη σκιά στην άσπρη πολυθρόνα του ίσιωνε το βλέμμα του κατά τα Μέθανα, ίσιωνε τα μουστάκια του, ίδιος ο Βούδας μέχρι που κάνα «μπάσταρδο» ερχόταν να χοροπηδήσει στην κοιλιά του. «Εεεε!» φώναζε κάπου-κάπου σ' ένα καρβουνιασμένο λελέκι από τ' ασκέρι του που άνοιγε την ένταση στο κασετόφωνο. Λέγαν κι άλλα στα γύφτικα-και στα δικά μας για την Τήνο που πήγαν, για την Παναγιά τους, για τους μπάτσους που δεν τους άφησαν να πλησιάσουν το Χριστόδουλο. Μεγάλη οικογένεια, ένα φορτηγό μαζί με τα είδη προικός και τις καρέκλες που πουλούσαν «παράνομα» στους νοικοκυραίους του νησιού. Τα μικρά πηγαινοέρχονταν βρεμένα και τρώγανε από τα στρωσίδια καρπούζι και ψωμί. Όπου πήγαιναν μάζευαν οι άλλοι τα παιδιά τους. Είχαν όλη την παραλία δική τους τελικά.

– Τι 'ναι αυτοί ρε πούστη μου, λέγαν μεταξύ τους οι δυο άντρες που γνωρίστηκαν από τις διπλανές ξαπλώστρες. Κι έστησαν κουβέντα για τους γύφτους. Για τα χαλιά, για τα καρπούζια, για τις καρέκλες τις άσπρες που όλοι έχουν στα σπίτια τους. «Κι εμένα με γελάσαν... Δεν είναι να ψωνίζεις τίποτα απ' αυτούς».

Πέρασε το καταμαράν και τα απόνερα γίναν κύμα από κείνα της Χαβάης που βλέπουν τα μάτια τα παιδικά με κείνο το άμετρο μέτρο σύγκρισης. Πηδούσαν τα κύματα. Ένα παιδί, το πολύ ενα-μισάρι ξεχασμένο παρασύρθηκε. «Το παιδί» ούρλιαζε η γιαγιά του που έτρεχε με τις πατσές της να κουνιούνται πέρα δώθε, κανείς δεν κατάλαβε τίποτα. Μόνο ο γύφτος σηκώθηκε και έτρεξε με μια απίστευτη σβελτάδα και το 'βγαλε έξω στην άμμο. Το γύρισε ανάποδα στη στιγμή κι έβγαλε όλα τα νερά. Μαζεύτηκαν όλα τα παιδιά γύρω του. Ένα ανάκατο πλήθος παιδιών με τα ίδια μάτια να δουν και τους γονείς αμήχανα να κοιτάζουν μια το γύφτο μια τα παιδιά τους. Το μικράκι αγκάλιασε το γύφτο και δεν ξεκόλλαγε. Του τράβαγε τις άσπρες τρίχες στο στήθος και έκλαιγε σα γουρουνάκι που το σφάζουνε.

Παγώσανε κι οι δυο. Η ματιά του ενός μπήκε μέσα στον αφρό του φραπέ κι άρχισε να ζωγραφίζει με το καλαμάκι τις κηλίδες που είχαν ανακατευτεί στο κύπελλο. Το στομάχι του μούδιασε. Ένιωσε ένα κόμπο στο λαιμό. Ζήτησε βοήθεια από το πόδι του που καιγόταν στην άμμο. Ξεχάστηκε λίγο μ' αυτό αλλά τίποτα. Θυμήθηκε στο στρατό ένα γύφτο που 'κανε αδιαμαρτύρητα όλες τις αγγαρείες των «παλιών». «Στο στρατό...» βρήκε να πιαστεί, γιατί πνιγότανε κι έσπασε τη σιωπή του.

– Έτσι την έπαθε κι ένας δεκανέας ψάρακας στα Χανιά που ήμουνα. Τον ρούφηξε η θάλασσα εκεί που κοιμόταν ο μαλάκας. Πέσαμε και τον βγάλαμε. Μέχρι και φιλί στο στόμα -ξέρεις της ζωής- του 'δωσε ένας γιατρός...Γέλαγε κι έλεγε συνέχεια «τον βγάλαμε» και δυνατά για να τ' ακούσει κι η γυναίκα του. Ο άλλος κίνησε να πέσει βουτιά στα νερά. Γύρισε κοιτώντας το «γυφτομαχαλά» που τρώγαν το καρπούζι. Η ελευθερία του καλοκαιριού κι η κουβέντα του 'γινε βραχνάς. Ήθελε να ξεφύγει από τον κλοιό της συνεύρεσης με την «παλιοσειρά». ...Μια συμμαχία ήταν βρε αδερφέ -δε θα φάμε κι όλο το καλοκαίρι μαζί σου. «Είδες;» ήθελε να του πει αλλά...

– Η πουτάνα η ζέστη... Έλα μωρέ όλοι άνθρωποι είμαστε... Βούτηξε

Τα παιδιά ανακατεύτηκαν για τα καλά. Ο Γύφτος με το σόι του απέκτησε ξαφνικά ασυλία. Περνούσε από παρέα σε παρέα. Είχαν απελευθερωθεί και γέλαγαν με την ψυχή τους με τα καμώματά του. Τα κουτσούβελά του έπαιζαν με τα κουβαδάκια των άλλων παιδιών. Κύματα στα ακροδάχτυλα του ήλιου. Χρυσαφιά κουδούνια στο μάτι...

Είδε το παιδί του που έπαιζε μακριά του και σφίχτηκε. Γελούσαν σαν αναμνηστική φωτογραφία ασπρόμαυρη. Το 'δε να πηγαίνει προς τα κει που καθόντουσαν και κάπνιζαν και γέλαγαν με κάποια παιδιά τους. «Εδώ» της φώναξε σιγανά και λίγο ενοχικά. Γύρισε και τον κοίταξε και συνέχισε. «Εδώ» της φώναξε. Εκείνο ούτε καν γύρισε. «Μέχρι εκεί» ούρλιαξε. «Μέχρι εκεί...»

ΠΡΟΣΩΠΑ

Έχεις ακούσει ποτέ για άνθρωπο να σερβίρει το σύμπαν σε ένα ποτήρι; Έχεις δει ποτέ άνθρωπο να σκουπίζει με το χαμόγελό του τον πάγκο του μπαρ; Έχεις γευθεί ποτέ από άνθρωπο τη λεπτομέρεια που αλλάζει τη νύχτα με μια χειραψία; Έχεις μυρίσει ποτέ τη μουσική από άνθρωπο που ποτέ δεν την έγραψε; Έχεις χαρεί μαζί; Ε λοιπόν η χαρά είναι η έκτη αίσθηση τελικά. Είναι πολύ κοντά μας και επιπλέον δε φοράει μάσκα.